

ДОВІРЕНЕ НАМ ЖИТТЯ

вічне життя – дар, земне – відповідальність

ПАВЛО СЕМЕНЧУК

Книгоноша
КИЇВ 2012

The Entrusted Life: biblical stewardship

Eternal life is a gift, but earthly life is a trust
for which we are accountable

by Paul Semenchuk

© 2000, 2011 by Paul Semenchuk

Переклад з англійської
Олесь Дмитренко

Книгоноша[™]
www.knigonosha.com

м. Київ, а/с 73, 02002
+38 067 4416345

© Paul Semenchuk, 2000, 2011

© Книгоноша, 2011

Всі права захищені міжнародним законодавством про авторські права. Ця книга в цілому або частково не може бути відтворена жодними засобами, включаючи електронними, механічними, фотографічними, звукозаписними, комп'ютерними або будь-якими іншими, без відповідного дозволу видавця.

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Управління двома природами	9
2. Протистояти дияволу	29
3. Бог і жадібність	47
4. Багаті та бідні у цьому житті й наступному	57
5. Джерело й ресурси	65
6. Велике доручення	84
7. Мотивація й нагорода на небесах	101
8. Боже керівництво	128
9. Десятина	147
10. Духовні лідери та проповідь про десятину й фінансові пожертвування	159
11. Таємниця Церкви	168
12. Стосунки з людьми	201
13. Християнин і уряд	221
14. Жертвувати радісно	273
15. Безперервна молитва й похвала	281
Про автора	301

Передмова

Від щирого серця

*...Створить собі нове серце ...
(Єз. 18:31)*

Усе наше життя складається з низки різних подій, серед яких немає жодної випадкової. Адже всі наші зустрічі, розставання, рішення передбачені Богом на небесах. Одне із чудових Божих рішень щодо мене – зустріч із автором цієї книги. Важко повірити, що вже пройшло понад 50 років із того моменту, коли на світанку своєї юності я зустрівся з Павлом Кириловичем Семенчуком. Інколи потрібно багато часу, щоб зрозуміти душевний стан людини, а тут із першої хвилини я відчув щиру віру та готовність повністю присвятити себе служінню Богу. Пам'ятаю, як зрадів, коли Павло, розповідаючи про свої плани, виказав бажання навчатися у християнському університеті.

Пригадую, як Павло ще замолоду постійно проявляв свої духовні дари та надзвичайні здібності, працюючи задля добра слов'янських народів. Він вирізнявся особливою універсальністю: вчитель Біблії, місіонер, пастор, автор і ведучий духовних радіопрограм. Він щосили намагався зробити вагомий внесок у міжнародне християнське

служіння, залишити на землі плоди своєї старанної праці. Він завжди був прикладом у тому, до чого закликав інших. А закликав він вірити, проявляти чесність та любов.

Не раз Павла Кириловича просили прочитати цикл лекцій про християнське життя. Його чудові виступи змусли багатьох людей замислитися. Нижче навожу тези із тих духовних роздумів та настанов.

Кожну віруючу людину Бог обдарував індивідуальними здібностями, талантами, можливостями, щоб, використовуючи їх, вона могла якнайкраще працювати на ниві Божій і таким чином виконувати Його задум. Але Бог не хоче, щоб ми зупинялися, коли досягнемо успіхів. Він прагне, аби ми завжди удосконалювали свої здібності. У цьому – мудрість Бога, мудрість Творця по відношенню до Свого творіння.

Духовно вдосконалюючись, ми починаємо краще усвідомлювати, що на першому місці для нас завжди та в усьому має бути Господь. У Біблії є приклад, який гарно ілюструє цю думку. У шостому розділі Ісаї пророк чує голос Бога: «Кого я пошлю, і хто піде для Нас?» Ісаїя, не роздумуючи та не замислюючись, палко викрикує: «Ось я, – пошли мене!» Він не просто пропонує: «Пошли мене...» – ні, він негайно, абсолютно щиро вигукує: «Ось я, – пошли мене». Цей приклад відображає головний обов'язок віруючої людини – одразу та повністю віддати своє життя Господу.

Отже, спочатку Бог хоче, щоб ми досягли досконалості у розвитку наших здібностей. Потім, яку б посаду й положення ми не обіймали, Він прагне від нас цілковитої посвяти Йому, Творцю, Вседержителю. Після цього Він жадає бачити нашу жертвовність, коли ми віддаємо Йому наш талант, наші здібності, нашу працю та інші засоби. Це не егоїзм, не здирство з боку Бога – це бажання побачити нашу щирю любов до Нього, коли нам, людям, важко розставатися із цими речами. Але це ще не все. Наші відданість і щирість виявляються в тому, скільки ми віддаємо Богу, а скільки залишаємо собі. Саме це вказує на те, наскільки ми віддані Йому. Сенс такої Божої перевірки полягає у тому, що щиро віруюча людина, згідно з Біблією, має віддавати Богові все.

Іншими словами: вся наша досконалість, якої ми досягли за допомогою Бога в усіх сферах життя, має належати Йому.

У Біблії все взаємопов'язано, усе зумовлено не людською, а Божою логікою. Наприклад, там написано: «Люби Господа, Бога свого, усім серцем своїм, і всією душею своєю...» Але ми зможемо виконати цей визначний наказ лише тоді, коли будемо дотримуватися настанови апостола Павла із Послання до римлян: «Повіддавайте ваші тіла на жертву живу, святу, приємну...» Тільки узагальнюючи ці дві біблійні істини, ми чітко розуміємо, що наше приємне Богові життя, посвята його Господу важливіші за наші вдалі особисті та фінансові справи. Господь Ісус Христос сказав: «Бо де скарб твій, – там буде й серце твоє!» Духовний зміст цього виразу в тому, що коли наш скарб у Господі, на небесах, – там буде й наше серце. Якщо ж ми вбачаємо свій скарб у земних успіхах, у збагаченні, то й наше серце знаходитиметься серед цієї земної метушні. Ця духовна аксіома стосується багатих і бідних, освічених і простих, відомих та невідомих, адже Бог знає всіх.

Біблія також вчить нас практичній зрілості: у тих, хто пізнає Божу мудрість, вона примножується. А той, хто чинить нерозумно, втрачає й те, що має. Це стосується всіх складових нашого життя.

Автор цієї книги акцентує нашу увагу на сенсі Христових слів: «Віддайте кесареви – кесареви, а Богові – Боже!» (Мар. 12:17). Громадянин будь-якої країни має бути чесним по відношенню до влади та віддавати державі те, що необхідно законом цієї країни. Але християнин не повинен забувати, що у духовному житті він має віддавати Богу те, що належить Йому. Ці біблійні вимоги насилу сприймаються багатьма, адже вони здаються несумісними. Люди прагнуть взагалі не обговорювати їх, не торкатися цієї теми в духовних бесідах і проповідях. Проте це важливий біблійний та християнський закон. І ми маємо дотримуватися його. Цінність цієї книги полягає в тому, що автор сміливо підіймає це непросте питання та мудро пояснює його біблійну суть.

Ми запрошуємо всіх читачів серйозно, уважно (з молитвою) прочитати цю важливу книгу. Зрозуміти її сенс у світлі Божого Слова та подивитися: чи ми виконуємо все, чого чекає від нас Бог. Я молюся, щоб це було не просто читання, а духовне споглядання. Молюся, щоб прийшло усвідомлення: Бог чекає від нас виконання Його наказів і порад у нашому реальному житті.

Хотілося б ще кілька слів додати про автора – Павла Кириловича Семенчука. Він завжди впокорений та добрий до людей, відкритий перед Богом і постійно готовий допомагати своєму ближньому. Ці християнські якості незмінні навіть тоді, коли він сам чи його рідні переживають випробування, проходячи долиною смертної темряви.

Я дуже радий, що Бог дав мені такого духовного брата та родича. Так склалося, що Господь поєднав долі Павла Кириловича та моєї молодшої сестри Лізи. Я дуже зрадив їхньому рішення.

Я вдячний Богу за життя й служіння Павла Кириловича. На прикладі таких людей, як він, ми бачимо прояв Божої любові до всіх нас. Нехай ця книга стане взірцем праведності, чистоти та відданості Богу.

Запрошуючи вас розпочати вивчення книги Павла Семенчука, я від щирого серця сподіваюся, що для багатьох вона стане духовним компасом під час вибору напрямку в життєвому морі. Я прошу Господа бути з вами, дорогий читачу, як під час читання цієї книги, так і в усьому цьому нелегкому, але прекрасному житті, яке Він дав нам.

Олексій Леонович

Присвячується Єлизаветі,
моїй дружині та помічниці в служінні
впродовж 60 років

1

Управління двома природами

Хіба ви не знаєте, що ті, хто на перегонах біжить, усі біжать, але нагороду приймає один? Біжіть так, щоб одержали ви! І кожен змагун від усього стримується; вони ж щоб тлінний прийняти вінок, але ми щоб нетлінний. Тож біжу я не так, немов на непевне, борюся не так, немов би повітря б'ючи. Але вмертвляю й неволю я тіло своє [гріховну природу], щоб, звіщаючи іншим, не стати самому негідним.

(1 Кор. 9:24-27).

Вступ

Керувати людською природою (йдеться про такі поняття, як самозречення, самодисципліна, самоконтроль, розп'яття свого еґо) навіть із допомогою Святого Духа – мабуть, найскладніше завдання порівняно з іншими аспектами управління. Тож поставмося серйозно до розгляду цього питання. Аби тримати свою плоть у вуздечці, доведеться пролити трохи поту, від цього прямо залежатиме продуктивність нашого життя. Закликаю

ставитися з відкритим серцем до теми управління життям і взаємодіяти зі Святим Духом під час її опрацювання. Пам'ятаймо, що покликання справжнього християнина – не для боязких, лінивих, легковажних, невпевнених, нестійких чи двоєдушних.

Колишня природа

Кожен із нас – унікальний щодо зовнішності та ідентичності, проте з духовної точки зору ми певною мірою однакові. Адже Бог не надає стільки значення зовнішності людини, скільки її душі й особистості.

Коли ми з'явилися на світ у фізичному тілі, то не мали можливості вибрати собі природу. Так уже склалося, що природа кожного з нас пошкоджена через непослух Адама та Єви. Тому навіть наша психіка має певні вади й працює невгодно Творцеві.

Бог стверджує, що більшою чи меншою мірою природа людини гріховна, бунтівна, неслухняна, відчужена й навіть ворожа до Нього. А ми не поспішаємо визнавати цей факт. Натомість, обурюємося негативними рисами інших і закриваємо очі на власні прогріхи, викривлений спосіб мислення, свої недоліки та помилки. (Спотворений світогляд породжує екстремальні вчинки. Наприклад, одні «розумники» підірвали вибухівкою клініку, що займалася абортами; інші застрелили іммігрантів, бо ті перетнули кордон нелегально. Така односторонність лише підкреслює, наскільки людська природа схильна до самообману. Це стосується кожного з нас, бо наша природа – одного поля ягода).

Спроба перебудувати людську природу – ідея людини. Бог не намагається трансформувати її природу. Адже чудово знає, що незначна внутрішня зміна чи тимчасове покращення не спрацюють. Якщо подивимося правді в очі, то в глибині душі погодимося з цією істиною. Із власного досвіду добре знаємо, що не можемо змінити внутрішню природу навіть тоді, коли можемо (а ми повинні це робити) змінити зовнішню, поведінку. От тільки Богові цього недостатньо, не повинно задовольняти й нас.

Нова природа

Скажу прямо: колишню природу неможливо оновити в корені. Так, ми можемо добре постаратися, аби прикрасити себе ззовні, та всередині залишимося отими самими. Як кажуть, «грішний раз – грішний навіки». Ось чому Господь принципово пропонує нову природу – Свою. Людина зациклюється на симптомах хвороби; Бог же бачить причину: «...Ми маємо скарб цей [присутність Божу] у посудинах глиняних [наших земних тілах], щоб велич сили [*гр. dynamis*] була Божа, а не від нас» (2 Кор. 4:7).

Природа Христа з'являється в нашому житті тоді, коли ми її приймаємо, коли просимо, щоб Господь дарував її нам, коли ми погоджуємося з Його умовами. Адже Бог пропонує нам свою божественну природу. Не нав'язує. Можемо добровільно прийняти чи відкинути її. Це персональне рішення, особистий вибір кожного.

Неминучий конфлікт

Нова природа додається до попередньої. Отже, це не бартер і не обмін старого на нове «з доплатою». Характер нової природи прямо протилежний нашій старій сутності, оскільки походить від Христа. Він впливає і на темперамент, і на цінності, і на поведінку.

«Бо тіло бажає протилежного духові, а дух протилежного тілу, і супротивні вони один одному...» (Гал. 5:17).

Отже, тепер у новонародженого віруючого проживають дві абсолютно протилежні натури, і натури заздрісні. Одна заздрить гріховно, інша – Божою ревністю (див. 2 Кор. 11:2). Стара природа вперта, нахабна, вимоглива, агресивна й непоступлива. Нова – чуйна, тиха, лагідна й терпляча. Кожна ота натура прагне грати першу скрипку. Кожна бажає керувати вашим внутрішнім світом. Зусиллями волі ви можете самостійно вирішувати, якого «звіра» підгодувати, а якому – підкрутити гайки. Це змагання триватиме до смерті.

Раніше ви, можливо, намагалися протистояти своїй єдиній гріховній природі (а може, й ні). Та тепер у вас їх дві, і боротьби не уникнути. Тепер мають переважати сили добра, аби ви тільки

самі того хотіли. Бог запросив вас на своєрідний екзамен. Вам вирішувати, як складати іспит – пропасувати й заробити двійку чи вийти переможцем. Якщо тісно співпрацювати зі Святим Духом, перемога на вашому боці.

Сутність плоті

Поняття «плоть», яку згадуватимемо неодноразово, – це наша тілесна грішна натура, що перебуває у фізичному тілі й виражає себе через нього від народження до смерті.

«Бо все, що в світі: пожадливість тілесна, і пожадливість очам, і пиха життєва, це не від Отця, а від світу» (1 Ів. 2:16).

«...І вас, що були колись відчужені й вороги думкою в злих учинках» (Кол. 1:21).

Природа людини у корені зіпсована й лукава у найгіршому значенні цих слів. Люди не поспішають визнати, що грішать. Деякі заявляють, що лише «припустилися помилки», та ще й «не з власної провини». Адам і Єва так само виправдовувалися й перекладали провину на плечі одне одному одразу після гріхопадіння.

Відгоді риси людської природи не змінилися – егоїзм, пошук себе, егоцентризм, «сам собі пан», гордощі, непокора, впертість, хитрощі, бунт.

Сутність гріха

Визначення гріха

За Біблією, згрішити означає відійти від Бога, не тримати марку Його очікувань, провалити іспит Його заповідей. Гріх – богословське поняття. Стосується мого внутрішнього стану й моєї поведінки в очах чистого і святого Бога. Пов'язаний із дотриманням і виконанням мною Божих стандартів і заповідей, моїм ставленням до них. Коли я ігнорую Божі закони, бунтую проти них, зловживаю ними, не дотримую, порушую, ображаю їх, то грішу.

Прояви гріха

«Бо зсередини, із людського серця виходять лихі думки, розпуста, крадіж, душогубства, перелюби, здирства, лукавства, підступ, безстидства, завидющеє око, богозневага, гордощі, безум. Усе зле це виходить зсередини, і людину опоганює! (Мар. 7:21-23).

«Учинки тіла явні, то є: перелюб, нечистість, розпуста, ідолослуження, чари, ворожнечі, сварка, заздрість, гнів, суперечки, незгоди, ересі, завидки, п'янство, гулянки й подібне до цього. Я про це попереджую вас, як і попереджав був, що хто чинить таке, не впаднуть вони Царства Божого!» (Гал. 5:19-21).

«Отож, умертвіть ваші земні члени: розпуста, нечисть, пристрасть, лиху пожадливість та зажерливість, що вона ідолослуження, [...] гнів, лютість, злобу, богозневагу, безсоромні слова з ваших уст. [...] Не кажіть неправди один на одного» (Кол. 3:5; 8:9).

Привабливість гріха

Гріх заворожує людей, адже апелює до їхньої хтивної природи, що любить задоволення.

«А що впало між терен, це ті, хто слухає слово, але, ходячи, бувають придушені клопотами, та багатством, та життєвими розкошами, і плоду вони не дають» (Лук. 8:14).

«...Щоб стали засуджені всі, хто не вірив у правду, але полюбив неправду» (2 Сол. 2:12).

«А котра [вдовиця] у розкошах живе, та живою померла» (1 Тим. 5:6). Цей уривок стосується не лише вдовиць, а й будь-якого любителя розкошів.

«...Останніми днями [...] будуть бо люди тоді [...] грошлюбні, [...] що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога, вони мають вигляд благочестя, але сили його відреклися» (2 Тим. 3:1-2, 4-5).

«Бо колись були й ми нерозсудні, неслухняні, зведені, служили різним пожадливостям та розкошам» (Тит. 3:3).

«Вірою Мойсей, коли виріс, відрікся зватися сином дочки фараонової. Він хотів краще страждати з народом Божим, аніж мати дочасну гріховну потіху. Він наругу Христову вважав за більше багатство, ніж скарби єгипетські, бо він озирався на Божу нагороду» (Євр. 11:24-26).

«Ви [багатії] розкошували на землі й насолоджувались, серця свої вигодували...» (Яков. 5:5).

«Вони [лжепророки і лжевчителі] повсякденну розпусту вважають за розкіш; самі бруд та неслава, вони насолоджуються своїми оманами, бенкетуючи з вами. Їхні очі наповнені перелобом та гріхом безупинним; вони зваблюють душі незміцнені; вони, діти прокляття, мають серце, привчене до зажерливості. Вони покинули просту дорогу та й заблудили, і пішли слідом за Валаамом Беоровим, що полюбив нагороду несправедливості. [...] Для них приготований морок темряви! Бо, висловлюючи марне базікання, вони зваблюють пожадливістю тіла [...], вони волю обіцяють їм, самі будучи рабами тління» (2 Пет. 2:13-15, 17-19).

Сатана припудрює гріх, приваблює ним нашу гріховну натуру. Без Божої допомоги протистояти гріху неможливо. Ми піддаємося спокусі, коли не маємо почуття відповідальності та звітності перед всевидячим Богом і коли не думаємо про наслідки, уникнути яких не вдасться. Гріховні «втіхи» зазвичай короткотривалі, проте наслідки догоджання плоті впливають на багатьох, можуть мучити людину впродовж тривалого часу й навіть супроводжувати до самої смерті. «Бо заплата за гріх смерть, а дар Божий – вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім!» (Рим. 6:23).

Якщо танцюємо під дудку пожадливостей «нашого тіла» і чинимо «волю тіла й думок», то женемося «за звичаєм віку цього, за волею князя, що панує в повітрі» (Еф. 2:2-3). Якщо не служу Господу, то служу сатані. Хтось запитає: «Звідки мені знати, чи служу Господу?» Господу служите тоді, коли свідомо й щодня практикуєте Велике повеління!

Нема нічого дивного в тому, що зажерливе світське суспільство обирає життя для власного задоволення. Тільки мене дивує, коли тим самим світським вірусом інфіковані духовно відроджені християни! Наприклад, у сучасному західному світі все має бути «прикольним» – навіть церква, християнська діяльність чи богослужіння! Не дозволюмо ж зовнішньому тілесному «приколізму» витиснути внутрішню духовну радість із нашого життя.

Особисто мені важко знайти приклади «прикольної віри» у Біблійному християнстві. Ісус ніколи не заявляв: «Ідіть за мною, і вам усім буде прикольно». Натомість, Господь сказав: «Як Мене переслідували, то й вас переслідувати будуть» (Ів. 15:20). Звучить

аж зовсім не прикольно, як і наступні слова: «Блаженні ви, як ганьбити та гнати вас будуть, і будуть облудно на вас наговорювати всяке слово лихе ради Мене. Радійте та веселіться, нагорода бо ваша велика на небесах! Бо так гнали й пророків, що були перед вами» (Матв. 5:11-12). «Бо вчинено вам за Христа добродійство, не тільки вірувати в Нього, але і страждати за Нього» (Фил. 1:29).

Істинна насолода

Так, безперечно існує справжнє, законне задоволення, вгодне Богу. Ми насолоджуємося стосунками (особистими, шлюбними, сімейними, суспільними), отримуємо фізичну насолоду (природа, їжа, сон), задоволення від багатьох інших нормальних земних речей. «[Бог Живий] щедро дає нам усе на спожиток» (1 Тим. 6:17).

Це взагалі тільки початок. Радість прямо пов'язана з вічністю. Давид промовив Господу: «Дорогу життя Ти покажеш мені: радість велика з Тобою, завжди блаженство в правіці Твоїй! (Пс. 16:11). Тож не будьмо християнами «по приколу».

На цьому етапі життя не уявляю більшого задоволення, ніж жити, догоджаючи Богу. Не уявляю більшої радості, повноти й задоволення, ніж приводити загублені душі людей до Ісуса Христа. Чи не тому ми досі тут?

Контроль над плоттю

Смерть через розп'яття

«А ті, що Христові Ісусові, розп'яли вони тіло з пожадливістями та з похотями» (Гал. 5:24).

«Ми завсіди носимо в тілі мертвість Ісусову, щоб з'явилося в нашому тілі й життя Ісусове» (2 Кор. 4:10).

«І живу вже не я, а Христос проживає в мені. А що я живу в тілі тепер, живу вірою в Божого Сина, що мене полюбив, і видав за мене Самого Себе» (Гал. 2:20).

«Отож, умертвіть ваші земні члени [англ. – те, що належить вашій земній природі]» (Кол. 3:5).

«Він тілом Своїм Сам підніс гріхи наші на дерево, щоб ми вмерли для гріхів та для праведности жили...» (1 Пет. 2:24).

«...Вважайте себе за мертвих для гріха й за живих для Бога в Христі Ісусі. [...] Тож нехай не панує гріх у смертельному вашому тілі, щоб вам слухатись його пожадлиностей, і не віддавайте членів своїх гріхові. [...] Але віддавайте себе Богові [...] за зняття праведности. [...] А звільнившись від гріха, стали рабами праведности» (Рим. 6:11-13, 18 – підкреслення цієї ж думки).

Не піддавайтеся гріховній природі. Не слухайте її. Відкидайте її. Нехтуйте нею. Ігноруйте її. Заморіть її голодом. Ви нічим їй не зобов'язані. Розробіть серйозну стратегію, щоб мінімізувати її шкідливий вплив на вас. Попросіть Святого Духа допомогти вам сформулювати духовні цілі й досягти їх.

Ви можете казати «Ні!»

«[Божа благодать] навчає нас, щоб ми, відцуравшись безбожності та світських пожадлиностей, жили помірковано та праведно, і побожно в теперішнім віці, і чекали блаженної надії та з'явлення слави великого Бога й Спаси нашого Христа Ісуса, що Самого Себе дав за нас, щоб нас визволити від усякого беззаконства та очистити Собі людей вибраних, у добрих ділах запопадливих» (Тит. 2:12-14).

«Благаю вас, любі, як приходьків та подорожніх, щоб ви здержувались від тілесних пожадлиностей, що воюють проти душі» (1 Пет. 2:11).

«І Він покликав народ із Своїми учнями, та й промовив до них: «Коли хоче хто йти вслід за Мною, хай зречеться самого себе, і хай візьме свого хреста [самозречення] та й за Мною йде!» (Марк. 8:34).

Життя, сховане в Бозі

«Отож, коли ви воскресли з Христом, то шукайте того, що вгорі, де сидить Христос по Божій правиці. Думайте про те, що вгорі, а не про те, що на землі. Бо ж ви вмерли, а життя ваше сховане в Бозі з Христом» (Кол. 3:1-3).

Слово «сховане», зазначене в уривку вище, перекладено з грецького *krupto* – *шифрувати*. Воно також означає *ховати*,

покривати, приховувати від уваги інших, поховання, покласти подалі від очей, звільнити від (гріховного его).

Приховане ваше життя, а не Христове. Ви – «мертві»; тепер Він живе у вас і діє через вас. Ви можете духовно рости у Христі тільки тоді, коли свідомо й ідеологічно з Ним «померли».

Контролювати себе

Існують ті сфери життя, за які відповідальний Дух Святий, що приживає в мені. Та існує те, за що відповідальний я, і сам Бог наділив мене цією відповідальністю; існують певні дії, яких Він очікує від мене. Коли не виконую їх, то питання залишається відкритим. Моє завдання – з'ясувати, яких саме дій чекає від мене Господь.

«Тому то, підперезавши стегна свого розуму та будвши тверезі. [...] Як слухняні, не застосовуйтеся до попередніх пожадли- востей вашого невідання, але за Святим, що покликав вас, будьте й самі святі в усім вашім поведженні, бо написано: «Будьте святі, Я бо святий!» (1 Пет. 1:13-16).

«А плід духа: любов, радість, мир, довготерпіння, добрість, милосердя, віра, лагідність, здержливість: Закону нема на таких!» (Гал. 5:22-23).

«А ми, що належимо дневі, будьмо тверезі, зодягнувшись в броню віри й любови, та в шолом надії спасіння» (1 Сол. 5:8).

Відкинути старе, одягти нове

Наша особиста відповідальність визначена чітко чорним по білому. Іншими словами, нам треба внести корективи в свою поведінку, як зазначено в Біблійних уривках нижче.

«Не кажіть неправди один на одного, якщо скинули з себе людину стародавню з її вчинками, та зодягнулися в нову, що відновлюється для пізнання за образом Створителя її» (Кол. 3:9-10).

«Отож, відкладіть усяку злобу, і всякий підступ, і лицемірство, і заздрість, і всякі обмови» (1 Пет. 2:1).

«Відкинути, за першим поступованням, старого чоловіка, який зотліває в звабливих пожадливостях, та відновлятися духом вашого розуму, і зодягнутися в нового чоловіка, створеного за

Богом у справедливості й святості правди. Тому то, неправду відкинувши, говоріть кожен правду до свого ближнього, бо ми члени один для одного» (Еф. 4:22-25).

«Зодягніться в повну Божу зброю...» (Еф. 6:11. Див. 13-18).

«Ніч минула, а день наблизився, тож відкиньмо вчинки темряви й зодягнімось у зброю світла. Як удень, поступаймо добродібно, не в гульні та п'янстві, не в перелюбі та розпусті, не в сварні та заздрощах, але зодягніться Господом Ісусом Христом, а догодження тілу не обертайте на пожадливість!» (Рим. 13:12-14).

Тож коли ловите себе на думці «як би мені догодити тілу» гріховному, змініть тему. Апостол Павло говорить про те, що маємо змінити поведінку й вчинки. Коли аж надто закортіло «догодити тілу», то женіть такі думки геть!

«Бо ви всі, що в Христа охристилися, у Христа зодягнулися!» (Гал. 3:27).

«Отож, зодягніться, як Божі вибранці, святі та улюблені, у щире милосердя, добротливість, покору, лагідність, довготерпіння» (Кол. 3:12).

«Ви ще не змагались до крови, борючись проти гріха» (Євр. 12:24). Ви або протидієте гріху, або піддаєтеся йому. Або протидієте своїй гріховній природі, або піддаєтеся їй.

«Отож, як ви вмерли з Христом для стихій світу, то чого ви, немов ті, хто в світі живе, пристаєте на постанови: “не дотикайся, ані їж, ані рухай”, бо то все знищиться, як уживати його, за приказами та наукою людською. Воно ж має вид мудрости в самовільній службі й покорі та в знесилюванні тіла, та не має якогось значення, хіба щодо насичення тіла» (Кол. 2:20-23).

Отже, переконаймося в тому, що наша боротьба здійснюється у Святому Дусі й разом із Ним, а не на тілесному рівні. Самій людині неможливо жити по-християнськи. Необхідна надприродна допомога. Мені потрібен Христос, аби Його життя перебувало в мені й поширювалося через мене. Маю цілковито підкоритися Йому.

«У всьому нас тиснуть, та не потиснені ми; ми в важких обставинах, але не впадаємо в розпач. Переслідують нас, але ми не полишені; ми повалені, та не погублені. Ми завсіди носимо в тілі мертвість Ісусову, щоб з'явилося в нашому тілі й життя Ісусове.

Бо завсіди нас, що живемо, віддають на смерть за Ісуса, щоб з'явилось Ісусове в нашому смертельному тілі» (2 Кор. 4:8-11).

Елементарна слухняність

«І хоч Сином Він був, проте навчився послуху з того, що вистраждав був, а вдосконалившись, Він для всіх, хто слухняний Йому, спричинився для вічного спасіння» (Євр. 5:8).

«Тож нехай не панує гріх у смертельному вашому тілі, щоб вам слухатись його пожадливоростей, тож дяка Богові, що ви, будучи рабами гріха, від серця послухались того роду науки, якому ви себе віддали» (Рим. 6:12,17).

«[Господь] даватиме помсту на тих, хто Бога не знає, і не слухає Євангелії Господа нашого Ісуса. Вони кару приймуть, вічну погибіль від лиця Господнього та від слави потуги Його, як Він прийде того дня прославитися в Своїх святих, і стати дивним у всіх віруючих, бо свідчення наше знайшло віру між вами» (2 Сол. 1:8-10).

«[...] Святий Дух, що Його Бог дав тим, хто слухняний Йому» (Дії 5:32).

«[...] Що тільки правдиве, [...] чесне, [...] праведне, [...] чисте, [...] любе, [...] гідне хвали, коли яка чеснота, коли яка похвала, – думайте про це!» (Фил. 4:8).

«[...] Полонимо всяке знання на послух Христові» (2 Кор. 10:5). Йдеться про контроль власних думок.

Чи знаєте, коли саме починаєте й коли припиняєте мислити й діяти за плоттю або за Духом? Якщо ні, то варто розвивати дар розрізнення, що походить від Святого Духа.

Господь очікує, щоб ми були енергійними та відданими переможцями:

«Не будь переможений злом, але перемагай зло добром!» (Рим. 12:21).

«Пишу вам, батьки, бо ви пізнали Того, Хто від початку. Пишу вам, юнаки, бо перемогли ви лукавого» (1 Ів. 2:13).

«Ви від Бога, дітки, і ви перемогли їх [духів злоби й лжевчення], більший бо Той, Хто в вас [Дух Святий], аніж той, хто в світі [сатана]» (1 Ів. 4:4).

«Бо кожен, хто родився від Бога, перемагає світ. А оце перемога, що світ перемогла, віра наша» (1 Ів. 5:4).

Ісус Христос має дивовижні новини для переможців:

«Хто має вухо, хай чує, що Дух промовляє Церквам: переможцеві дам їсти від дерева життя, яке в раю Божім» (Об. 2:7).

«Хто має вухо, хай чує, що Дух промовляє Церквам: переможець не буде пошкоджений від другої смерті» (Об. 2:11).

«Хто має вухо, хай чує, що Дух промовляє Церквам: переможцеві дам їсти приховану манну, і дам йому білого каменя, а на камені написане ймення нове, якого не знає ніхто, тільки той, хто приймає його» (Об. 2:17).

«А переможцеві, і тому, хто аж до кінця додержує Мої вчинки, Я дам йому владу над поганами, і буде пасти їх залізним жезлом; вони, немов глиняний посуд, покрушаться, як і Я одержав владу від Свого Отця, і дам Я йому зорю досвітню» (Об. 2:26-28).

«Переможець зодягнеться в білу одужу, а ймення його Я не змию із книги життя, і ймення його визнаю перед Отцем Своїм і перед Його Анголами» (Об. 3:5).

Переможця зроблю Я стовпом у храмі Бога Мого, і він вже не вийде назовні, і на нім напишу Ім'я Бога Мого й ім'я міста Бога Мого, Єрусалиму Нового, що з неба сходить від Бога Мого, та нове Ім'я Своє» (Об. 3:12).

«Переможцеві сісти Я дам на Моєму престолі зо Мною, як і Я переміг був, і з Отцем Своїм сів на престолі Його» (Об. 3:21).

Ось ефективний спосіб перемогти лукавого: «І вони його перемогли кров'ю Агнця та словом свого засвідчення, і не полюбили життя свого навіть до смерті!» (Об. 12:11).

«Переможець наслідить усе, і Я буду Богом для нього, а він Мені буде за сина! А лякливим, і невірним, і мерзким, і душогубам, і розпусникам, і чарівникам, і ідолянам, і всім неправдомовцям, їхня частина в озері, що горить огнем та сіркою, а це друга смерть!» (Об. 21:7-8).

Перемагай або будеш переможений!

Розум та тіло під контролем Духа

Існує те, що лише Дух Божий може здійснити в мені, для мене й через мене.

«Знаю бо, що не живе в мені, цебто в тілі моїм, добре; бо бажання лежить у мені, але щоб виконати добре, того не знаходжу» (Рим. 7:18).

У двадцять четвертому вірші апостол Павло називає свою плоть «тілом своєї смерті». Перед цим у віршах п'ятому та шостому він пише: «Бо коли ми жили за тілом, то пристрасті гріховні, що походять від Закону, діяли в наших членах, щоб приносити плід смерті. А тепер ми звільнились від Закону, умерши для того, чим були зв'язані, щоб служити нам оновленням духа, а не старістю букви...»

«Думка бо тілесна ворожнеча на Бога, бо не кориться Законові Божому, та й не може» (Рим. 8:7).

«І мир Божий, що вищий від усякого розуму, хай береже серця ваші та ваші думки у Христі Ісусі» (Фил. 4:7).

«А коли Христос у вас, то хоч тіло мертво через гріх, але дух живий через праведність. А коли живе в вас Дух Того, Хто воскресив Ісуса з мертвих, то Той, хто підняв Христа з мертвих, оживить і смертельні тіла ваші через Свого Духа, що живе в вас» (Рим. 8:10-11).

«[...] Духом умертвляєте тілесні вчинки» (Рим. 8:13).

«І кажу: ходіть за духом, і не вчините пожадливості тіла» (Гал. 5:16).

Зрештою, йдеться не скільки про те, що роблю я, стільки про дію Святого Духа; це не ситуація «або – або». Тут не зможемо діяти «незалежно». Лише разом. Я не можу жити по-християнськи, не маючи бажання так жити, і Дух Святий не може діяти в мені без моєї згоди.

Ми – Божі «співробітники» (2 Кор. 6:1). У цьому уривку вжито грецьке слово *sunergō* – співробітники (ті, хто працюють разом із Богом). Від *energeia* беремо енергію слів та силу. Префікс *sun* означає *спів-*, указує на спільність. Таким чином, ми співпрацюємо зі Святим Духом. Хоч надлюдська сила та здібності належать Йому, ми – Його партнери, що взаємодіють, співпрацюють із Ним.

Із ким і чим можна порівняти Духа Святого? Коли дозволяємо Йому жити в нас і через нас життям Ісуса, то чого очікувати?

«А плід духа: любов, радість, мир, довготерпіння, добрість, милосердя, віра, лагідність, здержливість» (Гал. 5:22-23).

«[Ми] ходимо не за тілом, а за духом. Бо ті, хто ходить за тілом, думають про тілесне, а хто за духом про духовне. Бо думка тілесна то смерть, а думка духовна життя та мир, [...] І ті, хто ходить за тілом, не можуть догодити Богові. А ви не в тілі, але в душі, бо Дух Божий живе в вас. А коли хто не має Христового Духа, той не Його» (Рим. 8:4-6; 8-9). Апостол Павло говорить про те, що наш розум може й повинен бути під контролем Духа Святого («а ви не в тілі, а в Дусі»).

«...Щоб ваша воля не стала приводом догоджати тілу; [...] ходіть за духом, і не вчините пожадливості тіла; [...] коли ж дух вас провадить, то ви не під Законом; [...] коли духом живемо, то й духом ходімо!» (Гал. 5:13, 16, 18, 25). Отже, Дух Святий бажає бути в нашому житті. Він хоче вести і контролювати нас.

«...Щоб [...] ви стали учасниками Божої Істоти, утікаючи від пожадливого світового тління» (2 Пет. 1:4). Лише подумайте! Бог ділиться Своєю природою з нами! Це означає, що ми можемо мати спілкування з Ним на Його рівні! Усе через те, що Христос тепер у нас: «багатство слави [...] Христос у вас...» (Кол. 1:27).

Це правда, що Христос перебуває в нас. Водночас Новий Заповіт гласить (понад п'ятдесят разів), що й ми перебуваємо в Христі. «Тому то, коли хто в Христі, той створіння нове, стародавнє минуло, ото сталось нове!» (2 Кор. 5:17). Найкращий статус перебування – у Христі! Де б ви не були, ви – у Христі. І ця угода, ці стосунки ніколи не буде розірвано.

«Нещасна я людина! Хто мене визволить від тіла цієї смерті?» (Рим. 7:24).

Вплив гріха на нас і вплив Бога на гріх

Коли усвідомлюємо свій гріх і «каємося» (відвертаємося від нього), Бог пробачить і усуне почуття провини (1 Ів. 1:9). Однак це не означає відсутність прямих наслідків. Наші гріхи впливають на: а) нас; б) наші сім'ї; в) наше суспільство.

Псалом 51

1 Для диригентна хору. Псалом Давидів,

2 коли до нього прийшов пророк Натан, як Давид увійшов
був до Вірсавії.

3 Помилуй мене, Боже, з великої милости Твоєї, і з великого
милосердя Свого загладь беззаконня мої!

4 Обмий мене зовсім з мого беззаконня, й очисти мене від
мого гріха.

5 Бо свої беззаконня я знаю, а мій гріх передо мною по-
стійно.

6 Тобі, одному Тобі я згрішив, і перед очима Твоїми лукаве
вчинив, тому справедливий Ти будеш у мові Своїй, бездо-
ганний у суді Своїм.

7 Отож я в беззаконні народжений, і в гріху зачала мене
мати моя.

8 Ото, полюбив єси правду в глибинах, і в таємних речах
виявляєш премудрість мені.

9 Очисти ісопом мене, – і буду я чистий, обмий Ти мене –
і я стану біліший від снігу.

10 Дай почути мені втіху й радість, – і радітимуть
кості, що Ти покрушив.

11 Обличчя Своє заховай від гріхів моїх, і всі беззаконня
мої позагладжуй.

12 Серце чисте створи мені, Боже, і тривалого духа в
моєму нутрі віднови.

13 Не відкинь мене від Свого лиця, й не бери Свого Духа
Святого від мене.

14 Верни мені радість спасіння Твого, і з лагідним духом
підтримай мене.

15 Я буду навчати беззаконців доріг Твоїх, – і навернуться
грішні до Тебе.

16 Визволь мене від переступу кровного, Боже, Боже спасіння мого, мій язик нехай славить Твою справедливість!

17 Господи, відкрий мої уста, і язик мій звістить Тобі хвалу,

18 бо Ти жертви не прагнеш, а дам цілопалення, – то не любе воно Тобі буде.

19 Жертва Богові – зламаний дух; серцем зламаним та упокorenим Ти не погордуєш, Боже!

20 Ущаслив Своїм благоволінням Сіон, збудуй мури для Єрусалиму, –

21 тоді Ти полюбиш Собі жертви правди, цілопалення та приношення, тоді покладуть на Твій вівтар тельців!

Давид почувався нікчемним правопорушником (в. 3,6), нечистим (в. 4, 9), беззаконником (в. 7), розбитим (в.10), нещасливим (в. 14) і покинутим (в. 13).

Наслідки Давидового гріха

«І сказав Натан до Давида: “Ти той чоловік! Так сказав Господь, Бог Ізраїлів: «Я помазав тебе над Ізраїлем, і Я спас тебе з Саулової руки. І дав тобі дім твого пана, та жінок пана твого на лоно твоє, і дав тобі дім Ізраїля та Юди, а якщо цього мало, то додам тобі ще цього та того. І чому ти зневажив Господнє слово, і вчинив це зло в очах Його? Хіттеянина Урію вбив ти мечем, а його дружину взяв собі за жінку. А його вбив мечем Аммонових синів. А тепер не відступить меч від твого дому аж навіки за те, що зневажив ти Мене, і взяв дружину хіттеянина Урії, щоб була тобі за жінку»» (2 Сам. 12:7-10).

Додаткові наслідки

«І прийшов цар Давид до Бахуріму, аж ось виходить ізвідти чоловік з роду Саулового дому, а ім'я йому Шімї, син Герин. Він

ішов і все проклинав. І він кидав камінням на Давида та на всіх рабів царя Давида, хоч увесь народ та всі лицарі були на правиці його та на лівиці його. І отак говорив Шімї в прокльоні своїм: «Иди, іди геть, кривавий переступнику та чоловіче негідний! Господь обернув на тебе всю кров Саулового дому, що зацарював ти замість нього. І віддав Господь царство в руку сина твого Авесалома, а ти ось у своєму злі, бо ти кривавий переступник!..» І сказав до царя Авішай, син Церуї: «Нащо проклинає цей мертвий пес мого пана царя? Піду я, і зітну йому голову!» А цар відказав: «Що обходить це мене та вас, сини Церуїні? Що він проклинає, то це Господь йому сказав: Прокляни Давида! А хто скаже: Нащо ти так зробив?» І сказав Давид до Авішая та до всіх своїх слуг: «Ось син мій, що вийшов з утроби моєї, шукає моєї душі, а що вже говорити про цього веніяминівця! Дайте йому спокій, і нехай проклинає, бо так наказав йому зробити Господь!»» (2 Сам. 16:5-11).

Чому я тут?

Мета догоджати

«Ви бо були колись темрявою, тепер же ви світло в Господі, поведьтеся, як діти світла, бо плід світла знаходиться в кожній доброті, і праведності, і правді. Допевняйтеся, що приємне для Господа» (Еф. 5:8-10).

«...Виконуємо Його заповіді та чинимо любе для Нього» (1 Ів. 3:22).

«Бо й Христос не Собі догоджав» (Рим. 15:3).

«Я [Ісус Христос] завжди чиню, що Йому до вподоби» (Ів. 8:29).

«...Щоб ви поводитися належно щодо Господа в усякому догодженні, в усякому доброму ділі» (Кол. 1:10).

«...Прийняли ви від нас, як належить поводитись вам та догоджувати Богові» (1 Сол. 4:1).

«Тому ми й пильнуємо, чи застаємося в домі тіла, чи виходимо з дому, бути Йому любими» (2 Кор. 5:9).

Прагнути святості

Господь очікує від нас прагнення святості повною мірою. Бог закликає нас бути святими у тілі, думках, словах та діях. Ми – представники Бога на землі (див. Дії 1:8; 2 Кор. 5:20), «лист, написаний у серцях, якого всі люди знають і читають» (2 Кор. 3:2).

«Бо Того, Хто не видав гріха [Ісуса Христа], Він учинив за нас гріхом, щоб стали ми Божою правдою в Нім!» (2 Кор. 5:21).

«...Приношення [...] стало приємне й освячене Духом Святим» (Рим. 15:16).

«...Як і Христос полюбив Церкву, і віддав за неї Себе, щоб її освятити, очистивши водяним купелем у слові, щоб поставити її Собі славною Церквою, що не має плями чи вади, чи чогось такого, але щоб була свята й непорочна!» (Еф. 5:25-27).

«...Будьте й самі святі в усім вашім поведженні» (1 Пет. 1:15). В «усім» означає в «усім». Жодних винятків.

«А Сам Бог миру нехай освятить вас цілком досконало, а непорушений дух ваш, і душа, і тіло нехай непорочно збережені будуть на прихід Господа нашого Ісуса Христа!» (1 Сол. 5:23).

Побожне життя

«...А тіло [...] для Господа, і Господь для тіла. Хіба ви не знаєте, що ваші тіла то члени Христові? [...] Хіба ви не знаєте, що ваше тіло то храм Духа Святого, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені ви. Отож прославляйте Бога в тілі своєму та в душі своєму, що Божі вони!» (1 Кор. 6:13, 15, 17, 19, 20).

Чому ваше тіло – не ваше? Тому що Бог викупив його. Викупив те, що належало Йому раніше. Господь створив нас на Свою славу, проте сатана «присвоїв» людство собі, бо вдало примусив наших прабатьків послухати його. Бог же сплатив найвищу ціну, аби викупити нас. Не розпинаймо ж Христа знову й знову, коли навмисне й свідомо грішимо! (див. Євр. 6:6) Не зневажаймо ж Духа Святого! (див. Євр. 10:29).

«...Бо храм Божий святий, а храм той – то ви!» (1 Кор. 3:17).

«...Що на ньому вся будівля, улад побудована, росте в святий храм у Господі, що на ньому і ви разом будетеся Духом на оселю Божу» (Еф. 2:21-22).

«...Христос буде звеличений у тілі моїм, чи то життям, чи то смертю» (апостол Павло, Фил. 1:20).

Застосування

«...Повіддавайте ваші тіла на жертву живу, святу, приємну Богові...» (Рим. 12:1).

Оскільки тіло, в якому я проживаю, належить Господові, мені треба бути обережним з тим, як я до свого тіла ставлюся. Маю намагатися берегти здоров'я свого тіла, добре самопочуття – для Господа. Я не маю права нехтувати, безчестити, шкодити чи руйнувати, тим більше, розбещувати його. Апетити тіла не повинні контролювати мене; це я маю контролювати його. Мій зовнішній вигляд має також славити Бога й бути добрим прикладом для інших.

Ваша зовнішність – дар Божий; якщо ви вродливі, не сприймайте це як належне, не задирайте носа. Якщо у вас високий інтелектуальний рівень, чим наділив сам Господь, – не надимайтеся. Те ж саме стосується здібностей. Воздайте Богу славу й смиренно служіть Йому. Усе, ким ви є і що маєте, довірено вам Творцем на певний час і для вічності. Будьте сумлінним і відповідальним, бо ви неодмінно дасте звіт за те, як розпорядилися земним життям, що дарував вам Сам Господь (див. Рим. 14:12).

Висновок

Навіть сто хронологічних років земного життя – якась мілісекунда порівняно з вічністю. «...Яке ваше життя? Бо це пара, що на хвилику з'являється, а потім зникає!...» (Яков. 4:14). Чому тоді ми живемо на землі так, ніби наше перебування тут – безкінечне, й ставимося до вічного майбутнього, ніби воно вигадане й незначне? «Бо видиме дочасне, невидиме ж вічне!» (2 Кор. 4:18).

Бог очікує, щоб ви були християнином – внутрішньо та зовнішньо. Весь час. Коли ви кажете, що зможете виконати це завдання з Його допомогою, тоді вам вдасться цього досягти. Жодних виправдань, жодного перекидання провини чи відповідальності на плечі інших. Тільки не намагайтеся нав'язати собі штучне почуття захищеності. Доведіть, що ви спасенні, праведним життям. «Якою й спасаетесь, коли пам'ятаєте, яким словом я благовістив вам, якщо тільки ви ввірували не наосліп» (1 Кор. 15:2). Якщо ви несерйозно ставитеся до способу мислення й життя для Господа, то обманюєте самі себе. Зосередитися на Христі означає бачити вічність: готуватися до неї, інвестувати в неї.

2

Протистояти дияволу

Будьте наготові. диявол не відмовиться від своїх намірів поспувати вам життя; він спокушатиме вас до кінця ваших днів, якою духовно сильною людиною ви б не були. Якщо ви християнин із гідною репутацією, ще й подаєте приклад іншим, то ви – ходяча мішень. Якщо диявол зазнав поразки, коли ви прийняли Христа й спасіння, то це ще не означає, що він припинить спроби більшою чи меншою мірою контролювати вас і впливати на ваше життя. Щоб паралізувати вас, йому потрібно одне: щілинка, крізь яку зможе просунути свою лапу, зачіпка, опора. Можливо, він уже й гуляє на вашій території, досягнувши свого. Якщо сатана не спокушує, не атакує вас, то, мабуть, ви не така вже й велика загроза для нього. Певна річ, не варто шукати зайвих проблем на свою голову. Коли ваше світло яскраве, то у певний період життя труднощі з'являться самі, однак з'являться й неймовірні благословення.

Вступ

Сатана постійно спокушував Христа впродовж Його земного життя та служіння. «І диявол, скінчивши все цеє спокушування, відійшов від Нього до часу» (Лук. 4:13). «Бо ми маємо не такого Первосвященника, що не міг би співчувати слабостям нашим, але випробуваного в усьому, подібно до нас, окрім гріха» (Євр. 4:15).

Сатана може використати найнесподіваніших людей, аби спокусити нас. Коли Ісус повідомив про те, що має постраждати й померти «від старших, і первосвященників, і книжників», Петро став докоряти й казати: «Змилуйся, Господи, такого Тобі хай не буде!» Ісус обернувся й промовив Петрові: «Відступися від Мене, сатано, ти спокуса Мені, бо думаєш не про Боже, а про людське!» (Матв. 16:21-23).

Сатана робитиме усе можливе, аби не допустити, щоб ви стали добрим управлінцем Божим. Він добре знає, як завдати найбільшої шкоди, як відволікти від найголовнішого й нейтралізувати кожного з нас. Знає наші слабкості, знає, за яких обставин і коли ми найвразливіші.

Диявол розуміє, що успіх місії Христа залежить від нас. Сатана однозначно не бажає, аби ми збирали собі скарби на небі. Якщо йому не вдається відвернути нас від християнства, то він неодмінно намагатиметься звести нанівець нашу ефективність для Царства Божого. Намагатиметься не допустити нашого служіння Богу. Якщо не може вплинути на наше спасіння, то принаймні докладе максимум зусиль для того, щоб ми потрапили на небо з «голими руками». Він підмовлятиме нас служити лише собі, а невідомо – йому! Насправді дияволу байдуже, кому ви служите, аби тільки не Богу.

У нас лише два варіанти: бути «рабами гріха» або «рабами праведності» (Рим. 6:16-18), служити сатані (Еф. 2:2) чи служити Богу (1 Сол. 1:9).

Сатана збочив з істинного шляху, тому не заперечує, коли в нього не вірять. Він – абсолют зла, його сутність – страшна й жахлива. Для здійснення своїх задумів обирає тактику «приємності», полюбляє діяти через своїх «приємних» посланців: привабливого змія, коли спокусив Єву в саду Едемському, навіть Петра, який спокушував Ісуса. Найефективніше сатана діє через людей, котрі навіть не підозрюють про його присутність! Таким куцозорим персонам він надає особливий пріоритет. Інакше з тими, хто бачать його витівки за кілометр; на них часто й сиплеться шквал атак. Якщо не існує сатани, то не існує й Бога, адже в тій самій Біблії йдеться і про Бога, і про сатану. Алогічно вірити в одного й ігнорувати іншого.

Існують щонайменше три вороги, які намагаються перешкоджати нам успішно керувати життям, що довірив Бог. Ми вже знаємо, що один із них – це диявол (Матв. 13:39); проте інші два можуть нас здивувати. Це світ і плоть. Усі троє – серйозні та потужні опоненти Господа.

Оте бунтівне, агресивне й наполегливе тріо не хоче, щоб я усвідомлював чи застосовував принципи Біблійного управління життям. Триває постійна боротьба з цим «триголовим змієм». Здобути над ним перемогу реально, але передусім варто зрозуміти специфіку його природи та діяльності.

Мусимо поставити собі мету – розвинути навички для того, щоб перемагати світ, плоть і диявола. Доки цього не станеться, ми приречені на поразку, незалежно від того, наскільки тяжко намагатимемося догоджати Господу. Без Божої прозорливості, без сили Святого Духа не матимемо успіху.

Специфіка світу

Євангелія не закликає ненавидіти людей; навпаки, ми покликані любити всіх, включно з ворогами. Однак Біблія закликає відкидати безбожний світський менталітет, безбожну філософію. Недаремно сказано про «клопоти віку цього» й «оману багатства», що «заглушують слово, і воно застається без плоду» (Матв. 13:22), про того, хто «цьогосвітнім [моделями поведінки, стилем життя] користується» (1 Кор. 7:31), про «мудрість світу цього» (1 Кор. 1:20; див. також 3:19).

«...Не стосуйтеся до віку цього, але перемініться відною вашим розумом, щоб пізнати вам, що то є воля Божа, добро, приємність та досконалість» (Рим. 12:2).

«[Господь Ісус Христос] за наші гріхи дав Самого Себе, щоб від злого сучасного віку нас визволити» (Гал. 1:4).

«...Димас мене [апостола Павла] кинув, цей вік полюбивши» (2 Тим. 4:10).

«...Чи ж ви не знаєте, що дружба зо світом то ворожнеча супроти Бога? Бо хто хоче бути світові приятелем, той ворогом Божим стається. Чи ви думаєте, що даремно Писання говорить: “Жадає аж до заздрости дух, що в нас пробуває?” Наблизьтесь до Бога, то й Бог наблизиться до вас. Очистьте руки, грішні, та серця освятить, двоєдушні!» (Яков. 4:4-5,8).

«Не любіть світу, ані того, що в світі. Коли любіть хто світ, у тім немає любови Отцівської» (1 Ів. 2:15).

Не будемо ж забувати, що цей світ значною мірою перебуває під контролем розуму та волі Сатани, а не Бога. Диявол – нинішній божок цього світу й цього віку (2 Кор. 4:4).

«Бо ми не маємо боротьби проти крові та тіла, але проти початків, проти влади, проти світоправителів цієї темряви, проти піднебесних духів злоби» (Еф. 6:12).

«І вас, що мертві були через ваші провини й гріхи, в яких ви колись проживали за звичаєм віку цього, за волею князя, що панує в повітрі, духа, що працює тепер у неслухняних» (Еф. 2:8, 20).

«Стережіться, щоб ніхто вас не звів філософією та марною оманю за переданням людським, за стихіями світу, а не за Христом, [...] ото ж, як ви вмерли з Христом для стихій світу, то чого

ви, немов ті, хто в світі живе, пристаєте на постанови [норми й принципи цього світу, О. Д.]» (Кол. 2:8,20).

«Чиста й непорочна побожність перед Богом і Отцем оця: [...] себе берегти чистим від світу» (Яков. 1:27).

«...Ним [Ісусом Христом] розп'ятий світ для мене, а я для світу» (Гал. 6:14).

«Бо кожен, хто родився від Бога, перемагає світ. А оце перемога, що світ перемогла, віра наша» (1 Ів. 5:4).

Специфіка плоті

У першому розділі ми вивчали нову і стару природу людини. (Біблійне визначення старої природи можна прочитати у Євангелії від Марка 7:21-22, Послання до галатів 5:19-21 і колосянам 3:5-10).

Специфіка дії диявола

«Щоб нас сатана не перехитрував, відомі бо нам його задуми!» (2 Кор. 2:11). Ми набагато краще зрозуміємо специфіку діяльності диявола, якщо дізнаємося про його минуле, сьогоднішнє і майбутнє.

Минуле Сатани

Сатана – створений ангел Божий, котрий, однак, відпав від благодаті Божої.

«І сталося одного дня, і поприходили Божі сини, щоб стати при Господі. І прийшов поміж ними й сатана» (Йов. 1:6).

Колись він був ідеальним ангелом. Проте через неймовірну красу й мудрість запишався (1 Тим. 3:6), наповнився гріхом і насиллям (див. Єзекїїля 28:12-17). До того ж, забажав стати таким же великим, як Бог.

«Як спав ти з небес, о сину зірничі досвітньої, ясна зоре [Люцифер], ти розбився об землю, погромнику людей! Ти ж сказав був у серці своєму: “Зійду я на небо, повище зір Божих поставлю

престола свого, і сяду я на горі збору богів, на кінцях північних, підіймуся понад гори хмар, уподібнюсь Всевишньому!" Та скинений ти до шеолу, до найглибшого гробу!» (Іс. 14:12-15).

«Його [червоного дракона] хвіст змів третину зір із неба та й кинув додолу...» (Об. 12:4). Це натяк на одну третю ангелів, що повстали проти Бога й безповоротно поклялися на вірність Сатані.

Теперішні сатани

Сатана – правитель світу цього (Ів. 14:30; 16:11), намагається керувати урядами й ресурсами світу. «...Увесь світ лежить у злі [під контролем лукавого]» (1 Ів. 5:19).

Усе у всесвіті з самого початку й у корені належить Богу. Господь створив усе й досі підтримує творіння. Однак сатана тимчасово контролює значну частину влади та ресурсів землі. Цілком можливо, що Бог довірив йому керувати цією планетою ще задовго до його падіння. Коли спокушав Єву, сатана уже повзав черевом по землі. Він спокушав Ісуса, пропонуючи всі царства цієї планети: «Я дам Тобі всю оцю владу та їхню славу, бо мені це передане, і я даю, кому хочу, її. Тож коли Ти поклонишся передо мною, то все буде Твоє!» (Лук. 4:6-7).

Сатана – «князь світу цього» (Ів. 12:31), контролює його середовище (див. 10-й розділ книги Даниїла). Перед тим, як відгукнутися на Даниїлові слова, ангел Господній був змушений спочатку протистояти «князям» сатани. То були провинні ангели, що займали певну позицію в ієрархії диявола. Злий дух, так званий «князь», поставлений над територією Персії, успішно перешкодив Господньому посланцеві впродовж трьох тижнів. (Згодом до сатанинського «князя Персії» приєднається ще й «князь грецький»).

Врешті-решт, добрий «князь», призначений Богом над Ізраїлем, прийшов на допомогу Господньому посланцеві, що мав прибути до Даниїла. Із цього уривка очевидно, що і Бог, і Сатана призначають своїх «князів» над окремими народами, аби вирішувати долю держав. Переконалий, що й ми перебуваємо в епіцентрі такої війни, у цій духовно-психологічній битві за народи – напрямку його розвитку їхньої долі. Проте ми маємо

силу впливати на обстановку через ревні заступницькі молитви. У Біблійному управлінні життям вони відіграють надзвичайно важливу роль.

«[Ви] ...колись проживали за звичаєм віку цього, за волею князя, що панує в повітрі» (Еф. 2:2). «Бо ми не маємо боротьби проти крові та тіла, але проти початків, проти влади, проти світоправителів цієї темряви, проти піднебесних духів злоби» (Еф. 6:12).

Майбутнє сатани

«І сталась на небі війна: Михаїл та його Анголи вчинили зо змієм війну. І змії воював та його анголи, та не втрималися, і вже не знайшлося їм місця на небі. І скинений був змії великий, вуж стародавній, що зветься диявол і сатана, що зводить усесвіт, і скинений був він додолу, а з ним і його анголи були скинені» (Об. 12:7-9).

Свого часу сатана та його повсталі ангели перебуватимуть в аду вічно. «Тоді скаже ї тим, хто ліворуч: “Ідіть ви від Мене, прокляті, у вічний огонь, що дияволів та його посланцям приготований”» (Матв. 25:41). «Бо як Бог Анголів, що згрішили, не помилював був, а в кайданах темряви вкинув до аду, і передав зберігати на суд» (2 Пет. 2:4). «І Анголів, що не зберегли початкового стану свого, але кинули житло своє, Він зберіг у вічних кайданах під темрявою на суд великого дня» (Юд. 1:6).

На щастя для нас, чимало з ангелів сатани вже зараз перебувають у кайданах! Окрім того, Господь оточує нас своїми добрими ангелами, що допомагають нам. «Чи не всі вони – духи служебні, що їх посилають на службу для тих, хто має спасіння впадкувати?» (Євр. 1:14).

Ситуація диявола

Поведінка диявола

«Хто чинить гріх, той від диявола, бо диявол грішить від початку. Тому то з'явився Син Божий, щоб знищити справи диявола» (1 Ів. 3:8).

«Він [диявол] був душогуб споконвіку, і в правді не встояв, бо правди нема в нім. Як говорить неправду, то говорить зо свого, бо він неправдомовець і батько неправді» (Ів. 8:44).

Територія диявола

Християнська діяльність створює конфлікт, бо земля – територія диявола. Чимало душ формально належать йому, доки ті не оберуть свободу в Христі. Більшість питань, пов'язаних із фінансами, нерухомістю, владою, ноу-хау, перебувають під владою диявола.

Коли ми скеровуємо свої зусилля на спасіння душ, то атакуємо сатану. Коли приймаємо Христа, то звільнюємося від його міцної хватки. Коли розуміємо й використовуємо гроші заради діла Христа, то відвергаємо кошти від сатани. Коли практикуємо владу Ісуса Христа, то кидаємо виклик владі сатани на його злочинній території.

Спокуси диявола

Що таке «спокуса»

У Біблійному значенні слово «спокуса» означає випробування, іспит або перевірка. Один із способів, якими сатана випробовує нас, це спокуси. «Спокушувати» означає підмовляти на неправильні дії та обіцяти задоволення або вигоду.

Тому Боже випробування не спокушує людей. «Випробовуваний, хай не каже ніхто: “Я від Бога спокушуваний”. Бо Бог злом не спокушується, і нікого Він Сам не спокушує. Але кожен спокушується, як надиться й зводиться пожадливістю власною. Пожадливість потому, зачавши, народжує гріх, а зроблений гріх народжує смерть» (Яков. 1:13-15).

Спокуси походять від 1) світу – гламур, популярність, визнання, влада, багатство; 2) плоті (схильної до гріха) – пожадливостей тіла та очей, гордощів; 3) диявола – починаючи з класичної формули, що він нашіптував Єві у саду Едемському й Ісусові в пустелі.

Способи спокуси

Сатана намагається захищати свій «холдинг», міцно тримати своїх «полонених». Він зазіхає на Божих людей, непокоїть їх різноманітними спокусами та агресією, щоб схилити нас до компромісу й послабити наш вплив, знешкодити нас, використати для своїх лукавих цілей, зробити нас безплідними для Господа.

Сатана – ворог, руйнівник і вбивця (Ів. 10:10). Він зосереджує свою увагу на сім'ях, дітях, християнському служінні, матеріальному забезпеченні й стосунках із людьми. Успішно діє через егоцентризм, невірність, недовіру, нещастя, злість, ненависть, гіркоту та безліч подібного. Сіє неправду й наклепи, залякує, поширює чутки й злоріччя, вдається до психологічного, емоційного, фізичного та духовного насилля.

Диявол намагається проникнути до церкви, аби зруйнувати її з середини. «...Сам сатана прикидається ангелом світла!» (2 Кор. 11:14). Зразкові церкви – особливо принадна мішень. Він навіть не прикидається ангелом; він є ангел. Проте маскується під ангела світла, хоча сам насправді – ангел темряви, руйнації та смерті. Сатана не виконує роль шахрая; він є шахрай. Диявол – майстер перекручувати й спотворювати істину. Ніколи не чекайте, що сатана розповість усю правду, принаймні добровільно.

«А Дух ясно говорить, що від віри відступляться дехто в останні часи, ті, хто слухає духів підступних і наук демонів, хто в лицемірстві говорить неправду, і спалив сумління своє» (1 Тим. 4:1-2).

Притча про насіння (Матв. 13:37-39). У сатани свої люди, своя пропаганда в цьому світі, мета яких – шкодити Божій роботі та руйнувати її. «...Хто добре насіння посіяв був, – це Син Людський, а поле – це світ, добре ж насіння – це сини Царства, а кукіль – сини лукавого; а ворог, що всіяв його, це диявол, жнива – кінець віку, а женці – Анголи».

Притча про сіяча (Луки 8:11-12). «...Зерно – це Боже Слово. А котрі край дороги, – це ті, хто слухає, але потім приходиться диявол і забирає слово з їхнього серця, щоб не ввірували й не спаслися вони».

«Але їм опирався Еліма, ворожити той, бо ім'я його перекладається так, і намагавсь відвернути від віри проконсула. Але

Савл, що й Павло він, переповнився Духом Святим і на нього споглянув, і промовив: «О, сину дияволів, повний всякого підступу та всілякої злости, ти, ворогу всякої правди! Чи не перестанеш ти плутати простих Господніх доріг? І тепер ось на тебе Господня рука, ти станеш сліпий, і сонця бачити не будеш до часу! І миттю обняв того морок та темрява, і став він ходити на-впомацки та шукати поводатора...» (Дії 13:8-11).

«...Бог цього віку засліпив розум, щоб для них не засяяло світло Євангелії слави Христа, а Він образ Божий» (2 Кор. 4:4).

«А раб Господній не повинен сваритись, але бути привітним до всіх, навчальним, до лиха терплячим, що навчав би противників із лагідністю, чи Бог їм не дасть покаяння, щоб правду пізнати, щоб визволитися від сітки диявола, що він уловив їх для роблення волі своєї» (2 Тим. 24-26).

Після того, як безплідно спокушав Ісуса в пустелі, сатана «...відійшов від Нього до часу» (4:13). Коли найсприятливіші умови й час для спокус диявола? У кожного по-своєму. Усе залежить від того, кого забажав уразити диявол. Цікаво, що його спокуси мають циклічний характер, то приходять, то відходять. Він діє методично і майже завжди інкогніто. Підштовхує нас «зрізати кути» в досягненні добрих цілей. Саме так він хотів спокусити Ісуса. Сатана штовхає нас діяти по-своєму (насправді, по-його), а не по-Божому. (Мало хто з нас має справу особисто з дияволом; зазвичай ми протистоїмо його підданям, що беззаперечно виконують його накази.)

Диявол спокушує нас, намагається змусити нас засумніватися у Слові Божому. «...Чи Бог наказав...?» (Бут. 3:1). Диявол ненавидить і перекручує істину.

Щодо серйозного виконання своєї управлінської місії, то сатана настирливо нав'язує думку про те, що в нас – море часу. Неначе говорить: «Не треба нікуди летіти, висолопивши язика. Діяти активно – ідея непогана, але не зараз, не сьогодні. Передусім витрачай час і ресурси для себе. Спочатку подбай про власний комфорт». Диявол переконує, що влзати в борги по саму шию – явище цілком нормальне. Він добре знає, що додаткові фінансові зобов'язання неодмінно зв'яжуть нас по руках і ногах і позбавлять можливості служити Господу й людям.

Диявол відволікає увагу пасторів і дезорієнтовує їх, аби не залишилося часу на те, щоб допомагати церкві відкривати, розвивати й застосовувати Богом дані таланти у тілі Христовому й суспільстві. Завдання не виконані, бо нема відповідальних. Однак кожному членові церкви доведеться пройти випробування у сфері навчання, тренування, організації, відповідальності, управління та звітності.

Коли сатана завдає удару?

- Коли ваші сімейні стосунки тісні, сповнені любові та відданості;
- Коли ви досягли особливого успіху в християнському житті чи служінні;
- Коли подаєте добрий приклад іншим;
- Коли ви – ефективний лідер (і пишаєтеся цим);
- Коли проливаєте світло на характер і поведінку диявола;
- Коли духовно, фізично, інтелектуально чи емоційно виснажені;
- Коли зловживаєте лікарськими засобами, включно з алкоголем чи наркотичними препаратами;
- Коли контроль за своїм моральним станом слабкий;
- Коли сприймаєте як належне те, ким ви є.

Проповідники, що втратили обличчя й репутацію

«[Управлінець, єпископ, пресвітер – щоб був] не новонавернений, щоб він не запишався, і не впав у ворожий осуд. Треба, щоб мав він і добре засвідчення від чужинців, щоб не впасти в догану та в сітку диявольську» (1 Тим. 3:6-7).

Найчастіше духовні лідери спокушуються в таких сферах:

- влада над людьми;
- егоцентрична мотивація або відсутність здорової мотивації;
- гордість від зовнішнього вигляду, демонстрація свого іміджу іншим, показовість;

- порушене фінансове життя;
- порушене моральне життя.

Чому доброзичливі й чуйні люди піддаються цим спокусам і вчиняють гріх? Через підступність гріха (Євр. 3:13). Коли говоримо про властивість гріха обманювати (підступність), то маємо на увазі привабливість, оману, відхилення від курсу, хитрощі, шахрайство. Якщо поєднати оманливе серце людини (Єр. 17:9) із неправдомовцем дияволом, чого іще очікувати? Коли не зміцнені «Господом та могутністю сили Його» (Еф. 6:10), то безпорадні перед спокусою. Якщо не зодяглися в «усю Божу зброю» (в. 11), то беззахисні. «Тому то, хто думає, ніби стоїть він, нехай стережеться, щоб не впасти!» (1 Кор. 10:12).

Сатану названо «обвинувачуваєм братів», бо він «братів наших скаржив, хто перед нашим Богом оскаржував їх день і ніч!» (Об. 12:10). Проте Бог Син і Бог Дух Святий втручаються в нашу ситуацію, заступаються за нас і захищають нас (Рим. 8:27, 33-34). Як важливо не давати сатані причини обвинувачувати нас! Щоб «не давали противникові жодного приводу для лихомовства» (1 Тим. 5:14). «Щоб вас сатана не спокушував вашим нестриманням» (1 Кор. 7:5).

Перемоги диявола

Спосіб мислення

Бог контролює все, що трапляється з вами; щонайменше, він дозволяє все, що відбувається у вашому житті. Те, що Бог використовує негативні ситуації, пов'язане з Його реалістичним та ефективним ставленням до нашої старої грішної природи й розвитку нової. Бог знає, що робить із нами навіть тоді, коли ми самі цього не розуміємо.

Хоча ми знаємо, що випробування й спокуси допомагають рости у вірі. Ісус сказав Петрові: «Симоне, Симоне, ось сатана жадав вас, щоб вас пересіяти, мов ту пшеницю. Я ж молився за тебе, щоб не зменшилась віра твоя; ти ж колись, як навернешся, зміцни братю свою!» (Лук. 22:31-32). На території, що свого часу називалася Малою Азією, апостоли Павло та Варнава працювали, «душі учнів зміцнюючи, просячи перебувати в вірі, та

навчаючи, що через великі утиски треба нам входити у Боже Царство» (Дії 14:22).

Як саме керувати собою з Біблійної точки зору? Щоб бути переможцем, треба мати чітко визначену стратегію (план воєнних дій). Візьміть курс Христа близько до серця! Станьте борцем! Зосередьте свою увагу, постійно її зберігайте, інакше зіб'єтеся з курсу. Дивімося ж на Ісуса, «Начальника й Виконавця віри, що замість радості, яка була перед Ним, перетерпів хреста, не звертавши уваги на сором, і сів по правиці престолу Божого. Тож подумайте про Того, хто перетерпів такий перекір проти Себе від грішних, щоб ви не знемоглись, і не впали на душах своїх. Ви ще не змагались до крові, борючись проти гріха» (Євр. 12:2-4).

«Думайте про те, що вгорі, а не про те, що на землі. Бож ви вмерли, а життя ваше сховане в Бозі з Христом» (Кол. 3:2-3).

«І коли ви Отцем звете Того, Хто кожного, не зважаючи на особу, судить за вчинок, то в страху провадьте час вашого тимчасового замешкання» (1 Пет. 1:17).

«Пильнуйте й моліться, щоб не впасти в спокусу, бадьорий бо дух, але немічне тіло!» (Мар. 14:38).

Ісус витримав спокусу диявола, тому що:

- був сповнений Духа Святого; Дух Святий вів Ісуса (див. Луки 4:1);
- завжди слухався Бога, завжди здійснював волю Отця;
- користувався Письмом, аби переможно відповідати на звинувачення спокусника.

Під час спокуси маємо фільтрувати свої думки й слова крізь призму Святого Письма.

Нам потрібне загострене відчуття небезпеки, якщо хочемо ефективно протистояти дияволу. «А якщо кому з вас не вистачає мудрости, нехай просить від Бога, що всім дає просто, та не докоряє, і буде вона йому дана» (Яков. 1:5).

Ісус здатний допомогти нам, коли переживаємо випробування, бо Сам вистояв у випробуванні (Євр. 2:18).

«Тому то, неправду відкинувши, говоріть кожен правду до свого ближнього, бо ми члени один для одного. Гнівайтесь, та не грішіть, сонце нехай не заходить у вашому гніві, і місця дияволові не давайте!» (Еф. 4:25-27). Неконтрольований гнів – лише один із багатьох способів відчинити двері свого серця перед злом.

Підготувати захист і напад

Аби здобути перемогу в американському футболі, спортсмен не вийде на майданчик непідготовленим до захисту й агресивної атаки. Кожна така складова стратегії виконує свою роль. Якщо таке передбачливе мислення присутнє у спортивній грі, то що казати про готовність до участі в духовному конфлікті, що триває віками?

Запитайте себе: «Я по-справжньому навернений до Бога християнин, якщо подивитися на мою віру з точки зору захисту й нападу»? Віруючі I століття з півслова розуміли аналогію апостола Павла, що він проводив зі зброєю, у яку маємо вдягтися. Та й у нас не повинно виникнути труднощів із розумінням його слів:

«Нарешті, мої брати, зміцнійтеся Господом та могутністю сили Його! Зодягніться в *повну Божу зброю*, щоб могли ви стати проти хитроців диявольських. [...] Через це візьміть повну Божу зброю, щоб могли ви дати опір дня злого, і, все виконавши, витримати. Отже, стійте, *підперезавши стегна свої правдою*, і зодягнувшись у *брою праведности*, і взувши ноги в *готовість Євангелії миру*.

А найбільш над усе візьміть *щита віри*, яким зможете погасити всі огненні стріли лукавого. Візьміть і *шолома спасіння*, і *меча духовного*, який є Слово Боже. Усякою молитвою й благанням кожного часу *моліться духом*, а для того *пильнуйте* з повною витривалістю та молитвою за всіх святих» (Еф. 6:10-11, 13-18. Курсив автора).

Ми не можемо дозволити собі бути «безпечними на Сіоні» (Ам. 6:1). Ніколи не забуваймо, що перебуваємо на полі бою, духовній війні! Сатана розлючений. «І змій розлютувався [...], і пішов воювати з [...тими, хто] бережуть Божі заповіді та мають свідоцтво Ісусове» (Об. 12:17). Якщо не берете участі в активній духовній боротьбі, то ви – легкодоступна мішень для диявола. Цілком імовірно, що він одним пальцем нейтралізує, захопить вас або завдасть вам моральної шкоди.

Утікати від зла

«Стережися молодечих пожадлиостей» (2 Тим. 2:22, в англ. версії – «утікай від злих бажань»).

«Утікайте від розпусти. [...] Прославляйте Бога в тілі своєму» (1 Кор. 6:18-20). Молодий Йосип розумів спокусу і знав, як їй протистояти (див. Бут. 39:6-12).

«А ті, хто хоче багатіти, упадають у спокуси та в сітку, та в численні нерозумні й шкідливі пожадливі, що втручають людей на загладу й загибель. [...] Але ти [...] утікай від такого [бажання розбагатіти]» (1 Тим. 6:9-11).

Чинити опір

«Підкоріться Богові та спротивляйтесь дияволу, то й утече він від вас» (Яков. 4:7). Вам не вдасться протистояти дияволу, якщо спочатку не підкоритесь Богу.

«Будьте *тверезі, пильнуйте* [в англ. версії – *майте самоконтроль, не спіть*]! Ваш супротивник диявол ходить, ричучи, як лев, що шукає пожерти кого. Противтесь йому, тверді в вірі, знаюши, що ті самі муки трапляються й вашому братству по світі» (1 Пет. 5:8-9). Якщо не практикуєте самодисципліну і не пильнуєте, то не зможете чинити спротив сатані. Вам також не вдасться йому противитися, просячи Бога зробити це замість вас. Чиніть опір самостійно. Виробіть звичку робити це з палким бажанням. Це вкрай важливо. У вас є влада імені Ісуса Христа і сила Святого Духа, що підтримують вас.

Усвідомювати Божу підтримку

«Тому то, хто думає, ніби стоїть він, нехай стережеться, щоб не впасти! Досягла вас спроба [випробування] не інша, тільки людська; але вірний Бог, Який не попустить, щоб ви випробувалися більше, ніж можете, але при спробі й полегшення дасть, щоб знести могли ви її» (1 Кор. 10:12-13). Переконайтеся, що зберігаєте покову, довіру і стійкість!

Поразка диявола

Сатана знає, що Христос його переміг, і що його дні на землі злічені (див. Об. 12:2). Проте постійно намагається примусити нас повірити в те, що нічого не змінилося. Лукавий не хоче, аби ми знали, що маємо силу Божу (Кол. 1:11). Насправді Бог дав нам владу над сатаною, коли живемо невинно й діємо у переможне ім'я Ісуса, «вище над кожне ім'я» (Фил. 2:9).

«Він же [Ісус] промовив до них: “Я бачив того сатану, що з неба спадав, немов блискавка. Ось Я владу вам [учням] дав наступати [...] на всю силу ворожу”» (Лук. 10:18-19).

«Тому то з'явився Син Божий, щоб знищити справи диявола» (1 Ів. 3:8).

«А що діти стали спільниками тіла та крові, то й Він [Ісус] став учасником їхнім, щоб смертю знищити того, хто має владу смерти, цебто диявола, та визволити тих усіх, хто все життя страхом смерти тримався в неволі» (Євр. 2:14-15).

«[Ісус Христос] зійшовши на небо, пробуває по Божій правіці, а Йому підкорилися Анголи, влади та сили» (1 Пет. 3:22).

«Роззброївши влади й начальства, сміливо їх вивів на посміховисько, перемігши їх на хресті!» (Кол. 2:15).

«[Отець] визволив нас із влади темряви й переставив нас до Царства Свого улюбленого Сина...» (Кол. 1:13).

«І вірний Господь, що зміцнить вас і збереже від лукавого» (2 Сол. 3:3).

«І вони його [сатану] перемогли кров'ю Агнця та словом свого засвідчення, і не полюбили життя свого навіть до смерті!» (Об. 12:11).

Лише подумайте! Смиренні люди перемогли диявола навіть ціною втрати власного фізичного життя!

Висновок

Власний досвід

Після того, як почав писати цю працю, зі щирим серцем, поглиблено, маючи на меті укласти корисний матеріал для Божого народу в країнах колишнього Союзу,

сатана постійно й наполегливо агресивно атакував мене, пускаючи в хід такий арсенал: звинувачення, апатія, розгубленість, депресія, розчарування, сумнів, лжепокіра, страх, почуття неадекватності, залякування, гордощі й почуття меншовартості.

Диявол не раз спокушав мене впродовж життя, викликав розчарування, дратував, залякував, завдавав болю. У нього було чимало спроб похитнути мене. Були часи, коли я підходив дуже близько до рішення припинити цю писанину. Чомусь я хвилювався не стільки за себе, скільки за дітей та внуків. Нарешті одна річ стала абсолютно зрозумілою: сатана не хоче, щоб люди знали й практикували Біблійні принципи управління життям на землі й давали плоди, що вплинуть на вічність.

У центрі уваги – Христос

Так, я надихаю дослідити специфіку поведінки сатани, та хай вас не зводять його хитрощі навіть під час роздумів на цю тему.

Він не проти, щоб ви думали лише про нього. Він би радів, якби ви віддали йому стільки ж часу, скільки й Ісусові. Якщо дияволу не вдасться нав'язати свою персону й розмістити її в центрі вашого життя, то його цілком влаштує ваш егоцентризм. Він намагатиметься обманути вас, нав'язати вам філософію, принципи, мудрість, стандарти й моди цього світу, адже все це належить йому та походить від нього. Коли приймаєте світський спосіб життя, ви приймаєте сатану. Надто багато людей вірять у Бога, проте служать сатані, тому що живуть по-світськи – по-сатанинськи. Ось чому необхідно тримати в центрі своєї уваги Христа!

Дійте мудро й швидко, коли маєте справу з самим дияволом. Навіть коли вивчаєте матеріал про його особу чи методологію, не дозволяйте цій темі оволодіти вами. Зосередьтеся на Христі.

Постійно живіть так, щоб завжди охороняти себе, бути духовно стабільними й сильними, мати владу над силами темряви.

Також корисно періодично молитися, щоб проаналізувати й оцінити власну філософію життя, свої інтереси, попередній досвід, нинішні пріоритети, те, як витрачаємо Божий час. Переконайтеся, що живете у гармонії із Царством Небесним. Недарма Ісус сказав: «Що бо високе в людей, те перед Богом гидота» (Лук. 16:15).

Визначити цілі управління

Людська природа часто байдужа, егоїстична, вперта, недисциплінована й навіть бунтівна. Тому треба визначити цілі управління життям. Цілі мають бути конкретними та реалістичними. Для духовного зросту й розвитку потрібен час.

3

Бог і жадібність

У фільмі «Волл-стріт» запеклий біржовий гуру Гордон Гекко, звертаючись до власників акцій «Телдар Пейпе», заявив: «Річ у тім, леді та джентльмени, що жадібність – це добре. Жадібність – це правильно. Жадібність – це практично. Жадібність відкриває, прискорює і поширює дух еволюції. Жадібність у всіх своїх подобах... штовхала прогрес людства вперед».

Жадібність – не іграшка

«Жадобою» називалося одне популярне телешоу в США. У ньому учасники відкрито заявляли про свою жадібність. У ході телевізійної гри вони вибивали один одного з команди, аби збільшити власну частку виграшу.

Насправді не потрібно бути учасником «жадібного» телешоу, щоб демонструвати свою жадібність. У грі життя існують безмежні можливості щодня демонструвати, наскільки ми жадібні чи щедрі.

Анатомія жадібності

Хіба не дивно, що в мені перебуває Дух Христів, Його думки й відчуття, у той час як сам можу бути звичайнісіньким скупердягою? Та хіба новонароджені віруючі не мають бути найщедрішими людьми у світі? Що ж, це залежить від того, яка природа (стара чи нова) контролює моє життя.

Християнин, мотивований жадібністю замість щедрості, безперечно демонструє не той характер, що треба. У житті багатьох Божих дітей жадібність – головна перепона до радісного й щедрого буття. Ота скупа риса суттєво перешкоджає великій Божій меті для смертного тіла й безсмертної душі людини. Існує ще одна немала проблема: одразу помічаємо жадібність інших, та не добачаємо своєї.

Слово *жадібний* або *зажерливий* означає тілесну й непотрібну погоню за грішми й матеріальними цінностями. Зажерливість означає неетичне й аморальне бажання володіти певною особою, посадою, владою чи власністю. Це гріховне прагнення куцозорої персони задовольнити власні бажання, часто – будь-якою ціною. Жадібність – намагання людини догоджати передусім собі, а не Богу. У корені – це самовдоволення, що не ставить на перше місце Бога й не піклується про інших так, як про себе.

«Не пожадай»: це – закон!

Бог має чітку заповідь для пожадливих людей (див. Вихід 20). Це остання (десята), та не менш важлива заповідь, бо від неї можуть залежати успіх чи провал попередніх дев'яти.

Після Ісусової розповіді про «управителя невірного» в шістнадцятому розділі Євангелії від Луки чотирнадцятому вірші автор зазначає: «Чули все це й фарисеї, що були сріблολюбці, та й стали сміятися з Нього».

Дуже легко «вирахувати» члена церкви, схильного до грошолобства. Це брат чи сестра, що критикує намагання пастора зібрати собі матеріальну підтримку («Він завжди просить грошей!») і придирається до фінансових потреб місії чи місіонера. На їхню думку, фінансові потреби церкви – це відповідальність

кого завгодно в громаді, тільки не їхня. Навіть коли такі скупувати святі нарешті наважаться жбурнути щось на тарілку пожертвувань, то роблять це зі скрегогом душі, відриваючи від серця лише «символічну» суму. Коли ж їхня жертва «велика», то про це неодмінно дізнається широке коло присутніх.

Юда Іскаріот критикував Марію (сестру Марти) за «марнотратство» – вилиття коштовної оливи на Ісуса. «А це він сказав не тому, що про вбогих журився, а тому, що був злодій: він мав скриньку на гроші, і крав те, що вкидали» (Ів. 12:6). Сьогодні існує безліч шляхів обкрадати Ісуса. Запитаймо: нам важко любити Господа Бога свого всім своїм єством і свого ближнього, як самого себе? Тоді, можливо, причина – невизнана й несповідана жадібність?

Не приймайте мислення на зразок «Урешті-решті, це ж мої гроші!» Це не ваші гроші. Ви разом з усім, що маєте, належите Господу. Ви лише управлінець, а не власник. Одного дня ви дасте Йому звіт за все, що робили з життям, котре Він вам довірив. Це охоплює всі здібності й ресурси, якими ви тимчасово володієте.

Жадібність: початок і кінець

Саме жадібність була одним із важелів, що вплинули на Адама та Єву й спричинили проблеми у стосунках із Богом. Обоє хотіли того, що згідно зі словами самого Бога, не могли мати. Прихований егоцентризм коштував їм не лише щасливого місця проживання, а, що набагато серйозніше, позбавлення унікальної єдності з Богом. (Як наслідок, розрив у стосунках зі своїм Творцем успадкували наступні покоління.)

Жадібність не лише зробила особливий внесок у перворідний гріх людини (так званий непослух), вона лежала в основі першого гріха народу Ізраїлевого на Землі Обітованій. Пам'ятаєте старозаповітну історію про Ахана, що став жадібним і присвоїв собі прокляте Богом золото та срібло Єрихону? Цікаво, що Бог не сказав Ісусові Навину: «Ахан згрішив», натомість: «Ізраїль згрішив». Ізраїльтяни були однією великою сім'єю, і через жадібність і непослух одного члена громади страждати довелося всім.

Апостол Павло сказав Тілу Христовому такі слова: «Коли терпить один член, то всі члени з ним терплять...» (1 Кор. 12:26). Що впливає на одного члена громади, впливає на інших. Ісус Навин сказав Ахану: «Нащо ти навів нещастя на нас? [Навіщо почав створювати проблеми? Навіщо став провокатором біди?]. У тій конкретній ситуації Бог у своєму гніві подбав про те, щоб жадібність було покарано негайно.

Через свою доброту Бог не діє сьогодні так радикально, як це було з Аханом і його родиною в Старому Заповіті (див. Навина 7-й розділ), а також із Ананієм і Сапфірою (див. Дії 5-й розділ). Натомість, Він страждає, дозволяє страждати нам, допускає, щоб страждала Його робота, – усе через ананіїв і сапфір серед нас. Однак Він розбереться з кожним окремо під час Суду біля престолу Христового відповідно до нашого ставлення до грошей і фінансового внеску в Його церкву і Його весвітню місію.

Хто ж такі, оті сучасні ананії та сапфіри? Скупі християни, котрі побріхують церкві – відкрито й приховано – про те, що здійснили і що здійснюють в ім'я Господа. Коли ми брешемо про свої великі діла в ім'я Господа, то насправді брешемо Святому Духу. Так само кажемо неправду Святому Духу, коли заявляємо, що в нас мало або нема що дати на Божу роботу, в той час як зберігаємо грошки в загашнику – ховаємо у склянній банці, під подушкою, у фінансовій установі й де завгодно, включно з усіма хитромудрими способами збереження коштів.

Якщо знаєте, що нечесні у ваших фінансах перед церквою, то не сумнівайтесь: Дух Святий в курсі справи. Бог бачить людей наскрізь, так само, як це було за днів Єзекіїля (33:31): «Що приємне в устах їхніх, те вони зроблять, а серце їхнє ходить за захланністю [в англ. перекладі – жадібністю] їхньою».

«Знай же ти це, що останніми днями настануть тяжкі часи. Будуть бо люди тоді самолюбні, грошолобні, зарозумілі, горді, богозневажники, батькам неслухняні, невдячні, непобожні, нелюбовні, запеклі, осудливі, нестримливі, жорстокі, ненависники добра, зрадники, нахабні, бундючні, що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога, вони мають вигляд благочестя, але сили його відреклися. Відвертайсь від таких!» (2 Тим. 3:1-5).

Жадібність засмучує Бога

«І вкаменували його [Ахана], увесь Ізраїль, камінням. І попалили їх в огні, і вкаменували їх камінням [...] І спинив Господь лютість гніву Свого» (Іс. Нав. 7:25,26).

«Я гнівався був за гріх користолюбства його [Ізраїля] та й уразив його, заховав Я обличчя Своє й лютував...» (Іс. 57:17). Існує кілька гріхів, які Бог ненавидить так само, як і жадібність, не лише через те, що вони не відображають Його щедрий благодатний характер, а й тому, що вони мають наслідки у вічності, пов'язані з подальшою долею людини (рай чи пекло), станом, відповідальністю, перебуванням, інвестуванням («скарби») та нагородою в раю.

«Бо гнів Божий приходить за них [*зажерливих* людей, див. в. 5] на неслухняних» (Еф. 5:5,6). Ми розлючуємо Бога, коли нещедрі з грошима, які Він довірив нам. Бог каратиме відповідним чином.

Жадібні християни та інші скупі грішники

«Вони повні всякої неправди, лукавства, зажерливості, злоби, повні заздрости...» (Рим. 1:29).

Ви коли-небудь чули про церкву, що вилучила з членства або оголосила бойкот жадібній користолюбній людині? «А тепер я писав вам не єднатися з тим, хто зветься братом, та є перелюбник, чи *користолюбець*, чи ідолянин, чи злоріка, чи п'яниця, чи хижак, із такими навіть не їсти! [...] Тож вилучіть лукавого з-поміж себе самих!» (1 Кор. 5:11-13). На перший погляд, звучить жорстко, та лише для тих, хто не усвідомлюють загрозу від жадібних осіб стосовно інших членів тіла й діла Христового. Якщо скупі діячі не бажають змінитися, то Тілу Христовому набагато краще обійтися без них. Жадібність – абсолютна протилежність щедрому й безкорисливому характеру Бога. Саме диявол вселив внутрішню жадобу в Адама та Єву. Він досі використовує цей підхід, бо цей підхід працює досі. Сатана бажає, щоб люди відображали його характер. Ще коли був Люцифером («сяючим»), то напорівся на серйозні проблеми з Творцем, адже пожадав

незаконного – возвисити свій престол над зорями Бога (*євр. Ель*), аби уподібнитися Всевишньому (*євр. Ельйон, англ. відповідник Elyon*) (див. Іс. 14:12-14).

Переконаний, що Бога засмучує й навіть злить нестача дисципліни в церкві. Така тенденція походить від нестачі переконання, доброго прикладу, учення й належної дії з боку духовного лідерства. Церковні лідери дадуть звіт самому Богу за шкідництво й недбалість у цій сфері.

Незалежно від того, казали вам правду про загрозу жадоби чи ні, я відчуваю відповідальність про неї говорити. Це мій обов'язок – привернути вашу увагу до вічного благословення доброзичливості й щедрості та до вічного прокляття зажерливості.

Вас викупив Бог, і ціна того викупу висока. До того ж, як зазначалося вище, ви не належите собі. Власність, майно та гроші, які вважаєте своїми, насправді – Його. Усе, ким і чим ви є і що маєте, цілковито належить Господові. Бог дарує й визначає тривалість усього фізичного життя. Ваші мозок, руки не можуть працювати без Бога. Усі ваші обдарування й здібності даровані Богом – для Його цілей і на Його славу.

Лише вічне життя – дар; земне життя – довіра (і навіть завдання). Якщо ви добрий та вірний управлінець Господа, то Бог неодмінно довірять вам певну місію й дасть нагороду. Коли ж ви безвідповідальний раб, то вас буде засуджено й покарано. На щастя, для вас іще не пізно розвернутися на сто вісімдесят градусів у правильному напрямку. Та нема часу гаяти життя. Змініться сьогодні! Цього чекає від вас Господь, і це у ваших же інтересах.

Прокляття зажерливості

У раю не буде жадібних персон: «Знайте бо це, що жоден розпусник, чи нечистий або зажерливий, що він ідолянин, не має спадку в Христовому й Божому Царстві!» (Еф. 5:5). Навпаки, зажерливих осіб чекає гнів Божий! (в. 6).

«Вони знають присуд Божий, що ті, хто чинить таке, варті смерти, а проте не тільки самі чинять, але й хвалять тих, хто робить таке» (Рим. 1:32).

Наслідки зажерливості

«Зажерливий робить нещасним свій дім» (Прип. 15:27).

У любові до грошей та багатства є щось оманливе, небезпечне й руйнівне. «Хто срібло кохає, той не насититься сріблом [в *англ.* перекладі – завжди не вистачатиме грошей], хто ж кохає багатство з прибутком, це марнота також! [в *англ.* перекладі – завжди не матиме достатньо багатства]» (Екл. 5:10). «Сон солодкий в трудящого, чи багато, чи мало він їсть, а ситість багатого спати йому не дає» (в. 12). Батьки моєї дружини нічого не втратили під час фінансового краху біржі на Волл-стріт 1929 року, бо їм не було чого втрачати.

«А ті, хто хоче багатіти, упадають у спокуси та в сітку, та в численні нерозумні й шкідливі пожадливі, що втручають людей на загладу й загибіль. Бо корінь усього лихого то грошолюбство, якому віддавшись, дехто відбилися від віри й поклали на себе великі страждання» (1 Тим. 6:9-10).

«...Бо гнів Божий приходить за них [пожадливість та зажерливість – ідолопоклонство жадобі] на неслухняних» (Кол. 3:6).

Жадібність: застереження й порада

«Серце моє прихили до свідоцтв Твоїх, а не до користи» (Пс. 119:36).

«А розпуста та нечисть усяка й *зажерливість* нехай навіть не згадуються поміж вами, як личить святим» (Еф. 5:3). Навіть на-тяку на жадібність!

«І промовив до них: “Глядіть, остерегайтеся всякої *зажерливості*, бо життя чоловіка не залежить від достатку маєтку його”» (Лук. 12:15). Стережіться зажерливості! Маю дбати не про те, щоб здобути більше грошей, а те, що робити з грошима, які маю. Бога хвилює правильне використання грошей, якими володієте, а не те, яку суму ви йому подаруєте, якби були багатими. Лише за добрі наміри не отримаєш ніякого кредиту. Бога не вражають ваші прекрасні наміри на завтра; Він прагне бачити ваші добрі діла вже сьогодні.

Ліки від жадібності

«Тому то, коли хто в Христі, той створіння нове, стародавнє минуло, ото сталося нове!» (2 Кор. 5:17). Насправді, бути «в Христі» означає «Христос у вас». Це означає мати Його турботливу природу, що дбає про інших. «Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі!» (Фил. 2:5).

«Хто краде, нехай більше не краде, а краще нехай працює та чинить руками своїми добро, щоб мати подати нужденному» (Еф. 4:28). Той, хто працює тільки для себе, обманює Бога й суспільство. Сумлінні християни живуть для інших, як і для себе, інакше – яке практичне значення має друга частина Великого повеління? «А друга однакова з нею: “Люби свого ближнього, як самого себе!” Нема іншої більшої заповіді над оці!» (Мар. 12:31).

Старе жадібне его треба розіп'яти з Христом. «Отож, умертвіть ваші земні члени: розпусту, нечисть, пристрасть, лиху пожадливість та зажерливість, що вона ідолослуження» (Кол. 3:5). Той, хто жадібний, поклоняється мамоні; хто поклоняється мамоні, не поклоняється Богу. Не можете служити обом панам.

Жадібність чи задоволення?

Так, із допомогою Святого Духа я можу контролювати жадібність. Проте спочатку маю звернутися до Нього за допомогою і зробити це серйозно та щиро. У той же час – вважати себе мертвам для гріха жадібності. Скупеньке «я» доведеться відкинути й ігнорувати; натомість – визнати й реалізувати щедрий Дух Христа.

Що таке, на думку Бога, великий зиск? «Великий же зиск – то благочестя із задоволенням. Бо ми не принесли в світ нічого, то нічого не можемо й винести. А як маємо поживу та одяг, то ми задоволені будьмо з того» (1 Тим. 6:6-8). В оригіналі грецькою сказано: «Але пошана із задоволенням – це мегаздобуток». Зовнішнє не дає тривалого задоволення. Ми звикаємо й скоро втомлюємося від речей. Секрет полягає у внутрішньому задоволенні. А внутрішнє задоволення походить від активних і повноцінних стосунків із Господом.

Зверніть увагу на те, що так званий «великий зиск» складається з двох частин: духовної та матеріальної. Духовна – це наше благочестя, спрямованість на Бога. Матеріальна – задоволення необхідними матеріальними та фізичними речами. Необхідними, а не забаганками. Якщо намагаємося задовольнити свої витребеньки (бажання й забаганки), то ніколи не будемо задоволеними.

Коли 1) ваше тіло є чим прикрити і 2) ваш шлунок є чим наповнити, то й будьте цим задоволені! Про дах над головою не йдеться. Притулок, як бачимо, не вважається першою необхідністю в Божій економіці. Якщо копнути глибше, то й Ісус не згадує про необхідність житла, коли розповідає про наші фізичні та матеріальні потреби (див. Матв. 6:25-31). Це саме стосується і написаного в Посланні Якова (див. Яков. 2:15-16). Не думаю, що Бог проти будинків, Він просто не класифікує їх як річ першої необхідності.

Хтось із читачів запитас: «Отже, якщо я не задоволений тоді, коли маю чим прикрити спину й наситити шлунок, то чи не означає це, що практикую жадібність?» У першому посланні до Тимофія сказано буквально: «Маючи їжу й одяг, будьмо ж задоволені».

«Будьте життям не грошолобні, задовольняйтеся тим, що маєте. Сам бо сказав: “Я тебе не покину, ані не відступлюся від тебе!”» (Євр. 13:5). Ваш Бог ніколи не покине вас, навіть якщо покинуть гроші.

Нехай слова апостола Павла до филипійських християн надихнуть вас: «Навчився я бути задоволеним із того, що маю» (Фил. 4:11). Це не стається миттєво чи навіть за ніч. Цьому вчать. Навчатися чомусь частенько означає від чогось відучатися. Навчання означає тренування. Тренування означає досвід. Незалежно від того, в яких умовах перебуваємо, ми так чи інакше можемо навчитися бути задоволеними. Така ідея – мегаздобуток!

ВИСНОВОК

Заздалегідь визначте собі цілі, що окреслюють, як саме витратимете менше грошей на себе й більше на інших

людей і Божу роботу. Спочатку вам може здатися, що така затія – складнувата, проте з часом такий світогляд полегшить життя, подарує більше насолоди й неодмінно більше нагороди. Якщо зумієте подолати фінансовий бар'єр, то втілити весь проект управління життям, включно з усім, ким і чим ви є, буде значно простіше.

Зазвичай ми не асоціюємо Івана Хрестителя з учителем, що навчав про управління, та саме про це він і розповідав на базовому практичному рівні. Іван акцентував на темі егоїзму та жадібності. Закликав кожного чинити «гідний плід покаяння» (Лук. 3:8). Що ж то був за плід?

«У кого дві сорочки, нехай дасть немаючому; а хто має поживу, нехай робить так само» (в. 11). Іван навчає нас бути щедрими, не скупитися.

Збирачам податків предтеча сказав: «Не стягайте нічого над те, що вам звелено» (в. 13). Закликав не бути здириками, натомість – милостивими.

Солдатам Хреститель відповів: «Нікого не кривдьте, ані не оскаржуйте фальшиво, задовольняйтесь платнею своєю» (в. 14). Іван навчає нас бути чесними й справедливими, не бути жадібними, натомість – задовольнятися тим, що маємо.

Усе це – складова Доброї новини, про яку проповідував Іван Хреститель (в. 18).

Якщо підозрюєте, що маєте проблеми з жадібністю, то надихаю прочитати п'ятий розділ Другої книги царів. Там побачите наслідки зажерливості. Це і щаслива історія про те, як щедрого Наамана (високопосадовця Сирії) було зцілено від прокази, і сумна історія про те, як жадібний Гехазі (слуга Іллі) став прокаженим.

4

Багаті та бідні у цьому житті й наступному

Чимало західних християн вважає: Господь хоче, аби всі Його діти були багатими – тут же й нехай. Єдине, чого їм бракує, – віри. Це відносно нова концепція, принаймні, в широкому й популярному значенні. Упродовж історії Церкви небагато віруючих (якщо узагальнити) були заможними, хоча знали, що саме Біблія каже про багатство й бідність. Більшість із нас проживуть свій вік відносно бідно, незалежно від того, наскільки багата наша віра.

Наскільки я небагатий

Минулого тижня з вуст одного телевізійного євангеліста почув про те, що Аврам був надзвичайно заможним (Бут. 13:2) чоловіком, і це означає, що Бог хоче, щоб сьогодні всі Його діти були багатими на цій землі. Особисто я не згоден із такою заявою. Божий період Євангелії наголошує на духовному, а не

матеріальному багатстві. Бог обіцяв євреям матеріальне процвітання в Обітованому Краї, та Його обітниця стосувалася такого народу, що дотримує Закон, увесь Закон.

Бог навчає Ісуса Навина: «Будь сильний та відважний, бо ти зробиш, що народ цей посяде той Край, що Я присягнув був їхнім батькам дати їм. Тільки будь дуже сильний та відважний, щоб додержувати чинити за всім тим Законом, що наказав був тобі Мойсей, Мій раб, не відхилишся від нього ні праворуч, ні ліворуч, щоб щастило тобі в усьому, де ти будеш ходити. Нехай книга цього Закону не відійде від твоїх уст, але будеш роздумувати про неї вдень та вночі, щоб додержувати чинити все, що написано в ній, бо тоді зробиш щасливими дороги свої, і тоді буде щастити тобі» (Іс. Нав. 1:6-8).

У Ізраїля було наочне, матеріальне, земне царство. Ісус сказав: «Моє Царство не звідси» (Ів. 18:36; також 17:14,16). Він також сказав: «Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його, а все це вам додасться» (Матв. 6:33). «Усе це» складається з необхідного – їжі та одягу, і не обов'язково значних матеріальних статків або того, чого дуже кортить.

«Будьте життям не грошолобні, задовольняйтеся тим, що маєте. Сам бо сказав: “Я тебе не покину, ані не відступлюся від тебе!”» (Євр. 13:5).

«Великий же зиск то благочестя із задоволенням. Бо ми не принесли в світ нічого, то нічого не можемо й винести. А як маєм поживу та одяг, то ми задоволені будьмо з того. А ті, хто хоче багатіти, упадають у спокуси та в сітку, та в численні нерозумні й шкідливі пожадливі, що втручають людей на загладу й загибель. Бо корінь усього лихого то грошолобство, якому віддавшись, дехто відбилися від віри й поклали на себе великі страждання» (1 Тим. 6:6-10).

Апостол Яків однозначно не займався поширенням доктрини процвітання (1:9-10); натомість, відкрив усім нам Біблійне розуміння матеріальної власності й заможності: «А понижений брат нехай хвалиться високістю своєю [у Христі], а багатий пониженням своїм» (бо сьогодні він є, а завтра – нема).

Насправді Бог хоче, щоб усі Його діти були заможні, однак йдеться про небесне багатство. Тому вони зможуть розпорядитися ним набагато краще там, ніж тут. Багатому важко увійти в

Царство Небесне, можливо, через те, що більшість заможних людей покладаються переважно на себе й своє майно, ніж на Бога. Успішні люди знають, що гроші дають перевагу. Забезпечують владою, визнанням, впливом та комфортом. Однак не можуть задовольнити душу так, як це може зробити Бог. Інколи маємо віддати (див. Марка 10:21) земне майно або позбутися всього (див. Луки 12:33), щоб іти за Ісусом. Новий Заповіт не дає однозначних і чітких «параметрів» багатства й бідності.

Комфорт і дискомфорт

Більшість християн не приваблює страхотлива манія влади, визнання чи впливу. Проте нас безсоромно полонить сирена комфорту, всупереч Слову Божому, що закликає не церемонитися зі «зручностями» (див. Ам. 6:1). Комфортне життя на землі не завжди відповідає Біблійному образу християнина, що передбачає самозречення, самопожертву, тимчасовість, невідкладність й належність іншому світу. Християнство скероване на створення комфорту для інших (утішення, моральна підтримка), але саме по собі дискомфортне.

У будь-якому разі, багатство на землі не може дарувати тривалого задоволення, постійності, миру й радості. Навпаки, якщо ним користуватися неправильно, то принесе почуття провини й порожнечі. До того ж, багатство більш доречне для християн у майбутньому Царстві Небесному, ніж у теперішньому князівстві сатани, який тимчасово керує цим світом (див. Ів. 12:31; 14:30; 2 Кор. 4:4).

Диявол винагороджує своїх вірних послідовників лише на швидкуруч і в цьому житті. Мине небагато часу, й самого «князя» буде усунуто з посади, позбавлено права власності й навіки вигнано з місця Божої присутності. Однак сатана мав право запропонувати Ісусові всю владу й майно цього світу. Усе це проливає світло на те, що означає мати багатство в цьому наповненому гріхом світі й у гріховному стані. Здається, що лише невеличка меншість, спасених чи не спасених, здатна використовувати багатство мудро, об'єктивно, по-доброму й по-Божому.

Місце та посада

Царство Небесне буде таким, як зазначено у притчі про таланти (Матв. 25:14). Ви були вірними у кількох речах; вас буде поставлено над багатьма. Лінивий, байдужий слуга мав хоч би покласти гроші свого Пана на депозитний рахунок у банку, щоб після повернення отримати суму з відсотками. Оскільки слуга цього не зробив, то втратив навіть оте мале й був покараний.

Добрі справи на землі гарантують добре життя на небі. Наша віра забезпечить нам місце на небесах; наші діла забезпечать нам посаду там.

Багатий по-Божому

«Наказуй багатим за віку теперішнього, щоб не неслися високо, і щоб надії не клали на багатство непевне, а на Бога Живого, що щедро дає нам усе на спожиток, щоб робили добро, багатилися в добрих ділах, були щедрі та пильні, щоб збирали собі скарб, як добру основу в майбутньому, щоб прийняти правдиве життя» (1 Тим. 6:17-19).

Що каже цей уривок про багатство? Хіба в серці Господа не має особливого місця для бідарів? Хіба Ісус не був бідняком? Хіба разом із учнями Він не жив на пожертвування? Хіба апостоли не докоряли заможним?

Немає нічого неправильного в тому, що людина може бути багатою вже на землі, «багатіти в Бога» (Лук. 21:21). У такому разі, що більше багатство, то краще. Здобуток – це нормально й необхідно для життя. Ми покликані докладати зусиль для здобуття успіху. Це чітко видно в притчі про таланти.

Бог не проти багатства як такого. Він проти жадібності (зажерливості, скупості).

Бог застерігає про любов до грошей, а не про самі гроші. Навіть Йому потрібні гроші для здійснення земної місії милості. Гроші як такі – ні добрі, ні погані; питання полягає в тому, як добрі й погані люди розпоряджаються ними.

Блаженні убогі?

Ісус не сказав: «Блаженні убогі». Він сказав: «Блаженні убогі, Царство Боже бо ваше» (Лук. 6:20). Іншими словами, «убогі» можуть бути бідними – матеріально і духовно – на землі, проте вони весь час перебувають у найбагатшому суверенітеті всесвіту – Божій супердержаві на небесах. Бідні благословенні, бо завдяки Господу не бідуватимуть постійно – матеріально чи духовно.

Ісус ніколи не казав, що бідність – це добре. Навпаки, Він звертається до нас із вами з проханням полегшувати тягар бідних. «...Вбогим роздай, і матимеш скарб ти на небі!» (Мар. 10:21). Ісус пожалів бідних і прийшов до них проповідувати Євангелію. Ісус завжди був на боці знедолених. «Чи ж не вибрав Бог бідарів цього світу за багатих вірою й за спадкоємців Царства, яке обіцяв Він тим, хто любить Його?» (Яков. 2:5). Водночас Господь не виступав проти багатих через те, що в них є багатство; Він критикував багатіїв за те, що вони використовували бідних, а не допомагали їм.

Гріх людини приніс у цей світ бідність. У обох Заповітах багатим дорікають тільки тоді, коли вони діють жадібно, використовують свої багатства неправильно й поведуться скупю.

Ісус Христос, «...бувши багатий...»

Також в обох Заповітах багатством захоплюються, його цінують і виправдовують, коли використовують на славу Божу й добро для людства. Так, Ісус був бідним, але лише на тридцять три роки, і то – за власним бажанням! «Бо ви знаєте благодать Господа нашого Ісуса Христа, Який, *бувши багатий*, збіднів ради вас, щоб ви збагатились Його убозтвом» (2 Кор. 8:9).

Бог не заперечує, щоб ви стали багатим на цій землі (у правильному розумінні цього слова та з правильних причин). Проте Він вважатиме вас безумцем, якщо ви багаті не заради Нього (Лук. 12:20). Він ставитиметься до вас, як до злої, ледачої людини, якщо ви не працюєте тут наполегливо від Його імені (Матв. 25:26).

Любіть... себе?

Можливо, ви хотіли отримувати чи заробляти більше грошей, бути багатими; однак після цього відчували провину, бо вам здавалося, що таке мислення – егоїстичне й грішне. Що ж, по-перше, діяти у власних інтересах не обов'язково означає діяти егоїстично. Адже кожному треба забезпечувати себе, свою сім'ю. Треба любити себе; це також стосується Великого повеління Христового.

Коли ви щойно спаслися, то в чиїх інтересах це було? Коли запросили Христа у своє життя, то хіба це не було прямо пов'язано з вашою самоідентифікацією, самооцінкою й самореалізацією? Ваше «я» перебуватиме з вами довго. Просто стежте за тим, щоб не допускати егоцентризму, жадібності й скупості.

Чи можете сказати, що наш Отець Небесний – багатий?

Вважаєте, що Бог багатий випадково?

Так собі багатий і все? Може, Він узагалі скупий?

Можливо, на вашу думку, Бог вважає: бути багатим – це прекрасно? Чи був би наш Отець Небесний щасливий від свого багатства, споглядаючи на своїх діточок, які по вуха загрузли в злиднях і перебували у такому стані вічність? Бог показує нам, що і ми можемо стати багатими на небесах, якщо інвестуємо в Царство Небесне, перебуваючи на землі.

«Не лякайся, черідко мала, бо сподобалося Отцю вашому дати вам Царство. Продавайте достатки свої та милостино подавайте. Робіть калитки собі не старіючі, невичерпний скорб той у небі, куди не закрадається злодій, і міль де не точить. Бо де скорб ваш, там буде й серце ваше! Він же прорік: Говорю тобі, Петре, півень не заспіває сьогодні, як ти тричі зречешся, що не знаєш Мене...» (Лук. 12:32-34). Бог не збирається дарувати нам у повному обсязі незаслужені й незароблені багатства на небесах, і це дуже мудро; Він показує нам, як ми можемо взяти участь у Його проектах й інвестувати в них на землі; чинячи так, ми інвестуємо в себе у вічності.

Порада: зосередьтеся на виконанні Божої волі й Божого діла, а питання вашої нагороди довірте Йому. Не спекулюйте на цій темі. Також застерігаю: перевіряйте свої мотиви.

Яке саме житло?

Раптом мені буде нецікаво складати собі скарби на небесах? Може, мені вистачить самого спасіння і все? Ні, цього недостатньо. Від такого мислення виникнуть певні проблеми у стосунках із Господарем. Бога настільки засмутить така позиція, що Він покарає за небажання проявити наполегливість. З іншого боку, коли завзято чиню добро в ім'я Ісуса й на славу Божу, то навпаки – збираю собі скарби на небесах і догоджаю Господові.

Слово «спадщина» має кілька значень і конотацій у Біблії. Про яку ж спадщину ми з вами говоримо? Зазвичай, спадщина – це те, що ми отримуємо незаслужено й безкоштовно, без зобов'язань, без зароблянь.

Земна спадщина – зазвичай матеріальне поняття.

Небесна спадщина означає набагато більше або дещо інше.

У грецькому оригіналі слово «спадщина» означає «здобути, отримати» (майно, пай), співвласність тощо.

Існують обіцяна вічна спадщина, вічне життя (Євр. 9:15).

«...На спадщину нетлінну й непорочну та нев'янучу» (2 Пет. 1:4). Ви успадкуєте нове небо й нову землю (Об. 21:7). Успадкуєте викуплення (Еф. 1:14). Успадкуєте своє місце в Царстві Небесному; свій царський статус у Христі.

Існує також і спадщина як нагорода за якісну роботу – виконану, «неначе для Господа». «І все, що тільки чините, робіть від душі, немов Господеві, а не людям! Знайте, що від Господа приймете в нагороду спадщину, бо служите ви Господеві Христові» (Кол. 3:23-24).

Нагорода переможцеві

Так, покладаючись на Христа, ви потрапите на небеса. Спасіння – дар Божий для вас. Спасіння – безцінне; його неможливо заслужити, ані купити. Проте ваша доброзичливість і добрі вчинки, здійснені в ім'я Ісуса, визначають вашу «посаду» й «майно» на небесах. Там рівень вашої відповідальності, влади й власності цілком залежатиме від того, як ви проживаєте свій вік тут і зараз у служінні, від вашої самопожертви. На небесах вам не дістанеться

активів чи завдань, яких ви не заслуговуєте, заради яких ви не працювали вірно, перебуваючи на землі.

Таким чином, спасіння – стовідсотковий дар. Однак багатство й нагороду заслуговують або здобувають. Це стосується ваших учинків. Вас озброєно, вам надано таланти, можливості й довіру. Тепер працюйте, служіть! Будьте зайнятими Божим ділом! Бог дає вам вибір і нагоду зібрати чимало багатств на небесах. Скільки саме, залежить від вас.

Відповідальність, звітність, зобов'язання

Незалежно від того, звітуєте ви перед кимось за свої дії чи ні, ви будете звітувати, і вас нагородять або покарають відповідно – залежно від того, наскільки ви догодили чи насолити своєму Господареві. Ось слова, які ви хотіли б почути: «Сказав же йому його пан: “Гаразд, рабе добрий і вірний! Ти в малому був вірний, над великим поставлю тебе, увійди до радощів пана свого!”» (Матв. 25:21).

Добрі вчинки, що очікує від нас Бог після того, як ми отримали спасіння

Для початку підтримуймо тих, хто страждає і потребує допомоги, бідних, голодних, вдів і сиріт. Через місцеві церкви й місії можемо підтримувати Христове діло на всій планеті – проповідувати Євангелію (Добру Новину) вдома й за межами своєї країни. Виконуючи це, можемо здобути чимало благ завдяки щедрій Божій пропозиції та зібрати собі чимало нагороду (так, собі!) на небесах (див. Матв. 6:20; Лук. 18:22).

5

Джерело й ресурси

*Або хто давніш Йому дав, і йому буде віддано?
Бо все з Нього, через Нього і для Нього!
Йому слава навіки. Амінь.*

Рим. 11:35-36

Вступ

Окремі особи, сім'ї, громади й народи влаштовують війни через диспут про право власності. Самі знаєте, що існує фундаментальна проблема, коли людина стверджує, що якась річ належить їй, а Бог сказав, що насправді належить Йому. Ми можемо помилятися, але Бог, якщо сказав, що якась річ належить Йому, то так воно і є. Мої стосунки з Богом, моє управління життям у Його ім'я будуть неправильні, доки не осмислю, не прийму й не застосую Біблійні принципи власності.

Можливо, вас це здивує, але Бог заявляє, що має більше власності, ніж ми зазвичай уявляємо. Ще з дитинства ми звикли мислити «я» і «моє»! Тому нема нічого дивного в тому, що нам боляче, гірко й зле, коли Бог заявляє, що «наша» річ – насправді Його.

Коли наважимося стверджувати «Його» замість «моє», то спочатку буде нелегко. У вас може з'явитися сумнів або навіть розчарування у Бозі. Однак шойно почнете осмислювати цілі Господа, вам полегшає, адже усвідомити свою роль менеджера (а не власника) – достатньо висока відповідальність у Божій системі управління та економіки.

У західне християнство, і це трагічний факт, вторглася (можливо, без суттєвого опору) філософія сучасного покоління, що базується на принципі «Я». Нині Біблійне питання «Петре, чи любиш ти мене?» звучить інакше. Сучасні християни запитують Бога: «Господи, наскільки сильно Ти любиш мене?» Таке послання аж надто часто лунає з церковних кафедр і популярних християнських пісень.

Безумовно Бог полюбив, любить і завжди любитиме мене. Як співається в пісні, Бог «такий благий» до мене (коли ж Він був не благий?). Бог благословляв, благословляє і благословлятиме дивовижним чином. Усе це правда. І це чудовий початок. Однак ми не можемо постійно залишатися в стані дитинства. Немовля має рости, зрілішати.

Ідемо далі – до самозречення, до саморозп'яття, до покори, слухняності. Ми припиняємо жити заради свого «я» і починаємо любити свого Господа. Догоджаємо Йому, а не собі. Ощасливуємо Його, не себе. Славимо Його. Дозволяємо Йому діяти через нас замість нам використовувати Його. Зосередженість і увага – на Ньому, не на моїй персоні. Я не центр галактики; у центрі всесвіту – Бог. Він – Альфа й Омега, Початок і Кінець. «Бо все з Нього, через Нього і для Нього!», як зазначено в Посланні до ефесян.

Джерело «...з Нього...»

Бог – джерело всього життя, усього цінного й доброго.

«...Віки [в англ. перекладі – *Всесвіт*] Він створив» (Євр. 1:1-2).

«Своєю Він силою землю вчинив, Своєю премудрістю міцно поставив вселенну, і небо напнув Своїм розумом» (Єр. 10:12).

«...Все Ти створив, і з волі Твоєї існує та створене все!» (Об. 4:11).

«Багатий та вбогий стрічаються, Господь їх обох створив» (Прип. 22:2).

«Я [вас] вчинив» (Іс. 46:4).

«...Ми всі чин Твоєї руки!» (Іс. 64:8).

«...Все від Бога» (1 Кор. 11:12).

Джерело «...через Нього...»

Бог не лише джерело всього живого й цінного, Він особисто продовжує підтримувати те, що створив.

«Він [Господь Бог] – життя твоє» (Повт. Зак. 30:20).

«Ти оживляєш їх усіх...» (Неем. 9:6).

«Я Виноградина, ви галуззя! [...] Без Мене нічого чинити не можете ви» (Ів. 15:5).

«...Він [Бог] сам дає всім і життя, і дихання, і все. [...] Бо ми в Нім живемо, і рухаємось, і існуємо» (Дії 17:25,28).

«Він [Христос] є перший від усього, і все Ним стоїть» (Кол. 1:17).

«Він [Син Божий] [...] тримав усе [у Всесвіті] словом сили Своєї» (Євр. 1:3).

«...Той [Бог], що все ради Нього й усе від Нього» (Євр. 2:10).

«...Перед Богом, що оживлює все» (1 Тим. 6:13).

«...У Нього [Бога] в руці душа всього живого й дух кожного людського тіла» (Йов. 12:10).

«І ти [Валтасаре, князю вавилонський] [...] Бога, що в руці Його душа твоя й що Його всі дороги твої, ти не прославляв» (Дан. 5:23).

«Коли б Він до Себе забрав Своє серце, Свій дух, і Свій подих до Себе забрав, всяке тіло погинуло б вмиць, а людина повернулася б на порох!...» (Йов. 34:14-15).

Ми не створювали себе, не давали життя іншим, навіть не даємо життя собі зараз. Незалежно від того, усвідомлюємо це чи ні, думаємо про це чи ні, Бог – наш Творець, що продовжує наше життя. Це означає, що завдяки Йому наші серця б'ються, легені дихають, і мозок працює. Він завжди був і завжди буде нашою системою підтримки життя.

Час

Адам і Єва не створювали час; це здійснив Бог. Він розмістив людей у свій час. Час і Бог – нероздільні в цьому світі. Однак час належить нам не більше, ніж повітря, яким дихаємо. Бог – єдиний власник часу. У нього – постійний патент на час. Ми лише користуємося тим, що надав Він.

«Сьогодні» походить від Бога, належить Йому. Це не мій час, не мій день, не моя година. «Завтра» належить Богу; ми поїдемо туди чи сюди, робитимемо те чи се, якщо на те Божя воля (див. Яков. 4:15). Ми не позичали час. У нас немає довготривалої лізингової угоди на час. Немає і акту купівлі-продажу часу. Живемо в Божому часі. Час довірено нам. Ми відповідатимемо за те, що робимо впродовж часу і як розпоряджаємося Божим часом. У своєму псалмі Давид сказав: «У Твою руку кладу свою долю [*в англ. перекладі – свій час*]» (Пс. 31:15).

Таланти

«Усяке добре давання та дар досконалий походить згори від Отця...» (Яков. 1:17).

У притчі про таланти господар дав своїм слугам різні суми грошей. Довірив їм певні кошти. Слуги не використовували власні фінанси, бо для них такого явища як «власні фінанси» не існувало. (Бог допомагає заробити гроші або надає для нашого розпорядження певні ресурси; лише у такому сенсі вони «наші»). Він також дав їм час на користування грошми. Двоє з них удвічі збільшили довірену суму. За це Господар їх щиро похвалив і щедро нагородив. Третій нічого не зробив із довіреною сумою. Господар вилучив у нього ту незначну суму (їй надав іншому працівнику, що

продемонстрував вищий рівень ефективності). Після цього ледачого й злого раба було покарано. Ось таке послання Христа до нас із вами. У Божій економіці здібності передбачають відповідальність, що включає звітність. За винятком витратної частини, ми не існуємо, працюємо і виробляємо товари чи надаємо послуги для себе, а здійснюємо це для нашого Творця й Господаря.

Скарби

«Багатство та слава від Тебе [Господа]» (1 Хр. 10:12).

«[Бог Живий] щедро дає нам усе на спожиток» (1 Тим. 6:17).

Чому деякі люди мають загострене почуття власності щодо грошей? Їхня миттєва позиція така: «Гроші заробив я, тому вони мої!» Проте вони не «мої» настільки, наскільки не мої час і таланти. Гроші не мої через те, що я й сам не належу собі, у мене є гроші тоді, коли я ефективно користуюся часом і здібностями, що довірив мені Бог. Якщо кожен і все належать Богу, тоді хто я і що «моє»?

Ісус сказав, що не можемо служити двом панам. Ви не можете бути одночасно поклонником грошей і Бога. Має бути одне з двох: або Бог, або мамона. Сьогодні «мамона» означає гроші. В оригіналі це слово означало об'єкт, на який ви покладаєте свою надію. Бог хоче, щоб ми «приліпилися», психологічно й емоційно, до Нього, а не до грошей. Довіряйте Богу, не грошам.

Усі ресурси, що маєте, належать Богу; ви лише розпоряджаєтеся тими ресурсами заради Господа. Так, вам потрібна їжа, потрібен одяг. Можете навіть знайти собі виправдання, придбати скромне житло й мати дах над головою. Однак ваше покликання – бути сумлінним менеджером; витрачати гроші на те, що справді необхідно, – на розумні, виправдані й поточні потреби. Решта йде на інвестиції у служіння, добрі справи й поширення Євангелії.

Бюджет

Бюджет – це карта з позначенням маршруту, курс фіскальної політики. Якщо не знаєте, куди просуваєтеся з фінансової точки зору, то доволі скоро можете з'ясувати, що заблукали, а то й потонули в болоті боргів.

Бути добрим управлінцем означає мати добрий бюджет з практичними важелями управління. (Карта з маршрутами має небагато смислу, якщо тими маршрутами не користуватися.) Серце людини схильне до самообману й потребує практики чесно дивитися в очі реалії через призму «доходи» й «витрати».

Посильні борг або витрати – це такі, що я зможу оплатити впродовж домовленого терміну з моїх існуючих доходів. Навіть посильний борг часто викликає додаткові труднощі (здатність накопичуватися) й загрозу перевантаження борговим тягарем. Якщо уявити бурю на морі, то, образно кажучи, такі хвилі можуть накрити моє судно, й у корабля всі шанси піти на дно. Набагато краще взяти на борт менше вантажу, проте безупинно просуватися морем усупереч буревіям.

Кредитні картки й борги

- Тоненькі кредитні картки мають схильність до перетворення у гігантське жорнове каміння.
- Кредитні картки можуть означати гроші в банку та водночас, як кажуть американці, «мавпу на шиї» або, як українці – кістку попереку горла.
- У мене є влада перетворити кредитну картку або на друга, або на ворога.
- Кредитна картка настільки добра, наскільки добрий її хазяїн.
- Єдиний інтерес компанії, що надає кредитну картку – це мій інтерес.
- Кредитна картка – хитрий спосіб почепити на мою шию добровільне ярмо зобов'язань.
- Християни можуть залізти в борги заради себе, та навряд чи зможуть це зробити заради своєї церкви.
- Якщо у вас кредитна лінія, не виходьте за її межі.
- Найнебезпечніший вид боргу – це борг, що повільно накопичується.
- Нема нічого дивного в «прострочених» боргах...
- Навіть якщо борг безпроцентний, його всеодно доведеться сплатити.
- Якщо не можу собі «це» дозволити, то пропозиція не для

мене; якщо можу дозволити, то пропозиція, ймовірно, досі не для мене.

- Копійка карбованець береже; доведеться назбирати запас на «чорний день» – невідворотних непередбачуваних подій, змін чи поворотів життя.

- Платоспроможність більше стосується бізнес-мислення, ніж самих грошей.

- Навіть невеличка сума грошей не може думати замість мене.

- Порада фінансового експерта коштує менше, ніж фінансова заборгованість.

- Перший принцип здорового управління фінансами – втрачати менше, ніж заробляєш.

- Єдина людина, від якої не треба відставати, це я (і то не завжди).

- Єдина особа, на яку треба справляти враження, це мій Верховний Господар.

- Мені вистачатиме всього тоді, коли вистачатиме Бога, а у Нього все, чого мені достатньо.

Окрім дотримання реалістичного, достатнього для життя бюджету, є сенс розробити план інвестицій. Якщо не хочете, щоб ваша власність потрапила до чужих рук, переконайтеся, що, наприклад, завчасно склали заповіт щодо нинішнього майна.

«Тож віддайте належне усім... Не будьте винні нікому нічого» (Рим. 13:7-8).

«...Дбаючи про добро не тільки перед Богом, але й перед людьми» (2 Кор. 8:21).

Власність: чий я?

В одній із сучасних американських телереклам популяризують продукт для зменшення ваги. Дивіз компанії-виробника такий: «Це твоє життя; стався до нього належно». Цікаво, скільки належного, а скільки неналежного у цьому гаслі?

Кому я належу – собі чи комусь іншому? Доки це запитання не сформується чітко й правильно, не може йтися про серйозне управління. Бог прояснив, що ми – Його власність. Він ніколи

не віддавав цю власність і ніколи не віддасть. Господь і не може цього зробити.

Кілька років тому дивився інтерв'ю з колишньою моделлю. Ось як вона ставилася до матеріального з висоти свого світського польоту: «Це моє життя, це моя краса, це мій час, це мої гроші. Я живу так, як забажаю». Так вона й робила. Минуло небагато часу, як у лікарні повідомили про клінічну смерть нещасної через передозування наркотиками. На диво, Бог повернув їй життя, й вона довірила своє життя Ісусові Христу. Сьогодні жінка вважає: «Це Його життя, Його краса, Його час, Його таланти, Його гроші». Вона ще ніколи не була такою щасливою.

Тіло, душа і дух

Усе, ким я є і чим володію, походить від Бога, щоб жити для Нього й дозволяти Йому діяти через мене. Маю жити не для себе, бо я ніколи не належав собі й ніколи не буду собі належати.

Моє тіло, звичайне чи прекрасне, не моє. Я добровільно підкорюю своє тіло Йому не як мертву, а як живу жертву – ставлення, необхідне для правильного служіння Господу (див. Рим. 12:1).

Мої душа й дух належать Господу. Те ж саме стосується й мого розуму, незалежно від того, високий у ньому інтелектуальний рівень чи низький.

Мій спосіб мислення, моя здатність працювати й заробляти гроші походять від Господа. Мої таланти й обдарування – Його. Усі здібності, якими володію, спадкові, даровані згори під час навернення, здобуті внаслідок навчання чи розвинені на практиці, – дані Богом.

Коли Господь дав Мойсеєві деталізовані інструкції про спорудження скинії в пустелі, то сказав: «Я... наповнив його [Бецалїла] Духом Божим, мудрістю, і розумуванням, і знанням, і здібністю до всякої роботи, на обмислення мистецьке, на роботу в золоті, і в сріблі, і в міді, й в обробленні каменя, щоб всаджувати, і в обробленні дерева, щоб робити в усякій роботі. І Я ото дав із ним Оголіява, Ахісамахового сина, Данового племені. А в серце кожного мудросердного Я дав мудрість, і зроблять вони все, що Я наказав був тобі» (Вих. 31:3-6; див. також Повт. Зак. 8:17-18).

«Хто бо тебе вирізняє? Що ти маєш, чого б ти не взяв? А коли ж бо ти взяв, чого чванишся, ніби не взяв?» (1 Кор. 4:7).

Усе, що людина має на землі, дається з неба. «Іван відповів і сказав: “Людина нічого приймати не може, як їй з неба не дається”» (Ів. 3:27).

Це ніщо інше, як ознака набутого перворідного гріха – вважати своїм те, що було лише довірено. Завжди пам’ятайте, що тільки вічне життя – безумовний дар; земне життя – це священна довіра, що передбачає відповідальність та звітність.

Управління християнським життям не обмежується Скарбом, Талантом і Часом. Усе, що потребує звітності, потрапляє в категорію відповідального управління. Жодна сфера мого життя не є винятком з Біблійних принципів управління, тому що я – викуплена власність Бога, зокрема, мої тіло, душа й дух. Він викупив мене для конкретної мети, що має в Своєму серці.

До того ж, Він не викупив у сатани якусь частинку мене. Бог викупив мене всього. Не існує такого аспекту моєї сутності, що не належить Богу. Навіть один відсоток не належить мені. Бог – мій абсолютний власник. Цитуючи апостола Павла, «Хіба ви не знаєте, що ваше тіло – то храм Духа Святого, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені ви. Отож прославляйте Бога в тілі своєму та в дусі своєму, що Божі вони!» (1 Кор. 6:19-20).

«А Сам Бог миру нехай освятить вас цілком досконало, а не порушений дух ваш, і душа, і тіло нехай непорочно збережені будуть на прихід Господа нашого Ісуса Христа!» (1 Сол. 5:23).

«Бог, який і назнаменував нас [поставив на нас «печатю власності»], і в наші серця дав завдаток Духа» (2 Кор. 1:21, 22).

Якось у місцевому ресторані я запитав жінку, котра, як мені здалося, завідувала закладом: «Ви власниця?» Вона усміхнулася: «Ні, я лише менеджер». Я міркую й чиню найближче до істини, коли думаю про себе як про «лише менеджера», коли справа стоїть про все, ким я є і чим володію.

Біблія чітко наголошує на тому, що 1) ми не належимо собі й 2) ми не живемо для себе.

«Блаженні, кому прощені беззаконня, і кому прикриті гріхи. Блаженна людина, якій Господь не порохує гріха!» (Рим. 4:7-8).

«А вмер Він за всіх, щоб ті, хто живе, не жили вже для себе самих, а для Того, Хто за них був умер і воскрес» (2 Кор. 5:15).

Як тимчасовий правитель цієї планети, сатана досі має претензії на певне майно, однак усі люди, вся власність, усі ресурси цілковито належать Богу. «Господня земля і все, що на ній» (Пс. 24:1,2). Хіба є ствердження повніше й конкретніше? Біблійне управління працює правильно тоді, коли наповнюється істиною.

«Вона [Ізраїль] не знає, що то Я давав їй збіжжя, і виноградний сік, і свіжу оливу, і примножив їй срібло та золото, яке вони звернули на Ваала» (Ос. 2:8). Ми нічим не відрізняємося від ізраїльтян епохи пророка Осії, якщо не використовуємо Богом дані ресурси для служіння Йому та прославлення Його імені.

«...Вся земля – то Моя! [говорить Господь]» (Вих. 19:5).

«Твоя, Господи, могутність і сила, і велич, і вічність, і слава, і все на небесах та на землі!» (1 Хр. 29:11).

«[Ми] запечатані стали Святим Духом обітниці, Який є завдаток нашого спадку» (Ми – Божа власність, Еф. 1:14).

Бог каже: «Тож усі душі Мої: як душа батькова, так і душа синова Мої вони!» (Єз. 12:4).

Господь сказав: «Моя вся вселенна й усе, що на ній!» (Пс. 50:12).

Мета: «...Для Нього»

Вступ

Недавно я почув, як одна жінка сказала: «Життя коротке. Тому веселися щодня!» Нема нічого дивного в заяві не спасенної людини. Буває, людина крокує життям і вважає, що служить Господу, бо зайнята в Його ім'я. Хоча насправді може займатися власними справами, переслідувати власні інтереси, ухвалювати власні рішення, здійснювати власні маніпуляції та зміни. Таким чином пропускати те, чого бажає й очікує Бог. Такий стиль неприйнятний для Господа. Якщо вважаємо, що живемо заради Бога, то можемо не сумніватися: Він має свої цілі й плани для життя кожного з нас. Адже насправді ми на службі в самого Бога двадцять чотири години на добу; як кажуть французи, двадцять чотири на двадцять чотири (24/24). Навіть Христос не робив усього, чого хотів. Сказав Своему Отцеві: «...Проте не Моя, а

Твоя нехай станеться воля!...» (Лук. 22:42). «Ось іду, щоб волю Твою чинити, Боже» (Євр. 10:9).

«Я [Ісус] нічого не можу робити Сам від Себе. Як Я чую, суджу, і Мій суд справедливий, не шукаю бо волі Своєї, але волі Отця, що послав Мене» (Ів. 5:30).

«Знайшов Я [Бог] Давида, сина Єссеєвого, чоловіка за серцем Своїм, що всю волю Мою він виконувати буде» (Дії 13:22).

«А раб той, що знав волю свого господаря, але не приготував, ані не вчинив згідно волі його, буде тяжко побитий» (Лук. 12:47). Чого ви очікуєте від Суду біля престолу Христового: побоїв чи благословення?

Ісус сказав: «Бо хто Божу волю чинитиме, той Мені брат, і сестра, і мати» (Мар. 3:35).

«Коли хоче хто волю чинити Його, той довідається про науку, чи від Бога вона, чи від Себе Самого кажу Я» (Ів. 7:17).

«Тож не відкидайте відваги своєї, бо має велику нагороду вона. Бо вам терпеливість потрібна, щоб Божу волю вчинити й прийняти обітницю» (Євр. 10:35-36).

«...Ми з того дня, як почули, не перестаємо молитись за вас та просити, щоб для пізнання волі Його були ви наповнені всякою мудрістю й розумом духовним» (Кол. 1:9).

«Бог же миру [...] нехай вас удосконалить у кожному добродію, щоб волю чинити Його, чинячи в вас любе перед лицем Його» (Євр. 13:20-21).

Деяким віруючим здається, що Бог спозирає на їхнє життя здалеку, та ще й байдуже. Інші вважають, що Бог веде кожного індивідуально, тому очікують деталізованих інструкцій згори. Особисто я вважаю, що Бог працює з нами там, де ми є. Якщо хочемо максимізувати Його нецікавість і мінімізувати Його присутність, то так і буде (до певної міри). Із власного досвіду я зрозумів, що Господь може вести людину настільки конкретно, наскільки вона сама того хоча або дозволяє тому статися. Мені здається, що християни, які не мають деталізованого божественного бачення, обкрадають себе, втрачаючи дивовижний стиль життя.

У будь-якому разі, ми не стільки працюємо на Бога, скільки працюємо разом із Ним. Від початку до кінця йдеться про стосунки, і це стосунки, що тривають і розвиваються постійно. Глибина цих стосунків залежить цілковито від нас. Дух Святий, що

перебуває в нас, прагне близькості – ближчої, ніж у будь-яких інших стосунках у нашому житті. Маємо стерегтися, щоб не завдати болю Святому Духу, не засмутити Його, не вчинити всупереч Йому, не заважати Йому, не уникати Його, не блокувати Його дію. «І не засмучуйте Духа Святого Божого, Яким ви запечатані на день викупу» (Еф. 4:30; див. також Іс. 63:10).

Те саме стосується «вгашання» Духа: «Духа не вгашайте!» (1 Сол. 5:19).

Існують інші жахливі вчинки, котрі можемо допускати стосовно Духа Святого:

- відкидати Його (Прип. 1:24);
- обманювати Його (Дії 5:3);
- протистояти Йому (Дії 7:5);
- зневажати Його (Євр. 10:29).

Незалежно від того, якої позиції дотримуетесь (наскільки конкретно й особисто діє Бог у вашому житті), я впевнений, що Святий Дух безперечно прагне живих стосунків із вами. «Живих» означає справжніх і конкретних. Спочатку Дух Святий наповнює вас, потім веде. Скеровує кроки кожного особисто, бо Він сам – не якась собі сила, а особистість, і особистість чуйна.

«...Наповнюйтесь Духом» (Еф. 5:18).

«Бо всі, хто водиться Духом Божим, вони сини Божі» (Рим. 8:14). У контексті грецьке дієслово «водиться» означає триматися за когось, супроводжувати, бути поруч, впливати, керувати (див. також Гал. 5:16-18; Яков. 5:4-5).

Пам'ятаймо, що не існує справжнього християнського життя без Святого Духа (Ів. 6:63). Він – Радник, що постійно проживає в нас. «Втішителя іншого дасть вам [Отець], щоб із вами повік перебував, Духа правди. [...] [Він] навчить вас усього». (Ів. 14:16-17, 26).

«Тому ми й пильнуємо [...] бути Йому любими (2 Кор. 5:9).

Мета нашого існування – жити «на хвалу Його слави». «У Нім, що в Нім стали ми й спадкоємцями, будучи призначені наперед постановою Того, Хто все чинить за радою волі Своєї, щоб на хвалу Його слави були ми, що перше надіялися на Христа» (Еф. 1:11,12; див. також Еф. 1:6,15).

«І все, що тільки робите словом чи ділом, усе робіть у Ім'я Господа Ісуса, дякуючи через Нього Богові й Отцеві» (Кол. 3:17).

Чудові слова, однак що вони означають? Жити в ім'я Ісуса означає поставити Христа у центр свого життя й покоритися Йому, як своєму Панові. Жити цілковито для Нього, виконувати Його волю, чинити те, що догоджає Йому. Постійно усвідомлювати Його участь і присутність у житті. Уся наша сутність має стати жертвою подяки Богові Отцю.

Ось ще один вірш, в якому йдеться про поняття «все» й «інше що»: «Тож, коли ви їсте, чи коли ви п'єте, або коли інше що робите, усе на Божу славу робіть!» (1 Кор. 10:31). Що означають слова «все» й «інше що»? Чи існує в моєму житті діяльність поза межами Божої слави? Моя мета проста: жити так, щоб стовідсотково славити Бога.

Щодо харчування, то проблема людей, що страждають від повноти, не завжди полягає у їжі. Адже одні їдять надто багато, інші – надто мало. Та все-таки свідоме й контрольоване споживання людиною їжі й напоїв – невід'ємна складова прославлення Бога, такий Біблійний підхід до управління тілом. Коли відчуваємо повноту життя, що дає Христос, то харчування, пиття й будь-яка інша діяльність будуть здійснюватися під правильним кутом і у відповідній пропорції. Тому «що тільки» робите, робіть на славу Божу.

Наприклад, у вас буде набагато сильніше відчуття балансу й контролю над споживанням їжі на славу Божу, коли належно стежите за тілом, яким наділив вас Господь, і коли ставитеся до нього, як до Його тіла, а не вашого. Не перегодовуйте й не заморойте Божого тіла. Надавайте тілу, вашому і Його, правильну кількість необхідної їжі. Фрази «Здається, я їм більше, ніж потрібно», «Щось мені зовсім не хочеться їсти» і подібне відійдуть у минуле, якщо пам'ятатимемо про відповідальність за стан тіла, що належить Богу, і що прославляємо Його своїм тілом, викупленим Господом за велику ціну: «...як завжди, так і тепер Христос буде звеличений у тілі моїм» (Фил. 1:20).

«...Один Бог Отець, що з Нього походить усе, ми ж для Нього, і один Господь Ісус Христос, що все сталося Ним, і ми Ним» (1 Кор. 8:6). Усе походить від Бога й для Бога.

Усе з'явилося через Господа Ісуса Христа (як Творця) і усе існує через Нього (як Того, хто підтримує життя).

«Бо то Ним [Богом Сином] створено все на небі й на землі, видиме й невидиме, чи то престולי, чи то господства, чи то влади,

чи то начальства, усе через Нього й для Нього створено!» (Кол. 1:16).

«[Бог], що все ради Нього й усе від Нього» (Євр. 2:10). Усе створено заради Бога. Це охоплює Бога Отця, Бога Сина й Бога Святого Духа.

Такі вірші, як у Кол. 3:17 і 1 Кор. 10:31, у кількох словах показують причину життя. Цю причину можна розкласти на п'ятьох пальцях:

1. Коли? Завжди.
2. Де? Всюди.
3. Що? Все.
4. Як? Через Христа.
5. Чому? На славу Божу.

Зверніть увагу на те, що кожен абсолют – завжди, всюди, все – означає саме те, що написано, без винятків та применшень. Ми не лише дозволяємо Христу контролювати кожну нашу думку (див. 2 Кор. 10:5), але, як наслідок, кожне слово й кожну дію. Інакше ми не живемо на славу Божу.

Управління, вгодне Богу

Не припускайте думки, що Бог дарував вам спасіння заради спасіння. У Першому посланні до солунян першому розділі дев'ятому вірші апостол Павло сказав, що вони «навернулись до Бога від ідолів». Невже солуняни «навернулись до Бога», аби просто насолоджуватися спасінням до кінця своїх комфортно прожитих на землі днів? Звісно, що ні! Вони відвернулися «від ідолів», «щоб служити живому й правдивому Богові». Ми спасенні для служіння. Призначення людини завжди полягало в служінні Богу. Чому, на вашу думку, Він дозволив, щоб ми тут перебували?

Що таке гріх? Гріх означає служити собі замість – Богу. Що ж то за спасіння, коли я продовжую жити заради себе замість – для Господа?

«...Мусимо виконувати діла Того, Хто послав Мене, аж поки є день. Надходить он ніч, коли жоден нічого не зможе виконувати» (Ів. 9:4). Ісус не говорить лише про Себе, Його слова стосуються кожного з нас.

Батько блудного сина приготував великий бенкет, бо син повернувся додому. Велика радість! Велике свято! Коли вечірка скінчилася, як поведився син, котрий повернувся? Може, продовжив звичний для егоцентрика стиль життя? Очевидно, що не мав достатньо коштів, аби належно віддячити своєму доброму щедрому батькові. Сподіваємося, що й татко ніколи не жалкував, що прийняв свого отрока. Як щодо мого життя? Дарую радість чи завдаю сердечного болю Отцеві Небесному?

Управлінець – це той, кому довірено розпоряджатися власністю, фінансами та іншими справами, котрими він не володіє; керівник – лише адміністратор, довірена особа.

Управлінець – особа, якій делегували, а не віддали майно. Ви лише менеджер. Знаєте, що таке «присвоєння коштів фонду»? Це ситуація, в якій менеджер бере (насправді, краде) фінансові або інші активи у роботодавця чи власника та використовує їх так, неначе ті цінності належали йому.

Які ж слова лунають про таку крадіжку з вуст Ісуса? «Гаразд, рабе добрий і вірний! [...] Увійди до radoцiв пана свого!» чи «...Раба непотрібного вкиньте до зовнішньої темряви, буде плач там і скрегіт зубів!» (Матв. 25:23,30).

Управління ресурсами, що довірив мені Бог, прямим чином впливає на успіх або поразку Його місії на землі – шукати тих, хто заблукав. Мої майбутні посада й відповідальність на небесах також залежать від мого впливу сьогодні.

Якщо ви поведетеся як управлінець, як менеджер Господній, то обережно зважуватимете свої кроки й молитиметеся за кожну привабливу пропозицію й кожну потребу, відповідно до того, як веде Святий Дух.

Якщо Господь довірив вам гроші, а ви не підтримуєте церкву чи місії через те, що не впевнені, кому саме ці кошти варто довірити, то просіть, щоб Господь показав вам особисто, на яку справу або якій людині варто виділити фінанси. Маєте шукати Божого керівництва в питанні розподілу «ваших» ресурсів, незалежно від того, чи маєте проблему довіри окремим людям чи структурам. Адже, з іншого боку, деякі особи схильні довіряти кожному стрічному. Це небезпечно. Нехай Господь скеровує напрямок вашого «давання» коштів. Потрібна мудрість? Просіть про неї у Бога (див. Яков. 1:5). Давайте якомога більше своїй церкві, а у випадку

церковної діяльності давайте якомога більше від імені церкви. Буває, цифри дають спокій.

Місія

Небеса залишаться небесами, незалежно від того, хто втратить, а хто здобуде нагороду. «...Огонь діло кожного випробує, яке воно є. І коли чие діло, яке збудував хто, устоїть, то той нагороду одержить; коли ж діло згорить, той матиме шкоду, та сам він спасеться, але так, як через огонь» (1 Кор. 3:13-15). «Діло кожного» включає те, як людина розпорядилася грошми. Якщо підтримує бідних, скромних місіонерів, то здійснює добрі діла. Господь здатний підняти розмір тимчасових фінансових надходжень до рівня небес. Ісус здатний не лише перетворювати воду у вино; може перетворити гроші в те, що має значення й цінність у вічності. Це залежить від того, як розпоряджаємося грошми в цьому світі.

Як узагалі можливо інвестувати в рай? Що ж, ми довіряємо гроші Богу в ім'я Ісуса. Вірю, що в Нього досконала система, що конвертує і переправляє суми, які мали значення для вічності, на прямий рахунок на небесах. Ефективність діяльності та трансакції дадуть відповідний урожай у вічності (див. Фил. 4:15-17). Ваша інвестиція в небо – більш ніж на сто відсотків надійна.

Висновок

«Так само ж і ви вважайте себе за мертвих для гріха й за живих для Бога в Христі Ісусі, Господі нашім. Тож нехай не панує гріх у смертельному вашому тілі, щоб вам слухатись його пожадливоростей» (Рим. 6:11-12).

Будьмо відвертими й реалістичними: кінець нашого перебування на землі настане, ймовірно, швидше, ніж ми цього очікуємо. Прожити його вдруге й по-новому не вдасться. Повторити, як варіант «Б», не доведеться. Настане час звітувати перед самим Богом за те, як прожили своє земне життя. «Тому кожен із нас сам за себе дасть відповідь Богові» (Рим. 14:12). У кінці з'ясується:

не те, ким і чим ви були, й не те, чим володіли на землі, матиме значення. Вагомим буде лише те, що ви здійснили для інших, для Господа та Його земної місії, і як розпорядилися ресурсами, що Він вам довірив.

Зрозуміймо цю думку правильно. Бог дозволяє нам витрачати надані ресурси на власний розсуд. Ми можемо смітити грішми праворуч і ліворуч, тринькати їх егоїстично й безглуздо, але можемо витрачати їх для вічності. Можемо колекціонувати тимчасові іграшки тут або збирати вічні скарби там. Вибір за нами. Ніхто не примушує нас чинити так чи інакше. Тільки на забувайте: все наше земне життя – це екзамен. У кінці іспиту настане час «незалежного оцінювання» – похвали чи осуду.

«Тож від кожного, кому дано багато, багато від нього й жадатимуть. А кому багато повірено, від того ще більше жадатимуть» (Луки 12:48). Як щодо мене? Не така вже й велика персона. Не так багато у мене вже й є. Як поставиться Господь Ісус Христос? Не хвилюйтеся про те, як Він поставиться до вас там. Дбайте про те, щоб належно ставитися до Нього тут.

«...Ще шукається в доморядниках, щоб кожен був знайдений вірним» (1 Кор. 4:2).

Ісус наполегливо рекомендує нам складати скарби для себе на небесах, а не на землі. Як цього досягти? Даючи тут і потрапивши туди. Дбати про бідних, вдів і сиріт. Нести Євангелію до всіх кінців землі.

Поміркуймо про двох християн. Не виникає жодних запитань щодо їхнього спасіння. Обоє однозначно потраплять в рай. Один із них вірить, що все, ким є і що має, належить Господові. Прагне бути сумлінним управлінцем життя. Підтримує Господа через церкву і різне служіння, таким чином збирає собі скарби на небесах – стільки, скільки може. Якщо помиляється щодо своєї віри, то в будь-якому разі, що йому втрачати, коли потрапить на небо?

Інший вірить, що сам належить собі разом з усім, що має. Робить усе, що приємне йому. Може і накопичувати, і витрачати гроші, як забажає. Якщо помилився в нюансах віри, то наскільки урочистий «прийом» чекає на нього на небесах?

Ніколи не пізно змінити спосіб мислення, свої звички, свій стиль життя. Господь бажає, щоб ви працювали з Ним у парі, починаючи зараз. Надихає вас бути серйозним розпорядником Божим. Це у ваших власних інтересах.

Ісус сказав, що в мене є вибір іти чи не йти слідом за Ним. Якщо обираю йти, то це має бути від усього серця, від усієї моєї сутності. Це означає, що Господь має бути першим, «номером Один» у моєму житті. Означає, що Він – центр мого життя. Усе, ким я є, й усе, що роблю, обертається навколо Його, а не моєї персони.

Земне життя – явище тимчасове й перехідне. У цьому світі ми паломники, мандрівники, іноземці й гості. Ми в процесі переїзду, лише проїжджаємо повз життя. Цей світ – не наш дім (див. Євр. 11:13, 1 Пет. 2:11). Ми перебуваємо в цьому світі, але не належимо йому (див. Євангелію від Івана 15:19, 17:16).

Життя короткотривале. «Ви, що не відаєте, що трапиться завтра, яке ваше життя? Бо це пара, що на хвильку з'являється, а потім зникає!..» (Яков. 4:14). Не обманюйте себе. Не дійте так, намов земне життя ніколи не скінчиться, а вічність ніколи не настане.

Наші серця налаштовані на інший світ, на «те, що вгорі». (див. Кол. 3:1). Ми не любимо «цей світ» і «те, що в ньому» (див. 1 Ів. 1:15).

Чи відома вам радість від усвідомлення того, що володієте даром Божим в особі Христа й вічним спасінням? Чи відома радість віддавати себе, свої здібності й ресурси

своєму Господові й Господарю? Такий задум Божий. Такою має бути й ваша мета.

Годинник тікає безжалісно. Час ніколи не чекає. Не будьмо ж негідними слугами (див. Матв. 25:30), як той один, про якого йшлося в притчі про таланти. Господар довірив таланти відповідно до спроможності кожного. Оті таланти належали не слугам, а Господареві. Кожен найманець мав завдання, яке потрібно було виконати. Від кожного очікувався успіх. Безперечно гряде день і нашої звітності. Покарання або нагорода будуть справедливими. Усе залежить від нас. Нам вирішувати, які обставини чекатимуть у раю.

Життя нам довірено Богом; присвятити життя Христу – привілей і відповідальність кожного з нас упродовж перебування на землі. Життя матиме «розгалуження» у вічності – добре чи зле, позитивне чи негативне, залежно від того, як проведемо його на землі.

Так, поставтеся до цієї теми й розмірковуйте про неї серйозно. Звісно, приділіть час для цих роздумів і щирої молитви. Після цього присвятить цій темі своє життя! Корективи: цілком довірте своє життя Богу. Біблійне управління життям включає стосунки й ресурси. Якість зв'язку між Богом і людиною та якість управління життям взаємозалежні. Це причастя й відданість. Це не балачки; це життєвий курс. Це праця. Це благословенна праця.

«Бо все з Нього, через Нього і для Нього!»

6

Велике доручення

Господь Ісус Христос дав нам не одне, а два великих доручення. Одне полягає в тому, щоб розвивати з Ним близькі стосунки, сповнені любові; його можна назвати Великим *повелінням*. Інше стосується нашої співпраці з Ним і для Нього; назвемо його Великим *повноваженням*, великою відповідальністю.

Йдеться не про «або – або». Адже Бог прагне і того, й іншого. Одна частинка моєї сутності має відображати Марію, інша – Марту. Ми неначе їдемо на двох паралельних коліях – «бути» і «служити». Ми служимо, в той час як духовно ростемо, і духовно ростемо, в той час як служимо.

Любити – дієслово з активним значенням. Це не якась собі лексична одиниця, а могутнє слово, що спонукає до дії стосовно Бога й людей.

Любов і дія невід'ємні одне від одного. «Якщо будете ви зберігати Мої заповіді, то в любові Моїй перебуватимете, як і Я зберіг Заповіді Свого Отця, і перебуваю в любові Його» (Ів. 15:10).

Велике доручення №1: стосунки, сповнені любові

Про яку любов ідеться й скільки тієї любові має бути?

«Це найбільша й найперша заповідь» (Матв. 22:38).

«Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю, і всім своїм розумом, і свого ближнього, як самого себе» (Лук. 10:27).

Ісус сказав, що ця настанова показує сутність Бога, те, ким Він є і що намагається донести людству через Святе Письмо. Господь прагне розповісти про Свою любов. Бог є любов. Така Його сутність. Бог не може бути іншим. Я можу Його ненавидіти, бути байдужим до Нього, можу і любити Його. Я не заслуговую Його любові, проте Він заслуговує моєї. Він полюбив мене, щоб я любив Його у відповідь.

Про «найбільшу й найпершу заповідь» йшлося спочатку в Старому Заповіті, а потім згадано в Новому. Бог любові шукав любові з першого дня існування людини. Завжди очікував тієї любові від Свого народу (див. Повт. Зак. 11:13; Іс. Нав. 22:5): «щоб любити Господа, Бога свого, щоб слухатися голосу Його та щоб линути [дослівно: *прикріпитися, приклеїтися*] до Нього» (Повт. Зак. 30:20).

Вам цікаво, що на серці в Бога і який розум Господній? Подивіться на першу заповідь і побачте фундаментальний наказ любити Бога всім своїм еством й інших людей не менше, ніж самого себе. (Другу складову Великого доручення – «Возлюби ближнього свого, як самого себе» – докладно розглянемо в розділі «Стосунки з людьми»).

Це воістину Велике повеління; Бог деталізує значення першої заповіді, чітко виокремлює складові людської природи, що переплітаються між собою. Адже *серце, розум, душа* – часто синонімічні в Біблії. Залежно від контексту, кожне з цих понять може стосуватися душі (*псюхе*) або самоідентифікації людини. Йдеться про ставлення, мотивацію, дух та інтелект. Певною мірою ці складові утворюють «крісло» емоцій. Тобто невидиме та свідоме «я», що живе всередині нас і діє через видиме фізичне тіло.

Ви не звернули увагу на те, що в цій заповіді не сказано: «Працюй для Господа всім єством своїм?» Натомість повеління гласить: «Возлюби Господа всією своєю сутністю». Тож у цьому уривку йдеться не про *трудо*ві відносини. Акцент стоїть на любові – почуттях, емоціях, пристрастях. Це не пуста безособистісна релігія, а справжні інтимні взаємини між конкретною людиною і Богом.

Чому любов?

«Коли маю дар пророкувати, і знаю всі таємниці й усе знання, і коли маю всю віру, щоб навіть гори переставляти, та любови не маю, то я ніщо!» (1 Кор. 13:2). Людина, що не має енергії любові, не має серця.

Безсердечна людина не розуміє значення й мету життя.

Бога не цікавить діяльність, позбавлена любові. Йому вистачає такої служби від Ним же створених агентів (ангелів). На противагу деяким переконанням, у Бога нема близьких сосунків з ангелами, Він і не прагне цього. Очевидно, що Бог прагне таких взаємин із людиною. Жоден із нас, духовно відроджених віруючих, не може виправдовувати відсутність належного відгуку на любов Господа чи людей, «бо любов Божа вилася в наші серця Святим Духом» (Рим. 5:5). Ми не маємо права недооцінювати або обмежувати Господню любов, що вливається в наші серця й переливається на інших. Апостол Іван писав, що Божа любов перебуває в нас (1 Ів. 3:17). Ми чинитимемо як справжні діти Божі, коли будемо «поводитися в любові» (Еф. 5:2).

Окрім того, Богові не потрібне поклоніння, не підкріплене інтелектом, Йому не потрібні сухі теорії, процедури, літургії. Господь бажає, щоб ми пристрасно любили Його, по-справжньому переживали цю любов. Бог заслуговує поклоніння й прийме не менше, ніж істинне поклоніння. Бог створив мене цілісним і прагне, щоб я любив Його всім своїм цілісним єством.

Чому любов? Бо любов – найчистіша, найкрасивіша, найпозитивніша сила у всесвіті.

Любов набагато вища за все, що існує. Апостол Павло називає її «путтю іще кращою» (1 Кор. 12:31) і «любов'ю, яка перевищує знання» (Еф. 3:19). Ми найкраще розуміємо Бога тоді, коли ставимося до Нього з любов'ю.

Божа любов

Один із найкращих проявів Божої любові, доведеної ділом, читаємо в Євангелії від Івана, третьому розділі, віршах шістнадцятому й сімнадцятому: «Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне».

«А коли з'явилась благодать та людинолюбство Спасителя, нашого Бога, Він нас спас не з діл праведности, що ми їх учинили були, а з Своєї милости» (Тит. 3:4-5).

«Ми любимо Його, бо Він перше нас полюбив» (1 Ів. 4:19).

«Хто нас розлучить від любови Христової? Чи недоля, чи утиск, чи переслідування, чи голод, чи нагота, чи небезпека, чи меч? [...] Але в цьому всьому ми перемагаємо Тим, Хто нас полюбив. Бо я пересвідчився, що... [ніщо] ...не зможе відлучити нас від любови Божої, яка в Христі Ісусі, Господі нашім!» (Рим. 8:35,37-39).

Переконлива любов

«Люби Господа Бога свого... усією своєю силою...» (Лук. 10:27). Бог не сказав: «Возлюби Господа, як тобі заманеться». Любов до Бога має бути не лише стовідсотковою, а й стовідсотково динамічною. Ми служимо неперевершеному Богу, тому до речно виражати свою любов до Нього належно.

«У ревності не лінуйтеся, духом палайте, служіть Господові» (Рим. 12:11).

«Але маю на тебе, що ти покинув свою першу любов» (Об. 2:4).

Що ж насправді означає ота «перша любов»? Переконаний, що йдеться про незабутнє почуття, що пережили під час «народження згори». У присутності Святого Духа нас переповнює відчуття полегшення, вдячності й прославлення Бога за звільнення від гріха, усунення почуття провини, пробачення наших гріхів. Наші серця у захваті від дарів Святого Духа й вічного життя. У будь-якому разі, нас переповнюють неприховані та явні почуття любові до Христа, ми зовсім не соромимося цього. Наші думки й розмови – про Нього. Ми охоче спілкуємося з Ним, розмовляємо про Нього, свідомо слухняні Йому й радісно служимо Йому.

Коли ж не зрощуємо, не поглиблюємо близькі люблячі стосунки з Богом, то можемо втратити «першу любов». Якщо любов'ю нехтувати, то її можна втратити.

Якщо ви з якоїсь причини залишили свою першу любов до Христа, то існує шлях, завдяки якому цю любов можливо повернути. Завдання непросте, але можливе. «Отож, пам'ятай, звідки ти впав, і покайся, і вчинки давніші роби» (Об. 2:5). Треба усвідомити, що «ти нужденний, і мізерний, і вбогий, і сліпий, і голий! [...] Будь же ревний і покайся! Ось Я стою під дверима та стукаю: «коли хто почує Мій голос і двері відчинить, Я до нього ввійду, і буду вечеряти з ним, а він зо Мною» (Об. 3:17, 19, 20). «Спільність же наша з Отцем і Сином Його Ісусом Христом» (1 Ів. 1:3). «...І причастя Святого Духа нехай буде зо всіма вами!» (2 Кор. 13:14). Якщо прагнете знайти загублену любов, поверніться й знайдіть її там, де втратили. Усвідомте! Покайтеся! Пам'ятайте! Поверніться!

«І коли я роздам усі маєтки свої, і коли я віддам своє тіло на спалення, та любови не маю, то пожитку не матиму жодного!» (1 Кор. 13:3).

«Ніколи любов не перестає!» (1 Кор. 13:8).

Керувати розумом

Розум – нервовий центр космосу моєї особистості. Саме розум спричиняє більшість подій, що розгортаються в моєму житті. Якщо голова не в порядку, то не в порядку й усе інше. Розум – один із найцінніших задумів Бога. До розуму варто ставитися особливо прискіпливо. «Над усе, що лише стережеться, серце своє стережи, бо з нього походить життя» (Прип. 14:23).

Бог дарував мені свободу волі, здатність вільно мислити. Бог не збирається окуповувати мій розум і думати замість мене. Я не робот. Коли йдеться про мою розумову діяльність, то Бог очікує, щоб я думав, щоб дисциплінував своє мислення. Якщо у мене виникають труднощі з контролем власних думок, то можу попросити Господа про допомогу, й Він працюватиме зі мною пліч-о-пліч. Проте ініціатива належить мені. Відповідальним за мої думки Господь призначив мене, нікого іншого.

Ісус «знав думки їхні» (Лук. 6:8).

«Підперезавши стегна свого розуму» (1 Пет. 1:13), будьте готові до активних дій.

«Не стосуйтеся до віку цього, але перемініться відновою вашим розумом, щоб пізнати вам, що то є воля Божа, добро, приємність та досконалість» (Рим. 12:2). Ви можете змінити все своє життя, лише оновлюючи свій розум («перемінітися відновою свого розуму»).

Щоб «відновлятися духом вашого розуму, і зодягнутися в нового чоловіка, створеного за Богом у справедливості й святості правди» (Еф. 4:22-24).

«Ми маємо розум Христів!» (1 Кор. 2:16).

«Полонимо всяке знання на послух Христові» (2 Кор. 10:5). До того, як присвятили життя Христу, ми не надто переймалися тим, про що думати. Тепер усі наші думки маємо фільтрувати через «розум Христів». Наші думки мають бути Христоцентричні.

Налаштовуючи певну комп'ютерну програму, ми часто обираємо автоматичну функцію «за замовчуванням» (*рос.* «по умовчанию»). Це ж саме стосується налаштування розуму. Коли розум не завантажений конкретною інформацією, до яких думок ви автоматично схиляєтеся? Пам'ятаймо, що наше налаштування «за замовчуванням» має бути «Христос». Оскільки ви не комп'ютер, то нову звичку, можливо, доведеться виробити впродовж двох-трьох тижнів, тобто у вільний час думати про Ісуса Христа і Його Слово (якщо до того часу така звичка у вас іще не з'явилася).

«Що тільки правдиве, що тільки чесне, що тільки праведне, що тільки чисте, що тільки любе, що тільки гідне хвали, коли яка чеснота, коли яка похвала – думайте про це!» (Фил. 4:8).

«...Догодження тілу не обертайте на пожадливість!» (Рим. 13:14).

«Бог [...] буде судити таємні речі людей» (Рим. 2:16).

Що означає «все»?

Ключовим поняттям Великого Божого повеління є невеличке й непомітне на перший погляд слівце «все» (всім серцем, всією душею, всією силою, всім розумом). Поняття «все» охоплює мене з голови до ніг, всю мою сутність, включно з тілесною. Це стосується і кількості, й якості. Перша заповідь закликає

любити Бога не лише кожною пасивною частинкою свого єства, а й усіма своїми активними здібностями, усією своєю силою. Бог очікує лише сто відсотків мене й від мене.

Чому «все»?

«Ніхто двом панам служити не може, бо або одного зненавидить, а другого буде любити, або буде триматись одного, а другого знехтує. Не можете Богові служити й мамоні [грошам]» (Матв. 6:24).

Як гроші можуть нас контролювати, коли не мають ні життя, ні розуму, ні волі? Найрозумніше, що можемо зробити, це довірити свої серця й розум Святому Духу. Адже Його місія – допомагати нам будувати своє життя згідно з Божою волею та цілковито довіритися Христу. Однак порівнювати силу грошей із силою Божою – те ж саме, що порівнювати планету Земля з усім Всесвітом.

Чому маю любити Господа всім своїм єством? Бог знає: коли не любитиму Його стовідсотково, то можу погрузнути в спокусах любити когось або щось більшою мірою, кого і чого б це не стосувалося – людини (навіть себе), сили, успіху, задоволення, грошей, чого завгодно. Людська природа легко відволікається, легко йде на компроміс, легко вводиться в оману. Христос чітко зазначив, що не посяде будь-яке інше, навіть друге місце в моєму житті.

Ісус сказав: «Хто більш, як Мене, любить батька чи матір, той Мене недостойний. І хто більш, як Мене, любить сина чи дочку, той Мене недостойний. І хто не візьме свого хреста, і не піде за Мною слідом, той Мене недостойний. Хто душу свою [життя своє] зберігає, той погубить її, хто ж за Мене погубить душу свою, той знайде її» (Матв. 10:37-39).

Христос має бути на першому місці в моєму житті, й так має бути завжди. Маю любити Його більше, аніж будь-кого чи будь-що. Він полюбив мене стовідсотково, тому цілком природньо очікує стовідсоткової любові від мене у відповідь. Ланцюг мого зв'язку з Богом міцний настільки, наскільки міцне його найслабше з'єднання.

Якщо «всім» – насправді не «всім», тоді чим? Якщо «все» – насправді не «все», тоді – що? Як визначити, що має бути на славу

Божу, а що – ні? Коли «все» – буквально не «все», тоді заповідь узагалі втрачає смисл.

Біблія говорить: «Останніми днями настануть тяжкі часи» (2 Тим. 3:1). Про які саме «тяжкі часи» писав апостол Павло? Політично-економічний крах? Анархію? Війну? Голод? Природні катаклізми? Усе це може влучно характеризувати останні дні, проте Павла турбує інше. Що ж такого жахливого в «останніх днях»? Ставлення людей, їхні інтереси, пріоритети, цінності – ось що буде справжньою бідою. «Будуть бо люди тоді самолюбні, грошолобні, зарозумілі, горді, богозневажники, батькам неслухняні, невдячні, непобожні, нелюбовні, запеклі, осудливі, нестримні, жорстокі, ненависники добра, зрадники, нахабні, бундючні, що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога, вони мають вигляд благочестя, але сили його відреклися. Відвертайсь від таких!» (2 Тим. 3:2-5).

У такому разі принципово важливо знати Христа особисто, спілкуватися з ним сам-на-сам.

Зосередьмо свою увагу на:

Чудотворці, не чудесах;
 Цілителеві, не зціленню;
 Хлібові життя, не хлібі;
 Утішителеві, не втішенні;
 Люблячому, не зовнішній красі;
 Захисникові, не захисті;
 Другові, не друзях;
 Помічникові, не помочі;
 Щедрому, не дарунках;
 Помазаніку, не помазанні;
 Хрестителю, не хрещенні;
 Вірному, не вірності;
 Нагородадавцю, не нагородах;
 Цареві миру, не мирі;
 Всемогутньому, не могутності;
 Святому, не святості;
 Виноградіні, не плоді;
 Благословенному, не благословенні;
 Автору, не Книзі;

Освяченому, не освяченні;
Командирові, не наказам;
Цареві, не царству.

«Возлюби Господа Бога свого всім серцем своїм...»

Велике доручення №2: ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДІЯТИ

ГОСПОДНІ ЧИНИ НА ЗЕМЛІ СЬОГОДНІ

Божа місія велика – шукати й рятувати людей, що гинуть. Ісус надихає збирати скарби на небі, інвестуючи в цю місію й інші благочинні діла. «Кінець» настане тоді, коли «проповідана буде ця Євангелія Царства по цілому світові» (Матв. 24:14).

У самому своєму серці Бог – місіонер (Іс. 6:8). Узагалі, кожен християнин – *місіонер*. Слово місіонер походить від латинського *місію* – посилати з певною метою; таким чином, місіонер означає *посланий*.

Ісус сказав, що ми будемо Його свідками. Якщо не свідчимо, то не живемо, як християни, адже добровільно приховуємо від людей найважливішу інформацію в світі. Те, як ділимося Євангелією з іншими, свідчить, наскільки нам не байдуже до чудової Божої новини й утрачених душ. Кожен може свідчити про те, що пережив у своєму житті. Якщо я справжня дитина Божа, то мета реалізувати Велике повеління має бути в центрі моїх прагнень.

Яка місія Ісуса на землі? «Син бо Людський прийшов, щоб знайти та спасти, що загинуло!» (Лук. 19:10).

«...Христос Ісус прийшов у світ спасти грішних» (1 Тим. 1:15).

«Господь... не хоче, щоб хто загинув, але щоб усі навернулися до каяття» (2 Пет. 3:9).

Господа найбільше хвилює те, щоб урятувати якомога більше душ. Він не бажає, щоб хтось провів вічність у пеклі. Прагне, аби навернені вкорінилися в Слові, щоб Його діти духовно годували і спасених, і не спасених, служили їм. Бог наділив Церкву всім необхідним для цього. Зі Свого боку, Господь зробив усе можливе.

Ісус поклав життя як плату за гріх і душу кожного. У момент нашого нового народження вселив у нас Святого Духа. Із Його допомогою можемо виконати велику Божу місію.

Щедрий дар Божий

Одного разу я випадково почув, як одна сестра сказала: «Якщо отримаю корону чи нагороду на небесах, то покладу їх біля ніг Ісуса». Що ж, це було би благородним жестом з її боку. Проте чи не довелося б сестрі спочатку заслужити чи завоювати оті трофеї? Адже призи не з'являються самі собою, через фортуну чи випадково. Щоб заслужити й здобути нагороду, люди віддають свій час, планують певну діяльність, проливають чимало поту.

Однак існує дещо більше. Бог справді хоче, щоб ми використовували дари, якими Він наділив нас, і свідомо розпоряджались тими грішми й ресурсами, що Він довірив нам. На землі справді можемо працювати й здобувати собі призи й «бонуси». Проте варто усвідомлювати, що, працюючи для Господа на землі, ми працюємо на себе на небесах! Так улаштував сам Господь.

Для Своїх дітей, для тих, хто проведе вічність із Ним, Бог має альгтруїстичний інвестиційний план, здійснювати який вони можуть, застосовуючи принцип, гарантований Ним, без ризиків і за надзвичайно високою відсотковою ставкою – увесь внесок сто відсотково окупиться після того, як управлінець Господній потрапить на небо.

Такі нагороди, призи, трофеї та багатства не варто розглядати під світським кутом зору. Хоч Бог і використовує зрозумілу людям термінологію, ми врешті-решт не здатні охопити повноту значення небесних скарбів своїм мисленням. Тож не варто надавати духовного значення всьому підряд. Варто міркувати про причини великого Божого задуму.

Глобальна місія Бога – дилема

У Бога тільки один інтерес на землі, тільки одна місія у цьому світі. Хоч Він і Творець, що тримає в своїх руках усю землю, Його *не* цікавить збереження земної флори чи фауни від знищення. Цей світ і все, що в ньому, буде скоро знищено й замінено (2 Пет. 3:7-13).

Проте Бог має план оздоровлення для людства, що опинилося в небезпеці. Господь кличе людей до Себе. Він рятує тих, хто гине. Та перед тим, як у мене з'явиться можливість повноцінно спілкуватися з Ним, Господь має мене врятувати.

Велике повеління Боже – наказ

Тепер Бог звертається до нас, Його послідовників, щоб ми доносили Добру Новину до всіх кінців землі, «з Єрусалиму почавши». Що ж саме каже нам Господь? На думку деяких, приблизно таке: «О, до речі, є тут у мене одна місія... всесвітня. Якщо знайдете вільну хвилинку чи зайву копійчину, то ваша допомога буде вкрай важливою. Знаю, що ви людина зайнята, тому, коли не зможете нічим допомогти, все зрозумію. Я нічого не нав'язую. Лише пропоную. Навіть прошу вибачення за те, що торкнувся цієї теми...»

Що ж насправді говорить Господь? По-перше, не лише говорить. Бог роздає директиви, наказує. Господь має повне право видавати нам накази. Існує тільки один спосіб відповіді на Його наказ. Те, що Бог не завжди карає нас, не означає, що Він забуває чи недобачає. У Нього все записано. День нашого звіту гряде.

Накази Божі для нашого життя такі:

«Як Отець послав Мене, і Я вас посилаю!» (Ів. 20:21). Іншими словами, Ісус каже: «Отець послав мене на землю з певною місією, і я пішов. Тепер Я посилаю вас. Почніть зі свого дому. Підіть до сусідів. Нарешті, весь світ має почути Добру Новину перед тим, як я повернуся».

«Тож ідіть, і навчіть всі народи...» (Матв. 28:19).

«Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте!» (Мар. 16:15).

«...І Моїми ви свідками будете... аж до останнього краю землі» (Дії 1:8).

Наказ полягає не лише у тому, аби рушити у мандрівку до останніх кінців землі. Мета «мандрівки» – «навчити». «Навчіть всі народи» (в англомовному перекладі – make disciples, дослівно – «створюйте учнів»). Не сказано «наймайте їх на роботу», а – «навчіть». Тобто, Бог закликає не лише шукати овець,

а годувати їх. Чому саме «навчіть»? Виконувати все, що заповідав Христос. Навчайте учнів власним прикладом, практичним утіленням віри, правдивим життям. Консультуйте з любов'ю. Готуйте святих для служіння. Йдеться не лише про словесні настанови. Служіння стосується всього Тіла Христового.

Ісус проголосив цей наказ дві тисячі років тому через кілька тижнів після того, як виконав план спасіння. Господь ніколи не брав Свої слова назад; дія Його повеління триває досі. Він досі очікує, щоб і ви, і я також виконували план Божий, Його Велике повеління. Воно велике, тому що Бог – великий, Його цілі – великі, бо в Його очах спасіння навіть однієї безцінної душі має велике значення для вічності. Незалежно від того, чи сприймаємо серце Боже й чи розуміємо повноту значень Його наказів, існує одне слово, котре розуміємо цілком: «Ідіть!»

Серйозна пропозиція Бога – матеріальне забезпечення

Метод фінансування

Яким чином забезпечуються потреби працівників християнських церков, місій та організацій? Звідки з'являється друкowana література? Звідки – обладнання? Яким чином споруджують церковні приміщення? Як реалізуються проекти, ініційовані церквами чи місіями? Очевидно, що для втілення подібних задумів необхідні гроші, часто й великі. Проте Бог не проживає в економічній системі цього світу. Не існує чогось на зразок незалежної біржі зі стовідсотковими гарантіями абощо. Не існує мережі Божественних банків чи Господньої кредитної системи на землі. Бог не засновував усегалактичну корпорацію з контролінгу – конгломерату, що завідує магазинами й супермаркетами під керівництвом своїх верховних спецагентів (яких ми зазвичай називаємо ангелами).

Питання матеріального забезпечення не має кордонів. Бог прагне залучати до здійснення своїх задумів людей, тому створив певну альтернативу – спільне підприємство сімейного типу. Господь забезпечує нас усіма необхідними ресурсами, щоб ми змогли виконати завдання разом із Ним.

Це ми – Його інвестиція. Це ми – його кадри. Це ми – його менеджери. Він розраховує на нас. Христос не має грошей, окрім тих, які довірив нам.

Передусім ми – Його організація на землі для виконання Його місії. Загалом, Божа робота на землі завжди фінансувалася Його десятиною та додатковими благодійними пожертвуваннями.

Різні способи «йти»

- Ви можете перебувати вдома (у своїй країні чи церкві) у ролі того, хто посилає інших на діло Боже;
- Можете перебувати вдома й бути людиною молитви;
- Можете «йти» та служити «на повну ставку» – у своїй країні чи за кордоном.

(Чіткий розподіл «ходіння» існує лише на папері. Насправді ці способи переплітаються. Наприклад, місіонер також дає десятину до своєї церкви, таким чином також підтримує інших місіонерів).

Як гадаєте: у вас є свобода обирати сферу служіння? Хіба солдат вільний на власний розсуд обирати завдання на полі битви? Чи може сказати: «Гаразд, я буду лише молитися; в іншому разі – працюватиму в офісі церкви... Допомогатиму закупувати матеріали для служіння. Уникну лінії фронту й лише підтримуватиму церкви й місії...»

До речі, Ісус таки провів чітку межу між фронтом домашнього служіння й духовною боротьбою на далекій дистанції. Сказав: ті, хто залишать ближніх своїх заради Євангелії, отримають стократну компенсацію – якщо не в цьому світі, то безперечно у вічності. Господь вбачає набагато вищу ціну в такій рисі, як самопожертва.

Ні, я не маю права власноруч обирати сферу служіння й виступати з власною точкою зору про те, яку сферу свавільно оберу. На щастя, мій Командир заздалегідь усе передбачив, ухваливши подібні рішення замість мене (див. Дії 13:1-3). Ось чому маємо перебувати в центрі Божої волі завжди – у тій сфері, яку сам Бог передбачив для нас у певний період життя. Я готовий служити Йому там, де Він хоче, і так, як угодно Йому. Адже Бог має план

щодо мого життя. Хтось може лізти зі шкури, аби тільки стати місіонером за кордоном. Однак це не означає, що саме в цьому полягає задум Божий для тієї людини. Інший настирливо сидітиме вдома, та Господь може сказати: «Йди!» У такому разі, чи є смисл торгуватися з Богом? Навряд.

Той, хто посилає

Можливо, Господь таки хоче, щоб ви залишалися вдома й забезпечували Його діло амуніцією – фінансовими й іншими ресурсами, щоб підтримували служіння, так би мовити, за кулісами. Цілком імовірно, що Командир справді бачить вас у ролі того, хто посилає інших? «Як будуть проповідувати, коли не будуть послані?» (Рим. 10:15).

МОЛИТОВНИК

Імовірно, Бог бачить вас у ролі духовного заступника. Неможливо переоцінити роль молитви. Апостол Павло, змальовуючи «повну зброю Божу», чітко наголосив: «Ми не маємо боротьби проти крові та тіла, але проти початків, проти влади, проти світоправителів цієї темряви, проти піднебесних духів злоби» (Еф. 6:12).

Йдеться про битву, перемога в якій здобувається на колінах. Кожен із нас має молитися за поразку опозиційних демонічних сил, за силу від Бога, за єдність Тіла Христового, за людські й матеріальні ресурси. Вічність покаже, наскільки більше перемог ми могли здобути, якби тільки більше молилися й регулярніше постилися з усією постійністю й наполегливістю.

«Хоч жниво велике, та робітників мало» (Лук. 10:2-а). Чому «робітників мало»? Тому що хтось уперто не бажає йти; хтось не хоче поворушити пальцем. Що ж потрібно для того, аби оті хтосі нарешті послухалися Бога, чи для того, щоб інші зайняли їхнє місце? Молитва! «Тож благайте Господаря жнива, щоб робітників вислав на жниво Своє» (Лук. 10:2-б). (Звернули увагу на те, що жниво Господнє тільки одне?). Ви відкриті до того, щоб активно молитися, та ще й так, щоб працівники таки пішли – до всіх кінців Божого місіонерського поля, «до останніх кінців землі»?

Той, хто йде

Можливо, Господь хоче, щоб ви були тим, хто йде, щоб служити Йому в будь-якому куточку світу. Коли в дев'ятирічному віці Бетті (зараз моя дружина) прийняла Христа, то постановила між собою й Богом: «Господь може діяти через мене коли завгодно, як завгодно й де завгодно». Можливо, Бог закликає вас постукати у сусідні двері або відвідати ближнього, що живе через дорогу чи за перехрестям, а, можливо, в іншому кінці світу?

Кожна церква має бути місіонерською. Ваша церква зациклена на собі чи відкрита до всього світу? Церква, серце якої болить за місії, – жива, здорова і росте, бо має благословення самого Бога, адже виконує великий Божий задум. Ісус Христос був Місіонером, посланим від Бога. Тепер наша черга іти Його стопами. *Церква, що не є місіонерською, – не церква Христова.*

Якщо ви добрий управлінець Ісуса Христа, то готові служити Йому так, як Він бажає: життям, талантами й ресурсами, що довірив Він. Це може відбуватися в будь-якому куточку планети. Ви перебуваєте там, де вас хоче бачити Господь? Виконуете ту справу, до якої покликав Бог?

Американці вживають спеціальний термін – AWOL (absent without leave), що означає «відсутній, хоч насправді присутній». Чи стосується цей термін вас? Може, навпаки: ви – вірний раб Божий, що виконує накази свого Командувача?

Надихаю і закликаю вас зануритися в Божу роботу, якщо ви досі цього не зробили. Зрештою, ми не перебуватимемо на цій землі вічно; не відомо, чи будемо тут навіть завтра.

«Я знаю діла твої, що ти не холодний, ані гарячий. Якби то холодний чи гарячий ти був! А що ти літеплий, і ні гарячий, ані холодний, то виплону тебе з Своїх уст...» (Об. 3:15-16). Це єдине місце в усій Біблії, де вживається слово «літеплий» (теплуватий, тобто ні риба, ні м'ясо). Ота «літеплисть» стосується наших учинків, того, як здійснюємо служіння для Господа. Якщо не служимо Йому палко від усього серця, то, на Його думку, таким «служінням» краще не займатися взагалі. Бог очікує ентузіазму. Господь і Його діло не заслуговують на інше ставлення.

«У ревності не лінуйтеся, духом палайте, служіть Господові» (Рим. 12:11).

Не забуваймо, що на цій землі ми працівники «на повну ставку», активні представники нашого Господа й Наставника Ісуса Христа, котрі докладають зусиль для того, щоб виконати Його Велике повеління. «Бог у Христі примирив світ із Собою Самим, не зважаючи на їхні провини, і поклав у нас слово примирення. Оце ми як послы замість Христа, ніби Бог благає через нас, благаємо замість Христа: примиріться з Богом!» (2 Кор. 5:19-20).

«Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте!» (Марка 16:15).

ВИСНОВОК

У багатьох країнах світу собаку вважають другом людини. Більшість із нас мали або чули про собак, що здатні творити неймовірне, навіть рятувати людям життя. Багато років тому я спостерігав, як один служитель літнього віку із сивим волоссям природньо й ефективно спілкувався з дітьми й підлітками. Між ними не було ніякої прірви поколінь. Коли спілкувався з ним, то почув таке: «Я досі вчуся. Вчуся від молоді й дітей. Все, що мені потрібно, це спостерігати, ставити запитання й слухати. Якщо ми уважні й завжди напоготові, то можемо навчатися від різних людей, тварин і навіть предметів! Можна багато чому навчитися, спостерігаючи хоча б за собаками».

Цей пастор мав рацію.

Учора мені випало подивитися телевізійний документальний фільм про собак – їхні індивідуальні риси й здатність служити людям. Ось кілька аспектів, що привернули мою увагу, особливо що стосуються тренуваних «професійних» псів, зокрема, тих, що доглядають за отарами овець. Кожному з нас є чому повчитися в цих дивовижних створіннь.

- У них є потреба у прив'язаності до однієї людини, й вони неймовірно віддані їй навіть до самої смерті.
- Відданість і слухняність безумовні й не підлягають сумніву.

- Єдине їхнє бажання – служити й догоджати своєму хазяїну.
- Якщо хочете їх покарати – не давайте роботи. Адже вони почувуються найщасливіше, коли працюють.
- Вони працюють у взаємодії зі своїм господарем як єдине ціле.
- Вони щасливі, коли співпрацюють зі своїм хазяїном й отримують від нього похвалу й підтвердження дружби. Усе, що їм потрібно, це увага, любляче ставлення й певною мірою нагорода.
- Що глибший рівень їхньої відданості, то краща поведінка.

7

Мотивація й нагорода на небесах

Нехай не збиває вас із пантелику Божий спосіб працювати з людьми по-людському. Пам'ятайте: Бог став одним із нас. Спілкується зрозуміло. Знає нашу психологію. Будує стосунки з нами тепер, коли перебуваємо у гріховному тілі, а не тоді, коли матимемо досконалу природу в майбутньому. (Навіть коли не вважаємо себе надто грішними, ми однак не досягли належного духовного рівня; всі грішні – це відома істина). Господь взаємодіє з нами там, де ми є, й такими, якими є зараз. Бог знає, як мотивувати нас найкращим чином. Якби Господь покладався на вдячність людей, аби звершити своє діло, то хіба що на поодинокі випадки (див. Лук. 17:11-17).

Петро сказав Ісусові: «От усе ми покинули, та й пішли за Тобою слідом; що ж нам буде за це?» (Матв. 19:27). Уявімо, що обличчя Ісуса тієї хвилини дещо перекошилося, Господь явно розчарувався й сумно докорив: «Петре, Петре! Як ти смів навіть подумати про таке зухвальство?..» Тоді прочитав і йому, і всім іншим апостолам лекцію про скромність, смирення й духовність...

Що дістанеться мені?

На щастя, слова, котрі ви щойно прочитали вище, не згадуються в Євангеліях. Проте дехто з нас, не замислюючись, відповів би Петрові саме так, незважаючи на його апостольство. Приземлений, досвідчений моряк Петро поставив Ісусові природне практичне запитання: «Що ми за це отримаємо?» Христос відповів належно.

«...Сядете й ви, що за Мною пішли, на дванадцять престолів, щоб судити дванадцять племен Ізраїлевих. [Непоганий «компенсаційний пакет», та це ще не все!]. І кожен, хто за Ймення Мос кине дім, чи братів, чи сестер, або батька, чи матір, чи діти, чи землі, той багатократно одержить і успадкує вічне життя» (Матв. 19:28,29). Бог безперечно цінує самозречення й самопожертву заради служіння іншим.

Тут на землі навіть найдуховніші християни розраховують на пенсію після досягнення певного віку. Деякі з них сподіваються на те, що насолоджуватимуться матеріальною підтримкою впродовж небагатьох років. Та не тут наш дім, у цьому світі ми затрималися ненадовго. Христос заповідав збирати собі скарби на небі. Чому тоді стільки християн не виконують Його заповідей? Чому постійно вагаємося подбати про якість нашого життя у вічності?

Світські роботодавці не бачать нічого дивного у мотиваційних програмах для своїх працівників. Роботу, виконану успішно та якісно, нагороджують особливою подякою, визнанням, похвалою, підвищенням, збільшенням зарплати, сертифікатами відзнаки, нагородами, привабливою пенсійною програмою. Така практика прийнятна й актуальна для більшості чоловіків і жінок.

Цікаво, що чимало світських філософій управління, що стосуються взаємин між роботодавцем та найманим працівником, базуються на Біблії. (Наприклад: не брешти, не хитруй, не кради. Працюй по-справжньому впродовж усього дня. Стався до інших так, як тобі хочеться, щоб вони ставилися до тебе). Отже, нас не повинно дивувати те, що сам Господь має сучасний і досконалий мотиваційний план щодо трудової етики. Працювати якісно для Нього тут, на землі, означає щедрі переваги у вічності. Ставитися до своїх обов'язків серйозно тут, на землі, означає важливіші

обов'язки на небі. Цікаво, що в наступному житті нам не заважатимуть тіло й мозок.

Трудова етика вічності

Діти Божі – працівники, бо їхній Отець – працює. Ісус сказав: «Отець Мій працює аж досі, працюю і Я» (Ів. 5:17). Як Божі діти, ми також маємо працювати для Нього зараз. Бог працюватиме й надалі, так само й ми, незалежно від місця перебування – на новій землі, новому небі чи будь-де в Його безмежному Всесвіті. Оскільки в Божій економіці не буде ніяких втрат, то вірою, що в Божому Царстві стануть у нагоді наші досвід, здобуті навички й розвинені дари.

Віра у те, що значну частину вічності ми проведемо в кріслі-гойдалці, – шкідництво. Ми ніколи не підемо на пенсію у вічності, бо не буде тієї втоми, від якої захочеться йти. У нас будуть нові небесні прославлені тіла. У вічності наша особистість буде позбавлена гріха. Нам не захочеться пасивно сидіти. Нас не будуть терзати депресії. Ми не знатимемо про стреси. Не будемо ненавидіти свою роботу. Нам не буде нудно. Навпаки, в нас будуть небесний виклик, небесна мотивація. Від небесної роботи отримуватимемо насолоду. Наше ставлення й розуміння роботи, ймовірно, буде таким, як у Адама та Єви до втрати невинності (див. Бут. 2:15). Бог творчий і продуктивний, так само й ми будемо творчими і продуктивними у вічності.

Відомо, що спасіння дається вірою. Та нагорода, відзнаки й призи – вчинками. Божа благодать перенесе мене на небо; а от моя діяльність і мої вчинки визначають мій небесний статус. Насолода й нагорода на небі не будуть однаковими для всіх, так само не будуть однаковими біль і покарання у пеклі (див. Об. 20:12-13). У будь-якому разі (йдеться про місце перебування у вічності), *характер, кількість і якість* учинків, здійснених на землі, матимуть вплив на вічність.

Чи чекає небо на мене?

Маю для вас запитання. Чи готові до неба ви? Хтось може відповісти: «До чого тут – готовий чи неготовий? Я й так спасенний, тому, як кажуть, завжди готов!»

У цьому розділі йтиметься про *готовність неба*. Небо настільки готове для мене, наскільки готовий до нього я. Спасіння – дивовижний крок у правильному напрямку; та це лише перший крок у підготовці до неба. Зі мною має багато чого статися, і я маю здійснити чимало тут, на землі, задля підготовки до неба. Так, Бог візьме мене до Себе, тільки те, що матиму в Його царстві, залежить від мене. Тож доведеться відкрити свої серця й закрити рупкави – в ім'я Господа й заради свого майбутнього.

Нагорода – не винахід людства. Автор ідеї нагороди – Бог. У Біблії сказано, що Бог – той, хто дає нагороду (Євр. 11:6). Саме Він передбачив нагороду в Своїх стосунках із людьми. Стосунки Бога з людиною багатогранні, в яких винагорода – одна з найдивовижніших і найщедріших граней. Цікаво, що Божа нагорода – не запізніла ідея, не легковажна обіцянка, не перехвалювання, не можливість вибирати; нагороди не уникнути. Це не якась собі скупенька демонстрація Божої щедрості; це невід'ємна складова стосунків Бога й людини. Нагорода стосується самого серця Бога та нашої особистості. Кожна народжена згори людина автоматично належить Божого плану.

Дозволю собі повторитися. Коли кажу про нагороду, то не маю на увазі намагання заробити собі спасіння. Не йдеться і про спроби заслужити похвалу чи виклянчити в Бога прийняття і прихильність; адже все це ми вже маємо в Ісусі Христі. Якщо здійснюєте добрі вчинки, то отримаєте винагороду незалежно від того, очікуєте її чи ні. Якщо ви, дитя Боже, навіть пальцем не поворухнете, аби чинити добрі діла, то Господь однак любитиме й дбатиме про вас. Проте наголошую на словах Ісуса: «Складайте ж собі скарби на небі» (Матв. 6:20). Господь надихає покращити ситуацію на небесах уже сьогодні. Ваша вічна нагорода пропорційно відповідатиме земним зусиллям. Робити чи не робити – ваше рішення, ваш вибір.

Нагорода в Біблії

Якщо ви ніколи не звертали увагу на Біблійні вірші про нагороду, то коли натрапите на такий уривок, ваша реакція може виявитися несподіваною. Можливо, Біблійні слова про нагороду вразять вас або викличуть депресію, здивують або налякають,

«увімкнуть» вас чи «вимкнуть», переповнять радістю або приголомшать вас. Якою б не була перша реакція, вона не вплине на істину про те, що нагорода – вагома складова Божої економіки, земної та небесної. Ваша участь у Його програмі чи ваше нехтування нею вплинуть і на стосунки з Господом, і на ваше майбутнє перебування на небесах.

«Приправа» Божественних нагород сиплеться з багатьох сторінок Біблії. Апостол Павло не мав на меті писати лише про нагороди. Тому на сторінках цієї праці вирішив зібрати посилення про нагороду в одному розділі. Хочу, щоб ви побачили: 1) як часто Біблія говорить про нагороду; 2) наскільки велике значення для Бога відіграє нагорода; 3) наскільки важлива нагорода для нас.

Нагорода: на землі чи на небі?

Інколи Господь не затримує нагороду. У деяких ситуаціях Його матеріальне благословення або покращення життєвих умов помітні вже тут, на землі.

Розгляньмо відомий уривок: «Шануй Господа із маєтку свого, і з початку всіх плодів своїх, і будуть комори твої переповнені ситістю, а чавила твої будуть переливатись вином молодим!» (Прип. 3:9-10). Нинішньою мовою та за сучасними мірками ці слова звучали б приблизно так: «Віддай Господу хоча б десять процентів свого чистого доходу; тоді Він щедро тебе благословить і подбає про твої потреби». Ісус сказав так: «Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його, а все це [щонайменше, їжа й одяг] вам додасться» (Матв. 6:33).

«Дехто щедро дає, та ще додається йому, а дехто ховає над міру, та тільки бідніє. Душа, яка благословляє, насичена буде, а хто поїть інших, напоєний буде і він» (Прип. 11:24-25).

«Мене випробуйте [десятиною та пожертвами]: [...] чи небесних отворів вам не відчиню, та не виллю вам благословення аж надмір? І ради вас насварю Я все те, що жере, і воно не понизить вам земного плоду, і не заб'є винограду вам на полі, говорить Господь Саваот» (Мал. 3:11-10).

Хтось із читачів може подумати, що земне матеріальне благословення, що дарував Бог, обмежується Старим Заповітом, тому наводжу деякі уривки з Нового.

«І поглянув довкола Ісус, та й сказав Своїм учням: «Як тяжко отим, хто має багатство, увійти в Царство Боже!» (Мар. 10:23).

«Поправді кажу вам: немає такого, щоб дім полишив, чи братів, чи сестер, або матір, чи батька, або діти, чи поля ради Мене та ради Євангелії, і не одержав би в сто раз більше тепер, цього часу» (Мар. 10:29,30). Пожертва передбачає багатократну компенсацію. Так пообіцяв Ісус. Він завжди дотримує Свого слова.

«Хто скупю сіє, той скупю й жатиме, а хто сіє щедро, той щедро й жатиме! [...] Бог має силу всякою благодаттю вас збагатити, щоб ви, мавши завжди в усьому всілякий достаток [час, здібності, гроші], збагачувалися всяким добрим учинком, [...] щоб усім ви збагачувались на всіляку щирість» (2 Кор. 9:6,8,11). Бог здатний дарувати вам матеріальне процвітання. Коли ж Він найвірогідніше це здійснить? Тоді, коли ви «щедро сієте», «збагачуєтеся всяким добрим учинком» і «на всіляку щирість» (тобто за будь-якої нагоди проявляєте щедрість).

Проповідники доктрини процвітання передбачливо користуються наступним віршем, аби пропагувати здоров'я та багатство зараз: «Давайте і дадуть вам; мірою доброю, натоптаною, струснутою й переповненою вам у подолок дадуть. Бо якою ви мірою міряєте, такою відміряють вам» (Лук. 6:38). Проте в цьому випадку Ісус не говорить про те, що компенсація щедрості має настати негайно. Зважаючи на контекст, я особисто вважаю, що в цьому уривку Ісус мав на увазі винагороду на небесах. Навіть якщо помиляюся, то знаю, що тимчасове благословення не порівняти з багатствами у вічності.

Тілесне чи духовне?

Чимало щирих християн відкидають думки про отримання нагороди за набожне життя й вірне служіння. Деяким з них здається, що бажання отримати винагороду – в корені тілесне, якщо не гріховне. Та уявімо на хвилинку ситуацію, коли духовні люди не мають інтересу до отримання багатства у вічності за ті добрі діла, що звершають на землі. По-перше, вони відчують на собі тягар заборгованості перед Господом за Його милість до них (ніби Він очікує якоїсь компенсації з їхнього боку; на щастя, Бог цього

не чекає). В іншому разі, коли неможливо компенсувати Його подвиг, учинки деяких віруючих базуються на почутті вдячності (неначе Він просить довести на ділі, наскільки глибоко вони Його шанують; на щастя, Бог цього не просить).

Працю за винагороду інколи розглядають як прояв сорому й егоцентризму, немов це винятково світська ідея. Таке мислення немає нічого спільного з Біблією! Якщо сатана не може забрати у вас спасіння, то намагатиметься примусити вас зосередитися на його сфері впливу – на світському, земному. Він відволікатиме вас від праці заради вашого сповненого багатства середовища у вічності. (Віра дає нам *місце* на небі; вчинки визначають наш *статус* там).

Деякі християни не хочуть нічого, окрім так званого «спілкування» з Господом. Їх не цікавлять ані добрі вчинки, ані нагорода в майбутньому. Що ж, Господь хоче спілкуватися з нами, та це не єдине, чого Він прагне. Вагому роль відіграє поклоніння Богу, але таку ж роль відіграють і вчинки. Бог очікує від нас зайнятості Його ділом. У Нього вистачає роботи для нас. Так, Ісус тричі запитав Петра: «Чи любиш ти Мене?», та одразу наказав: «Паси вівці мої» (Ів. 21:17).

Повага до нагороди

Я не претендую на те, щоб осмислити всю повноту Божої волі щодо нагороди. Однак хочу відповідально ставитися до Його принципів, аби не дискредитувати, не недооцінити, не знехтувати благородним характером Господа чи ігнорувати його. Моя мета – серйозно ставитися до того, що Він пропонує або чого від мене очікує.

Неможливо уникнути певних дій щодо нагороди. Якою б не була моя думка про Божу нагороду, наскільки активно чи пасивно беру участь у Його ділі, маю пам'ятати: все, що я роблю або чого не роблю, прямо стосується або нагороди, або покарання, що станеться неодмінно.

У Біблії чітко сказано, що Бог – «той, хто дає нагороду». Бог не буде боржником нікому, бо все походить від Нього. «Хто давніш Йому дав, і йому буде віддано? Бо все з Нього, через Нього і для Нього! Йому слава навіки. Амінь» (Рим. 11:35-36). Бог любить

щедро нагороджувати людину за великі зусилля й якісно виконану роботу. У мене створюється чітке враження про те, що Бог навмисне шукає можливості нагороджувати людей – якщо не в цьому житті, то обов'язково в наступному. Його щедрість безмежна.

Нагорода у Старому Заповіті

«...У дотриманні їх [заповідей Господніх] нагорода велика» (Пс. 19:11).

«Поправді є плід справедливому, справді є Бог, суддя на землі!» (Пс. 58:11).

«...Хто ж праведність сіє – заплату правдиву одержує. Дехто щедро дає, та ще додається йому, а дехто ховає над міру, та тільки бідніє. Душа, яка благословляє, насичена буде, а хто поїть інших, напоєний буде і він» (Прип. 11:18,24,25).

«Ось приходять Спасіння твоє, ось із Ним нагорода Його, і заплата Його перед Ним!» (Іс. 62:11).

«...Очі Твої відкриті на всі дороги людських синів, щоб кожному дати згідно з його дорогою та згідно з плодом його чинів» (Єр. 32:19).

Нагорода у Новому Заповіті

Ісус просвітлює нас такою істиною: «Блаженні ви, як ганьбити та гнати вас будуть, і будуть облудно на вас наговорювати всяке слово лихе ради Мене. Радійте та веселіться...» (Матв. 5:11-12). Чому такий стиль життя має ошчасливлувати нас? Взагалі-то, не повинен. Прочитаймо цей уривок далі й дозвольмо Ісусові закінчити речення, звертаючи увагу на важливе «тому що». Отже, коли якимось чином ви страждаєте заради Христа, то «радійте та веселіться, нагорода бо ваша велика на небесах!..» Що ж змушує нас радіти? Переслідування? Звісно, що ні (якщо тільки у вас немає комплексу мученика). Ми радіємо, «нагорода бо наша велика на небесах».

Існує окрема нагорода за любов і молитву за наших ворогів. «Любіть ворогів своїх, благословляйте тих, хто вас проклинає, [...] моліться за тих, хто вас переслідує. [...] Коли бо ви любите тих, хто вас любить, то яку нагороду ви маєте?» (Матв. 5:44-46).

«Стережіться виставляти свою милостиню перед людьми, щоб бачили вас; а як ні, то не матимете нагороди від Отця вашого, що на небі. Отож, коли чиниш ти милостиню, не сурми перед себе, як то роблять оті лицеміри по синагогах та вулицях, щоб хвалили їх люди. Поправді кажу вам: вони мають уже нагороду свою! А як ти чиниш милостиню, хай не знатиме ліва рука твоя, що робить правиця твоя, щоб таємна була твоя милостиня, а Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно» (Матв. 6:1-4, також 5-18).

«А тому, хто Його був покликав, сказав Він: «Коли ти справляєш обід чи вечерю, не клич друзів своїх, ні братів своїх, ані своїх родичів, ні сусідів багатих, щоб так само й вони коли не запросили тебе, і буде взаємна відплата тобі. Але, як справляєш гостину, клич убогих, калік, кривих та сліпих, і будеш блаженний, бо не мають вони чим віддати тобі, віддасться ж тобі за воскресіння праведних!» (Лук. 14:12-14).

«...Славу [честь, повагу] один від одного приймаєте, а слави тієї, що від Бога Єдиного, не прагнете ви?» (Ів. 5:44). Яке «прагнення» і які зусилля необхідні, щоб знайти славу в Господа?

«Хто приймає пророка, як пророка, той дістане нагороду пророку, хто ж приймає праведника, як праведника, той дістане нагороду праведнику. І хто напоїть, як учня, кого з малих цих бодай кухлем водиці холодної, поправді кажу вам, той не згубить нагороди своєї» (Матв. 10:41-42).

Істинні пророки, почесні люди, вірні послідовники Христа отримують нагороду, і в цьому нема нічого дивного. Цікаво, що така ж нагорода належить і кожному, хто послужить їм! Чому? Бо справжня велич полягає в служінні іншим.

«Бо прийде Син Людський у славі Свого Отця з Анголами Своїми, і тоді віддасть кожному згідно з ділами його» (Матв. 16:27).

Царство Боже буде таким, як сказано в притчі про таланти:

«Ти в малому був вірний, над великим поставлю тебе, увійди до радощів пана свого!» (Матв. 25:14-30). Багатьом християнам хочеться, щоб Господь їм сказав: «Гаразд, рабе добрий та вірний!» (в. 21), однак для того, щоб почути такі слова, необхідно й щось зробити.

Царство Боже буде таким, як сказано в притчі про десять мін:

«Ти в малому був вірний, володів десятьма містами» (Лук. 19:11-26; також Об. 2:26,27).

«...Кожен одержить свою нагороду за працею своєю! Бо ми співробітники Божі. [...] Огонь діло кожного випробує, яке воно є. І коли чие діло, яке збудував хто, устоїть, то той нагороду одержить; коли ж діло згорить, той матиме шкоду, та сам він спасеться, але так, як через огонь» (1 Кор. 3:8-9, 13-15).

«Хіба ви не знаєте, що ті, хто на перегонах біжить, усі біжать, але нагороду приймає один? Біжіть так, щоб одержали ви! І кожен змагун від усього стримується; вони ж – щоб тлінний прийняти вінок, але ми – щоб нетлінний. Тож біжу я не так, немов на непевне, борюся не так, немов би повітря б'ючи. Але вмертвляю й неволю я тіло своє, щоб, звіщаючи іншим, не стати самому негідним» (1 Кор. 9:24-27). Апостол Павло говорить не лише про себе; прагне, щоб усі ми змагалися й докладали зусиль для здобуття вічних трофеїв.

«Нехай вас не зводить ніхто [в англломовному перекладі: нехай же ніхто не дискваліфікує вас у змаганні за нагороду]» (Кол. 2:18).

«Пильнуйте [...], щоб ви не згубили того, над чим працювали, але щоб прийняли повну нагороду» (2 Ів. 8). Справді пильнуйте, бо через елементарну недбалість можна втратити нагороду!

«Я женусь до мети за нагородою високого поклику Божого в Христі Ісусі» (Фил. 3:14).

«Слуги Христові вони? Говорю нерозумне: більш я! Я був більш у працях» (2 Кор. 11:23). Як гадаєте, апостол Павло працював тяжче, ніж інші, бо був собі звичайнісіньким трудоголіком?

«Та благодаттю Божою я те, що є, і благодать Його, що в мені, не даремна була, але я працював більше всіх їх, правда не я, але Божа благодать, що зо мною вона» (1 Кор. 15:10).

«...Коли я з Македонії вийшов, не прилучилась була жодна Церква до справи давання й приймання для мене, самі тільки ви, що і раз, і вдруге мені на потреби мої посилали й до Солуня. Кажу це не тому, щоб шукав я давання, я шукаю плоду, що примножується на річ вашу» (Фил. 4:15-17). Відомий богослов Джеймс Моффатт (James Moffatt), розмірковуючи над цими рядками, зазначив: «Існує процентна ставка, що відповідає вашим зусиллям

і належним чином відображається у вашому небесному депозитному рахунку». А що скажете про свій депозитний рахунок на небесах ви?

«[Наказуй], щоб робили добро, багатилися в добрих ділах, були щедрі та пильні, щоб збирали собі скарб, як добру основу в майбутньому, щоб прийняти правдиве життя» (1 Тим. 6:18-19). Наскільки міцна ваша «основа в майбутньому»? Що саме ви хочете міцно тримати в житті, справжньому житті? Відповідь на ці запитання – скарб, котрий ви збираєте прямо зараз, коли здійснюєте добрі вчинки, проявляєте щедрість, ділитесь з іншими.

«Ви бо страждали й з ув'язненими, і грабунок свого майна прийняли з потіхою, відаючи, що маєте в небі для себе майно неминуще та краще. Тож не відкидайте відваги своєї, бо має велику нагороду вона» (Євр. 10:34-35). Незалежно від того, скільки втрачаєте на землі заради Христа, Бог розставить усе на свої місця: вас неодмінно чекає «майно неминуще та краще» на небесах.

«І все, що тільки чините, робіть від душі, немов Господеві, а не людям! Знайте, що від Господа приймете в нагороду спадщину, бо служите ви Господеві Христові» (Кол. 3:23-24).

«Я [Син Божий] кожному з вас дам [віддячу] за вчинками вашими» (Об. 2:23).

«Час настав мертвих судити, і дати заплату рабам Твоїм, про рокам і свягим, і тим, хто Ймення Твого боїться малим і великим» (Об. 11:18). Незалежно від того, що думаю про небесну нагороду, двадцять чотири старці вважали, що роздача винагород була подією, вартою особливої уваги.

«Ото, незабаром приходжу, і зо Мною заплата Моя, щоб кожному віддати згідно з ділами його. Я Альфа й Омега, Перший і Останній, Початок і Кінець» (Об. 22:12-13). Цікаво, що слова «зі Мною заплата Моя» написані посередині двох істин – «незабаром приходжу» і «віддати згідно з ділами». Хіба не говорять вони про неабияку важливість – якщо не для нас, то принаймні для Нього – вічної нагороди?

Прийнято вважати, що Мойсей – приклад скромності, та навіть він «...озирався на Божу нагороду» (Євр. 11:26). (До речі, звідки знав, що її отримає?).

Ще за чотириста років до Мойсея Бог сказав Авраамові: «...Нагорода твоя вельми велика» (Бут. 15:1). Бог задалегідь

знає, що нагорода чекає на кожного з нас, і повідомляє про це. Для Нього (звісно, й для нас) важливо, щоб ми чітко це усвідомлювали.

«Багатий для Бога»

У дванадцятому розділі Євангелії від Луки згадується притча про нерозумного багатія. У двадцять першому вірші є висновок: «Так буває [Бог називає того багатія нерозумним і взагалі вкорочує йому життя] і з тим, хто збирає для себе [на землі], та не багатіє в Бога».

Що ж означає «багатіти в Бога»? Впускати Бога до свого мислення, планування й діяльності. Це означає інвестувати у вічність завдяки здійсненню добрих учинків на землі. Пам'ятайте, що все «від Нього» й «для Нього». З'ясуйте, що цінно для Бога, долучайтеся до Його діла. Що щиріші ви на землі, то багатшими будете на небесах. Може, не маєте бажання бути багатим у вічності. Що ж, імовірно, ви справді не хочете нагороди на небі, проте цього бажає Бог. І не лише бажає, а й закликає до праці, заповідає вам заробити небесне багатство й заслужити його. Отже, для вашого ж блага – співпрацюйте з Богом.

Раніше, у п'ятнадцятому вірші, Ісус сказав: «...Життя чоловіка [людини] не залежить від достатку [земного] маєтку його». Якщо не з маєтку, то з чого? Із життя, згідно з Великим повелінням і Великим дорученням. Це життя означає зосередитися на Бозі й на тому, скільки добра ви зможете здійснити для інших, церкви, громади, світу.

Бог сказав нерозумному багатієві, що його душу буде забрано тієї ж ночі. У новій міжнародній версії англomовного перекладу «Ен-Ай-Ві» (NIV) сказано, що його душу буде забрано «за вимогою»*. У грецькомовних текстах вживається слово *απαίτε* – «просити повернути» або «вимагати повернути». Це підкреслює те, що душа людини походить від Бога й належить Йому. Так само ваша душа й ваше життя – насправді не ваші.

Ви звітуватимете самому Богу, не собі. Для вас уже заплановано слухання на Всесвітньому Верховному Суді. «...Людям призначено вмерти один раз, потім же суд» (Євр. 9:27).

*Demanded. – Прим. перекладача.

«Він [Бог] визначив день, коли хоче судити поправді весь світ» (Дії 17:31). Настане день, коли сам Бог розставить усі крапки над «і».

«Бо мусимо всі ми [діти Божі] з'явитися перед судовим престолом Христовим, щоб кожен прийняв згідно з тим, що в тілі робив він, чи добре, чи лихе» (2 Кор. 5:10).

«І немає створіння, щоб сховалось перед Ним, але все наге та відкрите перед очима Його, Йому дамо звіт!» (Євр. 4:13).

Господь наказав апостолу Іванові написати церкві у Ефесі такі слова: «Я знаю діла твої, і працю твою, і твою терпеливість» (Об. 2:2).

«Служіть із зичливістю, немов Господеві, а не людям! Знайте, що кожен, коли зробить що добре, те саме одержить від Господа» (Еф. 6:7-8). Отже, Господь нагородить кожного за вчинене добро. Повторіть, повільно вимовляючи кожне слово: «Господь... нагородить... кожного... за вчинене... добро».

За кожний добрий вчинок ви отримуєте достойну нагороду! І навпаки – нема добрих справ, нема й нагороди, натомість – покарання. Ось такі Божі благодаті і справедливості! Чому покарання? Бо ми знехтували щедрістю самого Бога й не робили те, що згідно з Божим наказом мали робити.

«Хто ж не знав, а вчинив кари гідне, буде мало він битий. Тож від кожного, кому дано багато, багато від нього й жадатимуть» (Лук. 12:48).

Незалежно від того, багато нам дано чи мало, в кожного з нас є те, за що відповідальні, за що дамо звіт. Бог не лише дозволяє, не лише надихає, а й очікує нашого інвестування у Небесне Царство.

«Та не є Бог несправедливий, щоб забути діло ваше та працю любови, яку показали в Ім'я Його ви, що святим послужили та служите» (Євр. 6:10). Ви любите Бога, коли допомагаєте Його людям. Ваші дії буде записано, за них отримуєте нагороду.

Гроші: сила на добро або зло

Деякі люди здатні вбити інших за символічну суму; деякі готові добровільно померти заради грошей. Щодня люди вмирають

за свої гроші, наприклад, внаслідок нападу злочинців чи грабіжників. Людина може втратити життя заради кількох доларів, хоча насправді не вважає, що гроші більші, ніж життя. Такі діячі лише демонструють, наскільки далеко й небезпечно зайшли, бездумно тримаючись руками й ногами за свої «зелені». Існує море руйнівних способів приліпитися до грошей. Наскільки приліплені до грошей ви?

Можете мати гроші (за які відповідаєте особисто). Маєте свободу робити з ними все, чого забажаєте. Можете заховати їх у стару коробку з-під взуття або під протрухлявілий матрац і спостерігати за процесом знецінювання (якщо тільки не буде пожежі чи ніхто не поцупить ваші купюри). Можете покласти на рахунок у банк, надійніше місце, й навіть отримати певний дохідний процент. Можете навіть погратися своїми грішми на біржі – або втратити, або примножити суму.

Можете бути мудрим фінансовим менеджером – витратити кошти на те, що потрібно, й розподіляти решту на потреби людей та організацій. Можете інвестувати частину своїх коштів, щоб згодом підтримувати Божі проекти на землі й навіть отримувати певну вигоду. Ви неодмінно пожнете плоди у вічності. Це ваше рішення. Ваша відповідальність.

Для мене привілей розповісти вам про велику Божу пропозицію – якщо ви ще не надавали їй значення й іще не здобули відповідних переваг. Те, як розпоряджаєтеся життям, талантами й ресурсами, залишається між вами та Господом. Зрештою, ви дасте Богові звіт за те, як розпорядилися тим, що Він довірив у ваші руки. Він або покарає, або нагородить вас відповідним чином.

Мотивація

Коли ви читали попередні Біблійні уривки про нагороду за добрі вчинки, чи звертали увагу на іншу мотивацію за добрі діла, окрім нагороди? (Особисто я такого не помітив). Та це не означає, що позитивне ставлення, наприклад, визнання ближніх і турбота до них, не може або не повинне вважатися добрим ділом.

З іншого боку, Святе Письмо закликає нас любити Бога і Його народ завжди, незалежно від обставин. Рішення людини любити інших можна порівняти з суперклеєм, що з'єднує стосунки людей

(див. Кол. 3:14). Без любові «...я ніщо» (1 Кор. 13:2). Любов має залишатися навіки.

Певна річ, маємо завжди бути вдячними. Час від часу відчуваємо несподіваний емоційний підйом, палке бажання проявити щедрість. Деякі регулярно сповнюють почуття «заборгованості» перед Богом. Адже ми справді хочемо бути слухняними дітьми Отця Небесного. Бог же надихає здійснювати добрі справи, бо неодмінно отримаємо за них нагороду. Щоб підкреслити цю думку, хіба потрібні конкретніші слова, ніж оці: «...Убогим роздай, і матимеш скарб ти на небі» (Матв. 19:21)?

До речі, Ісус сказав оті слова молодому чоловікові, який відчував, що в житті чогось бракувало, хоча сам був матеріально забезпеченим. Ісус дав йому персональну пораду: «Іди, розпродай, що маєш, та вбогим роздай... Потому приходи та й іди вслід за Мною» (Мар. 10:21). Розпродаж майна і роздача коштів не могли відчинити перед молодим багатієм вхід до Царства Божого. Спасіння його душі було можливе лише через віру в Христа. Проте добродійність чоловіка була б доказом серйозності та щирості. Як з'ясувалося, юнак не бачив далі кінчика свого носа й обрав багатство земне замість небесного.

Якщо нагорода – не стимул бути добрим і творити добро, то чому Біблія настільки чітко, так часто й переконливо про це говорить? З іншого боку, якщо нагорода має життєво важливі наслідки відповідно до Божої економіки, то чи не звинувачуємо часом Сатану за спроби мінімізувати наш внесок і применшити масштаб нашого мислення й наших дій щодо здобуття нагороди небесної?

Вірю, що щедрі Господні благословення за правильні й добрі вчинки беруть початок з самого початку людської цивілізації. Безперечно ми бачимо це в Законі Мойсеєвім. Мойсей розповів ізраїльцям, що навчить їх Божим законам та постановам. Однак пророк не сказав: «Ось вам заповіді. Дотримуйте їх, бо так наказав Бог. Крапка». Бог бажав, аби народ дотримував Його заповіді, «щоб». Оце слово «щоб» продовжує Господню «формулу». Іншими словами, Бог каже своєму народу: «Якщо вчините те чи се для Мене, то я вчиню те чи се для вас».

«Послухай постанов та законів, [...] *щоб* жили ви, ввійшли й посіли цей Край...» (Повт. Зак. 4:1). «І будеш пильнувати постанов

Його та заповідей Його [...], *щоб* було добре тобі та синам твоїм по тобі й *щоб* ти продовжив дні на землі, що Господь, Бог твій, дає тобі на всі дні» (Повт. Зак. 4:40). Бог розмовляв із Мойсеєм про Свій народ: «О, коли б їхнє серце було їм на те, *щоб* боялись Мене й пильнували всіх Моїх заповідей по всі дні, *щоб* було добре їм та синам їхнім навіки!» (Повт. Зак. 5:29).

Потім Мойсей сказав своєму народу: «Усією тією дорогою, що наказав вам Господь, Бог ваш, будете ходити, *щоб* жили ви й було вам добре, і *щоб* довгі були ваші дні...» (Повт. Зак. 5:33). «За те, що ви будете слухатися цих законів, і будете додержувати, і будете виконувати їх, *то* й Господь, Бог твій, буде [...] любити тебе, і поблагословить тебе [...], і поблагословить плід твоєї, утроби та плід твоєї землі [...] . Ти будеш благословенний поміж усіма народами» (Повт. Зак. 7:12-14). (Більше прикладів із «щоб» і «то» в Повт. Зак. 6: 2,3,18,24; 11:13-14.) Підсумовуючи, зазначу, що Бог дав Своєму народу правила та постанови для його ж блага. Через заповіді Бог насправді прагнув благословити людей.

Бог був милостивим, щедрим і практичним у Старому Заповіті. То хіба ж став убогим, скупим, відчуженим – у період благодаті? Зовсім ні. Його особистість незмінна. Правильне життя сьогодні буде щедро нагороджене згодом. Господь мотивував ізраїльтян фізичним та матеріальним благословенням у земному царстві. Сьогодні Бог мотивує нас нагородами та багатством у Царстві Небесному.

Десять процентів

Перед тим, як піти далі, варто пролити світло на одну деталь. Десятина (десята частина) належить Господові. Це Його гроші. Я лише віддаю Богу те, що насправді Його. Утримувати цю частку від Нього неприпустимо. Я не маю жодних прав, жодних претензій щодо Його десятини. До того ж, відсоткова ставка (10%) мого доходу не обговорюється. За жертвування десятини не отримую ніякої «наживи». Не повинен і розраховувати на подяку. Те, даю десяту частину доходу з нетерпінням чи неохоче, з емоціями чи без почуттів, не має значення. Якщо Бог вважає за необхідне благословити мене за вірність у даванні десятини, то це Його справа; проте не в цьому полягає причина, з якої жертвую цю частку. Даю десятину тому, що не хочу «грабувати Бога» (у

перекладі Біблійного уривка вжито дієслово «обманювати», в англломовному перекладі «*defraud*» – вчиняти шахрайські дії, присвоювати; див. Мал. 3:8). Тримати десятину в кишені й не віддавати означає обманювати нікого іншого, як самого Бога! Практикувати таку політику – погана ідея (див. розділ 10 цієї книги «Випробування десятиною», щоб з'ясувати, як ставитися до десятини сьогодні).

Я нічого не даю Богові чи людям, доки не пожертвую певну частку з решти дев'яноста відсотків доходу, довіреного мені Богом як капітал, яким маю грамотно розпоряджатися. Таким чином, збираю собі скарби на небі (див. Матв. 6:20) лише тоді, коли ділюся частинкою дев'яноста відсотків, що залишаються після десятини.

Скажімо, я винен вам сто доларів. Коли віддаю позичену суму, то вам не потрібно мені дякувати. Адже це я маю дякувати вам за можливість позичити кошти. Я не зробив нічого такого, лише повернув борг. Позичена сума ніколи не належала мені. Коли ж до позиченої суми я несподівано додаю десять або двадцять відсотків і вручу вам, тоді можна говорити про дії, варті позитивної оцінки. Адже додані кошти були моїми. За це мене й похвалять. Ось так усе й працює з десятиною і додатковими жертвуваннями.

Мій скарб, моє серце

«Не лякайся, черідко мала, бо сподобалося Отцю вашому дати вам Царство. Продавайте достатки свої та милостиню подавайте. Робіть калитки собі не старіючі, невичерпний скарб той у небі, куди не закрадається злодій, і міль де не точить. Бо де скарб ваш, там буде й серце ваше!» (Лук. 12:32-34). Що більше відаю на землі, то більше отримаю на небі.

Моє серце міцно зв'язане з тим, що я ціную, мов скарб. Скарб – це те, що важливе й цінне для мене. Якщо мої багатства на землі, то там і перебуватиме моє серце. Коли ж мої багатства – на небесах, то там і буде моє серце. Апостол Павло радить колосянам таке: «Думайте про те, що вгорі, а не про те, що на землі» (Кол. 3:2). На що орієнтований мій розум: землю чи небо?

Ісус не сказав: «Збирайте скарби на небесах для Наставника вашого». Христос має свою справедливу частку багатства на небі.

Отже, Він хоче, щоб ми насолоджувалися нескінченними багатствами разом із Ним після того, як перейдемо у постійне місце проживання – Царство Небесне. Проте Господь не дає нам всього земного багатства, незалежно від того, заслуговуємо на нього чи ні. На землі наші гроші можуть втратити вартість, їх можуть розтринькати через неправильний стиль життя або невдалі інвестиції, загубити через недбалість, спалити або вкрасти... Все, що стосується Божого діла на землі, буде безпечно чекати на нас на небі – з небесними дивідендами!

«Бо ви знаєте благодать Господа нашого Ісуса Христа, Який, будучи багатий, збіднів ради вас, щоб ви збагатились Його убожеством» (2 Кор. 8:9). Якщо перша частина цього твердження – буквально, то така ж сама й друга. Більшість із нас не заперечувала б нагоди стати заможними на землі. Чому ж тоді ми такі далекі від думки про багатіння на небі? Особливо, коли це те, що пропонує сам Бог?

«Достойний Агнець [Ісус Христос] [...] прийняти [...] багатство» (Об. 5:12). Він прийме багатство, бо достойний, заслуговує на нього, заробив його.

«А роблячи добре, не знуджуймося, бо часу свого пожнемо, коли не ослабнемо» (Гал. 6:9). Колись я працював фермером, і якось спостеріг: посадивши одне пшеничне зерно, ми пожинаємо до цілої сотні зерен! Отаким має бути збирання врожаю. Ви очікуєте на врожай у вічності? Мали б очікувати, якщо не втомилися, якщо не здалися й продовжуєте чинити добро іншим. На Божій фермі нагорода йде після вчинку, так само як і пожинання плодів – після сіяння. Не можете пожинати те, чого не сіяли.

Надійніший стимул

Щоб досягти успіху в глобальній місії, мудрий Бог не розраховує на наші емоції й позитивні риси – вдячність, відданість, доброзичливість, благородність, слухняність. Для тих, хто бере участь у здійсненні Його волі на землі, Бог приготував надійніший стимул. Йдеться про вірну й справедливу компенсацію на небесах. Окрім власності й процвітання, там будуть посада й влада. (див. 2 Тим. 2:12; 1 Кор. 6:2-3; Об. 2:26-27; 5:10; 22:5).

Почуття, такі, як любов і вдячність, – немов хвилі, котрі то прибувають, то відбувають, можуть з'явитися й зникнути, залежати від погодних умов. Однак відданість справі й постійність – більш надійні риси.

Бог має місію й залишив найкращий метод для її виконання. Якщо місія працює не так, як потрібно, то проблема не в Ньому. Якщо зазнає поразки, то тому, що це ми «провалили іспит» – неналежно дотримувалися Його стратегії. Адже, беручи участь у Божому ділі, ми водночас допомагаємо собі. Ви часом не та людина, яка знає, що робити, але не робить? Чи плануєте відгукнутися на заклик Божий навіть тоді, якщо це радикально вплине на ваше життя? Вирішувати, як розпоряджатися часом і вічністю – ваш вибір. Ваш стиль життя на землі матиме прямий вплив на стиль життя на небі. Богу небайдуже до вашої долі у вічності. Він прагне, щоб ви діяли плідно, бо хоче нагородити щедро.

Як вважаєте, чому на землі «блаженніше давати, ніж брати»? (Див. Дії 20:35). Одне скажемо впевнено: за дієслово «брати» не отримаємо анічогісінько на небесах. Ісус навчав про «давати» на землі – єдиний спосіб отримати щось на небі.

Сам Бог бажає, щоб ви «давали». Аби отримати щось на небі, доведеться віддати щось на землі. Чи не дивна думка? Ось ще дивніша: «Любіть своїх ворогів, добро робіть тим, хто ненавидить вас, [...] благословляйте тих, хто вас проклинає, і моліться за тих, хто кривду вам чинить. [...] І як бажаєте, щоб вам люди чинили, так само чиніть їм і ви» (Лук. 6:27, 28, 31).

За нормами цього світу, маємо «крутитися» навколо впливових людей. Проте Божі люди готові асоціювати себе зі звичайними людьми: «Думайте між собою однаково; не величайтеся, але наслідуйте слухняних» (Рим. 12:16).

«Хто з вас великим бути хоче, нехай буде він вам за слугу. А хто з вас бути першим бажає, нехай буде всім за раба» (Мар. 10:43-44).

Зверніть увагу на те, що Ісус не відбиває бажання шукати вагомої ролі та переваг для себе на небесах. Насправді, що більшим ви станете на небесах, то більше це до вподоби Господу. Бог прямо стосується величі. Він прагне, щоб і ви були великими. Господь навіть розповідає, яким чином досягти тієї величі. Прагнете бути відомим високо в Царстві Божому? Служіть іншим

унизу, на землі. Так, ми навчилися добре проповідувати доктрину служіння ближнім. Проте чому ставимося до стимулу бути першим і великим у Царстві Божому так, неначе Ісус ніколи про це не навчав?

«Вірне це слово: коли хто єпископства хоче, доброго діла він прагне» (1 Тим. 3:1). Отже, це нормально – прагнути духовного лідерства. Та чи готові відповідати його високим кваліфікаційним критеріям?

Чому Ісус добровільно взяв на себе сором – розп'яття? Бо хотів стати «гріхом заради нас»? Бо Йому закортіло постраждати на хресті? Звісно, що ні! Ісус «...замість радості, яка була перед Ним, перетерпів хреста, не звертавши уваги на сором, і сів по правиці престолу Божого» (Євр. 12:2).

Воістину Бог віддав Сина Свого Єдинородженого, бо полюбив людство. Усе через те, що «Бог є любов». Однак любов Божа не була єдиною причиною для нашого спасіння. Господь урятував нас для певної мети. Він має індивідуальний план для кожного з нас і потребує нашої допомоги для втілення цього плану. Лише ми можемо реалізувати його.

Ось ще кілька причин для нашого спасіння:

«призначивши наперед, щоб нас усиновити для Себе Ісусом Христом, за вподобанням волі Своєї, на *хвалу слави благодаті Своєї*, якою Він обдарував нас в Улюбленім, [...] щоб на хвалу Його слави були ми» (Еф. 1:5,12).

«...Щоб у наступних віках *показати безмірне багатство благодаті Своєї*... [...] Бо ми Його твориво, створені в Христі Ісусі на добрі діла, які Бог наперед приготував, щоб ми в них перебували» (Еф. 2:7,10).

«...Щоб тепер через Церкву *була оголошена* початкам та владам на небі *найрізніша мудрість Божа*» (Еф. 3:10).

У будь-якому разі, Бог має власну унікальну філософію соціальної взаємодії та управління ресурсами, мотивацією й нахненням. Нам варто знати, що то за філософія, якщо прагнемо бути Його «добрим та вірним слугою». Коли ж не ознайомимося з Божими планом управління й не почнемо виконувати його, то всю вічність доведеться прожити відповідно до наслідків своєї

ж недбалості. Навіть те мале, що маємо, буде забрано й дано тому, хто був свідомішим та продуктивнішим в очах Господа.

Серед рис характеру Бога мене вражають Його креативність, енергійність, динамічність, наполегливість і постійність. Бог навіть амбіційний у позитивному значенні цього слова, наприклад, досягає найвищих показників. Бог іде на ризик. Як вам здається, Бог нервує, коли Його діти прагнуть іти Його стопами?

Особисто я не вважаю, що Бог прагне, щоб ми практикували управління своїм життям лише через мотив любові й вдячності. У раних сімдесятих одна з моїх відповідальностей у церкві полягала в тому, щоб відповідати на пошту, що надходила від радіо-слухачів і телеглядачів. Якось одна жінка написала листа, в якому (окрім інших актуальних для неї тем) розповіла, що припинила давати десятину через фінансову кризу. Адже мотивацією такої пожертви була любов. Вона казала, що ділилася десятиною «з почуття любові до Господа». Коли я писав відповідь, то підкреслив те, що говорить на цю тему Біблія. Подаю фрагмент:

«Ваш лист позитивний, за винятком одного аспекту: ви припинили давати десятину.

Думаю, що існує велика різниця між:

- 1) давати десятину «з почуття любові»;
- 2) давати десятину «вірою»;
- 3) давати десятину «з обов'язку».

Любов віддає стільки, скільки *відчуває* необхідним, особливо тоді, коли дуже закортить зробити добре діло, пожертвувати.

Щодо віри, то люди інколи дають *вірою*, щоб тією ж *вірою* отримати щось від Бога.

Коли ж вважаєте, що десятина – це *обов'язок*, то даватимете десять відсотків незалежно від рівня доходів, незалежно від того, як себе почуваете і скільки віри маєте. Якщо переконані, що десятина, що належить Господу, вже віддана Йому, то тільки тоді можете її не давати».

Бог знав, що робив, коли заповів десятину як головне джерело фінансування Своєї роботи на землі. Не будемо ж переписувати Його фінансову політику або вносити до неї свої поправки.

Контроль якості

Нема нічого дивного в тому, що, окрім кількості, Господь звертає увагу на якість виконаної роботи. «Буде виявлене діло кожного, бо виявить день, тому що він огнем об'являється, і огонь діло кожного випробує, яке воно є» (1 Кор. 3:13). Діло деяких обернеться в попіл. Вони будуть спасенні, однак утратять очікувану нагороду. Чому вчинки деяких не витримують випробування? Бо не відповідатимуть Божим критеріям.

«Бог приведе кожную справу на суд, і все потаємне, чи добре воно, чи лихе!» (Екл. 12:14).

«Я Господь, що досліджує серце, що випробовує нирки, щоб кожному дати згідно з путтю його, за плодом учинків його» (Єр. 17:10).

Компоненти якості

- Наші добрі діла мають виконуватися «таємно». Це означає, що ми не демонструємо свої вчинки, мов на параді, не прагнемо отримати визнання від людей. Натомість здійснюємо добре діло смиренно й скромно в очах Бога (див. Матв. 6:1-4).

- Із Послання до колосян 3:23 дізнаємося про «що, як і чому» стосовно наших учинків.

Що: «Все, що тільки чините...»;

Як: «...робіть від душі...»;

Чому: «...немов Господеві, а не людям!»

Усе, що тільки чинимо будь-якій людині, робімо для Господа. Яку грандіозну різницю створюють сповнені смыслом і належним ставленням учинки «для Господа»!

- «Збагачайтесь завжди в Господньому ділі [докладайте до нього зусиль], знаючи, що ваша праця не марнотна у Господі! (1 Кор. 15:58). Праця не має бути «марнотною»! Не повинна бути без нагороди!

- Любов, вдячність, слухняність та ентузіазм мають пронизувати кожен аспект нашого щоденного християнського життя. Проте з Біблійної точки зору жодна з цих добрих емоцій не є передумовою, щоб *чинити добрі діла*.

МОТИВИ

«Господь [...] висвітлить таємниці темряви та виявить задуми серцець» (1 Кор. 4:5).

«Всі дороги людини чисті в очах її, та зважає душі Господь» (Прип. 16:2). Іншими словами, ви не можете оцінити мої мотиви. Навіть я сам не можу повною мірою оцінити їх. Лише Господь чітко знає, що й до чого.

Підсумок: не вагайтеся і покоріться Божому Слову, навіть коли вам здається, що маєте не ті мотиви. Довірте життя Христу, і Він триматиме вас на правильному курсі.

Я не повинен припиняти чинити добро через те, що не впевнений у своїх мотивах. Із найсвідомішим підходом маю діяти так, як заповідав Господь у Своєму Слові, а не покладатися на власні здогадки й сумніви, що мають другорядне значення.

Просувайтесь вперед на основі того, що все, ким ви є і що маєте, належить Богу. Ви працюєте. Працюєте з найбільшою самовіддачею. Працюєте, найефективніше використовуючи свої здібності – на славу Господа. Ви просто виконуєте Його інструкції. Якщо вас укотре турбують сумніви щодо власних мотивів, – порозмовляйте про це з Богом. Він допоможе, бо не хоче, щоб ви гаяли час, утрачали можливості й губилися в житті. Не будьте ледачим невдахою! Станьте достойним переможцем заради свого щедрого справедливого Наставника! Адже працюєте на самого Бога, співпрацюєте з Ним! Не ламайте дрів.

До вашого портфоліо не повинен належати егоїзм, проте нема нічого поганого у власному інтересі. Егоїзм – це зіпсоване розуміння власного інтересу. Власний інтерес – не гріх. Один із аспектів власного інтересу – мудро забезпечувати матеріальні потреби для забезпечення свого майбутнього – на землі й на небі. Любити себе – не лише добра ідея; це Божя постанова, частинка Великого повеління. Ви шануєте й наслідуйте Бога, коли покажете власний інтерес.

Хіба наш досвід спасіння не мотивований власним інтересом? Прийняти Христа в своє життя означає знайти справжню самоідентифікацію, власну гідність, самореалізацію. Бог очікує, щоб ми були зайнятими покращенням свого статусу на небесах.

Не дбати про це означає ображати свого щедрого милосердного Господа.

Ісус Христос віддав Себе заради нас, і це надихає чинити добрі діла завзято («запопадливо»), чекаючи «великого Бога й Спаси нашого Христа Ісуса, що Самого Себе дав за нас, щоб нас визволити від усякого беззаконства та очистити Собі людей вибраних, у добрих ділах запопадливих» (Тит. 2:14). Це означає, що ми не лише відгукуємося на потреби людей, а з радістю виступаємо ініціаторами добрих діл. Бог цінує (і нагороджує) винахідливих людей. Якщо звернутися до Нього в молитві, то Він допоможе нам бути інноваційними.

«Нехай ваші серця Він [Господь Ісус Христос] потішить, і нехай Він зміцнить вас у всякому доброму ділі та в слові!» (2 Сол. 2:17).

Найголовніше те, що ви чините багато добра. Ви оптимізуєте використання своїх духовних дарів у межах Церкви і через Церкву, Тіло Христове. Якщо вірите, що саме через любов до Бога і Його народу здійснюєте добрі вчинки, то нехай так і буде! Якщо думаєте, що саме вдячність – причина, з якою встаєте на добре діло, – чудово! Лише пам'ятайте, що Ісус ніколи не казав: «Любіть Мене й служіть Мені з почуття вдячності». Якби вдячність могла викликати в нас любов і служіння Господу так, як цього хоче Бог, то Він не мав би потреби *наказувати* нам це робити. У будь-якому разі, це не наша «любов». Любов, якої прагне Господь у стосунках із людьми, це «любов Божа», що «вилилася в наші серця Святим Духом, даним нам» (Рим. 5:5).

Якщо любов і вдячність – такі надійні мотиваційні інструменти для Божого народу, тоді чому Божому ділу завжди не вистачає ресурсів – людських і матеріальних? Кожний новонароджений віруючий заявляє, що вдячно любить Господа. Насправді таке «любляче» ставлення надзвичайно рідко трансформується у адекватний стиль життя й справжнє благочинство.

На жаль, щедра матеріальна підтримка, що надали християни Македонії, була явищем, у край рідкісним, навіть за часів ранньої церкви. Бог надихнув їх, бо вони «віддали себе перш Господеві» (див. 2 Кор. 8:1-5). Емоції – не найнадійніша сфера мотивації, не те, що найбільше стимулює; емоції недовготривалі, не збирають скарбів на небі. Існує потреба в привабливій, практичній,

зрозумілій для людей мотивації. Ісус надихає вас упевненістю у вільному збиранню вічних скарбів на небі за те, що ви *добрі й чистите добро*. Ви виправдовуєте Його сподівання?

Приземлена мотивація

Господові неприємні любов без служіння й служіння без любові. Апостол Павло згадував християнам міста Солунь про їхню «працю любови» (1 Сол. 1:3). Водночас у листі до коринтян Павло наголошує на тому, що їхні «любов» та ентузіазм – недостатня мотивація (див. 2 Кор. 8:8,24; 9:2). Апостол нагадує, що минув цілий рік, відколи вони сказали, що допомагатимуть бідним, котрі проживали в Єрусалимі (див. 2 Кор. 8:10-11). Хіба Павло не докоряє коринтянам?

Здається, апостол намагається мотивувати коринтян, порівнюючи їх з іншими й самим Христом (див. 2 Кор. 8:8,9). Павло намагається викликати в коринтян почуття сорому й закликати до дії – приготувати для нужденних братів і сестер «щедрий дар», тобто матеріальну підтримку (2 Кор. 9:4-5; див. також 1 Кор. 16:1-4).

Не знаю, чи Павлове прохання було успішним і чи здійснили добрий учинок християни церкви Коринта. Якщо Божа мотивація до нагороди, що отримаємо у вічності, не працює, що тоді працює взагалі?

Цілком можливо, що підхід апостола Павла до церкви у Коринті базувався на братерстві (грошовий потік контролювали брати), а не сестринстві (дружини). Для більшості чоловіків, що реагують на ситуації природно й по-тілесному, має бути переконання, доказ того, що існує певна потреба, і, щоб задовольнити її, потрібні практичні, виправдані й платоспроможні можливості. Чоловіки відгукуються на потужну організацію, впливові презентації, переконливі стратегії, конкретні плани, визнання і, певна річ, на призи, нагороди й відзнаки.

Жінки терпеливо ставляться до всього вищезгаданого, проте загалом схильні до більшої довіри, більшого співчуття. У них краще розвинене почуття задоволення від допомоги іншим. Їх цікавить процес, у той час як чоловіків – результат. Жінок цікавить подорож, чоловіків – пункт призначення. Чоловіків приваблюють показники, жінок – люди.

Жінки покладаються більше на інтуїцію, чоловіки – на логіку. Жінки зазвичай віддані справі без зайвих запитань; чоловіки вимагають належних умов. У той час як усі апостоли (чоловіки) розвіяли всі ілюзії стосовно власного уявлення про Ісуса й покинули Його в найважливіший момент (за винятком апостола Івана), жінки перебували з Христом увесь час до самого розп'яття. «Під хрестом же Ісуса стояли Його мати, і сестра Його матері, Марія Клеопова, і Марія Магдалина» (Ів. 19:25).

Чоловіки не демонструють любові і не виражають вдячність так, як це роблять жінки. Бог створив і чоловіка, і жінку; обоє необхідні одне для одного. Так само необхідний і баланс між емоційністю і холоднокровністю. Часто Царство Боже не поширюється на землі через невирішене питання Божого управління у християнських сім'ях. Чоловік і дружина не розуміють одне одного, не хочуть узгоджувати свої дії, не бажають іти нога в ногу.

У таких сім'ях не завжди вітають Святого Духа, з Ним не радяться у життєвих ситуаціях. З іншого боку, коли чоловіки й жінки (незалежно від того, сімейні чи ні), мають правильну мотивацію, то Божа місія на землі неодмінно набуває сили.

До речі, щоб підвищити наш статус у вічності, наші добрі діла також приносять славу Богові на землі. Дозволити нашому світлу сяяти через особисте свідчення – справа добра, однак цього недостатньо. Неспасенні люди мають *побачити* те, що надихне їх славити Бога. «Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославляли Отця вашого, що на небі» (Матв. 5:16). А в моєму житті – люди славлять чи зневажають Бога через мої вчинки? (У вірші вище Ісус розповідає про те, що означає «сяяти». «Сяємо» тоді, коли чинимо добрі діла).

На землі я представляю свого Отця Небесного. Люди будуть славити Його через мене, залежно від кількості й якості моїх добрих діл. Яка неймовірна можливість! Який привілей! Яка відповідальність! Яка нагорода!

Проте не плутаймо праведне з грішним. Не йдіть до людей, щоб чинити добрі діла, аби тільки отримати винагороду. Стежите за своїми мотивами. Ви здійснюєте добрі вчинки і, як наслідок, отримуєте нагороду. Не сидите собі егоїстично й думаете: «Що ж таке утнути, аби назбирати скарбів на небі, і то – більше, більше?» Натомість, кажете: «Як мені бути надійним помічником Господа,

що догоджає Йому? Як берегти й виконувати Його місію? Як можу надавати допомогу й вселяти надію людям?» Звісно, ви в курсі справи, що нагорода існує, проте творите добре діло, відсуваючи своє его на задній план. Усе, що робите, робите на славу Господа. Саме так ваші добрі діла витримають випробування вогнем.

Якщо я з ентузіазмом ставлюся до Божої роботи, то Бог радо подбає про мою нагороду. Ви здійснюєте свою роботу, Господь – Свою. Зосередьтеся на тому, щоб догоджати вашому Господу добрим стилем життя й добрими вчинками, а час нагороди неодмінно настане, час великої відповідальності.

«Хто мудрий і розумний між вами? Нехай він покаже діла свої в лагідній мудрості добрим поведженням! [...] А мудрість, що зверху вона, насамперед чиста, а потім спокійна, лагідна, покірлива, повна милосердя та добрих плодів, безстороння та нелукава» (Яков. 3:13,17).

8

Боже керівництво

Не існує простого й миттєвого рішення для серйозного управління життям.

Нема ремонту життя на швидку руку.

Зміна ставлення і стилю життя – необхідна передумова належного управління.

Також звернімо увагу на такі аспекти, як:

Час.

Відданість справі.

Рішучість.

Зусилля.

Самопожертва.

Вступ

Перед тим, як говорити про духовну «надбудову», спершу викопаймо котлован, очистімо територію від зайвого ґрунту й закладімо міцний фундамент. Це означає встановити й захистити зв'язок із Богом. Не може йти і мова про Біблійне управління життям, за яке дається нагорода, без надійних стосунків із кожною Особою Святої Трійці.

До речі, говорячи про управління по-християнськи, я маю на увазі абсолютно кожен аспект життя, що довірив нам Бог. Лише вічне життя – беззаперечний дар; наше земне життя – священна довіра. Це означає: 1) теперішню відповідальність перед Богом і 2) цілковиту підзвітність Йому.

Природні інстинкти

Щодня нам кидають виклик непередбачувані обставини, неочікувані повороти життя. Незважаючи на людський фактор – очевидне обмеження наших можливостей – ми змушені спонтанно вирішувати, як діяти в певній ситуації та робити миттєвий і водночас критично важливий вибір.

Як поведимося під час життєвих випробувань та спокус? Реагуємо, мов капризні діти? Демонструємо моральний релятивізм або, як висловився апостол Юда в своєму короткому посланні (вірш 19), діємо, як «тілесні, що духа не мають»? (У англомовній версії сказано: як ті, хто йдуть за «тілесними інстинктами»). Невже Бог хоче, щоб ми мучилися все життя у нескінченній боротьбі, розчаруваннях, болях, випробуваннях і помилках? Чи є в Біблії чіткий незмінний кодекс поведінки, що зможе безпечно й успішно скеровувати у викликах кожного нестандартного дня? Чи розкрив Бог певну схему життя?

На щастя, Бог не очікує від нас того, щоб ми обмежували себе через фізичні недоліки, йшли слідом за природними схильностями чи не змінювали старих звичок. Бог залишив для нас простий план дій. Якщо розглянути його свідомо, то він допоможе побудувати життя на твердій основі, використовуючи правильні матеріали, рекомендовані Головним Архітектором. На противагу переконань багатьох, у нашому житті таки є чіткі директиви.

Потреба в інструктажі

Через тридцять з лишком років після мого навернення до Христа я відчув особисту потребу мати набір інструкцій (для тривалого користування), що можна легко сприйняти й застосувати

без жодних вагань у будь-яких життєвих ситуаціях. Я підозрював, що ці інструкції ховалися за обкладинкою Біблії. Саме звідти я мав їх і дістати. (Взагалі, Біблія – дещо набагато більше, ніж набір інструкцій, це книга Великого повеління, великих Божих заповідей.) Знадобився не один місяць досліджень Святого Письма, доки не зібрав матеріал, яким прагну поділитися з вами у цьому короткому розділі.

Усі ми знаємо, що інструкції не діють самі собою, навіть коли ми добре їх вивчили. Окрім вивчення, інструкції вимагають застосування, виконання! Навчання й практика – частинка нероздільного прогресивного циклу. Ви можете почати цей процес, тричі перечитавши Біблійні принципи. (Дослідження показують, що в середньому, якщо прочитати один раз, то запам'ятаєте десять відсотків матеріалу. Прочитати двічі підряд – тридцять відсотків. Прочитати тричі підряд – сімдесят!). Також допоможе періодичний перегляд цих матеріалів у майбутньому.

Навіть якщо моя підбірка Біблійних уривків не стане для когось настільною книгою чи матеріалом для вивчення у групах, то безперечно послужить на особистому рівні. Ця духовна «специфікація» може перевернути звичну для вас життєву позицію, перелаштувати ваші ставлення, внутрішній стан і поведінку, оновити ваше мислення, освіжити розуміння часу, що проводите на одинці з Богом і «ближнім». Засвоївши ці динамічні істини один раз, ви зможете здобути нову силу, котра рухатиме вас уперед і допомагатиме скеровувати усі ваші ініціативи й реакції на різні життєві ситуації у правильне русло.

Ваш вибір

Коли подорожуєте, то маєте мету й кінцевий пункт призначення. Це важливо лише тоді, коли не маєте іншої філософії – байдуже вештатися туди-сюди без особливої мети. Аби дістатися до місця призначення, вам потрібно не лише визначити курс, а й дотримуватися його. З метою дотримуватися курсу, вам доведеться з'ясувати, де перебуваєте зараз. Ці Біблійні інструкції завжди розкажуть вам (будь-якої хвилини), який ваш духовний стан зараз.

Певна річ, можете обрати альтернативний маршрут. У будь-якому разі, ви не зобов'язані змінювати чи адаптовувати стиль свого життя, прочитавши підзаголовок «Стосунки з Трійцею». Вибір за вами.

Незалежно від того, потрібно вам змінювати стиль свого життя і чи бажаєте це зробити, хочу розповісти, чому я обрав саме ці Біблійні істини як опорні. Не хочу, щоб ви пропустили те, що пропонує Бог – на небі й на землі. Прагну, щоб ви чітко зрозуміли, чого Він очікує від вас під час відносно короткого перебування на землі, підготовки до безкінечного життя у вічності. Маємо як-найглибше усвідомити важливість того моменту, коли постанемо перед великим судним престолом Христа.

У будь-якому разі, можете будувати свій «дім», своє життя на Біблійних принципах, на непохитній Скелі – Слові Божому. Або можете спробувати збудувати його на постійно сипучих пісках ситуативної етики або морального релятивізму.

Браслет із глибоким значенням

Кілька років тому в Сполучених Штатах, особливо серед молоді, великої популярності набули браслетики з аббревіатурою «WWJD», що означала «What Would Jesus Do?» (Що зробив би на моєму місці Ісус?). Це головна тема відомого роману Чарльза М. Шелдона «Його шляхами»^{*}.

Чому нас цікавить те, як учинив би Ісус у певній тяжкій ситуації, що склалася в нашому житті? Якби ми насправді знали, як Ісус діятиме у конкретній ситуації, то невже вчинили б так само? Невже Він сам хоче, щоб ми повторювали кожен Його крок? Поставити таке запитання просто, проте як знайти правильну відповідь? А звідки ми взагалі знаємо, як учинив би Ісус?

Особисто я не вважаю, що можу чи повинен знати, як саме вчинив би Ісус. Хіба насправді не запитуємо: «Чого Ісус очікує в цій ситуації від мене?» Коли так, то чом би просто не запитати: «Що робити мені, Господи?» Поведінка мого Творця, Господа і Наставника у певній ситуації, ймовірно, суттєво відрізнятиметься від моєї через Його очікування стосовно мене як слуги й раба.

^{*} Charles M. Sheldon, *In His Steps*.

Зрештою, це Він – Бог. Коли мав сплатити податок, то дістав кошти з риби. Коли мав догнати учнів, то пішов по воді. Ісус робив зауваження, давав поради й утішав людей делікатно, бо знав їхні серця, ставлення, мотиви й думки. Ми, люди, зазвичай не маємо такого знання.

Господь не веде нас, людей, однаковими стежками. Слід пам'ятати про те, що Бог діє індивідуально, кожен із нас в Його очах – неповторна особистість. Принципи однакові для всіх, однак підходи й очікування варіюються стосовно кожної людини. Іншими словами, Господь адаптує випробування відповідно до емоційного, розумового й духовного станів чи поглядів окремої особи (див. Ів. 21:20-22).

У Бога було четверо різних учнів, які змалювали земне життя Ісуса Христа в чотирьох Євангеліях – кожен зробив це по-своєму.

Навіщо Господь прислав Пилипа з далекої півночі, щоб послужити ефіопському вельможі, в той час як будь-хто з апостолів міг виконати цю місію, адже перебував у той час поруч у Єрусалимі?

Я знатиму, яких саме дій чекає від мене Ісус будь-коли й будь-де лише тоді, коли 1) уважно досліджую Біблію щодо базових принципів поведінки й 2) підтримую позитивні, постійні й продуктивні стосунки зі Святим Духом. Біблійні принципи лише проливають світло на Божий характер і показують, яких стосунків зі мною прагне Господь. Святий Дух 1) познайомить мене з природою Христа; 2) порадить мені, як діяти в конкретній ситуації.

Дух Божий має вести кожного з нас, і ми маємо йти в ногу зі Святим Духом, жити Духом (Гал. 5:16,18,25).

Стосунки з Трійцею

Вірю, що Бог прагне прямого зв'язку, особисто із кожним із нас. Чимало християн цьому не вірять. Вони не бачать ані чудес, ані чогось екстраординарного в своєму житті. У найкращому разі, вони вірять, що Бог їм допомагає, бо читають Біблію, адже вважають, що Бог більше не спілкується з людьми прямо й особисто. Деякі віруючі хронічно критикують свідчення братів і сестер про дії Святого Духа, переважно через те, що самі ніколи не переживали чогось подібного.

Я згоден із апостолом Павлом, що в Бозі наші дихання, рух, сутність. Бог проживає у мені в усій повноті. Життя християнина може відбутися лише надприродньо. Якщо висловитися людською мовою, я – «ходяче диво».

Чи хоче Бог спілкуватися й взаємодіяти з людьми сьогодні? Перекоаний, що так. Хоч і читаю Біблію щодня, я не можу мати живих стосунків із книгою. Не кажу, що Бог не здатен спілкуватися з нами через Своє Слово. Та досі саме Бог Дух Святий – той, хто вселяє у слово життя; досі Святий Дух промовляє до мене через Біблію; досі Дух Святий доносить до мене Біблійні істини. Він персоналізує своє послання кожному з нас, залежно від теперішніх орієнтирів та потреб.

Бог промовляє до нас не лише через написані слова, а й через людей та обставини. Та все це ніколи не замінить Його особисте й пряме спілкування з нами.

До речі, незалежно від того, хто читає ці рядки, слова Біблії не міняються місцями, щоб догодити кожному. Хоча кожен має свободу тлумачити текст, як забажає. Сподіваюся, читач прагне, щоб Святий Дух пояснював значення того, що написали під Його керівництвом святі мужі Божі.

Християнське життя – не релігія; це стосунки – живі, люблячі стосунки з трьома Особами Трійці. Воскреслий Христос не запитав Петра: «А ти любиш слова Мої?» Ісуса цікавило інше: «Чи любиш Мене?»

Спілкування, взаємини вимагають тривалого постійного спілкування.

Саме цього очікує Господь від свого народу. Апостол Павло добре знав Божу волю. Власноруч написав чимало на цю тему. Проте йому було замало – лише писати чи знати Святе Письмо. Із Послання до филип'ян 3:10 знаємо, що він прагне «пізнати Його і силу Його воскресіння».

Щоб досягти оптимальної користі, Божа ініціатива працює в обох напрямках. Дух Святий допомагає усвідомити, що ми – діти Божі. Він веде нас по життю. Він діє всередині нас і через нас. Він веде кожного з нас індивідуально і по-своєму, бо кожен із нас унікальний. Усвідомити те, що Святий Дух веде мене, можливо тільки тоді, коли Він якимось чином спілкується зі мною особисто.

Окрім цього, Дух Святий приведе мене лише до тієї духовної глибини і широти, до якої сам дозволю. Якщо дозволю Духу Божому діяти у своєму житті лише «загально», а не конкретно, то «загальними» будуть і стосунки з Ним. Дух Святий працює зі мною таким, яким я є зараз. Він визнає мої обмежені можливості. Проте якщо хочу (і дозволю), щоб Він деталізовано відкривав істину (не йдеться про дріб'язкові питання, що не зовсім варті Його уваги чи участі), то на такому рівні й вестиме Дух Божий.

Насправді, Той, хто знає кількість волосин на моїй голові, надзвичайно зацікавлений у кожному аспекті мого життя. А життя складається з деталей, і Бога зацікавить кожна з них. З точки зору Бога, те, як ми розпоряджаємося деталями, не менш важливе від того, як ставимося до великих і вагомих, як нам здається, речей.

Спілкування з Богом: на чііх умовах?

Яким би не було ваше ставлення до стосунків із Господом, Його відданість вам постійна. Він дбає про вас двадцять чотири години на добу. Бог не виконує свої обов'язки з перемінним успіхом, мов пристрій, що працює нестабільно (то увімкнеться, то вимкнеться). Якщо існує прогалина у наших стосунках із Богом, то це не Його провина, а наша.

Інше питання – дія Святого Духа через Церкву, Тіло Христове; та навіть тоді йдеться про конкретних людей. Адже тіло Христове складається з членів, усі вони «мають розум Христів». Тіло існує через те, що існують його окремі члени. Впродовж історії, впливаючи на долю цілих народів, Бог діяв через окремі особистості.

Навряд чи я почую Бога своїми вухами на фізичному рівні. Та й у цьому нема необхідності. Його Дух має здатність спілкуватися зі мною через власну «мультимедійну систему» – духовний розум і духовний голос. Я здатний розпізнати голос Духа Святого, бо він завжди чіткий, завжди неповторний, завжди відповідає Божому характеру, мудрості й Слову.

Ісус сказав: «Вівці мої чують Мій голос» (Ів. 10:16). Ісус ніби каже: «*Ви* почуєте мій голос. Ви *почуєте* мій голос. Ви *почуєте мій* голос. Ви *почуєте мій голос*» (див. також вірші 3 і 4). Якщо бажаєте послухати якусь радіопрограму, то знадобиться

радіоприймач у дієздатному стані. Того приймача доведеться увімкнути. Та цього недостатньо. Необхідно обрати потрібний діапазон. Це ще не все. Треба налаштувати пристрій на необхідну частоту. Після цього підняти до належного рівня гучність. Тепер ви все чуєте й вслухаєтеся в кожне слово. Ось, що вам потрібно мати й робити, якщо закортіло послухати новини.

Проблем з боку Бога нема. Він завжди намагається «пробитися» до мене. Та чи увімкнений мій «приймач»? Чи слухаю я Його? Чи звертаю увагу на сигнал? У якому стані перебувають мої духовні вуха? Чи не заглушені клопотами цього світу?

Чи відволікає мене вплив теперішньої епохи? Чий голос я слухаю – тіла чи Духа? Так, можемо мати спілкування з Господом, проте це спілкування має відбуватися на Його умовах, а не наших. Маємо уважно вивчити оті умови й прийняти їх усім серцем. Цілком можливо, що за прямий зв'язок із Богом доведеться сплатити немалу ціну, однак більш ніж виправдану!

Бог ініціював стосунки зі мною, коли я ще був дитиною. (То була не моя ідея, не моя ініціатива). У принципі, я зберіг оте просте чисте враження (про те, хто такий Бог, який і як діє) досі. У моїх думках ніколи не проскакувала думка про те, що маю змінити своє розуміння Бога через те, що тепер уже дорослий. Навпаки, Бог надихає берегти очікуване ставлення до Нього, Небесного Батька. На противагу псевдо-інтелектуальності, щира віра й дитяча довіра позбавлені скептицизму й егоцентризму.

Стосунки, закріплені любов'ю

Бог ніколи не припинить спілкуватися з людиною. Він хоче, вимагає, потребує індивідуального, взаємного діалогу зі своїм творінням. Велика заповідь гласить, що Бог прагне люблячих стосунків зі мною. І я «люблю» Біблію, проте не перебуваю в люблячих стосунках з нею – книгою. Я люблю автора. Любов, радість, мир і спокій – плоди Святого Духа – стосуються не букви на папері, а живої Особи. «Правда зробить вас вільними», бо Правда – це Особа, Господь Ісус Христос. Святе Письмо не має життя без свого життєдайного першоджерела – триєдиного Бога. Так, Боже Слово – правда (Ів. 17:17), і маємо знати цю Правду (Ів. 8:32) і перебувати в Ній (Ів. 15:7). Це можливо лише

завдяки тому, що Господь – Правда (Ів. 14:6); Він сам – живе слово (Ів. 1:1,14).

«А коли прийде Він, Той Дух правди, Він вас попроведить до цілої правди» (Ів. 16:13). Слово не приведе мене до «цілої правди», це здійснить Дух Святий. Чому Слово не приведе мене до цілої правди? Тому що без Святого Духа я розумітиму Боже Слово, як заманеться, по-людськи. Ось чому існує стільки різноманітних тлумачень Слова Божого. Проте Дух Божий не суперечить сам собі, не має незгоди з Собою. Він завжди постійний. Завжди навчає незмінну істину.

Бог створив Адама та Єву, щоб спілкуватися з ними, мати «спільність». «Спільність же наша з Отцем і Сином Його Ісусом Христом» (1 Ів. 1:3).

Наскільки пам'ятаю, я завжди вірив, що життя – це диво за дивом, від якого завмирає серце. І цього було достатньо. Завжди переживав особисту, пряму й явну діяльність Бога в своєму житті. Оскільки такі переживання почалися ще в ранньому віці, я не мав причин думати, що відрізнявся від інших, особливо від християн, котрі заявляли, що вірять у Бога, який спілкується з людьми, створеними за Його образом та подобою.

Про себе думаю, як про живе диво, що ходить і розмовляє. Та нічого унікального в цьому немає. Кожен із нас – диво Боже. Бачу дивовижну силу Божу в собі й навколо. Із певної причини деякі люди просто не впізнають або не переживають цього.

Я природно очікую надприродного. Чекаю на диво. Ось так діяв Бог у моєму житті з першого дня. Бог не може припинити свою чудотворну дію, як не може припинити власне існування. Така Його природа. Так нормально для Нього. Бог не може припинити бути самим Собою. І я знаю тільки такого Бога.

Навіть той факт, що цієї хвилини сиджу й пишу ці рядки тут, на землі, існує завдяки Божій присутності, Божій турботі й Божому захисту. Перекоаний, що не здійснив би нічого, якби не Бог, котрий творить дива. «Ти Той Бог, що чуда вчиняє, Ти виявив силу Свою між народами» (Пс. 77:14).

Різний досвід, неодноразове відчуття смерті, що вдалося пережити, успадковані генетичні й сімейні фактори, якими був зв'язаний, слабкості й хвороби, що вдалося подолати, – усе це в унісон говорить, що сам Бог і тільки Він продовжує мені життя.

Додайте до цього особисті стосунки з Богом, ініціатором яких є Він сам, – і впевненість у вірі непохитна.

Упродовж життя те, як ми діємо і як реагуємо на події, залежить від того, хто ми є. Поведінка – наслідок характеру. Біблійні істини, що згадуються в цьому розділі, не є останньою крапкою над «і». Вони – шлях до правильної поведінки та реакції, прямий результат люблячих стосунків з трьома Особами Трійці.

Ви помітите, що посилань із зазначенням книги й вірша з Біблії не подано, і це зроблено навмисне. Перша мета – надати стислий цілеспрямований матеріал. Наступна мета – стимулювати вас до самостійного вивчення Біблії, надихнути вас бути проактивними і реагувати на прочитане. Коли щодня споживаєте «Хліб Життя», то помітите у Біблії необхідні уривки, що підтримують твердження, зазначені в кожному із трьох підрозділів.

Дозвольте кожній істині, що прочитаєте, запалити ваші розум і серце. Мине небагато часу, й Правда розвіє будь-який духовний туман. Нечітка сірувата маса стосовно морально-етичних норм прогресивно сформується в чорно-білу. Чому? Бо мозок очищать Біблійні принципи. Бо сам Дух Святий буде вашим інструктором.

Тепер подаю Біблійні принципи, що вели мене по життю.

Бог Отець

«Бог полюбив нас так»

- Бог Отець любить мене безумовно, незалежно ні від чого.
- Дбає про мене без обмежень.
- Пробачає мене цілком, коли я каюся (змінюю свою поведінку).

«Надійся на Господа всім своїм серцем»

- Божі верховенство, суверенність та безгрішність не підлягають сумнівам.
- Бог не робить помилок.
- Богу можна вірити.
- Йому можна довіряти, на Нього безперечно можна й треба покладатися.

- Усе, що Бог дозволяє в моєму житті, може обернутися на краще – в один момент і цілковито.
- Я просто довіряю Йому, незалежно від того, чи розумію Його.
- Набагато важливіше, що Бог розуміє мене, аніж те, що я розумію Його.

«Вірний бо Той, Хто обіцяв»

- Багато Божих обіцянок – пропозиція, а не нав'язане повеління.
- Божі обіцянки існують, але маю прийняти їх і застосувати в своєму житті.

«Люби Господа Бога свого»

- Бог заповідає мені любити Його всім своїм еством – усім тілом, усією енергією, усіма почуттями і всім розумом. Нічого не ховати від Нього. Маю завжди любити Бога передусім і цілком. На сто відсотків! Завжди.
- Якщо люблю Бога так, як це вгодно Йому, то правильно любитиму інших і себе. Проте доведеться застосовувати не людську любов, а Божу.

«У посудинах глиняних...»

- Я можу бути цінним в очах Бога. Я – Божий інструмент, що має використовувати Бог коли, де і як від забажає.
- Маю ставитися до Бога серйозно, сприймати Його Слово серйозно, ставитися до Його людей серйозно, сприймати Його роботу – серйозно. Проте не маю надто серйозно сприймати власну персону – немов я незамінний і ніби все тут залежить від мене.

«Усе на Божу славу робить»

- Я існую для однієї причини: слава Божа. Прославляти Господа – це святе Боже повеління.
- Я не повинен надто перейматися тим, що Бог може зробити для мене, а тим, що я – для Нього. Я народився не для того, аби догоджати собі, а щоб догоджати Йому. Навіть Ісус не догоджав Собі.
- Мають слухатися Господа переконливо й непохитно, незалежно від умов і ціни, що доведеться сплатити. Покора, визнання

влади, слухняність Йому мають бути незмінними, постійними, цілісними та безумовними.

- Бог безперервно прагне спілкування зі мною, особливо тоді, коли не перебуваю у явному гріху. Я можу уникнути гріха, запровадивши Христа (а не себе) посісти почесне місце у самому центрі свого життя, слухати Його, чинити по-Божому, а не по-своєму.

- Я буду по-справжньому задоволений собою тоді, коли догоджатиму своєму Творцеві.

- Частиною прославлення Бога є поклоніння Йому. Необхідне незмінне ставлення й радісне вираження Його похвали. Щире, безумовне прославлення Бога з мого боку доводить, що я довіряю Йому.

Маю дякувати Господу в кожній молитві й у всіх ситуаціях.

«Служіть Господові»

- Я не маю права володіти кимось або чимось чи контролювати їх, бо все, з ким або чим маю справу, – довірене мені Господом. Я лише розпоряджаюся тими речами й стосунками, що Він довірив мені.

- Бог неодмінно має бути моїм Господом і Наставником не лише на словах, а й у ставленні та поведінці. Якими б важливими не були мої земні зобов'язання, я передусім маю бути Його надійним слугою.

Бог Син

«Без Мене нічого чинити не можете ви»

- Моє духовне народження починається з інтимних стосунків з Христом. Незалежно від того, пам'ятаю момент навернення до Нього чи ні, мої вічні стосунки з Христом свідомо почалися того дня, коли я народився згори.

- Христос дарував мені спасіння, впевненість, захист, безпеку, спокій.

- Стосунки між людьми й земні справи – річ тимчасова.

- Маю жити для Нього щосекунди. Не можу жити без Нього навіть хвилину. Він – Джерело мого фізичного й духовного життя.

«Дивлячись на Ісуса»

• Слово Боже надихає дивитися на Ісуса. Він єдиний – ідеальний приклад для мене.

• Люди неодмінно розчарують мене, бо і я неодмінно розчарую їх.

• Я дивлюся на Христа, щоб Він був моїм Прикладом, моєю Силою, моїм Розумінням, моїм Життям. Я зосереджуюся на Ньому, не на інших, не на собі. Не на стилі життя чи поведінці інших. Не на власних логічних висновках.

• Я можу з упевненістю розраховувати на Нього в абсолютно всіх обставинах. Не існує ситуації поза Його контролем.

• Я живу в світі, що цілодобово перебуває у людській та духовній сферах.

Христос прагне показати Всесвіту, що може здійснити у мені, для мене, зі мною, через мене, якщо я лише дозволю.

«Коли бо я слабкий, тоді я сильний»

• Маю взяти всю відповідальність за свої дії. У мене є свобода вибору, і я роблю свій вибір. Не повинен знаходити виправдання чи звинувачувати інших у своїх гріхах, помилках чи провалах.

• Маю усвідомити, що мій розвиток у християнському житті триває доти, доки я здатний пробачати інших і себе.

• Цілком нормально – визнавати власні недоліки. У людських слабостях проявляється Божя сила. Маю бути сильним не «в тілі», а передусім – у Господі.

Бог Дух Святий**«Ви не свої»**

• Я – місце святого Божого перебування. Його Дух поселився в мені для постійного місця проживання, навіки.

• Я – храм Духа Святого. А храм – це місце, присвячене поклонінню.

• Я цілком належу Йому – згідно з походженням, викупленням, силою, що наділив Святий Дух. З усього контексту Біблії видно, що я не належу собі. Життя – не моє, як і не мої – тіло, здібності, ресурси, час, навіть простір.

- Усе добре, ким я є і що маю, довірено мені Ним і для Нього – у цьому житті й наступному.

- Незалежно від того, визнаю це чи ні, я нероздільно, безперервно й невідворотно з'єднаний зі своїм Творцем, що продовжує мені життя, і залежу від нього.

«Він випростує твої стежки»

- Християнське життя закликає до надприродної діяльності, що вимагає надприродної сили.

- Дух Святий прагне бути моїм учителем і тлумачем Слова Божого й волі Божої.

- Дух Святий прагне бути моїм персональним, постійним консультантом і радником, який ніколи не буде ставитися до мене надто легковажно й водночас ніколи не гнобитиме. Дух Святий розуміє мене повністю й досконало.

- Дух Святий допоможе скерувати зусилля до правильних стосунків із Богом Отцем, людьми й самим собою.

- Дух Божий прагне контролювати, вести й направляти мене двадцять чотири години на добу й щосекунди.

- Варто постійно мати на увазі, що Його думки та шляхи можуть відрізнятись від моїх. Дві природи – стара (грішна) і нова (безгріховна), що перебувають усередині мене, взаємопротилежні. Природа Христа допомагає мені зрозуміти все необхідне й об'єктивно оцінювати ситуацію.

«Будьте святі»

- Бог прагне, щоб я був чистий у кожній думці, кожному слову, кожній дії чи реакції.

- Дух Божий – святий, і очікує, щоб я забезпечив Йому постійне просторе сприятливе для перебування середовище.

- Я маю завжди поводитися так, неначе мої думки, слова й дії – чітко, цілковито й постійно прослуховує й бачить Святий Дух, бо насправді так і є.

«Дорога правдива»

- Дух Святий, що перебуває у нас, і що допомагає скерувати наше життя в русло Божої волі, надзвичайно чуйний. Своїми діями я можу засмутити Його або викликати в Нього радість.

- Дух Святий – Істина, Правда. Він очікує, щоб і я був правдивий.
- Я можу обманювати себе й інших, але обманути Святого Духа неможливо. Дух Божий бачить моє лицемірство наскрізь. Будь-яка спроба з мого боку обманути Святого Духа шкодить мені й моїм стосункам із Ним.
- Коли в моєму житті нема самообману, то можу молитися безперервно, впевнено, енергійно й ефективно. Святий Дух – мій молитовний партнер і молитовний помічник.

«Майте покору один до одного»

- Дух Божий прагне, щоб я взаємодіяв і співпрацював із Ним. Він надихає мене практикувати відвагу, відданість і хоробрість.
- Проте маю пам'ятати, що Біблійна хоробрість скромна, а не нахабна.
 - Маю хвалитися Господом, а не собою.
 - Я не завжди правий.
 - Я багато чого не знаю. Багато чого не розумію.
 - Скільки живу, маю вчитися. Продовжувати зростати й розвиватися духовно.
- Я не в раю. Ще не досягнув місця призначення. Я на «Дорозі, Правді й Житті».
- Дух Святий не зможе керувати моїм життям без дисципліни (самоконтролю) з мого боку, а стриманість – плід Святого Духа.

ВИСНОВОК

Зосередьтеся на характері, й вам не доведеться ламати голову над поведінкою.

Думайте про стосунки, не про правила. Якщо без упереджень здатні прийняти Божу волю, то, ймовірно, готові до *bona fide** управління життям згідно з Біблією.

Мені припали до душі слова Авраама Лінкольна, шістнадцятого президента Сполучених Штатів Америки, про те, як веде Бог: «Мені подобається, як діє Всемогутній

* Сумлінного. – Прим. перекладача.

Господь. Коли прагне, щоб я здійснив Його волю, то неодмінно знайде спосіб, щоб я чітко її усвідомив».

Існує чимало міфів про те, як пізнати Божу волю, як виконувати її. В інтересах кожного – з'ясувати лжеконцепції, що відводять не в той бік.

Ось десять сценаріїв, що не мають нічого спільного з Божою волею:

1. Згода. Лише через те, що віруючі згодні з тим чи сим, не означає, що така Божа воля. Підхід «згоди» може завести не в той бік, адже людина робить висновок про Божу волю на основі вибору чи рішень людей.

2. «Вовняне руно». Не варто гнатися за ознаками у вигляді «вовняного руна» або чого завгодно у наших стосунках із Богом. Навпаки, маємо вірити Його слову, Його інструкціям, Його покликанню – без умов із нашого боку. Адже Бог уже дав Гедеонові ознаку у відповідь на його прохання (Суд. 6:17, 20-21). Та з якоїсь причини Гедеонові цього виявилось недостатньо, й він зажадав ознаки «вовняного руна». На щастя, в Бога вистачило терпіння на Гедеона.

3. Користь. Деякі люди будуть корисними завжди, які б функції ви їм не призначили. Їм усе вдається, незалежно від рівня складності завдань. Та не завжди Господь ставить нас на такі місця, де ми зможемо використати свій потенціал на всі сто. Передусім Бог веде нас туди, де принесемо Йому найбільше слави. Інколи Господь дозволяє ситуації, в яких ми взагалі нікому не служимо, натомість, служать нам.

4. Просування кар'єрними сходами. Тільки через те, що запропонували підвищення, не означає, що маємо вважати Бога ініціатором змін і просування вперед.

5. Відповідність. Бог часто обирає найменш придатну особу. Господь покликав Мойсея, а згодом Єремію; обидва пророки наполягали на тому, що не зможуть

виконати Божої місії; їм бракувало таланту, підготовки, досвіду, ораторських здібностей. Однак талановитість, якщо взагалі потрібна, спрацьовує згідно з Божою волею лише у парі з покликанням.

6. «Сподобалося». Не робіть такого висновку: «Якщо мені сподобалося працювати тут, то сидітиму до кінця своїх днів, адже досі ніхто не попросив звільнити місце». Коли веде Господь, то любов, ненависть чи байдужість людей до вашої посади не мають нічого спільного з вашим входом у «кабінет» чи виходом із нього.

7. Логіка. Бог не мислить так, як людина. Що логічного було в поведінці Ноя, коли Бог заповів спорудити ковчег? Або – в поведінці Авраама, коли той довів готовність пожертвувати сином? А що логічного в очах людини мають народження, життя, смерть і воскресіння Христа?

8. Посада. Коли веде Господь, то місце в організаційній структурі чи вагомість посади не відіграють жодної ролі.

9. Потреба. Боже керівництво не має нічого спільного з тим, що люди вважають «потребами». Потреба – явище відносно й суб'єктивне. Дух Божий наказав Пилипу залишити натовп слухачів у Самарії, аби послужити одній особі, що просувалася самотньою дорогою між Єрусалимом та Газою.

10. Успіх. Бог вестиме вас уперед незалежно від того, успішні ви зараз, чи будете успішним потім і взагалі.

Господь покликав Єзекіїля виконати особливе завдання, але попередив, що його зусилля будуть марними, проєкт неодмінно провалиться! А ми досі шукаємо успіху; Бог зосереджує свою увагу на меті.

Що ж тоді означає Божя воля, коли «Бог веде»? Нема нічого дивного в тому, що Боже керівництво – не плід раціональних висновків чи стратегій людини.

• Божий шлях зазвичай не видно з початку до кінця. Частіше Господь відкриває нам свою волю етап за етапом (це надихає жити вірою, визнаючи залежність від Бога).

- Сім'я та друзі можуть не зрозуміти чи підтвердити ваші дії, що відповідають Божій волі.
- Самі собою ви, можливо, і не хочете спочатку погоджуватися з Божою волею. Можете не зрозуміти її, не бачити й не відчувати.
- Можливо, доведеться сплатити ціну – організаційну, фінансову, стосунків чи власного життя.
- Християнин, що сидить не на своєму місці, може не допускати до нього тих, хто повинен там бути.

Ми не ходимо в пошуках Божої волі; вона сама шукає нас. Ми не знаходимо Божої волі; ми знаходимо себе в Його волі; такий наш життєвий шлях; шлях Божої волі означає постійно сповнюватися Духом Святим. Апостол Павло надихає християн Галатії «ходити за духом», тобто перебувати, залишатися, жити в Святому Дусі. Вам не потрібно набирати довгий телефонний номер, аби вийти на зв'язок із Богом, щоб пізнати Його волю; навпаки, ви самі двадцять чотири години на добу перебуваєте на постійному зв'язку з Ним. Бог не має потреби консульгуватися з вами перед тим, як вирішити, куди вас вести далі. Бог не запитує, чи зручно й практично вам іти за Ним.

Чи знаєте різницю між ситуаціями, коли 1) самі ведемо себе; 2) веде сатана; 3) веде Бог? Особливо наголошую на ситуаціях, коли приймаються великі кардинальні рішення. Дозвольте поділитися з вами тим, як це працює в моєму житті.

Коли хазяйнує еґо, то терміновість і тиск обставин не постійні. Еґоїстичні прагнення змінюються. Приходять і зникають. Знову з'явилися, знову зникли, мов хвилі.

Коли веде сатана, то все раптово стає терміновим, негайним, пресинг обставин не дає спокою. Нема часу подумати. Нема часу молитися. Або зараз, або ніколи. Якщо затягнете з рішенням, то буде пізно.

Коли веде Бог, то дає час. Божя воля не надто «термінова», хоча поняття часових меж присутнє, не зникає. Бог сам зважає свої рішення й терпеливий. Так само дає простір для роздумів і вам. Є час подумати, поговорити й навіть не погодитися з Його волею. Бог сподівається, що ви йтимете в ногу з Ним, і навіть тоді у вас є можливість відмовитися.

Боже керівництво – не складна наука, не заплутана теорія, аби тільки ми не ускладнювали й не заплутували Божу волю. Бог не має на меті ускладнювати наше життя, не грається з нами в ігри, не збирається нас мучити. Навпаки, завжди дбає про найкраще для нас. Соломон надзвичайно влучно про це сказав у Приповістях (3:5-6). Усім серцем покладайся на Бога. Не треба залежати від власного інтелекту. Ототожнюй себе з Ним у всьому, що робиш. Не викреслюй Бога з повсякденних справ. Не лише запрошуй Його до всього, чим займаєшся, нехай Бог буде на першому місці у всіх твоїх справах. Тоді й тільки тоді Він «випростує твої стежки», скерує все твоє життя в правильне русло. Ти не помилишся, якщо прагнеш Божого керівництва, якого Він бажає для тебе.

9

Десятина

*Десятина – погана новина для Доброї?
Чи входить цифра «10» до плану спасіння?
Оскільки йдеться про гроші, то не можемо
безвідповідально ставитися до питання десяти-*

*тини.
В народі кажуть: «Під лежачий камінь вода не
тече», це ж стосується й практики десятини.
Завдяки десятині можна або здобути гори
благословення, або... втратити їх!*

*Чи варто ризикнути й почати регулярно да-
вати десятину? Життя може сповнитися
приємних несподіванок!*

Десятина до Закону

Десятина не з'явилася разом із Законом Мойсеєвим. У Заповідях ніколи не було «монополії» на десятину. Історики стверджують, що Закон Божий лише офіційно затвердив стародавній звичай. Тільки язичники віддавали десятину божкам, котрих створили власноруч, а діти Божі давали десятину єдиному Богу, який створив їх.

• Найпершими принесли Господові плоди своєї праці Каїн та Авель (Бут. 4:3-4; 1 Ів. 3:12).

• Близько 600 років до Закону Мойсеєвого Аврам дав Мелхиседекові (Царю Салиму й священнику Бога Всевишнього) «десятину зо всього» (Бут. 14:20).

• Яків знав про десятину і дав її Богу ще близько 500 років до появи Закону: «Зо всього, що даси Ти мені, я, щодо десятини, дам десятину Тобі!» (Бут. 28:22).

Бог почув обіцянку Якова і благословив його. Яків тяжко працював і дивовижно процвітав, незважаючи на шахрайство й подвійну гру свого тестя Лавана.

У недільних школах ми навчаємо своїх дітей про драбину (сходи) Якова.

Проте хто навчить їх про обітницю, що дав Яків Богу наступного ранку після того, як побачив сон про сходи (вірші 20-22)? Ми не можемо викарабкатися отими сходами на небо, однак можемо повторити обітницю Якова. Якби справді так учинили, то наскільки потужним був би вплив Бога на наше особисте життя й життя всієї церкви!

У будь-якому разі, бачимо, що десятина існувала завжди, чи не так? А які маємо підстави, щоб вірити інакше? Якщо традицію десятини дотримували до появи Закону, то хіба могла вона стати необов'язковою після?

Цікаво, що десятина до періоду Мойсея, здається, мала більше значення, ніж під час Закону. Згадуючи Мелхиседека, який прийняв десятину від Авраама, автор Послання до євреїв (7:7-10) зазначив: «І без усякої суперечки більший [Мелхиседек] меншого [Левій] благословляє. І тут люди смертельні беруть десятину [плем'я Левієве], а там – той, про якого засвідчується, що живе [Мелхиседек]. І, щоб сказати отак, через Авраама і Левій, що бере десятини, дав сам десятини. Бо ще в батькових стегнах він був, коли стрів його Мелхиседек».

Сьогодні ми віримо в Ісуса, який став «навіки Первосвященником за чином Мелхиседековим» (Євр. 6:20). Оскільки нині Христос – і є вічно живий Мелхиседек, то мені задається, що десятина повинна існувати досі й віддаватися Богові з іще більшим ентузіазмом.

Десятина після Закону

Десятина існувала до і під час Закону Мойсеєвого. Якщо сьогодні припинила своє існування, то коли і хто її відмінив? Однозначно це не стосувалося Апостольської церкви. Ісус безперечно визнавав ідею десятини: «даєте десятину із м'яти, і ганусу й кмину, але найважливіше в Законі покинули: суд, милосердя та віру; це треба робити, і того не кидати» (Матв. 23:23).

У випадку з монетою Ісус сказав: «Віддайте кесареве кесареві, а Богові Боже» (Матв. 22:21). Які гроші належать кесареві? Податки? Які – Богові? Десятина? В обох випадках – не присвоюйте ці грошенята. Існує горизонтальне і вертикальне фінансове зобов'язання. Чи не про це розповідав Ісус?

Десятина сьогодні

Явне правило

Під Законом учення про десятину було явним – чітко прописаним від «А» до «Я». Серце, не народжене згори, розум, що не знав Божих настанов, мали прийняти концепцію, виражену чітко зрозумілими термінами. Взагалі, Божий народ жертвував у той час набагато більше, ніж десятину, якщо додати добровільні пожертвування. І Господь благословив людей, коли вони вірно віддавали Йому і Його ж десятину, і свої пожертвування.

Неявне правило

Переконали, що в період благодаті десятина передбачається сама собою, хоч про неї не сказано прямо. Якщо десятина, віддана тогочасному Мелхиседекові до періоду Закону, мала велике значення для Мойсея, то десятина, що віддається теперішньому Мелхиседекові після періоду Закону, має ще більше значення для нас. Замість того, щоб ігнорувати або виправдовувати своє нехтування десятиною сьогодні, варто прислухатися до чітких інструкцій зі Святого Письма, що закликають чинити інакше. Неможливо викреслити таке явище, як десятина, зі свого життя без раціональних доказів. Я не знаходжу доказів того, що Бог коли-небудь відміняв десятину.

Взаємозалежність

У сучасному світі ми зазвичай віддаємо уряду набагато більше, ніж десять відсотків доходу за «послуги», що він надає. Божий відсоток незмінний. Хіба Бог не нагадує нам про те, що ми залежні від нього навіть через десятину? Важливіше те, що десятина нагадує нам, що Бог певною мірою «покладається» на нас щодо фінансування Його церкви та Його місії на землі.

Від кого походить і від кого залежить десятина?

Цар Давид промовив зрозумілі слова, коли люди Ізраїлю «жертвували Господеві з цілого серця» «на роботу Божого дому»: «І хто бо я, і хто народ мій, що маємо силу так жертвувати, як це? Бо все це від Тебе, і з Твоєї руки дали ми Тобі. Бо ми приходьки перед лицем Твоїм та чужинці, як усі наші батьки! Наші дні на землі мов та тінь, і немає тривалого! Господи, Боже наш, уся ця безліч, яку ми наготовили на збудування Тобі храму для Ймення Твоєї святости, із Твоєї руки вона, і все це Твоє! І я знаю, Боже мій, що Ти вивідеш серце й любиш щирість. У щирості серця свого я пожертвував це все, а тепер бачу я з радістю народ Твій, який знаходиться тут, що жертвує себе Тобі. Господи, Боже Авраама, Ісака та Якова, наших батьків, збережи ж навіки цей напрям думок серця народу Твого, і міцно скеруй їхнє серце до Себе!» (1 Хр. 29:14-18).

Невже Давидові слова «все це від Тебе», «з Твоєї руки», і «все це Твоє» стосуються лише певного періоду часу? Звісно, що ні! Хіба практика десятини й жертвувань тривала лише у період Закону? Звісно, що ні! Упродовж століть із десятиною нічого не сталося. Боже забезпечення нашого життя триває досі, як і тривають Його очікування від нас. Бог дає нам те, що потрібно, а ми – те, чого очікує Він. Це й є співпраця, співробітництво, взаємодія.

Чи можу собі дозволити не давати десятини?

Новий Заповіт продовжує фундаментальну істину про десятину, відрізняються лише перспектива й термінологія. Людська природа потребує дисципліни щодо бюджетування та планування. «Першого дня в тиждні нехай кожен із вас відкладає собі

та збирає, згідно з тим, як ведеться йому» (1 Кор. 16:2). Знаю, що в цьому уривку слова апостола Павла стосуються окремої ситуації, проте його слова працюють досі, як здоровий принцип християнського життя.

Зверніть увагу на те, що християни зустрічалися «першого дня в тижні» (див. також у Діях 20:7), бо першого дня в тижні воскрес Христос (див. Ів. 20:1,19). «День суботній» стосувався винятково єврейської нації. «І будуть Ізраїлеві сини додержувати суботу, щоб зробити суботу вічним заповітом для своїх поколінь. Це знак навіки поміж Мною та поміж Ізраїлевими синами...» (Вих. 31:16-17).

Божа робота, починаючи з місцевої церкви й закінчуючи церквою по всьому світу, не може розумно й ефективно здійснюватися на базі десятини «за бажанням» або десятини «час від часу». Якби ми розпоряджалися фінансами сім'ї та бізнесу так, як зазвичай ставимося до Божої роботи, то наші кишені давно були б дірковими.

Поставимося серйозно до причини нашого перебування на землі, до важливої життєвої місії, що маємо звершити. Чітко розподілімо пріоритети. Ми думаємо навпаки, якщо наша головна мета – спочатку подбати про власне існування, а вже потім займатися Божими ділами. Біблійний принцип незмінний: «Шукайте ж найперш Царства Божого [Божого діла] й правди Його, а все це [їжа й одяг] вам додасться» (Матв. 6:33).

Бог діє розумно. Просить лише десятину того, що маєте, а не того, чого нема. Недалекоглядний підхід у цьому питанні такий: «Чи можу дозволити давати Богові Його десятину?» Далекоглядний – інший: «Чи можу дозволити не давати її?»

«Є лихо болюче, я бачив під сонцем його: багатство, яке бережеться його власникові на лихо йому» (Екл. 5:13).

«Дехто щедро дає, та ще додається йому, а дехто ховає над міру, та тільки бідніє» (Прип. 11:24). Для цього існує чимало причин. За будь-яких обставин не заздріть людям, що якимось чином збагатіли, але нікому нічого не дають, навіть самому Богу.

Сатана вміє дбати про належне забезпечення (якщо необхідно) осіб, які вірно служать йому. Такі вже отримали свою нагороду, хоча на короткий період. Вірне Боже дитя збирає нагороду на небесах, якими насолоджуватиметься вічно.

Божий погляд на гроші

Завдяки десятині можна побачити Божий погляд на гроші. Адже щодо всіх питань, пов'язаних із грошима, ви радитесь з персональним фінансовим Консультантом – Духом Святим, що перебуває у вас. Він допоможе користуватися грішми із належною відповідальністю. Тоді розставите свої пріоритети в гармонії з Божою волею (див. Розділ 8).

Десятина, що давали ізраїльтяни в давні часи, йшла на фінансування храму або скинії, включно зі священниками, працівниками, жертвами, поклонінням, благодичністю. Давати десятину сьогодні означає доводити на ділі Божу турботу про тіла й душі людей усього світу.

Десятина розширить межі вашої духовності. Якщо раніше ділитися добром означало тягар, то тепер – благословення. Ви дозволяєте Христу звільнити вас від почуття зажерливої власності, жадібності й формалізму. Так само – звільнити від почуття зверхності. Ви зберігаєте смирення, усвідомлюючи, що без Господа могли б бути ніким і нічим, не мати нічого й не займатися нічим путнім. Ви зосереджуєте свій погляд на Ісусі, на душах людей, що втратили орієнтири в житті, на потребах Божого народу й нужденних.

Бог ніколи не припиняв очікувати десятину. Якщо замислитися про глобальні цілі й сучасне населення планети, то нині Господу потрібна десятина, як ніколи раніше.

Що ж робити з десятиною? Особисто я вважаю, що маємо її давати без зайвих запитань.

Як саме даватимете десятину – то вже ваша справа. Наприклад, з почуттям обурення чи радості. Оскільки маєте давати Богу те, що належить Йому, то чом би не поставитися до цього питання зі згодою в серці, замість обурення? Не пропустіть шанс давати десятину регулярно, не підривайте цю звичку нерегулярністю. Адже краще дати й спати спокійно (хоча такий підхід, може, і не найкращий). Так, маємо давати десятину, бо хочемо слухатися Господа й догоджати Йому. Найважливіше те, що даємо десятину, бо не хочемо грабувати Його!

Деякі християни дотримуються саме такого погляду, оскільки десятина – Господня, й ми насправді не даємо Йому нічого,

доки не поділимося певною сумою з решти дев'яноста відсотків свого доходу. Прийняти такий підхід – непросто. Не забувайте, що сказав Давид (під час дії Закону): «Бо все це від Тебе, і з Твоїх руки дали ми Тобі».

Ми самі належимо Йому. Через те, що ми – Його, то все, що маємо, також належить Йому. «Що ти маєш, чого б ти не взяв? А коли ж бо ти взяв, чого чванишся, ніби не взяв?» (1 Кор. 4:7). Отже, чом би нам не почати зі ста процентів замість десятивідсоткового мінімуму? Може, такий підхід і відповідає справжній благодаті?

Обов'язково маємо помітити чітку різницю між десятьма й дев'яноста відсотками. Погодившись давати десятину, ми не збираємо ніяких скарбів на небі. Коли даємо десятину, то лише повертаємо Богові те, що належить Йому. За це нам не варто чекати подяки. Ми навіть не доторкнулися до своїх активів на небесах.

Деякі християни кажуть, що їх не цікавить десятина, бо вони дають більше. Насправді, якщо такі віруючі не мають чіткої системи, за допомогою якої можуть чітко стежити за своїм «даванням», то цілком імовірно, що їхнє ставлення мало чим відрізнятиметься від тих, хто не переймається цим питанням взагалі. Однак Бог розуміє, що людям потрібна певна чіткість, особливо, коли справа стосується фінансів, уміння ними розпоряджатися.

Єдиний спосіб, за допомогою якого можна з легкою душею ігнорувати десятину, це давати Богу більше, ніж десять процентів доходу бруто в будь-якій формі. Якщо ви скептично ставитися до питання актуальності десятини або якщо взагалі відкидаєте її, то все одно маєте нагоду давати Богу стільки, скільки, вважаєте, варте Його діло. Рівень і якість вашої пожертви й управління власним життям визначить і вашу вартість на небі. (Ісус пообіцяв вам місце там. Яка посада, які володіння і яка влада буде у вас, залежить від того, як розпоряджатиметеся тим, що маєте).

Існує важливий Біблійний принцип (Матв. 6:1-5) – спочатку аналізувати власні вчинки, перед тим, як сунути носа до чужого проса й критикувати церкви, місії і парацерковні організації стосовно того, хто скільки коштів дав і на яке служіння. Ви також берете участь у Божій справі. Яка тоді частка вашої участі? Кожен із нас пройде аудит і оцінку перед великим судним престолом

Христа. Ніхто не уникне перевірки. Приємний то буде процес чи болісний, залежить від того, як розпоряджаємося ресурсами, що довірив нам Господь і Творець для користування на землі.

Я цілком згоден із твердженням, що, інвестуючи у Божу роботу на землі, ми тільки виграємо. Десятина дарує нам благословення вже зараз. Про це свідчать християни по всьому світу. І це не повинно нікого дивувати. Господь пообіцяв Свої благословення у цьому житті й наступному, що зійдуть на тих, хто ставить Його інтереси вище власних.

«Шануй Господа із маєтку свого, і з початку всіх плодів своїх, і будуть комори твої переповнені ситістю, а чавила твої будуть переливатись вином молодим!» (Прип. 3:9,10).

Ми зазвичай вважаємо, що двадцять третій псалом розповідає про те, що Господь зробив для нас. Так воно і є. «Господь – мій Пастир. Ні в чому не матиму потреби». Однак це лише частинка сценарію стосунків між Вівчарем і отарою.

Господь дбає про мене. Навіщо? Бо радіє, коли задовольняє всілякі забаганки й веселить мене? Можливо. Може, я – його «домашній улюбленець», така собі мила овечка? Всяке може бути. Та навіщо пастух доглядає за отарою? Щоб отара допомогла вівчареві задовольнити свої потреби й досягти своїх цілей. Здорові вівці регулярно забезпечують свого пастуха якісною теплою бавовною. Так само зрілий християнин мислить про те, як щедро задовольняти потреби Божого діла. Такий підхід (після відрахування десятини) збільшує скарб на небі.

Деяким християнам здається, що, даючи Господові «свої» гроші, тобто з решти дев'яноста відсотків доходу, вони прощаються з ними навіки. У жодному разі не так! Маємо достатньо причин вірити, що Бог поверне нам ці кошти, та ще й з відсотками, у «стократ більше». «Стократ» – сума, здається, немала. Настільки важлива, настільки важлива Божя робота. Саме так Бог обрав фінансувати своє діло – обов'язковою десятиною і добровільними пожертвуваннями. Десятина – зобов'язання, пожертвування – дарунок.

«Не обманюйтеся, Бог осміяний бути не може. Бо що тільки людина посіє, те саме й пожне! Бо хто сіє для власного тіла свого, той від тіла тління пожне. А хто сіє для духа, той від духа пожне

життя вічне. А роблячи добре, не знуджуймося, бо часу свого по-жнемо, коли не ослабнемо» (Гал. 6:7-9).

«Наказуй багатим за віку теперішнього, щоб не неслися високо, і щоб надії не клали на багатство непевне, а на Бога Живого, що щедро дає нам усе на спожиток, щоб робили добро, багатилися в добрих ділах, були щедрі та пильні, щоб збирали собі скарб, як добру основу в майбутньому, щоб прийняти правдиве життя» (1 Тим. 6:17-19). Пропозиція самого Бога! Дивовижна можливість без жодних ризиків інвестувати у Царство Боже й пожинати вічні дивіденди!

Під час дії Закону Мойсеєвого Бог фінансував свою місію через невеличку єврейську націю скромним, проте могутнім чином – десятиною. Сьогодні, вірте чи ні, Бог досі здатний підтримувати місцеві, регіональні, національні та міжнародні справи десятиною, якщо цю десятину дають. Частково це пов'язано з Його законами економіки, частково – з тим, що Бог по-своєму дивиться на стан речей. Бог може спокійно вести Свої справи на десятину. Як вважаєте: зможете підтримувати свій земний стиль життя на решту дев'яносто? Бог знає, що можете, інакше Він би ніколи не згадував співвідношення «десять до дев'яноста».

Пам'ятайте, що коли протринькаєте всі дев'яносто відсотків лише на себе, то мало шансів сподіватися на скарб на небі. Ви спасетеся, та й на тому крапка. Скільки розчарування чекатиме вас тієї миті, коли з'ясуєте, які дивовижні володіння й престижні ролі перепали іншим у Царстві Небесному! Тоді ваші зусилля виклянчити собі бодай якісь бонуси будуть неактуальними.

Другого шансу не буде. Тієї хвилини почувете слова Господа, що скаже успішним небесним сусідам: «Рабе добрий і вірний! Ти в малому був вірний, над великим поставлю тебе, увійди до радощів пана свого!» Вам же (хай цього не станеться) промовить: «Рабе лукавий і лінивий!» (Матв. 25:21,26). В такому разі буде невесело.

Якою б не була процентна пропорція, добрі й вірні слуги (управлінці, менеджери) прямо стосуються небесної сфери Божої. Такі служителі отримують насолоду від того, що беруть участь у Божому ділі зараз, про себе подбають потім. Яка честь – підтримувати Боже діло, бути партнером Господа, ще й складати собі скарби на небі!

Що робити?

Втрачені роки не повернути, та, можливо, їх можна компенсувати – особливо тоді, коли йдеться про інвестування в Божу роботу, зокрема, коли причиною пасивного ставлення до десятини не була манія грошей. Навіть коли у минулому й було місце впертої жадібності, то тепер її можна замінити благодаттю.

У Біблії не зазначається, як Господь учинить із християнами, які впродовж багатьох років не давали десятини. Можливо, Бог присоромить їх тим, що ігнорували Його, мали змішані почуття, негативне ставлення, свідому непокору. Якщо хочемо знати, як почуває себе Бог, коли ми не даємо десятини, то варто уважно прочитати третій розділ Книги пророка Малахії.

«Чи Бога людина обманить? Мене ж ви обманюєте [англ. обкрадаєте], ще й говорите: “Чим ми Тебе обманили?” Десятиною та приносами! [...] Принесіть же ви всю десятину до дому скарбниці, щоб страва була в Моїм храмі, і тим Мене випробуйте, – промовляє Господь Саваот, – чи небесних отворів вам не відчиню, та не виллю вам благословення аж надмір? І ради вас насварю Я все те, що жере, і воно не понищить вам земного плоду, і не заб’є виноград у вас на полі», – говорить Господь Саваот».

До речі, «принесіть» грецькою мовою – *apodid mi*, що означає «віддайте»! (Якщо ви ентузіаст із етимології, то «десятина» означає «десята частина», таке ж значення і в єврейській, і в грецькій мовах. Англійське «*tithe*» (десятина) – архаїзм, що походить від староанглійського *teogotha*, звідси – *tithe*).

Десятина від нетто чи бруто?

Відповісти на це запитання непросто, особливо зважаючи на процеси в сучасному суспільстві, проте існують загальні принципи, зазначені в Старому Заповіті. (Саме зі старозаповітних уривків ми вперше й дізналися про десятину). Коли ж виникають сумніви, то ніколи не підводить принцип «Давати більше, а не менше».

Сьогодні проблемою номер один між середньостатистичними християнами є мета задовольнити спочатку «кесаря», бо уряд в його особі чітко вказує, скільки грошей ми винні за чудові кесареві «послуги». Проте у Старому Заповіті бачимо інший

підхід. На першому місці стоять Божі вимоги, Божі плани. Лише після цього йдеться про потреби царя (уряду). Те, що залишалося після сплати всіх зобов'язань на всіх рівнях, і було для користування на власний розсуд.

Євреї не лише дарували Богу десятину з усього, що заробляли, а також – першоплоди, що зібрали на початку врожаю (Прип. 3:9) й першонароджених тварин (Вих. 13:2).

У будь-якому разі, наскільки розумію, Господня десятина базувалася на доході брутто (до вирахування податків).

«Конче даси десятину з усього врожаю насіння твого, що річично на полі зросте» (Повт. Зак. 14:22).

«Я пощу два рази на тиждень, даю десятину з усього, що тільки надбаю!» (Лук. 18:12).

Розставте всі крапки над «і»

Чом би не обговорити цю тему наодинці з самим Господом і Наставником? Ви зможете домовитися. Якщо ви – одружений чоловік або заміжня жінка, то запросіть до обговорення цієї теми свого сімейного партнера. Під час роздумів про десятину вам можуть прийти справжні одкровення! Варто з'ясувати, наскільки довіряєте Богу, наскільки вірите Його обіцянкам, наскільки цінуєте Його слово, Його роботу.

Не завадить з'ясувати, наскільки щиро любите Його. Хіба рівень вашої відданості Богу не впливає на масштаб служіння Йому? Незалежно від виду діяльності, не дозволяйте дріб'язковим купорам – «вашим» чи «не вашим» – стати між вами і Господом.

- Наскільки важливою вважає Левій десятину Мелхиседеку, що дав Авраам?
- Яке значення має вічне священство Христа? (Євр. 6:20)
- Давати Богу те, що... Боже?

- Якщо десятина існувала з самого початку (навіть до періоду Закону), то чому Бог вважає за необхідне докладно пояснити це через Мойсея?
- Чи існує доказ у Новому Заповіті того, що Бог анулював десятину?

Єдиний банківський рахунок, що Бог має на землі, міститься в моєму імені.

- На якій підставі, за яким методом ми даємо десятину?
із почуття любові, вдячності;
вірою в обітницю;
через зобов'язання.
- Чи маю вести облік десятини й пожертвувань?
- Як і коли збираю собі скарби на небі?

10

Духовні лідери та проповідь про десятину й фінансові пожертвування

Якщо ви – пастор, проповідник, учитель, євангеліст або місіонер, то передусім ви – Божий слуга, слуга людей – в ім'я Ісуса. Навчайте про десятину й інвестиції у Небесне Царство лише тоді, коли самі даєте десятину й підтримуєте інших, робіть це із задоволенням. Допомогати християнам «багатіти в Господа» (Лук. 12:21) – безперечно радісна річ! Окрім виняткових ситуацій, члени церковної громади не зберуть собі більше скарбів на небі й не відчуватимуть від того більше радості, ніж ви. Якщо вирішили навчати інших про те, що Біблія говорить про пожертву, то спочатку самі практикуйте давання з належним переконанням і великим ентузіазмом, як і насправді має бути.

Вступ

Щоразу, коли торкаєтеся теми грошей, ви наступаєте на мозоль багатьох тілесних християн. Адже своїми переконаннями можете «похитнути» найзахищенішу сферу багатьох дітей Божих. Отже, будьте чуйними, мудрими, обережними, співчутливими, творчими, позитивними, розумійте людей.

Тільки ніколи не просіть вибачення за те, що заговорили про фінансові пожертвування. Бог ніколи цього не робив; такий Його задум, такий Його план. Учення про щедроти належить Йому; ми лише Його посланники, що подають приклад іншим.

Духовне лідерство

Сподіваюся, ви виконуєте лідерську роль через те, що вас призначив, покликав і обдарував для цього Бог. Люди жертвують Господові, підтримують Його роботу, а Він – через адміністраторів церкви – забезпечує духовних лідерів і офіційних працівників церкви зарплатою зі Своїх (Божих) грошей. Ніколи не забувайте, що у вас – Божа зарплата, а не виділена «з бюджету» організації. Вам платять за те, щоб ви говорили слова Божі. Не за те, щоб погоджувалися з голосом більшості. Якщо перебуваєте в служінні, аби догоджати людям, то обрали не те заняття в житті.

Вважаю, що за звичайних організаційних, політичних та економічних умов зарплата пастора має відповідати середньому рівню доходів членів громади. Такий підхід сприяє взаємоповазі й взаємоприйняттю. Водночас розмір зарплати пастора вказує на те, наскільки громада цінує його, його сім'ю, його служіння.

У будь-якому разі, духовний працівник, якого підтримує церква, повинен мати можливість належно забезпечувати потреби своєї сім'ї, виконувати свої фінансові зобов'язання перед сім'єю та суспільством. Кожен працівник церкви має знати, як жити в межах реалістичного бюджету. Якщо в такий бюджет не вкладається, то нехай знайде консультанта з питань управління

фінансами. Як може навчати людей про гроші, коли сам не здатний звести кінці з кінцями? У США, наприклад, тридцять членів церкви, котрі заробляють гроші й віддають десятину, можуть підтримувати пастора і, відповідно до можливостей, поширювати й підсилувати євангелізаційне та місіонерське служіння.

Ваш світогляд

Поставте Бога – не себе і не прихожан – у центр фінансів церкви. Ви – не комірник Божих грошей, а розпорядник. Не стійте на дорозі того, що Бог прагне робити всередині вашої громади, для і через неї.

Не зациклюйтеся на громаді свого «району»; розширте світогляд, мисліть великими категоріями; подумайте про весь світ, про те, яким бачить його Бог.

Не ламайте голову над фінансами «вашої» церкви в ситуаціях, коли кошти виділяються на високі цілі, що не принесуть користі «вашій» громаді. Будьте щедрими до Божих овець не лише «своїх», а й сусідньої отари, і Господь неодмінно подбає і про ваші потреби. Діліться матеріальними благами в ім'я Ісуса й заради Нього. Імовірно, члени церкви із задоволенням підтримають ваші щедрі наміри.

Добрий приклад

Своїм життям відображайте те, що означає «багатіти в Бога» (Лук. 12:21). Доведіть членам своєї церкви, що самі вірите у те, що «блаженніше давати, ніж брати» (Дії 20:35). Якщо ваш приклад вартий довіри, то члени громади наслідуватимуть ваше вчення, ваше лідерство, ваше керівництво.

«А єпископ має бути бездоганний, муж однієї дружини, тверезий, невинний, чесний, гостинний до приходнів, здібний навчати, не п'яниця, не заводіяка, але тихий, несварливий, не сріблолобець» (тобто не той, хто любить гроші – власні чи церковні) (1 Тим. 3:2,3).

Вчення

Зовсім не обов'язково запрошувати проповідника з іншої церкви, щоб той докладно розтлумачив вашій громаді про Біблійні принципи фінансових пожертвувань. Якщо всім серцем вірите Божому Слову, практикуєте його у власному житті, навчаєте про нього, то цього достатньо. Не варто плекати ілюзій, що після проповіді гостя всі побіжать кидати гроші в скриньку. Коли ж усе-таки запросите гостя-проповідника, що має більше досвіду у цій сфері, ніж ви, то зі свого боку явно й активно підтримайте його проповідь.

Навіть після того, як упродовж тривалого часу подавали власний приклад і вірно навчали громаду про Біблійні принципи управління, не чекайте миттєвої великої зміни в житті членів громади, особливо, якщо вони просиділи в церкві багато років. Зміна мислення потребує часу (окрім поодиноких виняткових ситуацій).

Ви не помилитеся, якщо зосередите свої творчі зусилля (навчання й тренування) на дітях, молоді, а також братах і сестрах, які недавно стали християнами. Молодь і з фізичної, і з духовної точки зору більш гнучка, чуйна й навіть ідеалістична; здобувши поглиблені знання предмету, може серйозно поставитися до практичного застосування.

З особистих спостережень зазначу, що людина, котра щойно прийняла християнство, схильна до активізму, в той час як церковні «старожили» – до пацифізму. Новачок радіє нагоді вершити діла Божі, а не лише слухати. Новонавернена особа компенсує нестачу знань активною діяльністю. Знання – локомотив, ентузіазм – пальне. Щаслива та людина й та родина, що має і те, й інше. Ось чому існує тіло Христове, ось чому ви належите до нього.

Важливо, щоб християни «зі стажем» зберігали здатність постійно навчатися – до кінця своїх днів.

У цьому житті духовний зріст ніколи не припиняється. Це певною мірою стосується «першої любові» до Господа, котру маємо берегти й розвивати. Коли любимо Його по-справжньому, то навчимося слухати Його слово й виконувати Його діло.

Також важливо зберігати дитячу довіру до Бога і Його щедрот. Іронічно, але християни, що довго ходять до церкви (це

стосується і віку, і віри), найменше мотивовані збирати собі скарби на небі, хоча з точки зору статистики, вони мають менше часу на землі для зміни обстановки й покращення свого становища на небі.

Нехай члени вашої церкви чітко зрозуміють, що Бог нікого не примушує збирати скарби на небі. Нехай також знають про наслідки пасивного ігнорування. Можете сказати: «Вам не обов'язково відривати від душі десятицентову монету; на небі матимете не більше. Бог навіть забере від вас оте “мале”, що зі скрипом у серці кладете до скриньки». Обов'язково вивчіть із ними притчу про таланти й про міни (Лук. 19:11-26), що розповів Ісус (Матв. 25:14-30).

Більше переймайтеся тим, що Бог думає стосовно вашого вкладання теми фінансів, й менше – що думають чи кажуть члени вашої церкви. Не уявляйте реакцію прихожан. «Раптом подумують так або скажуть сяк?» Вас це не стосується. І не повинно гальмувати.

Не уникайте вчення про непопулярні й маловідомі Біблійні теми. Причини, з яких десятина й Біблійне управління життям – непопулярні теми у деяких християнських колах, такі: 1) цьому їх не навчали; 2) не навчали в позитивному світлі; 3) належно не демонстрували на практиці.

У сімдесятих роках мені довелося кілька місяців жити серед віруючих слов'ян, які перебували в сусідніх з Північною Америкою країнах. Деякі з них іммігрували туди вкінці двадцятих – на початку тридцятих років ХХ століття. Вони заснували церкви, проводили щорічні конференції, запрошували викладачів Біблії й духовних лідерів з Північної Америки.

Одним із запрошених був і я. Навчав про Біблійні принципи управління. Ближче до кінця конференції президент асоціації тих церков сказав: «Досі ніхто не викладав нам тему Біблійного управління; після стількох років конференцій ми почули цю тему вперше!»

Ваша найперша покора – перед Словом Божим, не перед поширеною точкою зору чи масовим нерозумінням певної теми. З упевненістю проголошуйте своїй отарі «всю Божу волю» (Дії 20:27).

Упродовж року, вивчаючи навіть Новий Заповіт, регулярно навчайте про фінансові обов'язки й можливості, щоб не доводилося акцентувати на цій темі щоразу, коли збирають пожертвування. Якщо тему управління викладати постійно, то не буде необхідності весь час закликати до фінансових пожертвувань. Важливо, щоб члени громади належно сприймали цю тему – і психологічно, й емоційно, інакше своїми закликами про давання грошей ви лише посилюватимете їхній стрес.

Навряд чи є важливіша тема у Біблійній концепції грошей, у якій віруючі повинні добре орієнтуватися, і про яку мають знати конкретні вірші зі Святого Письма. Колеса Божої місії крутяться відповідно до ресурсів, що вирішують надати Божі діти, – десятини й пожертвувань. Неможливо найняти працівника на повну ставку й не платити йому ні копійки; цей закон працює скрізь. Без грошей не купите ані скребки для офісу.

Читаючи Біблію, з'ясуємо, що Бог часто говорить про гроші. Цієї теми не раз торкалися Ісус і апостоли. За межами церкви християни також постійно бормочуть про гроші. Якщо гроші відіграють вагому роль для прихожан, то матимуть користь і для всієї церкви. Ті ж самі гроші, що йдуть на оплату їхніх рахунків, ідуть і на оплату рахунків церкви. Хто ті розумники, що заявляють, що балачки про гроші в церкві – шкідливі, недоречні, недуховні? Будьмо відвертими. Подивімося правді в очі. Наші справи так чи інакше пов'язані з грішми. Бог чудово про це знає. Знаємо і ми. Відверта щира розмова про гроші насправді не виходить за межі компетенції народу Божого, церкви Христової та самого Бога.

Ті церковники, яких тема грошей ображає, зазвичай не хочуть залучати до діла Господнього так звані «свої» кошти. Скептики швидше протринькають усе на себе, ніж на Євангелію Божу. Всяке буває, але такий соціотип людей не характеризує всіх членів громади. Критикани не повинні вирішувати або диктувати свої правила гри стосовно того, коли і як потрібно говорити про гроші й витрачати їх у церкві. Їм можна жартома повідомити: «Я припиню проповідувати про десятину тоді, коли ви почнете регулярно її давати». Одна річ, коли скромний прихожанин, чий фінансовий внесок у церкву незначний, не задирає носа. Зовсім інша, коли окремі діячі публічно придираються до того, яким

чином у церкви з'являються гроші й на що витрачаються. Якщо нічого не дають, то хай не махають руками, а краще прикусять язика.

Можна легко впізнати тих, хто дає «Божі» гроші, й тих, хто дає «свої». Хто дає «свої», частенько нав'язує свою політику й контролює, яким чином витрачаються кошти. Такі особи мають власну вузькозору мету, власний порядок денний, що не стосуються правдивої місії церкви. Від їхнього християнства залишається лише назва. Імовірно, вони взагалі не мають Духа Ісусового. Насправді я належу Богу. Мої гроші належать Богу. Моя церква належить Богу. Горе тій церкві, яку мотивує політика якоїсь персони чи групи осіб, що дають «свої» гроші, замість керівництва Духа Святого!

Вірно кидайте виклик членам ваших церков, щоб довести істину, висвітлену в Євангелії від Матвія 6:33: «Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його, а все це вам додасться» (Матв. 6:33). Це Божа обіцянка, а не ваша; тому не вагайтеся передати її членам церкви.

Згадуйте про честь жертвувати гроші на діло Боже усіма можливими способами. Читайте Біблійні уривки про фінансову жертву. Цитуйте інших, що висловлювалися на цю тему. Допоможіть і собі, і людям сприймати цю тему природньо, нормально. Члени вашої церкви відчуватимуть свободу розмовляти про гроші, якщо ви самі в глибині серця й розуму змінили підхід до цієї теми – зі світського до Божого.

Презентація теми

Будьте чуйними до членів церкви, які зазнають фінансових труднощів. Кажіть «ой» разом із ними. (Сподіваюся, ви матеріально допомагаєте таким членам своєї церковної сім'ї, коли ті мають справжню потребу згідно з Еф. 3:15.) Якнайкраще готуйте громаду до можливості пожертвувати кошти, зібрати на особливу потребу. Позбавте почуття «загрози» так званий «збір коштів» на певну подію. Наприклад, можете звернутися так: «Особисто я вважаю, що це – проект, вартий підтримки. Однак не почувайте себе зобов'язаними брати в ньому участь. Підтримуйте, якщо серцем відчуваєте, що маєте це зробити».

Коли добре доглядаєте за отарою Великого Пастора, то овечки не будуть заперечувати, якщо їх трішки підстригти. Коли здійснюєте цю делікатну роботу, то стрижіть акуратно: впевнено й лагідно. Не забувайте, що вівці не ваші, ви не стрижете їх заради власної шкури; ви служите своєму Господареві. Ви лише пастух-помічник.

Не нервуйте, коли доведеться говорити про великі суми грошей. Чимало людей сприймають як комплімент прохання давати більше, ніж можуть. Деякі християни догоджають Богу, бо дають «в міру сил своїх, і над силу» (2 Кор. 8:3). Отже, ніколи не варто недооцінювати або обмежувати силу Бога й здатність людей благословляти фінансами.

Радість і привілей

Консультуйте людей на тему фінансів постійно, впевнено, смиренно і, уявіть собі, з гумором.

Жартуйте доречно, так, щоб підкреслити головну ідею й застосувати жарт на практиці; гумор має бути природнім. Нехай ваше ставлення буде піднесено-позитивне. Якщо Господь любить того, хто дає щедро й радісно, то любить і радісного консультанта. Ніколи не бурчіть. Ніколи не просіть милостині. Давати фінанси на Боже діло – честь і привілей. Ваша відповідальність – надати достатньо правильної інформації й надихнути народ на добре діло.

Існує кілька застережень із Біблії: «Хто скупо сіє, той скупо й жатиме, а хто сіє щедро, той щедро й жатиме!» (2 Кор. 9:6). Підкресліть, що будуть вічні невдахи, котрі не зможуть мудро розпорядитися грошима, інвестувати їх у Царство Небесне.

У принципі, єдині члени церкви, що мають право не давати десятини, це ті, чий дохід дорівнює нулю. Проте, як уже зазначав, десятина на землі ще не означає інвестицію у вічність. Небесна інвестиція починається лише із того, що дається окрім десятини, її розмір – більший, ніж десятина.

Перекоаний, що церква, як офіційно зареєстрована неприбуткова організація, не повинна володіти комерційними структурами, ані використовувати свої кошти у комерційних або нецерковних цілях. (Якщо є бажання використовувати кошти з

метою отримувати прибуток, то нехай цим займається не церква, а ті члени церкви, що мають на це бачення й відповідні можливості). Міцно тримаймося відомих Божих методів і засобів збору матеріальної підтримки. Якщо громада належно поширює й втілює в життя Його план (десятину й пожертвування – гроші, матеріальні блага, час), то не матиме потреби займатися комерцією. (Тут присутнє й етичне питання: церква позбавлена податкових зобов'язань, тому в комерційних питаннях матиме нечесні переваги перед бізнес-структурами, що сплачують податки в повному обсязі).

Як поживають члени вашої церкви? Вже навчені про Біблійні принципи жертвування фінансами? Якщо ні, то ви можете розділити радість і привілей від того, що проллете світло на цю тему. Узагалі, це ваша відповідальність – консульгувати громаду щодо фінансових питань і демонструвати, як усе має працювати на практиці. Те, як вирішать діяти прихожани, – їхня особиста справа. Тільки зробіть усе для того, щоб вони не пробубоніли перед судним престолом Христа щось схоже на це: «Я почувуюся жахливо, ніби мене обманули й обкрутили навколо пальця. Чому лідери моєї церкви не сказали ані слова про те, наскільки важливо віддавати Тобі, Господи, Твою ж десятину або про те, як я зміг би зібрати собі ж скарб на небі й отримати нагороду?»

11

Таємниця Церкви

Як члени духовного тіла Христа, ми не належимо самі собі. «...Багато нас є одне тіло в Христі» (Рим. 12:5). Чому? «...Щоб поділення в тілі не було, а щоб члени однаково дбали один про одного» (1 Кор. 12:20-25).

Якщо не ходите до церкви і регулярно, реалістично й практично не взаємодієте з іншими віруючими, то не можете повноцінно функціонувати як член Тіла Христового. Іншим потрібне ваше служіння, і вам потрібне служіння інших.

Що означає «церква»?

Грецькою мовою – *ekklesia* (перекладають: «церква») означає покликани. Існує також грецьке слово *kiriakon*, що походить від *kyriakos* – народ Господа.

У Новому Заповіті церква складалася з людей, покликаних до єдності з Христом, замість єдності зі світом. Про таких людей говорили, як про церкву Божу. Наприклад, апостол Павло адресує свого першого листа до коринтян так: «Божій Церкві, що в Коринті, посвяченим у Христі Ісусі, покликаним святим». Їх також називають «церквами Христовими» (Рим. 16:16).

Церквою може бути одна місцева громада віруючих або ж об'єднання усіх громад і зібрань по всьому світу. Новий Заповіт не надає жодного значення спорудам, у яких збирається народ Божий.

Не від світу цього

Нас «покликано»: *звідки й куди?* Ми покликані залишити світське життя й розпочати Боже. Хоча водночас живемо в суспільстві й займаємося повсякденними справами. Ісус молився: «Я їм дав Твоє слово, але світ їх зненавидів, бо вони не від світу, як і Я не від світу. Не благаю, щоб Ти їх зо світу забрав, але щоб зберіг їх від злого. [...] Як на світ Ти послав Мене, так і Я на світ послав їх. А за них Я посвячую в жертву Самого Себе, щоб освячені правдою стали й вони» (Ів. 17:14-15,18-19).

«Не любіть світу, ані того, що в світі. Коли любіть хто світ, у тім немає любови Отцівської, бо все, що в світі: пожадливість тілесна, і пожадливість очам, і пиша життєва, це не від Отця, а від світу» (1 Ів. 2:15-16).

«Не стосуйтеся до віку цього, але перемініться відною вашого розуму, щоб пізнати вам, що то є воля Божа, добро, приємність та досконалість» (Рим. 12:2).

Ісус сказав фарисеям: «Що бо високе в людей, те перед Богом гідота» (Лук. 16:15).

«Отож, як ви вмерли з Христом для стихій світу, то чого ви, немов ті, хто в світі живе, пристаєте на постанови» (Кол. 2:20).

«А щодо мене, то нехай нічим не хвалюся, хіба тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа, що ним розп'ятий світ для мене, а я для світу» (Гал. 6:14).

«...Ви навернулись до Бога від ідолів, щоб служити живому й правдивому Богові, і з неба очікувати Сина Його, що Його воскресив Він із мертвих, Ісуса, що визволює нас від майбутнього гніву» (1 Сол. 1:9-10).

Виконуючи на землі завдання нашого Господа, ми щиро чекаємо Його повернення (див. Матв. 25:1-13).

«Життя ж наше на небесах, звідки ждемо й Спасителя, Господа Ісуса Христа» (Фил. 3:20).

Церковна будівля

«...Ви... Божа будівля» (1 Кор. 3:9).

У Біблії церква – це не будівля, споруджена людьми. Це «дім» у живому духовному значенні. «А дім Його – ми» (Євр. 3:6).

«Приступайте до Нього, до Каменя живого, дорогоцінного, що відкинули люди Його, але вибрав Бог.

І самі, немов те каміння живе, будуйтеся в дім духовий, на священство святе, щоб приносити жертви духовні, приємні для Бога через Ісуса Христа» (1 Пет. 2:4-5).

«Але не в рукотворнім Всевишній живе, як говорить пророк: “Мені небо престол, а земля то підніжок ногам Моїм! Який Мені дім ви збудуете, – говорить Господь, – або місце яке для Мого відпочинку? Хіба не рука Моя все це створила?..”» (Дії 7:48-50).

Храм

Віруючі в Христа (Месію) і в Старому, і в Новому Заповітах утворюють один універсальний храм. «Отже, ви вже не чужі й не прихоськи, а співгромадяни святим, і домашні для Бога, збудовані на основі апостолів і пророків, де наріжним каменем є Сам Ісус Христос, що на ньому вся будівля, улад побудована, росте в святий храм у Господі, що на ньому і ви разом будуетеся Духом на оселю Божу» (Еф. 2:19-22).

Кожен християнин – також храм. «Чи не знаєте ви, що ви Божий храм, і Дух Божий у вас пробуває? Як хто нівечить Божого храма, того знівечить Бог, бо храм Божий святий, а храм той то ви!» (1 Кор. 3:16,17; див. також 1 Кор. 6:19). Отже, чи спільно, чи окремо, люди – храм, у якому проживає Бог. Місце, до вони зустрічаються для поклоніння, не матеріальне. Прагнете догоджати Богу? Не будуйте Йому храм із цегли, будьте храмом самі.

До Нового Заповіту вагому роль приділяли Божій присутності у певному місці, біля монументів, на тій чи тій горі, у «святому святих» – у скинії, в пустелі, в Єрусалимському храмі. Таким способом Бог прагнув наочно підкреслити свою присутність серед людей земної нації Ізраїлю. Також Господь сказав, що рукотворний храм – це місце молитви, а не комерції (див. Іс. 56:7; Єр. 7:11; Матв. 21:13).

Ісус промовив самарянці такі слова: «...Надходить година, коли ні на горі цій, ані в Єрусалимі вклоняться Отцеві не будете ви» (Ів. 4:21). Він пояснив цій жінці про те, якого поклоніння прагне Бог. «Але настає година, і тепер вона є, коли богомільці правдиві вклоняться будуть Отцеві в душі та в правді, бо Отець Собі прагне таких богомільців» (в. 23). Ісус не сказав: «Бог – це Дух, і Його поклонники мають піти Єрусалимського храму й поклоняться тільки там». Натомість, Христос сказав: «Бог є Дух, і ті, що Йому вклоняються, повинні в душі та в правді вклоняться» (в. 24).

Коли апостол Павло поширював Євангелію в Афінах у Греції, то навчав такому: «Бог, що створив світ і все, що в ньому, будши Господом неба й землі, проживає не в храмах, рукою збудованих, і Він не вимагає служіння рук людських, ніби в чомусь Він мав би потребу, бо Сам дає всім і життя, і дихання, і все» (Дії 17:24-25).

Тут ми не бачимо заклику йти до старозаповітного «дому молитви», навіть сам Бог не чекає поклоніння у спеціально облаштованих рукотворних спорудах. Бог прагне, щоб ми поклонялися Йому в своїх тілах, незалежно від того, до якої будівлі заходимо. Ми освячуємо і присвячуємо Йому себе, а не цегляну конструкцію. Сьогодні матеріальна, фізична споруда неважлива для істинних поклонників Божих, для духовного тіла Христа. Ми самі, наші тіла тепер храм Божий і дім молитви, незалежно від того, де перебуваємо, дня тижня, виду діяльності.

«...Яка згода поміж Божим храмом та ідолами? Бо ви храм Бога Живого, як Бог прорік: “Поселось серед них і ходитиму, і буду їм Богом, а вони будуть народом Моїм!”» (2 Кор. 6:16).

У I столітті християни взагалі не мали церковних споруд; збиралися разом для молитви й поклоніння Богу там, де це було можливо: у Єрусалимському храмі, місцевих синагогах, приватних будинках, на свіжому повітрі (Дії 5:42). Роль відіграють люди, а не місце. Ісус Христос сказав: «Бо де двоє чи троє в Ім'я Моє зібрані, там Я серед них» (Матв. 18:20). Послідовники Христа не *ходять* до церкви; вони є церквою. Християни не «відвідують» церкву, бо «церква сходиться разом» (1 Кор. 14:23).

Ніде у Новому Заповіті не прочитаємо про те, що віруючі спорудили матеріальний храм задля поклоніння й іншої церковної

діяльності. Християн таке не цікавило. Вони самі були храмом. Ісус не говорив про будівельні матеріали, коли сказав: «На скелі оцій [на істині про те, що Ісус Христос і є Месія] побудую Я Церкву Свою...» (Матв. 16:18). Ісус говорив про спасіння душ.

Не думаю, що це неправильно – володіти приміщеннями, особливо для поклоніння, наставництва, спілкування. Питання часто полягає у доступності приміщень для громади, можливості купувати, будувати самостійно, орендувати тощо. Підкреслю два нюанси: 1) християни можуть зустрічатися де завгодно. Споруда ніколи їх не очистить; це вони освячують споруду; 2) християни мають бути мудрими управлінцями Божих грошей. Вартість їхньої нерухомості не повинна виходити за межі розумного, якщо порівняти цю вартість із розмірами коштів, що виділяються на поширення Євангелії.

Тіло

Про Церкву також говорять як про духовне тіло, голова якого – Христос.

«Бо як в однім тілі маємо багато членів, а всі члени мають не однако діяння, так багато нас є одне тіло в Христі, а зосібна ми один одному члени» (Рим. 12:4-5).

«...Щоб поділення в тілі не було, а щоб члени однаково дбали один про одного. І коли терпить один член, то всі члени з ним терплять; і коли один член пошанований, то всі члени з ним тішаться. І ви тіло Христове, а зосібна ви члени!» (1 Кор. 12:25-27).

«І все впокорив Він під ноги Йому, і Його дав найвище за все за Голову Церкви, а вона Його тіло, повня Того, що все всім наповняє!» (Еф. 1:22-23).

«Тому то, неправду відкинувши, говоріть кожен правду до свого ближнього, бо ми члени один для одного» (Еф. 4:25).

«Христос Голова Церкви, Сам Спаситель тіла!» (Еф. 5:23).

«І Він Голова тіла, Церкви» (Кол. 1:18).

Я працюю обома руками. Певна річ, кожна залежить одна від одної. Допомагають одна одній. Роботу можливо виконати краще й швидше, коли задіяні обидві руки. Уявімо на хвилинку, що я створив особливо комфортні умови для лівої руки. Хай вона буде

недоторканою. Якщо всерйоз практикуватиму таку політику, то все закінчиться тим, що правій руці доведеться взяти всю відповідальність на себе. Якщо навпаки – примушу ліву руку виконувати функції правої, це також не мине безслідно. Коли одна рука не виконує всього обсягу роботи, то інша має працювати за двох. Такий сценарій не вигідний жодній руці. Так само все відбувається й у Тілі Христовому.

Наречена

У Новому Заповіті Ісус Христос називає себе Нареченим (див. Матв. 25:1; Лук. 5:35), а Церкву – Нареченою (див. Об. 21:2,9, див. також Еф. 6:25-32).

Сім'я

Сім'я відіграє важливу роль у більшості культур, хоча в багатьох сім'ях усе йде шкереберть. Навіть найуспішніші сім'ї мають свої проблеми. Існує й «Божа сім'я» або «дім Божий» (1 Пет. 4:17). Божа сім'я більша й краща, ніж найкращі земні сім'ї. Окрім того, Божа сім'я ніколи не припинить свого існування. (Еф. 3:14-15). Церква – це сім'я Бога (Євр. 2:11).

У вічності ця сім'я буде досконалою.

Організаційна структура церкви

Рання (перша) Церква мала структуру. І ця структура не створена людьми.

Сам Господь установив цю структуру, хоча певною мірою вона схожа й на інші структури організацій, що є у світі. Церква складається з апостолів, пасторів, старійшин, учителів, дияконів тощо. Різні члени громади виконують різні обов'язки й служіння. Система не завжди працює так, як потрібно, тому що на Церкву впливає стара гріхозна природа, і цього не уникнути. Це нормально, якщо говорити про спадкові обмеження. Та в Божій економіці ніщо не буває марним.

Сьогодні чимало християн залишають церкву, бо звертають увагу на суцільні тріщини в її організаційній діяльності, вважаючи, що змінити що-небудь неможливо. Наприклад, віруючі бачать, як окремі духовні лідери зловживають посадою або ведуть церкву не Біблійною дорогою. Прихожани стогнуть від коматозного стану навіть визнаних громад із доброю репутацією. Починають шукати інші джерела життя й натхнення, переважно там, де менше структуризації й бюрократизації. Якими б не були подібні процеси, маємо обережно ставитися до церкви, немов до малої дитини (хоч дитинчаті понад дві тисячі років).

У сучасному світі люди не можуть здійснювати ефективну діяльність і плідно співпрацювати без належної організації. Без узгоджених взаємних дій не буде жодного зрозумілого напрямку, жодної плідної стратегії.

Певною мірою Церква схожа на звичайний людський заклад, адже складається з людей. Бог здійснює свої задуми через недосконалих людей. Віщі не дадуть собі ради без турботливого чабана. Щоб належно виконувати християнське служіння, потрібні регулярні зустрічі лідерів громади для вирішення практичних ділових питань, для розробки навчальних програм, для натхнення. Завдання Церкви щодо євангелізації світу неможливо виконати без тіла, члени якого об'єднані спільною метою й мають тісний діалог між собою.

Нині існують потужні служіння завдяки співпраці різних деномінацій та міжцерковних організацій, що зосереджують увагу на співробітництві, а не другорядних доктринальних розбіжностях.

«Він [Христос], отож, настановив одних за апостолів, одних за пророків, а тих за благовісників, а тих за пастирів та вчителів, щоб приготувати святих на діло служби для збудування тіла Христового, аж поки ми всі не досягнемо з'єднання віри й пізнання Сина Божого, Мужа досконалого, у міру зросту Христової повноти» (Еф. 4:11-13).

Духовні лідери, пастори мають завдання, «...щоб Божа людина була досконала, до всякого доброго діла готова» (2 Тим. 3:17).

«...Щоб були ми правдомовні в любові, і в усьому зростали в Нього, а Він Голова, Христос. А з Нього все тіло, складене й

з'язане всяким допоміжним суглобом, у міру чинности кожного окремого члена, чинить зріст тіла на будовання самого себе любов'ю» (Еф. 4:15-16).

Пастори й проповідники – це «дари». Чому Христос дарував їх Церкві? «Щоб приготувати святих на діло служби» (Еф. 4:12). Отже, церковні лідери мають навчати й тренувати членів громади, щоб вони служили одні одним і суспільству.

Коли Їтро, тесть Мойсея, відвідав його і народ ізраїльський у пустелі, то побачив, як зять вирішує питання. Мойсеєві, мабуть, здавалося, що все робив правильно, однак Їтро зазначив: «Недобра ця річ, що ти чиниш. Справді стомишся і ти, і народ той, що з тобою, бо ця справа тяжча за тебе. Не потрапиш ти чинити її сам один!» (Вих. 18:17-18).

Після мудрої поради «послухався Мойсей голосу тестя свого, і зробив усе, що той був сказав. І вибрав Мойсей здібних мужів зо всього Ізраїля, і настановив їх начальниками над народом, тисяцькими, сотниками, п'ятдесятниками та десятниками. І судили вони народ кожного часу. Справу трудну приносили Мойсеєві, а кожному малу справу судили самі» (вірші 24-26).

Кожна частинка тіла має свою Богом призначену функцію. Господь не даватиме мені завдання інших людей. Бог оцінить ту справу, що призначив особисто для мене. Я виконую її чи ні? Коли так, то наскільки добре? Коли ж беруся за чужу роботу, то пожну принаймні два негативні результати: 1) позбавляю інших виконувати Богом призначені обов'язки; 2) нехтую своїми головними обов'язками або взагалі не виконую їх.

Апостол Павло пише листа своєму духовному сину, Тимофію: «А що чув ти від мене при багатьох свідках, те передай вірним людям, що будуть спроможні й інших навчити» (2 Тим. 2:2). Духовні лідери, працівники й інші члени Тіла Христового мають допомагати нам зрозуміти, розвинути й застосувати свої дари: «Самі ви [...] можете й один одного навчати» (Рим. 15:14).

Наставники, старійшини, пастори дадуть звіт Господу за свою діяльність. «Слухайтеся ваших наставників та коріться їм, вони бо пильнують душ ваших, як ті, хто має здати справу» (Євр. 13:17). «Не багато-хто ставайте, брати мої, учителями, знаюши, що більший осуд приймемо» (Яков. 3:1).

У Посланні до Тита 2:1-10 апостол Павло радить Тимофієві, про *що, кому і як* навчати, «щоб не зневажалось Боже Слово» і «щоб у всьому вони прикрашали науку Спасителя нашого Бога» (в. 5 і 10). У Першому посланні до Тимофія 3:1-12, Другому 3:24-25, а також у Посланні до Тита 1:6-9 апостол Павло чітко вказує вимоги, необхідні для церковних лідерів.

Християнське лідерство

«А ви вчителями не звіться, бо один вам Учитель, а ви всі брати. І не називайте нікого отцем на землі, бо один вам Отець, що на небі. І не звіться наставниками, бо один вам Наставник, Христос. Хто між вами найбільший, хай слугою вам буде! Хто бо підноситься, буде понижений, хто ж понижується, той піднесеться» (Матв. 23:8-12).

Наскільки розумію, усі ми – брати та сестри в Господі, не більше, не менше. У нас може бути служіння пастора, та навіть у такому разі не потрібно втулювати слово «пастор» щоразу, коли кажемо, як нас звати. Ми благочестиві, але не носимо статус «блаженних» і тим більше не «блаженніших». Ми навчаємо, але не величаємо себе вчителями. Світські діячі в захваті від своїх титулів; учні ж Христа не сурмлять про них. У сучасних церквах і без того достатньо егоцентризму й гордоців і без наших взаємопідлабузницьких престижних егоїстичних титулів.

«Хто найбільший між вами, нехай буде, як менший, а начальник – як службовець. Бо хто більший: чи той, хто сидить при столі, чи хто прислуговує? Чи не той, хто сидить при столі? А Я [Ісус Христос] серед вас, як службовець» (Лук. 22:26-27).

«...Хто великим із вас хоче бути, хай буде слугою він вам. А хто з вас бути першим бажає, нехай буде він вам за раба. Так само й Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, а щоб послужити, і душу Свою дати на викуп за багатьох!» (Матв. 20:26-28).

«Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі! Він, будвши в Божій подобі, не вважав за захват бути Богові рівним, але Він умалив Самого Себе, прийнявши вигляд раба, ставши подібним до людини; і подобою ставши, як людина, Він упокорив Себе, будвши слухняний аж до смерти, і то смерти хресної...» (Фил. 2:5-8).

Ми служимо один одному, але це ще не все. «І все, що тільки чините, робіть від душі, немов Господеві, а не людям! Знайте, що від Господа приймете в нагороду спадщину, бо служите ви Господеві Христові» (Кол. 3:23-24). Живіть, «як раби [служителі] Божі» (1 Пет. 2:16).

«Коли хто служить, то служи, як від сили, яку дає Бог, щоб Бог прославлявся в усьому Ісусом Христом» (1 Пет. 4:11).

«Тож благаю між вами пресвітерів, [...] пасіть стадо Боже, що у вас, наглядайте не з примусу, але добровільно по-Божому, не для брудної наживи, а ревно, не пануйте над спадком Божим, але будьте для стада за взір. А коли Архипастир з'явиться, то одержите ви не в'янучого вінка слави» (1 Пет. 5:1-4).

Духовні лідери мають подавати приклад того, що означає бути християнином. Стиль їхнього життя має заслуговувати на повагу.

Мають чесно й якісно виконувати свої обов'язки – навчати й тренувати, з безсумнівним авторитетом і водночас без зухвалого диктаторства.

«Наказуй оце та навчай! [...] Будь зразком для вірних» (1 Тим. 4:11-12). «Оце говори та нагадуй, та з усяким наказом картай. Хай тобою ніхто не погордує!» (Тит. 2:15).

Коли наше служіння наповнене щирою любов'ю до людей, то не складно й служити, тільки це не світська любов – обмежена, капризна, упереджена, а Божа – надійна, довірлива, безмежна. «Любов Божа вилилася в наші серця Святим Духом, даним нам» (Рим. 5:5).

Маємо «служити один одному!» (Гал. 5:13).

«Хай з любов'ю все робиться в вас!» (1 Кор. 16:14).

«Нехай не шукає ніхто свого власного, але кожен для ближнього!» (1 Кор. 10:24).

Існує чисто практичний аспект усього зазначеного вище. Я знаю християн, які уникали життя церкви, коли були в розквіті сил, коли фінансово процвітали, коли мали міцне здоров'я. Сьогодні вони старі й хворі, не мають матеріальних ресурсів і навіть контактів з людьми. Самотні, без друзів, без людей, які змогли б допомогти чи морально підтримати. Пожинають те, що посіяли. Тепер надто старі й надто кволі, щоб допомагати церкві в служінні.

«Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі [англ.: таке саме ставлення, як і в Ісуса Христа]!» (Фил. 2:5). Маємо «не робити нічого підступом або з чванливості» (вірш 3) тобто не для власних амбіцій. Натомість – служити, підтримувати, утішати одне одного. Маємо щиро спілкуватися між собою, демонструвати лагідність і співчуття до всіх членів тіла Христового, «щоб думали ви одне й те, щоб мали ту саму любов, одну згоду й один розум!» (вірші 1,2).

Єдиний спосіб, коли можемо «думати одне й те», це «мати розум Христів» (1 Кор. 2:16, також Фил. 2:1-3). У ранньої церкви був саме такий розум. «А люди, що ввірували, мали серце одне й одну душу» (Дії 4:32). Це означало, що вони свідомо відмовлялися від свої тілесних ідей та тверезо корилися розуму Христа. Вони робили це з допомогою Святого Духа. Коли віруючі перебували у такому стані, то Бог міг благословляти їх і діяти через них могутньо й дивовижно. Багато душ прийшло до Христа. Коли християни мали правильні стосунки з Христом, мали злагоду одні з одними, були добрим прикладом для суспільства, то «щоденно до Церкви Господь додавав тих, що спасалися» (Дії 2:47).

Надприродна любов, довірена Богом, вища за всі розбіжності. Деякі люди поведуться настільки сухо, що моя стара тілесна природа не хоче їм служити. Але в моєму розпорядженні є Божя любов, тому насправді я здатний послужити кожному. «Служіть із зичливістю, немов Господеві, а не людям! Знайте, що кожен, коли зробить що добре, те саме одержить від Господа...» (Еф. 6:7-8).

«І все, що тільки робите словом чи ділом, усе робіть у Ім'я Господа Ісуса, дякуючи через Нього Богові й Отцеві» (Кол. 3:17).

«Пильнуйте себе та всієї отари, в якій Святий Дух вас поставив єпископами, щоб пасти Церкву Божу, яку власною кров'ю набув Він» (Дії 20:28).

У книзі Об'явлення Господь присвячує листи сімом церквам регіону, що на той час називався Малою Азією. Нині це територія Туреччини. У посланні йшлося про конкретні церкви, з якими Господь підтримував зв'язок і за які вболівав усім серцем, не зважаючи на те, що віруючі тих церков утратили свою першу любов, духовно деградували, прийняли лжевчителів, потребували покаєння. У Тиятирську церкву просочилася аморальність. Навіть

тоді все, що очікувалося від тієї громади, це «тримати те, що маєш» до приходу Господа. Він заявив церкві у Сардах про те, що вона – «мертва». Хоча надихнув покаятися. Господь бачив, що церква Філадельфії мала небагато сили, та була Йому приємна, бо дотримала Його слова і не зреклася Його імені. Церква Лаодикії була ні гаряча, ні холодна, самодостатня й духовно сліпа. Однак Господь не припинив чекати на її покаяння.

Дари

Кожне справжнє дитя Боже отримало щонайменше один дар, яким має служити Господу, церкві, суспільству, світу. Дух Божий дарував кожному з нас дар, коли вперше наповнив наші серця. Отже, ми вже маємо свої дари; нам не треба вимолювати дар чи блага, щоб Господь дарував нам його. Нам не дано вмонтованого «обладнання» для егоїстичного використання. Дари – для Бога, Його цілей, Його честі та слави. Дари нам довірено. Ми дамо відповідь Богу за те, як розпоряджались ними.

«...Кожному з нас дана благодать у міру дару Христового.

Тому й сказано: «Піднявшись на висоту, Ти полонених набрав і людям дав дари!» (Еф. 4:7-8).

«...Кожен має від Бога свій дар, один так, інший так» (1 Кор. 7:7).

«А інших поставив Бог у Церкві, по-перше, апостолами, по-друге, пророками, по-третє, учителями, потім дав сили, також дари вздоровлення, допомоги, управління, різні мови [буквально: мови, якими розмовляють]» (1 Кор. 12:28).

«Ми [всі] маємо різні дари, згідно з благодаттю, даною нам: пророцтво [...], служіння [...], навчання [...], потішання [...], подає [...], головує [...], милосердствує!» (Рим. 12:6-8).

«Є різниця між дарами [...], різниця між служіннями [...], різниця й між діями [...]. І кожному дається виявлення Духа на користь» (1 Кор. 12:4-7).

«Служіть один одному, кожен тим даром, якого отримав, як доморядники [для служіння іншим] всілякої Божої благодаті» (1 Пет. 4:10).

Жодному християнинові не доведеться стояти перед судним престолом Христа й заявляти про те, що не мав ніякого дару або

що нічого про нього не чув. У іншому разі життя стане трагедією з наслідками у вічності. Дари, спосіб служіння іншим і справи Божі маємо розпізнати, розвинути й негайно запустити механізм їхнього застосування. Недостатньо «мати дар», його треба використовувати. Тіло Христове не може повноцінно функціонувати, якщо ми з вами не виконуємо завдань, поставлених перед нами самим Богом. Ось чому маємо стежити, «...щоб поділення в тілі не було, а щоб члени однаково дбали один про одного» (1 Кор. 12:25).

Якщо не знаєте, який ваш дар, то вдумливо прочитайте Послання до римлян 12, Перше послання до коринтян 12, Послання до ефесян 4 і Перше послання Петра 4. Приділіть достатньо уваги молитві під час вивчення цих уривків. Попросіть членів церкви допомогти вам розпізнати свої дари. Можете розповісти, якими, на вашу думку, дарами володієте. Проте не наполягайте на своєму. Перевірте, чи погодяться з вашою думкою пастор і громада. Не соромтеся поспілкуватися про це з багатьма. Ми не обов'язково маємо ті дари, які вважаємо, що маємо або хотіли б мати. Дух Святий знає найкраще, які дари вам довірити. Дари, що Він дає, найкращі для церкви. Якщо у вашій церкві не вчать про необхідність розпізнавати, розвивати й застосовувати духовні дари, то попросіть своїх лідерів розпочати курс на цю тему.

Перелік деяких навичок, здібностей, дарів, що потребує церква:

Адміністрування (організаційна структура, стратегія, контроль за виконанням завдань, лідерство);

Розвідка (дослідження, збір, упорядкування й аналіз фактів та інформації, облік і систематизація даних, документація, офісна робота, комп'ютери, техніка тощо);

Популяризація й розповсюдження інформації (поширення даних через засоби масової інформації);

Заступництво (ефективна молитва, духовна боротьба);

Проповідництво (масові заходи, євангелізації);

Навчання, викладання (викладання Біблії у невеличких групах, навчання Біблійних принципів, Біблійної тематики тощо);

Свідчення (поширення Євангелії на особистому рівні);

Музика (написання музики, керівництво музичними заходами, участь у музичному служінні);

Зцілення (духовне, розумове, емоційне, фізичне);

Звільнення, визволення (від окультичного минулого, духовних атак сатанинських сил, одержимості);

Віра (втручання Бога у проблеми особистого життя, бізнесу, суспільних відносин);

Відвідання (відвідання людей там, де вони потребують підтримки, – вдома, у лікарнях, в'язницях, інших закладах);

Дисципліна (порада, докір, виправлення);

Допомога (практична);

Благочинство (матеріальна допомога, фінансова консультація);

Консультавання (поглиблений погляд на особисті, сімейні, соціальні, бізнес-проблеми);

Гостинність (готування їжі, прання, догляд за приміщенням, приймання гостей, розваги);

Утішення (моральна підтримка, співчуття, розуміння, уміння вислухати);

Служіння новонаверненим (інструкції, поради, підказки);

Розрізнення (духів);

Інші дари (можете самостійно продовжити перелік дарів, що будують Церкву).

Організація кожної помісної церкви має бути такою, щоб дари функціонували ефективно й цілодобово. На кожен дар має

бути по одному-двоє відповідальних за його використання в необхідний момент, незалежно від того, зручно це чи незручно. Звісно, самозречення та самопожертва відіграють вагому роль у служінні Тіла. У цьому й полягає справжнє християнство. Якщо думаєте, що християнство – це релігія особистого комфорту й зручностей, то глибоко помиляєтеся. Ваша віра коштуватиме вам життя! Біблія називає це «співрозп'яттям». Звикайте до цього. Такий стиль Ісуса.

Християн мають знати не за намірами й обіцянками, а за дійсністю і якістю виконаної роботи. Я повинен мати можливість негайно зв'язатися зі своїм керівником, що відповідальний за практику дарів (цього керівника заздалегідь підготувала й призначила церква, членом якої я є). Він або вона зв'язується з тими, хто мають певний дар, якої б сфери це не стосувалося: 1) молитви заступництва у разі непередбачуваних обставин на фізичному чи духовному рівнях; 2) практичної допомоги – надати транспортний засіб чи їжу, організувати прибирання тощо. Найперша структура, до якої мають звертатися брати та сестри в разі потреби, – це церква. Моя церква має бути моїм найпершим джерелом турботи. Зрештою, це моє Тіло.

Біблійні уривки про дари: 2 Сам. 6:5; 2 Хр. 29:25; Йова 29:15-16; Пс. 91:1; Пс. 150:3-6; Прип. 2:3-6; Прип. 31:20; Дан. 2:21; Матв. 16:24; Матв. 25:31-46; Лук. 14:33; Дії 20:35; Дії 22:14-15; Рим. 8:26-27; Рим. 12; Рим. 14:1; 1 Кор. 9:10-13; 1 Кор. 12 та 13; Гал. 6:1-3; Еф. 4; Еф. 6:18; Кол. 3:16; 1 Сол. 5:11; 1 Тим. 2:1-2; Євр. 13:2; Яков. 1:5; 3:17; Яков. 2:14-16; 1 Пет. 4.

Добрі вчинки

Загальні аспекти

Богу ніколи не було байдуже до бідних, нужденних, вдів та сиріт. Про добрі вчинки чимало написано в обох Заповітах. У цьому розділі ми зупинимося на тому, що очікується від нас у Новому Заповіті.

«Бо ми Його твориво, створені в Христі Ісусі на добрі діла, які Бог наперед приготував, щоб ми в них перебували» (Еф. 2:10).

«І уважаймо один за одним для заохоти до любови й до добрих учинків» (Євр. 10:24). Чи можуть люди сказати, що ви маєте «заохоту до добрих учинків»? Якщо ви сповнені наснаги до добрих учинків, то, ймовірно, в духовному плані у вас все в порядку. «[Ісус Христос]... що Самого Себе дав за нас, щоб нас визволити від усякого беззаконства та очистити Собі людей вибраних, у добрих ділах запопадливих [охочих]» (Тит. 2:14).

«А Бог має силу всякою благодаттю вас збагатити, щоб ви, мавши завжди в усьому всілякий достаток, збагачувалися всяким добрим учинком, [...] щоб усім ви збагачувались на всіляку щирість, яка через нас чинить Богові дяку» (2 Кор. 9:8,11).

«Не забувайте ж і про добротинність та спільність, бо жертви такі вгодні Богові» (Євр. 13:16). Йдеться не тільки про «спільність» – ділитися з іншими, а й про «жертви» – робити це, жертвуючи власними інтересами! Якщо наша добротинність не коштує нам нічого, то це не та жертва, про яку сказано в уривку.

Турбота про членів церкви

«Хто приймає пророка, як пророка, той дістане нагороду пророчу, хто ж приймає праведника, як праведника, той дістане нагороду праведничу. І хто напоїть, як учня, кого з малих цих бодай кухлем водиці холодної, поправді кажу вам, той не згубить нагороди своєї» (Матв. 10:41-42).

«А хто має достаток на світі, і бачить брата свого в недостатчі, та серце своє зачинає від нього, то як Божа любов пробуває в такому? Діточки, любімо не словом, ані язиком, але ділом та правдою!» (1 Ів. 3:17-18).

«...Знаєте ви дім Степанів, що в Ахаї він первісток, і що службі святим присвятились вони» (1 Кор. 16:15). (У Старому Заповіті «святими» вважали людей, що присвятили своє життя Богу, божих людей. У Новому Заповіті «святими» вважаються «відділені» для служіння Господу. Це стосується всіх дітей Божих).

«Беріть уділ у потребах святих, будьте гостинні до чужинців!» (Рим. 12:13).

«Будьте гостинні один до одного без нехоті!» (1 Пет. 4:9).

«А роблячи добре, не знуджуймося, бо часу свого пожнемо, коли не ослабнемо. Тож тому, поки маємо час, усім робімо добро, а найбільш одновірним!» (Гал. 6:9-10).

Церква першого століття забезпечувала потреби всіх своїх нужденних братів та сестер. Уряд жодним чином не стосувався їхньої підтримки. Не існувало тоді й зниженої податкової ставки за участь у благочинстві, як це є в деяких країнах.

Сироти та вдови

Пам'ятаєте, що сказав Яків (1:27) про правдиву побожність? «Чиста й непорочна побожність перед Богом і Отцем оця: зглянутися над сиротами та вдовицями в утисках їхніх, себе берегти чистим від світу». Вдова чи сирота можуть страждати через матеріальну потребу чи емоційні переживання. В обох випадках вони потребують допомоги, нашої допомоги. Проте церква не повинна помагати всім вдовам. Апостол Павло докладно розповідає про умови й вимоги до такої допомоги в 1 Тим. 5:3-16.

Бідні

У Посланні до галатів 2:10 апостол Павло писав: «...Тільки щоб ми пам'ятали про вбогих».

Фінанси

Підтримка Ісуса

Навіть земне служіння Христа передбачало фінансування. Після того, як залишив роботу столяра, Ісус разом із апостолами жив на гроші, що давали люди. Тогочасна релігія не гарантувала анічогісінько, а організація нової церкви ще не сформувалася. Цікаво, що ніхто не закликав до збору пожертвувань або до «кроку віри», щоб регулярно виділяти кошти на підтримку того чи того служіння.

Які ж люди підтримували Ісуса? Мабуть, ті, кому найбільше допоміг Він. Жінки. Євангелія звільнює жінок соціально, робить їх рівними з чоловіками у Царстві Божому (див. Гал. 3:28). Здається, також більшість жінок чуйніше відгукувалися на фізичні й духовні потреби людей, аніж більшість чоловіків.

«Було там багато й жінок, що дивилися здалека, і що за Ісусом прийшли з Галілеї, і Йому прислужували» (Матв. 27:55). «...І Іванна, дружина Худзи, урядника Іродового, і Сусанна, і інших багато, що маством своїм їм [Ісусові та апостолам] служили» (Лук. 8:3).

Ви можете подумати: «Якби я жив у той час, то неодмінно допомагав би Ісусові». Що ж, не пізно почати сьогодні. Питання досі актуальне. Ісус не проти, щоб ви підтримували Його служіння зараз. «...Що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих, те Мені ви вчинили» (Матв. 25:40).

Фінансова підтримка церковних лідерів і працівників

«Павло, [...] вибраний для звіщання Євангелії Божої» (Рим. 1:1).

Ось ми й торкнулися теми фінансової підтримки церковних лідерів і працівників. Чи повинна їх підтримувати церква? Чи мають вони дбати про свій фінансовий стан самостійно?

Християни деяких країн вважають, що пастори та євангелісти мають забезпечувати себе самостійно. Така точка зору може формуватися й через національно-культурні особливості, і через вплив певної іноземної культури. Змінити такі переконання не просто. Якщо й потрібно змінювати, то поступово. Окрім того, різниця між традицією та Святим Письмом не завжди помітна. Яким би не було ваше середовище, варто ставитися до питання фінансового забезпечення відкрито, з готовністю переглянути свої погляди з Біблійної точки зору. Значну роль відіграють обставини, конкретні ситуації і, певна річ, звичаї.

Деякі християни мислять таким чином: «Я живу, як апостол Павло! Він же забезпечував себе самостійно. Якщо це вдалося йому, то під силу й мені». Та не все так просто. Павло не був зобов'язаний займати таку позицію. Він навмисне обрав такий підхід на певний недовготривалий період часу й у конкретній ситуації. Бувало, він взагалі відмовлявся отримувати допомогу (див. 2 Кор. 11:7-12; 2 Сол. 3:7-10). В інших випадках він не лише приймав підтримку, а й надихав її збільшувати (див. Фил. 4:14-18). У будь-якому разі, Божі принципи й матеріальне забезпечення незмінні.

Сучасний служитель церкви чи місіонер, якщо забажає, особливо, коли потребує підсилити матеріальну базу, то зазвичай має свободу дій і повне право забезпечувати себе самостійно. Чимало проповідників і місіонерів бажають ні від кого не залежати й підтримувати себе самостійно, проте втілити такий задум вдається не завжди, до того ж, така позиція не найкраща з точки зору церкви й служіння.

Читаючи книгу Дій святих апостолів, звернімо увагу на те, що Павло не займався виробленням наметів, коли перебував у Филипах. Спочатку новонавернена Лідія та вся її родина гостинно прийняли апостолів Павла і Силу в себе вдома, дбали про їхні потреби (див. Дії 16:13-15). А ви дбали коли-небудь про потреби пастора, євангеліста чи місіонера у себе вдома?

Згодом відповідальність за підтримку апостолів узяла на себе церква. Тоді вони цілком віддалися своєму головному покликанню – проповіді Євангелії. Церква у Филипах й надалі підтримувала Павла, коли він пішов до Македонії та Солуня (див. Фил. 4:10-18).

Церква відповідальна за те, щоб Євангелія поширювалася й щоб проповідники Доброї Новини мали матеріальну свободу плідно виконувати цю місію. Коли Ісус послав сімдесят двоє учнів, то сказав: «Зоставайтеся ж у домі тім самім, споживайте та пийте, що є в них, бо вартий робітник своєї заплати. Не ходіть з дому в дім» (Лук. 10:7).

«Хто коштом своїм коли служить у війську? Або хто виноградника садить, і не їсть з його плоду? Або хто отару пасе, і не їсть молока від отари? [...] Коли ми сіяли вам духовне, чи ж велика то річ, як пожнемо ми ваше тілесне? [...] Так і Господь наказав проповідникам Євангелії жити з Євангелії» (1 Кор. 9:7,11,14). Повторимо: «Господь наказав проповідникам Євангелії жити з Євангелії». Спробуйте дати відповідь на запитання про матеріальне забезпечення саме так.

Це ще не все. «А хто слова навчається, нехай ділиться всяким добром із навчаючим [англ. інструктором]» (Гал. 6:6). «Всяким добром» – мається на увазі гроші, матеріальні блага чи послуги. Фрази на зразок «Хай вас Бог благословить» або «Я молитимусь за вас» у цьому випадку не працюють.

«А пресвітери, які добре пильнують діла, нехай будуть наділені подвійною честю, а надто ті, хто працює у слові й науці. Бо каже Писання: «Не в'яжи рота воліві, що молотить», та: «Вартий працівник своєї нагороди» (1 Тим. 5:17-18).

Блаженна та церква, що створює належні умови для того, щоб служителі Божі могли повноцінно присвячувати свій час служінню, без розпорошення на зайві справи.

Йдеться не лише про підтримку *служителя*. Йдеться також про підтримку самого служіння, заходів церкви з розповсюдження Євангелії – витрати на подорожі, обладнання, проживання, приміщення, матеріали. Чи повинна християнська церква дбати про своє служіння чи своїх служителів меншою мірою, ніж дбає держава чи діловий світ? Навпаки, церква має першою подавати добрий приклад.

У будь-якому разі, фінанси відіграють законно вагому й невід'ємну роль у житті церкви й місії. Через те, що зажерливість до грошей, «грошолюбство» – це «джерело всякого зла», то і дохідну, і витратну частини служіння треба уважно й ретельно контролювати. Це мають здійснювати кілька осіб, що мають репутацію чесних і цілісних віруючих.

«...Остерігаючись того, щоб хто не дорікав нам цим достатком [фінансовим], що ним служимо ми, дбаючи про добро не тільки перед Богом, але й перед людьми» (2 Кор. 8:20-21).

Розглянувши Біблійні уривки, ми тепер бачимо й «брудну» політику деяких церков. З самого початку існування ранньої християнської церкви було чимало хитрунів з викривленою вірою, що бажали заробляти гроші на Євангелії. Вони були «людьми зіпсутого розуму й позбавлених правди, які думають, ніби благочестя – то зиск [англ. фінансова вигода]» (1 Тим. 6:5). «Бо ми [апостол Павло і його помічники] не такі, як багато-хто, що Боже Слово фальшують [англ. peddle – торгують вроздріб, зр. карелеу – комерціалізують], але ми провіщаємо із щирости...» (2 Кор. 2:17). Хіба не чітко сказано? Жодної комерції, жодних прибутків для себе з Євангелії Божої!

Це було тоді, в I столітті після Різдва Христового. А сьогодні? Нині, як ніколи, розплодилось безсоромних торгашів Словом Божим. Існують персони, які «в ім'я Бога» розбагатіли на продажі Євангелії благодаті. Де тільки можливо, наплодили

корпорації, що звільняються від податку й не відповідальні за свої дії ні перед ким або мають безпорадні «ради» директорів лише на папері. Іронічно, але деяких із євангеломерчендайзерів високо шанують у окремих християнських колах. Оскільки Бог справедливий, то настане день, коли «євангелокомерсантам» доведеться постати перед Творцем Усесвіту (див. 2 Кор. 11:13-15).

Вважаю, що Господу бридко спостерігати за некерованою фінансово-матеріальною несправедливістю, що Він бачить у християнському світі. Деякі брати та сестри мають набагато більше, ніж насправді потрібно, в той час як інші ледь зводять кінці з кінцями. Що більше багатства довіряє Господь у руки деяких християнин, то більше вони витрачають на себе. Це не по-Біблійному.

«Хай не буде для інших полегша, а тягар для вас, але рівність для всіх. Часу теперішнього ваш достаток нехай нестаткові їхньому [у той час збіднілим християнам Єрусалиму] допоможе, щоб і їхній достаток був на ваш нестаток, щоб рівність була, як написано: Хто мав багато, той не мав зайвини, а хто мало, не мав недостачі» (2 Кор. 8:13-15).

Я не кажу, що кожен християнин, що отримує прибутки з продажу видання Євангелії, – корупціонер або дбає лише про власний матеріальний добробут. Він чи вона можуть щиро вірити, що нічого поганому в їхній діяльності нема. Я не кажу, що Євангелію заборонено продавати, щоб повернути собівартість. Кажу про те, що ніхто не повинен «наживатися» на Євангелії, отримувати власну вигоду від продажу Слова Божого. Винятком може бути хіба що ситуація, коли така діяльність – єдина, якою займається і завдяки якій виживає людина; але й при цьому дохід має бути незначним, зарплата – скромною.

Іншими словами, я переконаний, що використовувати Богом дані духовні дари, здібності, таланти задля власних переваг, матеріального збагачення й престижу – в корені неправильно. Таке управління я називаю фальшивкою. Таку підробку можна побачити на дешевих базарах, де торгують сфабрикованими товарами – розміщують відомий бренд на нікчемній продукції, аби нагріти руки. Така діяльність – не виконання управлінських функцій, а зловживання фондовими коштами.

«Є різниця між дарами милости, Дух же той Самий. Є й різниця між служіннями, та Господь той же Самий. Є різниця й між

діями, але Бог той же Самий, що в усіх робить усе. І кожному дається виявлення Духа на користь» (1 Кор. 12:4-7). «Ви дармо [безкоштовно] дістали, дармо [безкоштовно] й давайте» (Матв. 10:18).

Членство

У багатьох культурах, особливо на Заході, акцент ставиться на особистій незалежності та індивідуалізмі. На жаль, такий егоцентричний світський менталітет інфікував церкву. Христос бере близько до серця ситуації, коли ми ігноруємо інших членів церкви, нехтуємо ними, погано ставимося до Його тіла. «Грішачи так проти братів та вражаючи їхнє слабе сумління, ви проти Христа грішите» (1 Кор. 8:12).

«Братство любіть» (1 Пет. 2:17).

«Любіть один одного братньою любов'ю; випереджайте один одного пошаною!» (Рим. 12:10).

«Не кидаймо збору свого, як то звичай у деяких, але заховаймося, і тим більше, скільки більше ви бачите, що зближається день той [повернення Христа]» (Євр. 10:25).

Неможливо все це виконувати, якщо не збиратимемося разом.

Якщо людина ототожнює себе з Христом (Головою Тіла), то також ототожнює себе з народом Ісуса – Тілом Христовим. Наше ставлення до церкви має бути таким, яким було в Ісуса Христа: любов і самопожертва. У Посланні до ефесян 5:25-27 сказано: «...Христос полюбив Церкву, і віддав за неї Себе, щоб її освятити, очистивши водяним купелем у слові, щоб поставити її Собі славною Церквою, що не має плями чи вади, чи чогось такого, але щоб була свята й непорочна!»

Як частинка Тіла Христового, я не можу жити й функціонувати, якщо не перебуваю в постійному контакті з Ним. Одна частинка не зможе працювати сама собою, ані самостійно вижити. Мені конче необхідне Тіло; Тілу потрібен я. Бог покликав нас, віруючих в Ісуса Христа, до прямих стосунків з Собою та одних з одними.

Членство в церкві нагадує оркестр. Кожен музикант має налаштувати свій інструмент під першу скрипку, грати свою партію й уважно слухати інших учасників оркестру, гармонійно

вливаючись у спільний звук. Оркестр не може нормально звучати, якщо музиканти не приходять на репетицію (підготовку, тренінг), якщо не вчать грати синхронно й відчувати одне одного (будувати стосунки в команді), якщо діють, як кому заманеться (зайва незалежність), якщо не звертають увагу на рухи диригента (не йдуть за своїм Лідером).

«...Корячися один одному у Христовім страху» (Еф. 5:21). Відвідувати церкву – добре, але не достатньо. Маєте *приєднатися* до церковного тіла. Приєднатися, ототожнити себе з місцевою громадою (див. Дії 17:4,34; Еф. 2:21; 4:16; Кол. 2:19). Вам треба *присвятити* себе цій справі. Маєте взяти на себе *відповідальність* і *звітність*. Ви або активний член громади віруючих, або віруючий, який не зрозумів сутності церкви.

Ісус сказав: «...Побудую Я Церкву Свою...» (Матв. 16:18). Чи може Ісус побудувати «Церкву Свою» без нікого? Ні! Він – Голова, але ми – решта Його тіла. Я або виконую свою роль, або гальмую процес. Або будує церкву з Христом і для Христа, або перешкоджаю Їй і руйную Її. Або «за», або «проти». Не можу займати «нейтральну» позицію або ухилитися від відповідальності.

Умов для «незалежного духа» в Тілі Христовому не передбачено. Для чого існує церковне тіло, якщо не для взаємопідтримки й служіння? Якщо не можете отримати підтримки від Тіла Христового, тоді від кого? Слава Ісусу Христу за пролиту кров, завдяки якій сім'я Божа – набагато ближча, ніж «кровні» родичі!

Ніхто не може духовно розвиватися або духовно будувати інших, якщо не зустрічається й не співпрацює з членами Тіла Христа. (Звісно, існують винятки – хронічно хворі, тимчасово недієздатні. Однак здорові члени Тіла Христового можуть і повинні таких членів відвідувати). Христос розраховує на мене щодо побудови Його церкви.

П'ять типових функцій життя церкви:

- Прославляти Бога через поклоніння;
- Проголошувати всім народам Божу Євангелію благодаті в Ісусі Христі;
- Навчати членів громади про те, що означає бути християнином;
- Служити людям у сфері їхніх потреб;
- Виконувати все Слово Боже на особистому рівні.

Два таїнства

Хрещення

Що означає слово «хрещення»?

Слово «хрестити» означає повністю «занурювати». Занурити, тобто на мить опустити людину під воду, символізує смерть, поховання й розп'яття Ісуса Христа, як зазначено у Посланні до колосян 2:12: «Ви були з Ним поховані у хрищенні, у Ньому ви й разом воскресли через віру в силу Бога, що Він з мертвих Його воскресив».

«І охрестившись Ісус, зараз вийшов [піднявся] із води. І ось небо розкрилось, і побачив Іван Духа Божого, що спускався, як голуб, і сходив на Нього» (Матв. 3:16). Коли Пилип хрестив ефіопського вельможу, то обидва «...увійшли до води, і охрестив він його» (Дії 8:38). Вони перебували в пустелі на дорозі, що вела з Єрусалиму до Гази, проте навіть там знайшли озерце. Навіщо було заходити у воду, окрім іншої мети, ніж хрещення, занурення у воду? Адже свита урядовця мала достатньо запасів води для того, щоб лише пирснути на голову чи трішечки окропити її.

Мені важко уявити ситуацію, в якій здійснити водне хрещення у Біблійному розумінні (занурення) було б неможливо. Проте існують особливі обставини, наприклад, нестача відповідних приміщень, обмежені умови у в'язницях із суворим режимом тощо. Тому не впевнений, як ставитися до практики окроплення у таких місцях. Тим більше, якщо згадати Євангельську розповідь про злочинця, розп'ятого поруч із Христом. На противагу цьому, в сучасних умовах, коли «все є», чимало новонавернених крутять носом – хреститися чи не хреститися.

Деякі церковні лідери зайшли так далеко, що заявляють: краще взагалі не хрестити, аніж хрестити у воді! Я особисто вважаю: якщо занурення у воду неможливе, то бажання новонаверненого хреститися треба поважати й знайти альтернативний варіант. Кожна місцева та регіональна церква має вирішувати, як саме здійснювати хрещення, особливо у незвичних обставинах, не забуваючи про глибоке символічне значення цього таїнства.

Чи потрібне хрещення?

Ісус заповідав, щоб усі навернені були хрещені: «Тож ідіть, і навчіть всі народи, хрестячи їх в Ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа» (Матв. 28:19). «...Ісус, охрестившись, молився...» (Лук. 3:21). Ісус подав приклад, коли Його хрестив Іван Хреститель: «А Ісус відповів і сказав йому: «Допусти це тепер, бо так годиться нам виповнити всю правду» (Матв. 3:15).

Коли три тисячі людей прийняли Христа у день П'ятидесятниці, апостол Петро наказав їм хреститися (див. Дії 2:38,41). Він учинив так само, коли Корнелій (язичник) з усім своїм сімейством відгукнувся на Добру Новину (див. Дії 10:47-48).

Хто може хреститися?

Ісус чітко сказав: «Хто увірує й охреститься, буде спасений, а хто не увірує, засуджений буде» (Марка 6:16).

Отже, лише ті, хто досягли свідомого віку й розуміють Євангелію, вірять у Неї і приймають її, мають хреститися. Тоді це хрещення віруючого. Проте ми не говоримо лише про дорослих. Будьмо обережними, щоб не обмежувати дію Святого Духа в житті дітей. Мені було чотири роки, коли свідомо, осмислено й добровільно відмовився від агностицизму й став теїстом. Мені було сім років, коли почав ставити запитання про Божий план спасіння.

Людина має бути народжена згори перед тим, як по-справжньому приймати хрещення. Хрещення не повинно відбутися раніше, ніж людина проголосить, що Ісус Христос – Господь (див. Рим. 10:9-10).

Коли треба хреститися?

У деяких країнах і культурах нововернені мають пройти випробувальний період перед тим, як церква дасть дозвіл хреститися. Служителі таких громад вважають, що мають достатньо підстав для такої практики. У інших країнах нововернені хрестяться одразу й не чекають дозволу.

У I столітті хрещення дозволялося одразу після того, як людина приймала Христа як особистого Спасителя. Пилип хрестив

ефіопського вельможу за кілька хвилин після того, як той прийняв у серце Христа (Дії 8:38). В одному з віршів книги Дій Лідія з міста Филипи відгукнулася на послання апостола Павла. У наступному вірші читаємо, що вона хрестилася (див. Дії 16:14-15). Павло і Сила хрестили тюремного сторожа разом з усім його сімейством «негайно» – тієї ночі, коли він увірував (див. Дії 16:33).

Хрещення – це зовнішній прояв внутрішнього духовного відродження. Хрещення існує для віруючих, які, мов новонароджені немовлята, ступають першими кроками свого християнського життя. Хрещення не має нічого спільного з тим, щоб нарешті досягти рівня «достойності», ані з поглибленим розумінням істини, духовним стажем і зрілістю. Проте важливо, щоб людина, котра забажала прийняти водне хрещення, мала справжнє переживання народження згори. Вивчити правильні релігійні слова не достатньо.

У церквах I століття хрещення вважалося умовою для членства в громаді віруючих. Таке правило мало смисл, бо хрещення – Божий задум, ініційований Христом для свого духовного тіла.

Переваги хрещення

- Сповідування віри цінніше, коли виражене публічно, сповнене смислу, озвучене акустично.
- Заява, висловлена вголос перед людьми, має глибший зміст і пам'ятається.
- Може бути першим досвідом свідчення про Бога перед людьми.
- Хрещення ідентифікує нас із особливою групою людей – тілом Христовим.
- Неспасенному спостерігачеві набагато легше зрозуміти духовне значення того, що можна побачити очима.

Духовне значення хрещення

Занурення у воду означає смерть Ісуса Христа за наші гріхи, а також нашу смерть для гріха й свого «єго».

Вихід із води означає воскресіння Ісуса Христа, перемогу над силами темряви, плату за гріх і можливість воскреснути кожному з нас для Бога. Хрещення також символізує перемогу над фізичною смертю. Христос воскрес, воскреснемо й ми.

Хрещення – символічне погребіння гріховного життя й народження нового, вгодного Христу. Коли людина проходить через «поховання» з Христом під час занурення у воду, він чи вона таким чином демонструють згоду з Богом у тому, що їхня гріховна природа заслуговує смерті (див. Рим. 6).

Хрещення – символ очищення й звільнення від гріха, появи оновленого чистого сумління перед Богом, звільнення від почуття провини (1 Пет. 3:21). «Він [Бог] нас спас не з діл праведности, що ми їх учинили були, а з Своєї милости через купіль відродження й оновлення Духом Святим» (Тит. 3:5).

Хрещення не дає спасіння душі. Лише кров Христа очищає від гріха (див. Еф. 1:7; Ів. 1:7; Об. 1:5) і лише віра дає спасіння (див. Еф. 2:8; Гал. 2:16). Ми не хрестимося для того, щоб спастися; ми хрестимося, бо спасенні. «Бо сили немає ані обрізання, ані необрізання, а створіння нове» (Гал. 6:15).

Господня вечеря

(Див. Матв. 26:17-29; Лук. 22:13-20; 1 Кор. 11:23-32).

Євхаристія (*англ.* eucharist, від *гр.* вдячність, радість) – зосереджує нашу увагу на Христі, Його розп'ятті, стражданнях, смерті, похованні й воскресінні. Ми регулярно святкуємо Господню Вечерю; інакше приречені забути те, що пережив невинний Христос заради кожного з нас, наших гріхів, нашого спасіння. Господня вечеря – постійне нагадування найголовнішого.

Чим не є Господня вечеря

Під час останньої вечері Ісус узяв хліб і сказав: «Прийміть, споживайте, це тіло Моє». А взявши чашу, і подяку вчинивши, Він подав їм і сказав: «Пийте з неї всі» (Матв. 26:26-27). Зверніть увагу на те, що Христос не заявив: «Увага! Зараз вино у чашах ваших перетвориться на кров!» Натомість, Ісус узяв чашу і мовив: «Це

[вино] – кров Моя». Господь ламав хліб, але не казав: «Дивіться! Хлібина перетворюється в плоть!» Ісус мовив: «Це [хліб] – тіло Мое». Ці слова Христос сказав до розп'яття й смерті. «...Заповіт бо важливий по мертвих, бо нічого не вартий він, як живе заповітник» (Євр. 9:17).

Це ще не все. Після того, як усі учні їли хліб і пили вино, Ісус мовив: «...Віднині не питиму Я від оцього плоду виноградного аж до дня, коли з вами його новим питиму в Царстві Мого Отця» (Матв. 26:29). Чи наступного разу перетвориться Його кров на вино? Розмірковуючи над словами Ісуса у цих уривках, вважаю, найкраще сприймати послання про хліб і вино як слова, що мають символічне значення щодо Його тіла та крові.

Переконаний, що так само, як терміни «будівля», «храм», «тіло» – символічні стосовно «церкви, причастя й хрещення – таїнства також символічні. Ісус – не «двері» й «ворота» у буквальному значенні цих слів. Ми не бекаємо по-овечому, бо «отара» також вживається у переносному значенні. Ісус – ніяка не «лоза», якщо сприймати ці слова прямолінійно; а ми – ніяке не «галуззя», якщо не розуміти це порівняння образно. Христос не справжній «наріжний камінь», що використовують будівельники, і ми не «каміння», як будівельні матеріали. Ісус – не хліб, не вода і не вино у буквальному значенні. Щоб чітко розкрити сутність глибоких духовних істин, Святе Письмо рясніє різноманітними алегоріями, притчами, порівняннями.

Навіть спілкування з Христом відбувається не на приземленому фізичному рівні; ми спілкуємося з Господом на духовному рівні. «Через те відтепер ми нікого не знаємо за тілом; коли ж і знали за тілом Христа, то тепер ми не знаємо вже!» (2 Кор. 5:16). «А хто з Господом злучується, стає одним духом із Ним» (1 Кор. 6:17).

«Чаша благословення [*зр. eulogy* – похвали], яку благословляємо, чи не спільнота [причастя] то крові Христової? Хліб, який ломимо, чи не спільнота [причастя] він тіла Христового? Тому що один хліб, тіло одне – нас багато, бо ми всі спільники хліба одного» (1 Кор. 10:16-17). Чи помітили метафору? Чаша, хліб, тіло... Чи помітили духовну аналогію?

«Всі [ізраїльтяни, що перебували у пустелі] їли ту саму поживу духовну, і пили всі той самий духовний напій, бо пили від

духовної скелі, що йшла вслід за ними, а та скеля був Христос!» (1 Кор. 10:3-4).

«Ісус же сказав їм: “Я хліб життя. Хто до Мене приходить, не голодуватиме він, а хто вірує в Мене, ніколи не прагнутиме”». (Не голодуватиме і ніколи не прагнутиме як – фізично чи духовно?) «...Я хліб живий, що з неба зійшов: коли хто споживатиме хліб цей, той повік буде жити». (Якщо атеїст або супротивник Христа скуштує такий «хліб», то чи матиме життя вічне, що дарує Христос?)

«Поправді, поправді кажу вам: якщо ви споживати не будете тіла Сина Людського й пити не будете крові Його, то в собі ви не будете мати життя. Хто тіло Моє споживає та кров Мою п'є, той має вічне життя, і того воскресу Я останнього дня. Бо тіло Моє то правдиво пожива, Моя ж кров то правдиво пиття. Хто тіло Моє споживає та кров Мою п'є, той в Мені перебуває, а Я в ньому. [...] Чи оце вас спокушує? [...] То дух, що оживлює, тіло ж не помагає нічого. Слова, що їх Я говорив вам, то дух і життя» (Ів. 6:35,51,53-56,61,63).

Що б не казали люди, у Біблії заборонено їсти чи пити кров у будь-якому вигляді: «...Душа кожного тіла – кров його, у душі його вона. І сказав Я Ізраїлевим синам: «Крові кожного тіла ви не будете їсти, бо душа кожного тіла кров його вона. Усі, що їдять її, будуть понищені» (Лев. 17:14). «Тільки м'яса з душею його, цебто з кров'ю його, не будете ви споживати» (Бут. 9:4).

«...Тіло ж не помагає нічого». Не існує справжньої переваги на матеріально-фізичному рівні або справжнього смислу від самого лише тіла. Оскільки значення й користь цих понять – духовні, то нема потреби вигадувати буквальне перетворення хліба у плоть, а вина – у кров і навпаки. У Біблії чітко бачимо аналогію: Христос настільки важливий для нас духовно, як кров для тіла фізично.

Чим насправді є причастя

- Хліб символізує втілення Христа (Його тіло);
- Вино символізує смерть Христа («...Душа тіла – в крові вона», Лев. 16:11);

- Мета таїнства – пам'ятати й проголошувати те, що Христос віддав Своє життя заради нас, показати, яку високу ціну Він заплатив заради нашого викуплення (див. 1 Кор. 11:24).

Ми також пам'ятаємо й святкуємо те, що Ісус здійснивав упорядовж перебування на землі й що здійснив для кожного з нас, радіємо життю, що Він дарував. Можливо, тому апостол Павло вживає вислів «чаша подяки».

Чаша і елементи причастя

Завдяки символізму Господньої вечері можна використовувати альтернативні засоби під час причастя.

Мені доводилося брати участь у багатьох причастях, що відбувалися в різних країнах, різних культурах, різних умовах. Інколи було неможливо дістати вино або напої з виноградного плоду. У деяких випадках деякі новонавернені християни, що раніше були алкоголіками, займали категоричну позицію та взагалі не доторкалися до вина навіть під час причастя. Чимало християн використовували напої з виноградного плоду, вироблені саме в їхній країні. Якось потрапив на Господню вечерю, де замість вина використовували молоко!

А щодо «хліба», то нема кінця-краю асортименту всіляких хлібів і хлібців, що використовують у всьому світі. Чимало віддає перевагу прісному хлібу (Лук. 22:7-8). Так, існує достатньо важливих паралелей між двома подіями – Пасхою і розп'яттям. Однак ми не маємо права відмінити Господню вечерю через відсутність маці. Хліб має символічне значення, і про це не треба забувати.

Які чаші треба використовувати під час причастя й скільки їх має бути? Ви б здивувалися, якщо не розчарувалися б, якби дізналися, скільки дискусій, суперечок і розколу церков викликає ота невеличка посудина. Але й вона – символ, тому форма, розмір і оформлення не відіграють значної ролі.

У звичайній чаші, котру передавав Ісус, не було нічого незвичайного. Оскільки в нас такої звичайної-незвичайної чаші нема, і через те, що Новий Заповіт жодних інструкцій щодо специфіки чаші не дає, ми використовуємо те, що маємо. Немає нічого особливого чи «сакрального» в матеріальних предметах

побуту. Увагу маємо скеровувати не на форму, а на зміст причастя. «То дух, що оживлює, тіло ж не помагає нічого. Слова, що їх Я говорив вам, то дух і життя» (Ів. 6:63).

Хто має брати участь у причасті і як?

Маємо споживати Господню вечерю «гідно» (1 Кор. 11:27-28). Павло не має на увазі те, треба заслужити право на причастя (хто з нас по-справжньому «достойний», по-справжньому «гідний» причастя?). Апостол пише про ставлення, з яким беремо участь у цьому таїнстві. З контексту цього уривка видно, що Павло докоряє християнам Коринта за те, що брали участь у вечері Господній «негідно». І не даремно, адже деякі коринтяни не розуміли духовного значення причастя. Інші взагалі раділи нагоді хильнути спиртного, та ще й добре закусити під час вечері, що зазвичай організовувалася після причастя. До євхаристії не можна ставитися поверхнево, штучно, бездумно. Причастя має глибокий зміст.

Бог очікує, щоб ми брали участь у Його вечері з правильним ставленням і належними манерами. Зайве казати, що «гідність» також означає правильні стосунки з Господом і людьми. Як можна сидіти за столом Господнім, коли перебуваєте за межами спілкування з Самим Господом і Його Тілом?

Істинні діти Божі – ті, хто народжені від Духа – мають брати участь у причасті завжди, коли проходить таке служіння. Я кажу «мають», тому що «не мають» жодного права ухилятися від таїнства причастя. Що ж говорить Біблія? «Нехай же людина випробує себе, і так нехай хліб їсть і з чаші хай п'є» (1 Кор. 11:28). Отже, апостол Павло надихає нас проаналізувати своє життя перед тим, як брати участь у причасті; у цьому уривку немає заклик до «утримання».

Практика «утриматися» або «ухилятися» від причастя означає відкладати на потім можливість оновити особисті стосунки з Богом і людьми. Подібне «утримання» лише сприяє накопиченню гріха. Це неправильно, не по-Біблійному. Відкладати на потім стосунки з Богом і людьми, відмовлятися від Господньої вечері означає відчинити двері дияволу. Саме лукавий і виграє у практиці «утримання», коли ми розриваємо зв'язок із Господом

і людьми. Блокувати стосунки з Головою Церкви й Тілом Христа означає піддатися на вплив сатани.

За жодних обставин духовні лідери не мають підстав радити іншим утримуватися від причастя в Господній вечері. Навпаки, вони повинні надихати принципово брати участь, попередньо висловивши свої роздуми на цю тему. Власне, така мета цього таїнства – участь. До того ж, Новий Заповіт не дає ніяких «біологічних» причин для утримання. Наприклад, фізіологічний стан жінки під час періоду не має жодного стосунку до ухилення від події. Причастя – цілком духовне дійство, фізіологія тут ні до чого.

Налагодити стосунки з Богом означає сповідь і покаяння за свої гріхи, а також пробачення гріхів, скоєних іншими стосовно вас. Налагодити стосунки з людьми означає розставити всі крапки над «і» у взаєминах із тією людиною, стосовно якої у вас гіркота на серці або яка з «гіркотою» ставиться до вас (Матв. 5:23-24; Мар. 11:25-26; 1 Пет. 3:7). Я сказав «налагодити стосунки» й «розставити всі крапки над “і”», тому що ігнорування проблем – не Біблійний підхід, не варіант «Б», не вирішення питання з точки зору Святого Письма. Напружені чи зіпсовані стосунки треба налагоджувати негайно, щоб брати участь у причасті «гідно».

Тільки не треба чекати до наступної вечері Господньої, аби розставити оті крапки в стосунках із Богом та людьми. Розв'яжіть усі вузли сьогодні, «до заходу сонця». Якщо не можете примиритися з братом чи сестрою, то Бог не зможе прийняти ваш «дар» молитви, поклоніння, служіння, фінансової пожертви. Ми покликані жити одні з одними у мирі, зі свого боку робити усе для цього можливе. Маємо ставитися одне до одного належно – прощати, зважати на особливості й потреби, поважати. Найкраще спочатку судити себе, а потім чекати на Божу волю, те, як розсудить Він (див. 1 Кор. 11:31).

У багатьох євангельських церквах Заходу віруючих запрошують брати участь у причасті навіть тоді, коли їх не хрестили і навіть тоді, коли вони не належать до жодної громади. Я особисто вважаю, що було б найкраще, коли церква наголосила би на тому, щоб така особа хрестилася й стала членом якоїсь громади після навернення до Христа, після щирого покаяння. Інакше це

випадає фальшивої «незалежності». Справжнє християнство має звітність, спільність із тілом Христовим.

Таємниця, «тепер виявлена святим»

Ось такі основи Церкви Божої, що базується на Ісусі Христі, – її композиція, природа, функції та місія. Сподіваюся, ви – активна частинка цього Організму, всесвітнього феномену, великого Божого проекту, дорогоцінного каменя на короні Його звершень. Апостол Павло говорить про церкву як про «...таємницю, заховану від віків і поколінь, а тепер виявлену Його святим, що їм Бог захотів показати, яке багатство слави цієї таємниці між поганями, а вона – Христос у вас, надія слави!» (Кол. 1:26-27).

Апостол Павло пише віруючим у Лаодикії: «Хай потішаться їхні серця, у любові поєднані, для всякого багатства повного розуміння, для пізнання таємниці Бога, Христа, в Якому всі скарби премудрости й пізнання заховані» (Кол. 2:2-3). У чому ж полягає таємниця? Ісус Христос – Його народження, життя, смерть, воскресіння, вічна церква!

«...Ми говоримо Божу мудрість у таємниці, приховану, яку Бог перед віками призначив нам на славу, яку ніхто з володарів цього віку не пізнав; коли б бо пізнали були, то не розп'яли б вони Господа слави!» (1 Кор. 2:7-8).

«Мені, найменшому від усіх святих [апостола Павлу], дана була оця благодать, благовістити поганам недосліджене багатство Христове, та висвітлити, що то є зарядження таємниці, яка від віків захована в Бозі, Який створив усе, щоб тепер через Церкву була оголошена початкам та владам на небі найрізніша мудрість Божа, за відвічної постанови, яку Він учинив у Христі Ісусі, Господі нашім» (Еф. 3:8-11).

Питання: яким чином я допомагаю здійснити великі Божі наміри та Його вічні цілі?

12

СТОСУНКИ З ЛЮДЬМИ

Людина за своєю природою – соціальна, створена спілкуватися. Бог створив нас для стосунків із Ним і людьми. Тому ми ростемо й розвиваємося – розумово, емоційно, духовно. Кожен день кидає нам виклик – усувати непорозуміння й протистояння, долати труднощі й розв'язувати проблеми, що виникають серед людей – удома, в церкві, у навчальному закладі, на роботі, під час дозвілля. У цих сферах маємо застосовувати Біблійні принципи управління.

Жити в мирі з іншими

Біблійні принципи завжди стосуються соціального середовища. Я не можу бути успішним Господнім управлінцем, якщо не розвиваю здібності для суспільних відносин. Життя людини полягає у стосунках з іншими, умінні жити в злагоді з тими, хто нас оточує, творити для них добро. Самоізоляція – ненормальне, неприродне й не притаманне людині. Недарма в бібліотеках і книжкових магазинах море книг і аудіоматеріалів про міжособистісні відносини.

Мабуть, у кожного з нас свої міркування на цю тему. Але яка точка зору Бога? Його сутність радикально відрізняється від

нашої, тому Його концепції можуть також радикально відрізнятися.

Бог знає все про взаємини з людьми, адже Сам їх створив. Ми прийняли Його природу, тому озброєні всім необхідним для того, щоб активізувати півкулі свого мозку й відчувати різні ситуації серцем. Правильне управління зосереджене на Бозі, черпає силу в Бога, керується Богом.

СЛУЖІННЯ В ЛЮБОВІ

Бог закликає нас 1) служити одне одному; 2) здійснювати це з любов'ю – кого і чого не стосувалося б наше служіння. Маємо «любов'ю служити один одному!» (Гал. 5:13). З точки зору Господа, в цьому й полягає суть наших стосунків з людьми. Служіння без любові або любов без служіння не мають нічого спільного зі справжнім християнством. Ваші стосунки з людьми настільки важливі Богу, наскільки важливі ваші стосунки з Ним. Коли було б інакше, то інакше звучала б і велика заповідь (див. 1 Ів. 4:20-21).

У Євангелії від Івана 15:9,12 Ісус розповідає про природу і якість служіння в любові Божій: «Як Отець полюбив Мене, так і Я полюбив вас. Перебувайте в любові *Моїй!*» Зверніть увагу на останні слова – «перебувайте в любові *Моїй*». Любов, що походить від нашої персони, неадекватна для Божої місії. Нам конче необхідна Його любов, щоб любити так, як любить Він. Як саме Бог Отець і Син полюбили нас? «А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками» (Рим. 5:8). Господь хоче бачити, як Його любов перебуває у нас і переливається на інших.

Та любов, що дає нам Бог щодня, набагато перевершує людську. «Любіть ворогів своїх, благословляйте тих, хто вас проклинає, творіть добро тим, хто ненавидить вас, і моліться за тих, хто вас переслідує, щоб вам бути синами Отця вашого, що на небі, що наказує сходити сонцю Своему над злими й над добрими, і дощ посилає на праведних і на неправедних. Коли бо ви любите тих, хто вас любить, то яку нагороду ви маєте? Хіба не те саме й митники роблять?» (Матв. 5:44-46). Наша нагорода на небесах значною мірою залежить від того, як ми поведимося з людьми на землі. Вважаю, що девізом християнина має бути: «Служити в любові!»

Хіба Ісусові не байдуже?

Бог сприймає близько до серця стосунки людей, бо створив їх за образом Своїм і подобою. Бог ставиться до стосунків не абстрактно, а особисто. Відчуває власну відповідальність. «Тоді чому довів світ до такого?» – обуряться деякі. Бог безперечно може поставити кожного на своє місце й неодмінно це здійснить. Поки що сатана й вперте богохульне людство наполегливо здійснюють власну політику на землі так, як хочуть. Світські персони не прагнуть Божого втручання чи Божої участі, хіба що за винятком приказки «як тривога, то до Бога».

Отже, на певний час Господь дозволяє людям демонструвати, як уміло обходяться без Нього.

Коли справи в цьому світі стануть аж зовсім кепськими (у цьому немає сумнівів), Бог знову візьме все під Свій посилений контроль. Будьмо терплячими. Бог має Свою шкалу часу, Він ніколи не відстає від графіка. Ми, послідовники Христа, маємо жити «згідно з Христовою Євангелією» «в однім дусі», «борючись одностайно за віру євангельську і ні в чому не боячися противників» (Фил. 1:27-28).

Небесний Отець знає, що в багатьох випадках нам необхідно пройти крізь тяжкі часи. Для цього може бути декілька причин. Насамперед, щоб Господом нашого життя по-справжньому став Ісус Христос. Адже закласти надійну основу життя, якою є Христос, і будувати на цій основі – Біблійний підхід до управління життям.

«Хто заподіє вам зле, коли будете ви оборонцями доброго? А коли ви за правду й страждаєте, то ви блаженні! А їхнього страху не бійтеся, і не тривожтеся! А Господа Христа святіть у ваших серцях, і завжди готовими будьте на відповідь кожному, хто в вас запитає рахунку про надію, що в вас, із лагідністю та зо страхом. Майте добре сумління, щоб тим, за що вас обмовляють, немов би злочинців, були посоромлені лихословники вашого поведження в Христі. Бо ліпше страждати за добрі діла, коли хоче того Божа воля, аніж за лихі. Бо й Христос один раз постраждав був за наші гріхи, щоб привести нас до Бога, Праведний за неправедних, хоч умертвлений тілом, але Духом оживлений» (1 Пет. 3:13-18).

Інколи здається, що Господь далеко, та це не означає, що Бог абстрагувався й не має жодного стосунку до того, що відбувається

навколо. Завдяки наполегливій молитві з'ясуємо, що Бог не втручається у процес частіше, ніж потрібно. Істина, записана у Посланні до римлян 8:28, актуальна завжди: «Тим, хто любить Бога, хто покликаний Його постановою, усе допомагає на добре» (Рим. 8:28). Із нашого боку вимагається цілковита довіра Богу. Ми не маємо причини не довіряти Йому. Навіть коли втрачаємо близьких чи позбавляємося певних матеріальних благ, Бог однак повинен залишатися на першому плані нашого життя, Його благодаті має бути достатньо.

Вища, ніж людська любов

Людство прямо пов'язане зі стосунками з Богом і ближніми. Це сутність Великого повеління, що стосується всіх аспектів життя. Цілковито базується на любові. Як уже зазначалося, йдеться не лише про людську любов, а про безмежну надприродну любов Господа. Бог вилив свою любов у нас, коли Дух Святий зійшов у наші серця під час нашого народження згори (Рим. 5:5).

Бог судитиме нас не лише за те, як ми ставимося до Нього, а й за те, як ставимося до людей. «Бо весь Закон в однім слові міститься: “Люби свого ближнього, як самого себе!”» (Гал. 5:14).

(Про першу частину Великого повеління докладно написано в шостому розділі «Велике доручення».)

Управління сім'єю

В одній старій збірці єврейських молитов я натрапив на такі слова: «Благословен Ти, о Господи, Боже мій, Царю Всесвіту, що не сотворив мене язичником. Благословен Ти, Господи, ...що не сотворив мене рабом. Благословен Ти, Господи, що не сотворив мене жінкою...» Усупереч такій мольбі, у новому духовному творінні, Тілі Христовому, немає розрізнення між чоловіками й жінками перед Богом. «Одначе в Господі ані чоловік без жінки, ані жінка без чоловіка. Бо як жінка від чоловіка, так і чоловік через жінку; а все від Бога» (1 Кор. 11:11-12). «Нема юдея, ні грека, нема раба, ані вільного, нема чоловічої статі, ані жіночої, бо всі ви один у Христі Ісусі!» (Гал. 3:28).

Чоловіки й жінки отримали інструктаж від самого Бога про те, яку саме організаційну роль виконувати у людському земному шлюбі. Бог, чудово розуміючи й чоловіка, і жінку, відповідальним за сім'ю призначив чоловіка. Ми – чоловіки або жінки – припускаємося грубої помилки, якщо вважаємо, що знаємо про це більше, ніж Бог.

Дружина не повинна обурюватися тим, що перебуває під владою чоловіка, тому що:

1. Ця роль призначена чоловікам не через їхню вимогу бути лідерами.

2. Чоловік особисто відповідальний перед Христом за своє життя.

3. Над чоловіком також є влада – Христос.

«Хочу ж я, щоб ви знали, що всякому чоловікові голова Христос, а жінці голова чоловік, голова ж Христові – Бог» (1 Кор. 11:3; Еф. 5:23).

Чоловік

- Християнин (чоловік або батько), тіло якого функціонує повноцінно, зобов'язаний забезпечувати дружину й дітей матеріально. «Коли ж хто про своїх, особливо ж про домашніх не дбає, той вірієся віри, і він гірший від невірного» (1 Тим. 5:8).

Дуже часто в сучасному світі обоє батьків змушені заробляти гроші, бо інакше не виживуть. Є випадки, коли дружина ходить на роботу, а чоловік змушений сидіти вдома й доглядати за дітьми й домашнім господарством. Матеріальні потреби сім'ї мають бути забезпечені в будь-якому разі, тому, на мою думку, такі обставини прийнятні. Ідеальна ситуація – коли фінансовим забезпеченням дружини й дітей займається чоловік. Певна річ, це не завжди можливо. Якщо чоловік працює за межами дому, то має додатковий стимул поспішати додому, щоб провести час із дітьми.

- Чоловік відповідальний за управління сімейними справами. «Диякони мусять бути мужі однієї дружини, що добре рядять дітьми й своїми домами» (1 Тим. 3:12). Це означає, що служитель зобов'язаний власним прикладом і словом навчати етиці, моралі й духовних принципів та цінностей свою дружину й дітей (див. Еф. 5:23). Чоловік – проповідник у своєму сімействі.

- Чоловік любить свою дружину. «Чоловіки, любіть своїх дружин, як і Христос полюбив Церкву, і віддав за неї Себе» (Еф. 5:25). Отже, чоловік, який любить свою дружину, готовий віддати за неї своє життя. Чоловік, який любить, – добрий та ніжний до своєї дружини. «Чоловіки, любіть дружин своїх, і не будьте суворі до них!» (Кол. 3:19). Якщо чоловік ставиться до своєї дружини так, як це вгодно Христу, то у більшості випадків така дружина поважатиме й прийматиме його авторитет.

- Чоловік має постійно запитувати себе про те, в якому стані його віра, які його внутрішні установки, яка його модель поведінки, як ставиться до своєї дружини. Яка ваша філософія? Які ідеї? Як впливають на вас батьки, суспільство, традиції? Ваші внутрішні установки – Біблійні?

Не чекайте, поки дружина почне першою поважати вас і визнавати ваш авторитет. Найкращий спосіб здобути справжню повагу – це завоювати її. Створіть причини, з яких вона поважатиме вас. Створіть причини, з яких дружина визнаватиме ваш авторитет. Річ у тім, що деяким дружинам важко коритися навіть зразковим чоловікам. Не допустіть, щоб життя ваших дружин перетворилося на нікчемство через те, що ви неправильно відображали своїм життям Христа. Чому вона має поважати вас, якщо ви, наприклад, не поважаєте або не любите її, «як Христос церкву»?

- Бог створив Єву чудовою помічницею Адама. Обоє стали однією плоттю (Бут. 2:20-24). «Чоловіки повинні любити дружин своїх так, як власні тіла, бо хто любить дружину свою, той любить самого себе» (Еф. 5:28). Якщо чоловік не любить свою дружину, то не любить і себе. Отже, чоловік і дружина – команда, партнерство. Чоловік – лідер цієї команди. Бог не довірив чоловікові й батькові керівну роль для насадити владою; Бог заповів вести команду вперед, довіряючи своєму партнеру.

Господь не має на меті дратувати чоловікове самолюбство; прагне показати модель поведінки Божого чоловіка – розвивати благочестивий характер, відповідні манери.

Зазвичай проблема не в дружині; переважно це чоловіки, що не подають здоровий приклад. Можливо, ви досі чекаєте, коли нарешті дружина зазубрить напам'ять Біблійний уривок про те, якими мають бути набожні жінки, в той час як самі не бажаєте й

пальцем поворухнути, щоб з'ясувати, чого Бог прагне передусім від вас.

Чоловік і батько, з Біблійної точки зору, завжди мислить категоріями зобов'язання й відповідальності й застосовує їх на практиці; не має нічого спільного з диктатом і надмірним контролем.

- Справжній чоловік постійно доглядає за турботливими й любимими стосунками з дружиною, щоб його молитви не були марними (див. 1 Пет. 3:7). Якщо ви, чоловік, бажаєте, щоб Господь почув ваші молитви, то переконайтеся, що вмієте слухати свою дружину – щиро, терпляче, з любов'ю, цінуючи її думку.

Дружина

- Дружина любить свого чоловіка й дітей (див. Тит. 2:4).
- Дружина поважає свого чоловіка, кориться йому (див. Еф. 5:22-24,33; Кол. 3:18; Тит. 2:5; 1 Пет. 3:1-5).
- Дружина не має влади над чоловіком (див. 1 Тим. 2:11-14). Для цього подано дві причини:
 1. Спочатку був створений Адам (в. 13).
 2. Спочатку було зведено жінку, а не чоловіка (в. 14).

Діти

- Діти мають поважати, шанувати й слухати своїх християнських батьків, якщо хочуть догоджати Господу, й багато років насолоджуватися життям. Батьки, з іншого боку, не повинні мучити, розчаровувати своїх дітей чи отруювати їм дитинство. Діти мають пам'ятати Біблійні настанови: «Діти, слухайтеся своїх батьків у Господі, бо це справедливо! Шануй свого батька та матір – це перша заповідь з обітницею, щоб добре велося тобі, і щоб ти був на землі довголітній!» (Еф. 6:1-4; див. Кол. 3:20-21; 1 Тим. 3:4; Тит. 1:6). Батьки (і всі дорослі християни) мають бути схожими на Ісуса Христа щодо ставлення до дітей і їхнього виховання (див. Мар. 10:13-16).

- Євангелія не лише звільнює жінку і робить її рівною в правах із чоловіком, а дає можливість привернути «серце батьків до синів, і серце синівське до їхніх батьків» (Мал. 4:6; Лук. 1:17). Вірю, що цей уривок стосується не лише покоління євреїв, а й

окремих сімей. Божа сила може творити дива й преображати життя людей. Божа надприродна любов може усунути грубість та бар'єри, що мучать не одну сім'ю. Євангелія здатна змінити на краще життя навіть найскладніших сімей.

- Пам'ятаймо, що в стосунки батьків та дітей грубо вклинюються світські філософія, психологія та світська поведінка.

- Коли батьки живуть, як лицеміри, вважаючи себе християнами, то діти втрачають повагу не лише до них, а часто й до самого Бога, адже у «такого» Бога вірили їхні батьки, представляючи Його викривлено. У свідомості дитини неправильна поведінка батька – неправильне відображення характеру небесного Отця.

- Величезну роль у псуванні й руйнуванні стосунків між батьками й дітьми відіграють розлучення. Зазвичай розлучення – удвічі більший удар для дитини, ніж для батьків. Дитя змушене розриватися на дві частини між мамою й татом. Додайте до цих почуттів незаслужене почуття провини, що відчуває жертва обставин; дитина помилково звинувачує у всьому себе, карає себе за те, в чому ніколи не була винною.

- Якщо діти повинні стати особистостями, добре пристосованими до життя, то мають вирости у сім'ї, де обоє батьків присутні, беруть участь у житті своїх дітей, стабільні, сповнені любові. Жінка ніколи не зможе стати батьком, незалежно від зусиль. Так само й чоловік ніколи не замінить матір.

Бог передбачив для дітей обох батьків – чоловіка-батька і жінку-матір, бо діти потребують обох.

«Бо ж знаєте ви, як кожного з вас, немов батько дітей своїх власних, просили ми вас, і намовлювали та показували, щоб ви гідно поводитися перед Богом» (1 Сол. 2:11-12).

Наші діти потребують постійної уваги, участі, підтвердження їхніх правильних дій, похвали.

Важливо не лише любити дітей, а демонструвати їм свою любов і вголос казати про те, що любимо їх. Одна річ народити дитину на світ Божий, зовсім інша – підготувати її до життя в цьому світі.

Переконаний, що Ісус сказав би таке: «Діти мають знати, що їх бачать і чують». З дітьми треба говорити, їх треба вислуховувати. Якщо ви не розмовляєте зі своєю дитиною, то з нею балакатиме хтось інший. Якщо не розмовляєте зі своїми дітьми у їхньому

ранньому віці, то вони не розмовлятимуть з вами, коли підростуть. Спілкуйтеся з кожною своєю дитиною індивідуально. Приділіть їм персональну увагу. Тоді дитя відчуває, що потрібне, бажане, цінне.

Батьки мають стежити за тим, щоб не вдаватися до крайнощів у вихованні дітей. Не повинні їх розбещувати, ані вирощувати з них цинічних персон. Господь бажає, щоб батьки виховували своїх дітей правильно – будували, а не руйнували їх. Роль батьківства – одна з найважливіших занять у світі: будувати життя людини.

«Не діти повинні збирати маєток батькам, але дітям батьки» (2 Кор. 12:14). Батьки матеріально відповідальні за життя дітей, що породили на світ, до часу, поки діти не досягнуть дорослого віку, щоб працювати й забезпечувати себе самостійно.

Зв'язок із церквою

(Про стосунки з людьми у церкві докладніше написано в попередньому розділі).

Значна частина Нового Заповіту присвячена стосункам між членами церкви. Господь наголошує на кількох аспектах, як і зазначено в Євангеліях.

Не судіть

«Не судіть, щоб і вас не судили; бо яким судом судити будете, таким же осудять і вас, і якою мірою будете міряти, такою відміряють вам» (Матв. 7:1-2).

«Не судіть за обличчям, але суд справедливий чиніть!» (Ів. 7:24).

«Не обмовляйте, брати, один одного! Бо хто брата свого обмовляє або судить брата, той Закона обмовляє та судить Закона. А коли ти Закона осуджуєш, то ти не виконавець Закона, але суддя. Один Законодавець і Суддя, що може спасти й погубити. А ти хто такий, що осуджуєш ближнього?» (Яков. 4:11-12).

«Тому не судіть передчасно нічого, аж поки не прийде Господь, що й висвітлить таємниці темряви та виявить задуми сердець, і тоді кожному буде похвала від Бога» (1 Кор. 4:5).

«Слабого в вірі приймайте, але не для суперечок про погляди. [...] Тому кожен із нас сам за себе дасть відповідь Богові. Отож, не будемо більше осуджувати один одного, але краще судіть про те, щоб не давати братові спотикання та спокуси» (Рим. 14:1, 12-13).

Існує одна причина, з якої маю обережно ставитися до звинувачень: *я не Бог*.

Пробачайте одне одного

«Терпіть один одного, і прощайте собі, коли б мав хто на кого оскарження. Як і Христос вам простив, робіть так і ви!» (Кол. 3:13).

«Петро приступив тоді та запитався Його: “Господи, скільки разів брат мій може згрішити проти мене, а я маю прощати йому? Чи до семи раз?” Ісус промовляє до нього: “Не кажу тобі до семи раз, але аж до сорока і семи раз по семи!”» (Матв. 18:21-22). Іншими словами, продовжуйте пробачати, доки не буде кого або що пробачати.

Приймайте одне одного

«Приймайте тому один одного, як і Христос прийняв нас до Божої слави» (Рим. 15:7). У цьому уривку «приймайте» означає повністю та неупереджено відкривати серце перед іншими членами Тіла Христового. Чинячи так, ви принесете славу Господу.

Будьте добрі одне до одного

«Глядіть, щоб ніхто нікому не віддавав злом за зло, але завжди дбайте про добро один для одного й для всіх!» (1 Сол. 5:15).

Цінують одне одного

«Любіть один одного братньою любов'ю; випереджайте один одного пошаною!» (Рим. 12:10).

«Не робіть нічого підступом або з чванливості, але в покорі майте один одного за більшого від себе» (Фил. 2:3).

Страждайте разом з іншими

«Пам'ятайте про в'язнів, немов із ними були б ви пов'язані, про тих, хто страждає, як такі, що й самі ви знаходитесь в тілі» (Євр. 13:3).

Носіть тягарі одне одного

«Носіть тягарі один одного, і так виконаєте закона Христового» (Гал. 6:2). Закон Христів такий: «Люби свого ближнього, як самого себе». Один із способів виражати любов – допомогти ближньому нести «тягар», яким би він не був.

Підтримуйте одне одного

«Утішайте тому один одного, і збудуйте один одного, як і чините ви!» (1 Сол. 5:11).

Служіть одне одному

«Нехай у вас будуть ті самі думки, що й у Христі Ісусі! Він, будши в Божій подобі, не вважав за захват бути Богові рівним, але Він умалив Самого Себе, прийнявши вигляд раба, ставши подібним до людини; і подобою ставши, як людина» (Фил. 2:5-7). Прагнете бути таким, як Ісус? Будьте слугою.

Любіть одне одного

«Любіть один одного братньою любов'ю» (Рим. 12:10).

«Шануйте всіх, братство любіть, Бога бійтеся, царя поважайте» (1 Пет. 2:17).

«Як хто скаже: “Я Бога люблю”, та ненавидить брата свого, той неправдомовець. Бо хто не любить брата свого, якого бачить, як може він Бога любити, Якого не бачить?» (1 Ів. 4:20).

«Діточки, любімо не словом, ані язиком, але ділом та правдою!» (1 Ів. 3:18).

Відавайте життя заради братів і сестер

«Ми з того пізнали любов, що душу Свою Він поклав був за нас. І ми мусимо класти душі за братів!» (1 Ів. 3:16).

Стосунки між роботодавцем і найманим працівником

Чимало християн по світу сприймають стосунки між роботодавцем і найманим працівником суто по-світськи. Їм важко, якщо взагалі можливо, відповідати своїм керівникам або підлеглим у стилі Ісуса Христа. Незважаючи на це, саме такими й мають бути їхні взаємини – в Божій любові, силі й мудрості.

«Нехай кожен лишається в стані такому, в якому покликаний був. Чи покликаний був ти рабом? Не турбуйся про те. Але коли й можеш стати вільним, то використай краще це. Бо покликаний в Господі раб визволенець Господній; так само покликаний і визволенець він раб Христа. Ви дорого куплені, тож не ставайте рабами людей! Браття, кожен із вас, в яким стані покликаний був, хай у тім перед Богом лишається!» (1 Кор. 7:20-24).

Під час земного життя Христа було поширене рабство. Така система могла змінитися тільки впродовж тривалого часу й поступово через складні політичні, економічні й культурні процеси. У ту епоху було неможливо швидко отримати юридичний документ про вихід із рабства, проте визвольна сила Євангелії мала здатність моментально змінювати серця новонавернених рабів або рабовласників. Без Євангелії можливо усунути інститут рабства з суспільства, проте неможливо викоринити рабство із серця людини. Християнські принципи трудових відносин, про що неодноразово писав апостол Павло, актуальні досі.

«Хто крав, нехай більше не краде, а краще нехай працює та чинить руками своїми добро, щоб мати подати нужденному» (Еф. 4:28). Коли ми працюємо, щоб отримувати дохід, то займаємося цим не лише для себе чи своїх сімей. Ми заробляємо гроші з думкою про інших, особливо про тих, хто потребують допомоги.

«І все, що тільки чините, робіть від душі, немов Господеві, а не людям! [...] Бо служите ви Господеві Христові» (Кол. 3:23-24).

«Раби [слуги, наймані працівники], слухайтеся тілесних панів зо страхом і тремтінням у простоті серця вашого, як Христа! Не працюйте тільки про людське око, немов чоловіковгодники, а як раби Христові, чиніть від душі волю Богу, служіть із зичливістю, немов Господеві, а не людям! Знайте, що кожен, коли зробить що добре, те саме одержить від Господа, чи то раб, чи то вільний. А пани, чиніть їм те саме, занегайте погрози, знайте, що для вас і для них є на небі Господь, а Він на обличчя не дивиться!»

(Еф. 5:6-9; див. також Кол. 3:22-24). Незалежно від того, що я роблю і для кого, усю свою діяльність здійснюю від щирого серця, бо насправді працюю для Ісуса.

«Пани, виявляйте до рабів справедливість та рівність, і знайте, що й для вас є на небі Господь!» (Кол. 4:1).

«Благаємо ж, браття, ми вас, щоб у цьому ще більш ви зростали, і пильно дбали жити спокійно, займатися своїми справами та заробляти своїми руками, як ми вам наказували, щоб ви перед чужими пристойно поводитися, і щоб ні від кого не залежали!» (1 Сол. 4:11-12). Про що саме повинні «пильно дбати»?

1. Жити спокійно.
2. Займатися своїми справами.
3. Заробляти своїми руками.

Чинячи так, ви здобудете повагу і християн, і нехристиян.

Окрім того, ви не залежатимете фінансово від інших – родини, друзів, організацій, урядів. (Ці слова не стосуються тих, хто фізично або з інших об'єктивних причин не здатний працювати).

«А ми вам наказуємо, браття, Ім'ям Господа Ісуса Христа, щоб ви цуралися кожного брата, що живе по-ледачому, а не за переданням, яке прийняли ви від нас. Самі бо ви знаєте, як належить наслідувати нас. Бо ми поміж вами не сидні справляли, і хліба не їли ні в кого даремно, але в перевтомі й напруженні день і ніч працювали, щоб не бути нікому із вас тягарем, не тому, щоб ми влади не мали, але щоб себе за взірця дати вам, щоб нас ви наслідували. Бо коли ми в вас перебували, то це вам наказували, що як хто працювати не хоче, нехай той не їсть! Бо ми чуємо, що дехто між вами живуть по-ледачому, нічого не роблять, а тільки вдають, ніби роблять. Таким ми наказуємо та благаємо Господом нашим Ісусом Христом, щоб мовчки вони працювали та власний хліб їли» (2 Сол. 3:6-12).

Ближній

Хто мій ближній?

У Євангелії від Луки (10:25-37) один «знавець закону» запитав Ісуса: «Хто мій ближній?» У відповідь на це запитання Ісус розповів історію про одного єврея, котрого пограбували й ледь не вбили до смерті дорогою від Єрусалиму до Єрихону.

Священик і левит (обидва – євреї) помітили постраждалого, коли проходили повз нього кожен свого часу, але ні той, ні інший не зробили нічого, аби допомогти. Проте самарянин (язичник) зупинився й допоміг. Він обробив рани, витратив чимало часу, щоб поселити постраждалого в готель, узяв на себе всі витрати.

«Хто з цих трьох був ближнім чоловікові, що потрапив до рук злочинців?» – запитав Ісус. Знавець закону відповів: «Той, хто змилостивився над ним».

Отже, питання законника «Хто мій ближній?» нагадує захисну позицію, виправдання, аби тільки не напружуватися, не брати участь у житті інших. Однак Ісус не ставить крапки на своїй розповіді й запитує: «Хто вчинив, як ближній?» Господь показує інший бік монети. Перекидає м'яч на нашу половину поля. Змушує побачити ситуацію під іншим кутом. Не залишає місця для пасивності. Надихає зайняти активну позицію, перейти в напад. Я маю проявити ініціативу. Насправді нема потреби з'ясовувати, хто ж таки отой загадковий «ближній». Сам будь ближнім до кожного! (До речі, грецьке слово «ближній» – *ho plesion*, має саме таке значення – людина, що перебуває поруч).

Насправді, ми здогадуємося, хто саме наш «ближній» і що означає самим бути ближнім. Біблія дає чіткі орієнтири щодо того, як маємо ставитися до людей. Не повинно бути жодних виправдань, упереджень чи неправильного ставлення до будь-кого. Можемо не погоджуватися з чиймись переконаннями, недолюбувати певний стиль життя, однак ми покликані любити кожного, підкреслюючи це своїм ставленням і вчинками, любити Божою любов'ю, що не зважає на особу. «Тож тому, поки маємо час, усім робімо добро..!» (Гал. 6:10).

Яке саме «добро» маємо робити «всім»?

«Тож усе, чого тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви. Бо в цьому Закон і Пророки» (Матв. 7:2). Я знаю одного хлопчика, який чудово пам'ятає цей вірш. Щоправда, лише ту частину, де сказано про інших, які мають чинити добро для нього. Насправді сутність цієї істини в іншому: ви перші чините людям те, чого бажаєте від них. Простими словами, не чекайте на ініціативу інших. Самі беріть ініціативу у свої руки. Дійте за будь-якої нагоди!

Ісус навчав, що маємо годувати голодних, одягати бідних, приймати гостей, доглядати за хворими, відвідувати ув'язнених (див. Матв. 25:34-36). Одне слово – маємо дбати про інших настільки, наскільки дбаємо про себе.

Мета людського життя – не лише догоджати Богу, але й людям.

«Кожен із нас нехай догоджає ближньому на добро для збудування» (Рим. 15:2).

Апостол Павло писав: «Не робіть спокуси юдеям та гелленам, та Церкві Божій, як догоджую й я всім у всьому, не шукаючи в тому пожитку свого, але пожитку для багатьох, щоб спаслися вони. Будьте наслідувачами мене, як і я Христа!» (1 Кор. 10:32-11:1). Не будьмо ж егоцентриками!

«...Усім робімо добро!..» (Гал. 6:10).

«Не будьте винні нікому нічого, крім того, щоб любити один одного. Бо хто іншого любить, той виконав Закона» (Рим. 13:8).

Чиніть правильно

«І я пильно дбаю про те, щоб завсіди мати сумління невинне, щодо Бога й людей» (Дії 24:16).

«Ми нікого не скривдили, нікого не зіпсували, нікого не ошукали!» (2 Кор. 7:12).

«...Дбаючи про добро не тільки перед Богом, але й перед людьми» (2 Кор. 8:21).

«Поводьтеся поміж поганями добре, щоб за те, за що вас обмовляють вони, немов би злочинців, побачивши добрі діла, славили Бога в день відвідання» (1 Пет. 2:12).

«...Щоб були ви бездоганні та щирі, невинні діти Божі...» (Фил. 2:15).

Зразковий християнин покликаний мати «добре засвідчення від чужинців, щоб не впасти в догану та в сітку диявольську» (1 Тим. 3:7).

«...Дбайте про добре перед усіма людьми!» (Рим. 12:17).

Гнучкість і можливість адаптуватися до ситуацій

«Від усіх бувши вільний, я зробився рабом для всіх, щоб найбільше придбати. Для юдеїв я був, як юдей, щоб юдеїв придбати; для підзаконних був, як підзаконний, хоч сам підзаконним не

бувши, щоб придбати підзаконних. Для тих, хто без Закону, я був беззаконний, не буди беззаконний Богові, а законний Христові, щоб придбати беззаконних. Для слабих, як слабкий, щоб придбати слабих. Для всіх я був усе, щоб спасти бодай деяких. А це я роблю для Євангелії, щоб стати її спілником» (1 Кор. 9:19-23).

Будьте миротворцями

«Коли можливо, якщо це залежить від вас, живіть у мирі зо всіма людьми!» (Рим. 12:8).

«...Щоб могли ми провадити тихе й мирне життя в усякій по-божності та чистості» (1 Тим. 2:2).

«Нагадуї їм, щоб слухали влади верховної та корилися їй, і до всякого доброго діла готові були, щоб не зневажали нікого, щоб були не сварливі, а тихі, виявляючи повну лагідність усім людям» (Тит. 3:1-2).

«Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть» (Матв. 5:9).

«Думайте між собою однаково; не величайтеся, але наслідуйте слухняних; не вважайте за мудрих себе!» (Рим. 12:16).

Пробачайте

Викресліть зі своєї свідомості концепцію «Цього я ніколи не пробачу». Насправді ви можете прощати завжди – і коли хочеться, і коли не хочеться. Так, пробачати чи не пробачати – це вибір. Те ж саме стосується й прояву інших почуттів (ненависті, любові). Господь не наказував би нам пробачати, якби це було неможливо. Сам Бог вирішив простити нас у Христі, хоча в Нього достатньо причин не прощати нас, і Його причин більше, ніж наших причин стосовно «ближніх».

Існує кілька причин, з яких необхідно пробачати Бога, інших, себе:

- Ваш дух непростення руйнує вас самих – спочатку душу, потім тіло. Непрошення завдає набагато глибшого болю персоні, що не хоче пробачати, ніж винуватцю неприємної ситуації.

- Якщо не пробачаєте інших, то Бог не пробачить вас (див. Матв. 6:15; 18:35).

Коли Ісус висів на хресті, то сказав такі слова: «Отче, відпусти їм, бо не знають, що чинять вони!» (Лук. 23:34).

Коли мученика Степана убивали камінням, з його вуст пролунали слова: «Не залічи їм, о Господи, цього гріха!» (Дії 7:60).

«І коли стоїте на молитві, то прощайте, як маєте що проти кого, щоб і Отець ваш Небесний пробачив вам прогріхи ваші» (Мар. 11:25).

Ворог

Біблійне ставлення, Біблійна поведінка стосовно ворога – унікальне явище у цьому світі.

«...Любіть своїх ворогів, добро робіть тим, хто ненавидить вас. Благословляйте тих, хто вас проклинає, і моліться за тих, хто кривду вам чинить» (Лук. 6:27-28). Це заповідь і директива, а не опція.

«Благословляйте тих, хто вас переслідує; благословляйте, а не проклинайте! Не платіть нікому злом за зло, дбайте про добре перед усіма людьми! Не мстіться самі, улюблені, але дайте місце гніву Божому, бо написано: Мені помста належить, Я відплачу, говорить Господь. Отож, як твій ворог голодний, нагодуй його; як він прагне, напій його, бо, роблячи це, ти згортаєш розпалене вугілля йому на голову. Не будь переможений злом, але перемагай зло добром!» (Рим. 12:14,17,19-21). Ось такий стиль побудови стосунків по-християнськи!

Люди цього світу частенько мстяться, прагнуть відплатити «паплюзі по заслугі». Часто й страждають, пасивно несучи тягар – терпеливо чи нестерпно. Проте Отець наш Небесний не хоче, щоб ми вдавалися до помсти, ані того, щоб пасивно сиділи й гризли себе. Навпаки, очікує нашу реакцію – конструктивну й творчу, завжди віддячувати за зло – добром! Нічого не робити у відповідь – не годиться для справжніх послідовників Ісуса.

«Будьте ж милосердні, як і Отець ваш милосердний!» (Лук. 6:36). Якщо ми діти Отця Небесного, то будемо милосердними. Якщо не милосердні до інших, то Бог не буде милосердним до нас (див. Матв. 5:7).

ВИСНОВОК

Найбільший шкідник у стосунках – егоцентризм. Вирішення проблеми егоцентризму – Христоцентризм, тобто розум, що прагне мислити, як Христос, а також поведінка й ставлення у стилі Христа (Фил. 2:5). Ми ніколи не «знайдемо себе» через пошук самих себе, свого. Наше справжнє «я» може повноцінно реалізуватися лише у Христі й разом із Ним. Саме Його і не вистачає у нашому житті.

Я переконаний: коли маємо правильні стосунки з Христом, то більшість проблем у стосунках із людьми буде розв'язано, принаймні з нашого боку. Усе йтиме шкереберть, доки Христос не посяде належне місце в нашому житті. Що ближче я до Ісуса, то чуйніший до людей навколо мене й то легше мені з ними жити.

Апостол Павло умів бути «всім» заради «всіх», бо спочатку віддав «усе» Христу. Коли наші стосунки з Христом активні й стабільні, нам не варто боятися людей, якими б вони не були. У нас, представників Бога на землі, завжди є Директор із суспільних відносин – Дух Святий. Не будемо ж ігнорувати Його, ані нехтувати Божою допомогою, що присутня завжди. Богові надзвичайно важливо те, як ми живемо з іншими.

У другій частині Великої заповіді сказано: «Люби свого ближнього, як самого себе!» (Мар. 12:31). Я можу «любити свого ближнього» лише тоді, коли спочатку люблю Господа усім своїм єством, усією своєю особистістю, не приховуючи від Нього жодного аспекту свого життя.

Тепер знаємо, що «ближній» означає «кожен». Кожен без винятків. Однак перед тим, як любити інших, як самого себе, маю зрозуміти, що ж означає «любити себе». Яким чином маю «любити себе» згідно з Божою волею?

Щоб краще зрозуміти цей нюанс, варто завжди усвідомлювати, що ми не належимо собі. Мій володар – Бог.

Отже, маю сумлінно дбати про те, що довірив мені Бог, що належить Йому. Мене створено за Його подобою; тож маю з повагою відображати цю істину. «Бо ми в Нім живемо, і рухаємось, і існуємо, [...] навіть рід [гр. *genos* – раса] ми Його!» (Дії 17:28). Моє завдання – приносити славу Богові у моєму тілі й діями свого тіла, так само й через душу й дух.

Ми не повинні любити себе егоїстично. Не маємо зосереджувати увагу на собі, зацикловатися на власній сім'ї чи на вузькому колі друзів. Те, що турбує Бога, має турбувати й мене, а це охоплює весь світ!

Ми не повинні зацикловатися на своїй гріховній природі, її вплив треба мінімізувати; плоть треба поставити на місце, особливо через те, що Бог визволив кожного з нас від грішного тіла, викупив від гріхів, пробачив; через те, що в нас проживає Дух Святий. Якщо Дух Христові прагне приймати мене й жити в мені, то і я маю прагнути приймати себе й жити в злагоді з собою.

Маю відгукуватися на добрі «інстинкти», що Господь заклау у мене, аби захищати й забезпечувати мої тіло й душу всім необхідним. Зазвичай людина не має ненависті до свого тіла, як написано у Посланні до ефесян: «Ніхто не зненавидів власного тіла, а годує та гріє його» (Еф. 5:9). Моє існування, моя самоідентифікація, мої тіло, душа, дух варті більшого, ніж усі матеріальні багатства цього світу (див. Мар. 8:36-37). Ось таку цінність вбачає Бог у нашому житті. Ось наскільки важливі ми для Нього.

Йов сказав, що життя походить від Бога, тому – священне: «Господь дав і Господь узяв... Нехай буде благословенне Господнє Ім'я!» (Йова 1:21). Лише Бог має право взяти життя.

Я покликаний любити людей настільки щиро, наскільки щиро люблю Бога: із чистим серцем, із глибоким ставленням, практичними вчинками. Однак не повинен любити людей, мов самого Бога, – на всі сто,

тобто усім серцем, усією душею, усім розумом і силою. Лише Господь має право отримати стільки відданості й посвячення. Маю дбати про те, щоб Бог завжди був на першому місці у моєму житті. До того ж, я поклоняюся Богу, а не людям – Його творінню. Адже Бог – Творець, а ми – Його творіння.

У християнській любові є дещо особливе, бо дещо особливе є у любові Христа. Ісус сказав своїм учням: «Нову заповідь Я вам даю: любіть один одного!» (Ів. 13:34).

Що ж нового було у цій заповіді? Господь підкреслює свою думку в тому ж вірші: «Як Я вас полюбив, так любіть один одного й ви!» То що особливого в цій любові? Апостол Павло каже: «Христос полюбив Церкву та віддав за неї Себе» (Еф. 5:25). Ісус наголосив: «Ніхто більшої любови не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх» (Ів. 15:12). Отже, Велика заповідь розповідає нам про любов до ближніх, як до себе самих; нова ж заповідь Ісуса заходить іще далі: ми повинні бути готовими віддати своє життя за друзів своїх.

Вважаю, що найкоротше тлумачення заповіді «Возлюби свого ближнього, як самого себе» міститься у Євангелії від Матвія 7:12. Ісус сказав: «Тож усе, чого тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви». Ісус не сказав: «Думайте про інших». Його відповідь була короткою і зрозумілою: «Чиніть!» Прекрасних думок, приємних слів недостатньо. У Великій заповіді слово «любов» – не іменник, а дієслово. Любити означає діяти. Ви по-справжньому любитимете інших, коли спочатку поставитеся до них так, як бажаєте, щоб ставилися до вас. Хіба є простіше й водночас глибше пояснення заповіді Христа?

13

Християнин і уряд

Вступ

І на індивідуальному рівні, і на колективному усі ми крутимосся у непорядкованому, нестабільному й непередбачливому світі. Вважаємо, що це нормально. Принаймні, так здається більшості. Люди вигадували, вигадують і вигадуватимуть безкінечні політичні теорії, ідеології та суспільні цінності. Завжди шукають, ніколи не знаходять; завжди блукають, та ніколи не прибувають до місця призначення; завжди змінюють ситуацію, та ніколи її не стабілізують. Що довше триває метання людської душі, то гіршає обстановка. На противагу цьому, Божа істина непогрішна, повноцінна, універсальна. Християни мають дивовижну відповідальність демонструвати істину, що не належить часу, що завжди актуальна, незалежно від країни, культури чи епохи. Тому-то народжені згори віруючі досі присутні на цій планеті.

Коли Ісус Христос і апостоли доносили до людей Божу істину, то проливали світло й на тему взаємин із державою. Якщо стосунки із земною владою були важливими

для Господа усього Всесвіту, то мають бути важливими й для нас, його представників на землі. Якщо не поставимося до Господньої дипломатії серйозно, то можемо деформувати й звести нанівець Божу місію на землі. Не вдасться бути успішними управлінцями довіреного Богом життя, якщо належним чином не даватимемо Богові Боже, а кесареві – кесарево. Частково це стосується грошей, а частково охоплює доволі широкий спектр відповідальності.

Позбавлені прав, матеріальних благ і морально принижені громадяни цілком природно чинять опір, ненавидять «погану владу», борються проти неї – рідної чи чужої. Тому християни не можуть обходити стороною цю тему й прагнуть зрозуміти, чому навчає про це Біблія, адже точка зору й ставлення Бога до уряду (доброго чи поганого) часто радикально відрізняються від думки людей.

Царство Боже й Небесне

Перед тим, як обговорювати тему стосунків християн із урядом і адміністраціями, поміркуймо про найвищу владу, що має найбільший авторитет – Царство Боже й Царство Небесне.

У нас завжди буде алергія на владу (навіть на Біблійні вимоги щодо ставлення до неї), якщо насамперед не осмислимо верховенство Бога. Нам не вдасться успішно виконувати роль управлінців Господніх, якщо не побачимо кардинальної різниці між земним і небесним царствами.

Про Царство Боже й Небесне проповідували безліч разів, написали море досліджень, надрукували тону книг. У кожного є доступ до матеріалів на цю тему (головне джерело – Біблія). Тому подаю лише кілька коментарів про верховну владу Бога, що в Святому Письмі називається «Царством Божим». Вважаю, що автори Старого й Нового Заповітів вживали слово «царство» через те, що такий термін найбільше відповідав їхнім асоціаціям. Нині ми інакше сприймаємо слова «царство» й «королівство»,

надаємо їм меншого значення, адже в сучасному світі це застарілі форми державного управління, а влада монархів узагалі зветься нанівець.

У минулому більшість імператорів, царів та монархів володіли тим, що мали, – дітьми, майном, землею. Це стосувалося не лише язичників, а й євреїв (1 Сам. 8:10-17). Коли ж говоримо про Божу політичну й духовну адміністрацію, особливо про Його незалежне, виняткове, абсолютне й нескінченне правління, то маємо на увазі те, що перебуває за межами людського досвіду.

Час від часу Ісус та апостоли вживали терміни «Царство Боже» і «Царство Небесне» як синоніми. Імовірно, через те, що ці два «царства» врешті-решт стануть єдиним цілим. Поки що між цими словосполученнями є різниця.

Теперішнє Царство Боже

Царство Боже означає духовну сферу правління й перебування Бога, що здійснює свої задуми через життя окремих людей. Таке царство стосується проповіді Євангелії, Його «таємниці», тобто церкви (див. Мар. 1:14-15; Лук. 17:20-21; Івана 18:36; Еф. 5:32; 6:19).

Проповідь Євангелії, що утверджує церкву, спричиняє її духовно-соціальний вплив на громадськість. Наскільки соціальною має бути Божа Євангелія? Зразок балансу між євангелізацією та соціальною діяльністю, між спасінням душ та турботою про тіло можна побачити в Матв. 25:36-40.

«Був нагий і Мене зодягли ви, слабував і Мене ви відвідали, у в'язниці Я був і прийшли ви до Мене. Тоді відповідять Йому праведні й скажуть: "Господи, коли то Тебе ми голодного бачили і нагодували, або спрагненого і напоїли? Коли то Тебе мандрівником ми бачили і прийняли, чи нагим і зодягли? Коли то Тебе ми недужого бачили, чи у в'язниці й до Тебе прийшли?". Цар відповідь і промовить до них: "Поправді кажу вам: що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих, те Мені ви вчинили"».

«Бо ми Його твориво, створені в Христі Ісусі на добрі діла, які Бог наперед приготував, щоб ми в них перебували» (Еф. 2:10).

«Тож тому, поки маємо час, усім робімо добро, а найбільш оновірим!» (Гал. 6:10).

Майбутнє Царство Небесне

Майбутнє Царство Небесне ще на настало (див. Матв. 11:12). Воно стосується майбутнього політичного (і соціального) правління Христа (див. Матв. 5:34-35). Це означає, що на землі правитиме небо, тоді не буде ні бунту, ні зурпації влади, ні сепаратизму.

«Бо Дитя народилося нам, даний нам Син, і влада на раменах Його, і кликнуть ім'я Йому: Дивний Порадник, Бог сильний, Отець вічності, Князь миру. Без кінця буде множитися панування та мир на троні Давида й у царстві його, щоб поставити міцно його й щоб підперти його правосуддям та правдою відтепер й аж навіки, ревність Господа Саваота це зробить!» (Іс. 9:6-7).

Конфлікт віків

Тривалість життя людини підсумовується вибором – проти добра чи проти зла. Бог – добро. Сатана – зло. Ми активно підтримуємо або одне, або інше. Нейтралітет не передбачений сценарієм. Нічого не робити й нічого не вирішувати означає підсилювати вплив зла. Ісус сказав: «Хто не зо Мною, той проти Мене; і хто не збирає зо Мною, той розкидає!» (Лук. 11:23).

Коли брешемо, махлюємо й крадемо, коли живемо безбожно й грішно, то даруємо радість сатані, поширюємо його віру, його постулати, його цілі. У такому разі ми «за» диявола й «проти» Ісуса. Наші «благі» наміри дорівнюють нулю; наша поведінка не означає анічогісінько. Наші дії демонструють, на чийому ми боці – Божому чи сатанинському, наші вчинки показують, які сили стимулюємо й підтримуємо.

Боротьба за душі (Царство Боже) і за народи (Царство Небесне) триває. Ми чітко знаємо, що сатана зазнає поразки. Це лише питання часу. Божого часу. Прямий і суцільний контроль Всевишнього над урядами світу запланований давно

(див. Пс. 2). Коли війна між добром і злом завершиться, Бог правитиме усім всесвітом – цілком і навіки.

Якщо сатана «знає, що короткий час має» (Об. 12:12) і що поразки не уникнути, то чому досі активно дригається у про-грашній боротьбі? На його думку, ситуація далека від програшу. Значною мірою він правий. Адже він – «вуж стародавній, що зветься диявол і сатана, що зводить усесвіт» (Об. 12:9). Так, він знає, що йде в пекло, проте тягне за собою стільки людських душ, скільки можна потягти. Прикра правда, але багато людей нададуть перевагу дияволу, віритимуть йому і підуть слід за ним (див. Лук. 12:32, Матв. 7:13-14).

Сатана не може завдати удару Творцеві, та в процесі боротьби завдасть великої невідвортної шкоди людству. Найбільшим тріумф сатани – здатність обманювати мільйони людей. Більшість повірить Його побрехенькам, а не істині Божій (Матв. 7:14). Проте Господь продовжує давати людям можливість вибирати, бо дав нам свободу волі. Дар свободи волі передбачає відповідальність, звітність, наслідки.

Бог може втручатися в життя й справи людей задля здійснення Своїх цілей. Коли дозволяє діяти сатані, то має на те причину. Це важлива складова Божої стратегії.

Наше головне заняття як послів Христа стосується Царства Божого. Хоча Бог очікує від нас взаємодії з людською владою, це не повинно здійснюватися за рахунок коштів Божого Царства й справи Христа. Передусім я підданий Царя царів і Пана панів.

Автор авторитету

Цар Давид славив Господа в присутності всієї громади: «Твоя, Господи, могутність і сила, і велич, і вічність, і слава, і все на небесах та на землі! Твої, Господи, царства, і Ти піднесений над усім за Голову! І багатство та слава від Тебе, і Ти пануєш над усім, і в руці Твоїй сила та хоробрість, і в руці Твоїй побільшити та зміцнити все» (1 Хр. 29:11-12).

«І весь людський рід Він [Бог] з одного [Адама] створив, щоб замешкати всю поверхню землі, і призначив окреслені доби й границі замешкання їх» (Дії 17:26). Бог сотворив «людський

рід» – нації, призначив їхнє географічне розташування, визначив час їхнього існування. Таким чином, усі народи в руках Бога.

Господь використовує не лише праведні, а й корумповані уряди для здійснення своїх планів. «Водні потоки – цареве це серце в Господній руці: куди тільки захоче, його Він скеровує» (Прип. 21:1). «Він [Бог] змінює часи та пори року, скидає царів і настановляє царів» (Дан. 2:21). Це стосується всіх правителів у історії людства – минулих, теперішніх і майбутніх (див. Дан. 2:31-45; Іс. 45:1-7).

Понтій Пилат сказав Ісусові такі слова: «Хіба Ти не знаєш, що я маю владу звільнити тебе або розп'яти?» Ісус відповів: «Надо Мною ти жодної влади не мав би, коли б тобі зверху не дано було» (Ів. 19:1-11). Бог дав язичнику Пилатові владу над Ісусом. Бог дозволив Пилату розп'яти Христа. Людська трагедія чи Божий задум?

Даниїл розтлумачив Валтасарові, царю Вавилонському, написане на стіні: «Ти, царю, Всевишній Бог дав твоєму батькові Навуходоносорові царство, і велич, і славу та пишноту. А через велич, яку Він дав був йому, всі народи, племена та язика тремтіли та лякалися перед ним... А коли загордилося його серце, а дух його ще більше запишнів, він був скинений з трону свого царства, і його слава була взята від нього... Аж поки він не пізнав, що в людському царстві панує Всевишній Бог, і Він ставить над ним того, кого хоче» (Дан. 5:18-21).

Даниїл не зупинився: «А ти [...] не смирив свого серця, хоч усе це знав. І ти піднісся понад Небесного Господа, [...] а Бога, що в руці Його душа твоя й що Його всі дороги твої, ти не прославляв» (Дан. 5:22-23). Валтасар перелякався, бо добре про це знав, а написане на стіні означало завершення і його царювання, і його життя.

Господь призначає безліч усіляких влад у різних країнах світу. Ніщо не марне в Божій економіці. Кожна земна ситуація має небесне пояснення. Для дитини Божої «все спрацьовує на краще». Це стосується життя навіть при такій владі, чия поведінка далека від праведності.

Бог хоче, щоб ми були свідками перед найрізноманітнішими світськими адміністраціями. Господь бачить, як ми діємо, як реагуємо, як молимося в різних ситуаціях. Випробовуючи Навуходоносора, Валтасара й Дарія, Господь також випробовував

Шадраха, Мешаха, Авед-Него й Даниїла. Випробовує й нас. Випробовує уряди. Фрази «порахував Бог царство твоє» і «ти зважений на вазі» (Дан. 5:26-27) стосуються кожного.

Існує кілька типових переконань, що 1) Бог встановлює лише ті влади, що прихильно ставляться до християнства; 2) що ворожі уряди – не від Бога, заважають Божій роботі, шкодять християнству. Однак такі уявлення суперечать Біблійному вченню, висвітленому і в Старому, і в Новому Заповітах. Нам треба приділяти менше уваги характеру й впливу урядів, а більше – верховенству Бога. Наш Господь – над усіма людськими урядами, а ми, Його діти, маємо розглядати їх крізь Божу призму.

Коли погоджуємося з тим, що всю владу встановлює Бог, то наше сприйняття ганебного уряду буде передбачливим, а ставлення – розсудливим. Ми не будемо бунтувати проти влади, а більше дбатимемо про те, щоб не бунтувати проти Бога. Ми не візьмемо Божі справи в свої плотські руки. Ми тут для того, щоб сприяти Його довготривалим планам і цілям, а не нашим егоїстичним, поверхневим і короткозорим схильностям. Нашою молитвою завжди має бути: «Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі» (Матв. 6:10).

Яким чином це стосується відомого факту, що сатана – «князь світу цього», а всі уряди світу – під його впливом? Якщо б не була його влада, Біблія чітко зазначає, що диявол перебуває під контролем Бога, що не може робити нічого без Божого дозволу (див. Лук. 22:31; Об. 13:7). Господь тримає його в своїх «рукавицях».

Сатана поширює хаос і анархію; Бог встановлює закон і порядок. Ми покликані молитися про мир – не для власної зручності й комфорту, а «щоб могли ми провадити тихе й мирне життя в усякій побожності та чистості» (1 Тим. 2:2). Молитва відіграє ключову роль у стосунках християн із урядовими особами.

«...Немає влади, як не від Бога, і влади існуючі встановлені від Бога» (Рим. 13:1). Зверніть увагу: хоч апостолю Павло намагався розповісти про одну важливу істину двома різними способами в цьому вірші, проте досі більшість християн розуміють ці рядки так: «Влада, що шанує Бога, – від Бога; атеїстична влада – від сатани. Тому будемо поважати набожних правителів і слухатися їх. Із безбожними владами не матимемо нічого спільного, не

дотримуватимемося їхніх законів». Таке міркування викликає запитання: «А яким об'єктивним критерієм користується критично налаштований християнин, аби встановити, Божий уряд чи безбожний?»

Християни, що мають неприховане антидержавне ставлення, регулярно демонструють неповагу й бунт стосовно будь-якого уряду – і злого, і доброго – в окремих випадках і загалом. Наприклад, деякі типажі, що сповідують бунтівну політику, не лише відмовляються платити податки зі своїх доходів (ще й незадекларованих), а частенько й апелюють до уряду (при цьому, інколи фальшують дані) з метою отримати від нього фінансову «допомогу». Таке ставлення – відверта насмішка над Біблійними стилем життя й принципами управління. Такі діячі спотворюють християнство, підривають йому репутацію.

«Бо то Ним створено все на небі й на землі, видиме й невидиме, чи то престоли, чи то господства, чи то влади, чи то начальства, усе через Нього й для Нього створено!» (Кол. 1:16). Звідси чітко видно, що «влади» – усі, що тільки є на світі, – створені Христом і для Христа.

Погодитися з тим, що вся влада походить від Бога – лише перший крок у стосунках із людьми, які нами керують. Існують конкретні й принципові дії з нашого боку.

1. *Поважайте та шануйте владу*

Говорячи про представників влади як про «служителів Божих» (Рим. 13:6), апостол Павло зазначив: «Віддайте належне усім... кому страх – страх [в *англ.* перекладі – *повага*], кому честь – честь» (Рим. 13:7).

Як можливо поважати й шанувати правителя, який, на нашу думку, цього не заслуговує? Що ж, ми поважаємо його посадові обов'язки, хоча на особистому рівні можемо й не симпатизувати почесній персоні. Ми коримося посадовцеві (якщо він не наказує чинити проти Слова Божого) через посаду, що займає. Ми коримося йому через його авторитет й владу, через відповідальність, що довірив йому Бог. Ми шануємо і поважаємо його через те, що Бог наказав нам ставитися саме так. Який же символ влади керівника? «Недармо він носить меча [посвідчення, бейджик, спецформу, зброю]» (Рим. 13:4). Тут не йдеться про вагомість чиєсь

персони; йдеться про повноваження, якими наділив людину сам Бог. Той, хто відкидає існуючу владу, відкидає Божий задум. Земний правитель – «служитель Божий».

Треба належним чином поважати кожного, бо кожен створений «за образом Божим». Якщо не поважаю видиму подобу Бога, то як можу поважати Бога, якого не бачу? У цьому вірші Петро виокремлює кілька аспектів влади: «царя [монарха, правителя, представника вищої влади] поважайте». Послання апостола просте й зрозуміле. Він наказує, а не висловлює побажання. Отже, Біблія закликає нас поважати владу серцем і шанувати її словами. Це непоганий початок.

2. Коріться владі

«Отож, коріться кожному людському творінню ради Господа, чи то цареві, як найвищому, чи то володарям, як від нього посланим для карання злочинців та для похвали добродійців. Бо така Божа воля, щоб добродійці гамували неумних людей» (1 Пет. 2:13-15). Вірш, котрий щойно прочитали, проголошує такі істини:

- Ми *коримося* людській владі;
- Ми *коримося добровільно*;
- Ми *коримося кожній* людській владі;
- Ми *коримося заради Господа*;
- Така *Божа воля*;
- Це – *доброчинство*;
- Це «*вгамовує неумних*».

Питання: чи повинні ми коритися *всім* вимогам, *всім* законам уряду?

Аби знайти виправдання проявам громадської непокори, звичай цитують два Біблійні уривки: «Розсудіть, чи це справедливе було б перед Богом, щоб слухатись вас більш, як Бога?» (Дії 4:19) і «Бога повинно слухатись більш, як людей!» (Дії 5:29). Проте зверніть увагу: в контексті обох Біблійних уривків апостоли не говорили про окупантську політику Римського уряду, не спілкувалися з її представниками. Їхні слова стосувалися членів їхнього ж єврейського синедріону – специфічної етнічної ради, що мала релігійну, цивільну та кримінальну юрисдикцію над своєю громадою. До того ж, слова апостола були відповіддю на

заборону «не говорити, і взагалі не навчати про Ісусове Ймення» (Дії 4:18)!

Господь очікує від нас непокори лише тоді, коли влада наказує або намагається примусити нас чинити проти Слова Божого й проти волі Божої. Хоча існує очевидна проблема: християни не лише по-різному тлумачать Слово Боже й Божу волю, а й по-різному вважають, які дії світської влади правильні, а які – ні.

Під час сімдесятип'ятилітнього радянського режиму лідери євангельських церков і миряни Росії по-різному ставилися до атеїстичних керівників країни. Одні цілком співпрацювали з владою, інші – частково, деякі взагалі не мали з нею нічого спільного. Кожна така позиція мала своє раціональне виправдання. Екстремісти (як з одного, так і з іншого боку) або не розбиралися у Біблії, або ігнорували її.

Нещодавно у нас у місті Денвері, штат Колорадо, християни почали сперечатися, чи варто залишати девіз «У Бога віримо» на світських школах і муніципальних закладах. Адже деякі жителі запитували: «У якого саме Бога?» Раптом мій однокласник служить іншому Богу, ніж я? Що, коли учень разом зі своїми батьками взагалі не вірить у Бога? (Зазначу, що ніхто не поцікавився думкою Бога на цю тему, ніхто не поставив запитання: «Чи хоче Бог, щоб це гасло перебувало на спорудах навчальних закладів?»).

«Нехай кожна людина кориться вищій владі, бо немає влади, як не від Бога, і влади існуючі встановлені від Бога. Тому той, хто противиться владі, противиться Божій постанові; а ті, хто противиться, самі візьмуть осуд на себе. [...] Хочеш не боятися влади? Роби добро, і матимеш похвалу від неї, бо володар – Божий слуга... Тому треба коритися...» (Рим. 13:1-5). Ми бунтуємо проти Бога, коли бунтуємо проти людської влади. Сам Бог судитиме нас за такі дії.

«Нагадауй їм, щоб слухали влади верховної та корилися їй, і до всякого доброго діла готові були» (Тит. 3:1). Апостол Павло не ділить владу та її представників на «божих» і «безбожних». Тож і ми не маємо права переписувати Божу політику відповідно до власних уподобань.

3. Молитися за владу

«Благаю чинити молитви, благання, прохання, подяки за всіх людей, за царів та за всіх, хто при владі, щоб могли ми провадити

тихе й мирне життя в усякій побожності та чистості. Бо це добре й приємне Спасителеві нашому Богові» (1 Тим. 2:1-3).

Маємо честь і привілей молитися за тих, хто при владі, добрих і злих. Бог не розглядає її під таким кутом, не повинні й ми. Навіщо молитися за тих, хто при владі? Чому така молитва має догоджати Богу й Спасителю нашому? Бо Господь бажає, щоб вони спаслися. А ми?

Апостол Павло пише про те, щоб ми молилися за тих, хто при владі, а не перебували *біля* них. Ми стоїмо поруч правителів тоді, коли молимося за них. Молитви скеровуються до вух Бога, а не світських керівників. Наше завдання – бути якомога ближчими до Бога, не обов'язково близькими до політиків чи суспільних діячів. Саме так можемо наблизитися навіть до найжорстокіших правителів. Їм потрібна молитва настільки, наскільки її потребують і праведні керівники.

Хочете впливати на правителів і політиків? Моліться за них. Бог може змінювати серця керівників, якщо це потрібно. Бог може змінювати обставини, якщо забажає. Може замінювати директорів одних на інших, коли треба. Вірю, що Бог здатний належно подбати про наш уряд, якщо ми належно дбаємо про Його церкву. У молитві нам потрібна сила, а не законодавство. Нам потрібно лобіювати престол благодаті, а не коридори грошообігу. Маємо боротися проти духовних сил зла, а не проти дядька в костюмі. *Наш справжній ворог – невидимий.*

Лише вічність виявить, якою могла би бути картина, якби ми молилися Богу за свій уряд замість фізичного впливу на нього нібито «заради Бога». Я сказав «нібито», бо не вірю, що люди справді хочуть впливати на владу «заради Бога». І когу зрозуміло, що лізучи до владних структур, вони діють у власних інтересах. У такому разі ми боремося, як тілесні, «плотські», бо мислимо по-тілесному, «по-плотському». Мислимо по-тілесному, бо на те є тілесні причини. Ми обманюємо себе, коли вважаємо, що Бог підтримає нас у суто людських зусиллях, незалежно від того, матимемо успіх чи ні. Ми не маємо права сподіватися на автоматичну печать Божу для схвалення наших власноруч склепаних і добре спланованих тактичних дій.

Поміркуймо над тим, що означає «боротись за віру, раз дану святим» (Юд. 3).

Деякі з нас хочуть, щоб їх визнавали як уславлених борців за віру, таких собі сучасних хрестоносців. Гаразд, але нехай це буде по-Біблійному, нехай наше ставлення буде, як у Христа.

У Словнику Вебстера сказано, що «боротися» (*англ.* contend) означає «чинити супротив у змаганні (як у спорті) проти суперника або труднощів». Саме таке й значення Біблійного уривка в Посланні Юди. Ці слова означають просуватися вперед, прогресувати у духовному зрості.

Ми чинимо супротив, боремося (*гр.* athle) разом із тими, хто бажає перемогти (див. 2 Тим. 2:5). Це зовсім не означає назбирати купу аргументів і почати суперечку (2 Тим. 2:23-26). Це ніяк не стосується політичних акцій.

У своєму короткому листі Юда кидає виклик «безбожним», що «крадькома походили» до церкви. Апостол проливає світло на їхню аморальність та відступництво й наставляє святих: «А ви, улюблені, будуйте себе найсвятішою вашою вірою, моліться Духом Святим, бережіть себе самих у Божій любові, і чекайте милости Господа нашого Ісуса Христа для вічного життя. І до одних, хто вагається, будьте милостиві, спасайте і виривайте з огню, а до інших будьте милосердні зо страхом, і ненавидьте навіть одягу, опоганену від тіла!» (в. 20-23). Зверніть увагу: жодного слова про опір урядам чи політикам!

Апостол Павло захищав (*гр.* apologia) Євангелію, тобто роз'яснював її значення (див. Фил. 1:17). Тяжко трудився, був вірним, беріг і захищав віру, передаючи її вірним служителям і засновуючи церкви (див. Фил. 1:16; 2 Тим. 4:7). Отакі «курси» закінчив апостол під керівництвом самого Ісуса Христа.

Павло боровся «добрим змаганням віри» у чітко зрозумілому контексті: 1) щоб жити побожно; 2) подавати добрий приклад; 3) триматися за вічне життя (див. 1 Тим. 6:12).

Ми боремося, воюємо у молитві (див. Сол. 2:1). Жити похристиянськи означає боротися (див. Фил. 1:29-30). «Ми не маємо боротьби проти крові та тіла» (Еф. 6:12). Тільки ми не радіємо, коли люди зазнають невдач, навіть коли ті люди – наші вороги. Навпаки, ми намагаємося їм допомогти (див. Овдія 12). Боремося 1) проти власної плоти; 2) проти духовних сил цього світу; 3) проти диявола (див. 1 Ів. 2:14-17).

Церква й політика

У різний час Церква Христова підходила надто близько до уряду – ідеологічно, фізично й матеріально. У кожному такому випадку стосунки ніколи не були здоровими – ні для Бога, ні для уряду, ні для громадян. Християни (католики, православні й протестанти) ставали тілесними, зверхніми, свавільними й жорстокими, коли в їхніх руках опинялася влада. Завжди у таких випадках відбувалася дискримінація якоїсь меншини або нав'язувалася певна система вірувань або традицій. «Серед усього мору, що, мов прокляття, мучив людство, релігійна тиранія – найгірша», – вважав Даніель Дефо.

Усі ми прекрасно знаємо, що лише у поодиноких випадках на індивідуальному й колективному рівнях люди знають, як використовувати владу правильно, особливо, в релігійно-політичному ракурсі. Бог – єдиний, Хто може впоратися з владою належно, навіть абсолютною владою, тому що Він у своїй сутності – абсолют добра.

Коли церква підходить до уряду аж надто близько, то розділити цей тандем непросто. На такій стадії церква займається не своєю справою. Наше завдання – жити й проповідувати Євангелію, бачити, як змінюються життя окремих людей. Християни – це особистості, а не «народи» чи «країни». Євангелія, а не законодавство змінює життя.

Закони не здатні викоринити гріх (обман, хитрощі, крадіжки, ненависть, фанатизм, розпусту тощо). Російський філософ Сергій Соловйов писав: «Неможливо покращити мораль судовим рішенням». Це твердження правдиве, бо справді Ісус ніколи не закликав нас йти до останніх кінців землі й впливати на уряди так, щоб Євангелію узаконили на рівні держави. Так, ви можете узаконити певні моральні цінності, що маєте в своєму серці, однак неможливо ті цінності нав'язати суспільству. Це Бог займається справою зміни сердець, не закони.

Кілька років тому штат Колорадо спробував узаконити політичну мораль. Сенат розробив і подав відповідний законопроект під кодом «SB 95», проте його знищила Палата представників. Якби той законопроект і прийняли, то була б іще одна спроба

«побороти брехню». Тоді б за фальшиві заяви любителів поплескати язиком могли б оштрафувати або посадити за ґрати, і все це – заради забезпечення прозорих виборів. Законопроект «SB 95» поборов би брехню не більшою мірою, ніж страховка на випадок пожежі – пожежу. Ця законодавча писанина була б лише тимчасовим залякуванням язикатих хвесьок, і то – під час виборчої кампанії!

Скільки б не пнулася, ООН ніколи не поставить світ на місце. Ніякий єдиний всепланетний уряд, ніяка універсальна релігія не змінять природу людини. Лицемірна людська самоправедність ніколи не перемаже зло цього світу. Її гру програно. Ми бачимо це власними очима. А грядуть жакливіші часи (див. 2 Тим. 3:1). Тому моя порада проста – замість чекати «кращих часів», готуватися до «гірших». І це не якийсь собі песимізм відлюдькуватої персони, це Біблійна правда.

Коли Барух, син Нерія і писар пророка Єремії, «писав ці слова в книзі з Єремїїних уст», то не витримав і заволав від розчарування у своєму майбутньому (див. Єр. 45). Барух сподівався на краще, чекав, що все буде добре, вірив у благоустрій суспільства; однак усе, чого насправді міг очікувати, це біда й забуття, якщо не передчасна смерть. Питанням номер один у житті Баруха були власний добробут і вагома роль у суспільстві. Бог відповів на цілі й невдоволення Баруха так: «Очікуєш для себе безтурботної фортуни? І не сподівайся! Єдине, що можу тобі пообіцяти, це те, що під час зла, що наведу на людство, дозволю тобі втекти й зберегти життя» (в. 5 у переказі Моффатта). Барух зосередився на цьому світі, на тому, що було під носом і відбувалося зараз. Покладав великі сподівання на своє життя. Хотів уникнути труднощів. Можливо, прагнув зробити власний внесок у хід світської історії. Однак цього не судилося. Із Божого дозволу, обстановка в світі у той час була не найкращою, а стала ще гіршою (див. 2 Тим. 3:13).

У Об'явленні 22:11 Христос сказав: «Неправедний нехай чинить неправду ще, а поганий нехай ще опоганюється...»

Навіть за присутності Святого Духа ситуація на землі погіршуватиметься. «Бо вже діється таємниця беззаконня; тільки той, хто тримає тепер, буде тримати, аж поки не буде усунений він із середини» (2 Сол. 2:7). Чиє завдання – затримувати беззаконня? Духа Святого. Коли «буде усунений Він із середини», то пекло

восторжествує. Не буде жодних обмежень для зла. Настане універсальна анархія. Упродовж історії порушення Божих законів росло, мов на дріжджах. Цю тенденцію не відмінити. «Таємниця беззаконня» здійснюється за графіком. Погіршення ситуації на землі досягне свого апогею, коли Бог поставить на ній Свою останню крапку.

Неможливо примусити релігійних діячів практикувати те, про що проповідують у церкві. Неможливо примусити лідерів країни бути чесними. Неможливо примусити міліцію дотримувати закон, який вона зобов'язана захищати. Неможливо примусити брата любити брата. Людська природа завжди залишатиметься собою.

Лише прийняття нової природи може змінити людину і, як наслідок, довікля. Будь-які спроби досягти миру – на рівні країни чи міжнародному – зазнаватимуть поразки через одну просту причину: в серці людини нема миру. Не буде і постійного миру на землі, доки не прийде Князь миру – Господь Ісус Христос, який установить мир разом із нами, співробітниками «Корпусу миру» Божого.

Теократія чи демократія?

Особисто я сповідую зрозуміле реалістичне відділення церкви від держави у будь-якій країні, ситуації, сфері. Найостанніше, чого прагне Бог, це «державної релігії», «релігійної держави» і схожого на це. Богові важливо, щоб якомога більше людей стало громадянами Його Небесного Царства. Коли Господь не здійснює Свою місію за допомогою «добрих» урядів, то досягне Своїх цілей навіть через «погану» владу.

Із самого початку єврейська нація, мабуть, була найближчою до теократії. Якщо коли-небудь теократія мала успіх, то безперечно в старозаповітні часи. То була система, ініційована самим Богом, установа й реалізована задля обраного народу, через який Він відкривав Свою волю. Народом керував Бог (див. Суд. 8:22-23 і 1 Сам. 8:4-9). Прагнув особливих стосунків з людьми. Хотів бути прославленим у них і через них. «...І кожного, хто тільки зветься Іменням Моїм, і кого Я на славу Свою був створив,

кого вформував та кого Я вчинив. [...] Цей народ Я Собі вформував, він буде звіщати про славу Мою» (Іс. 43:7,21).

Досвід ізраїльтян міг би бути грандіозним. Адже вони розпочали свій шлях як одна нація, одна релігія, одна культура. Мали всі переваги. Що ж зупинило обранців? Зовнішні сили? У жодному разі. То була їхня власна гріхозна людська природа.

Народ Ізраїлів повстав проти Божого лідерства й зажадав царя – людського монарха (див. Неем. 9:17). Як наслідок, ідея встановити теократію не спрацювала. Згодом євреї розкололися на два народи. Почали братовбивчу війну, повернулися спиною до Бога та Його заповідей, врешті-решт, закінчили тим, що розпорошилися по всій землі. Результатом експерименту з теократією було швидке «розпорошення». Доки людством керує власна гріхозна природа, теократія завжди зазнаватиме краху.

Оскільки наш Господь прагне, щоб ми були у всьому світі (хоча не від світу цього) й перебували у всіх сферах суспільства, то замкнутий стиль життя в ізольованих християнських громадах – не годиться (див. Матв. 5:13-14; Ів. 17:14; Лук. 17:15). Якщо «самодостатні» громади й існують, то зазвичай не через Христову любов і свободу, а через пресинг законницьких традицій. Такі деномінації живуть заради власного комфорту й самодостатності. Сподіваються на захист від самих себе. Як наслідок, ігнорують Велике повеління, що стосується кожного християнина, – іти й проповідувати Євангелію всьому світу (див. Дії 1:8).

На індивідуальному та сімейному рівнях ми маємо жити (концептуально, фізично й матеріально) так, щоб у будь-який момент були готові зібрати свої речі й переїхати до будь-якого куточку світу. У такому разі можна опинитися далеко від громади, до якої звикли, відокремитися від близького кола спілкування, від родини.

Однак настане день, коли теократія запрацює на сто відсотків. Це станеться тоді, коли на нову землю зійдуть Святе Місто (Новий Єрусалим, невіста Агнця). «І почув я гучний голос із престолу, який кликав: “Оце оселя Бога з людьми, і Він житиме з ними! Вони будуть народом Його, і Сам Бог буде з ними”» (Об. 21:3). Поки що працює теократія на індивідуальному рівні. Ми з вами можемо обрати життя, що будується на принципі, зазначеному в Повторенні Закону 30:20: «...Щоб любити Господа, Бога

свого, щоб слухатися голосу Його та щоб линути [букв. приліпитися] до Нього, бо ж Він – життя твоє...»

Авраам Лінкольн, шістнадцятий президент Сполучених Штатів Америки, у своїй славнозвісній Геттісберській промові визнав існування Бога, однак деталізував систему управління США словами «людей», «людьми», «для людей»...

Таким чином, США ніколи не може бути автентичною теократичною країною (Бога, Богом, для Бога) навіть формально. Та й за конституцією, це республіканська форма правління, культурно-релігійний компот. Окремі громадяни можуть бути християнами; вся країна – ні. Нація настільки «християнська», наскільки християнськими є окремі громадяни. (Справжня теократія керується Божими законами, а не людськими. Це не підлягає обговоренню чи компромісам. Богу не потрібні «радники», а найменше йому допоможуть «експерти»).

Пастор чи політик?

Уряд і церква мають зробити вибір. Організована релігія має стояти осторонь політики, так само як офіційний уряд – осторонь церкви. У деяких країнах держава звільнює церкву від сплати податків при умові, що та не втручатиметься в політику. Не лише деномінації та окремі церкви мають можливість звільнюватися від сплати податків, але й священнослужителі мають нагоду пересвідчитися в щедрій політиці уряду у вигляді окремих субсидій. У США, наприклад, існує особливий «виняток» для рукопокладених священників у вигляді «допомоги на житло». Ця «допомога» охоплює не лише погашення іпотечної заборгованості або звичайної орендної плати, а також і повсякденних витрат на житло, таких як рушники й лампочки!

Через примусовий збір податків на релігію кожен громадянин, і віруючий, і невіруючий, змушений підтримувати діяльність не лише достойних церков, а й усіляких культів та сект.

Я особисто вважаю, що окремі члени церкви, як законослухняні громадяни, мають повне право брати участь у політичних процесах, навіть очолювати виборчі кампанії чи керувати державою. На індивідуальному рівні християни мають говорити вголос про те, якою, на їхню думку, має бути поведінка, етика й мораль чиновників і суспільства.

Я в жодному разі не проти законослухняного громадянства. Закони зупиняють злочини, хоча не змінюють розум і серце людини так, як Євангелія. Спасіння й зміна серця людини через Євангелію – завдання Великого повеління, місія кожного з нас на цій землі.

Якби Бог справді очікував від Адама та Єви безгрішшя, то не казав би у заперечній формі: «Але з дерева знання добра й зла не їж від нього». Не давав би їм свободи вибору, а склепав би Собі бездумних роботів. Ще задовго до десятих заповідей Бог знав, що всі ми провалимо іспит із дотримання Закону. Чому тоді дав оті заповіді й наказав їх дотримувати? Щоб продемонструвати, наскільки відчайдушно людина обманює себе, наскільки велику має потребу в новій природі, Його природі, щоб по-справжньому жити свято й у покорі перед Ним.

Що ж тоді суспільство має зробити зі, скажімо, гомосексуалістами? Як мають реагувати християни? Як діяли праведники Аврам і Лот стосовно тієї специфічної категорії суспільства в Старому Заповіті? (Див. Бут. 18 і 19). Бог відгукнувся на відчайдушний крик якоїсь людини, яка не змогла більше терпіти цей гріх, цю нищість (див. Бут. 18:20-21). Хто ж заволав про кляту біду, кому саме і яким чином? Ким би не була та людина, у Біблії не згадується діалог на цю тему з політиками; навпаки, справа дійшла до вух Бога.

Що ж зробив Бог із Содомом і Гоморрою? «...Послав на Содом та Гоморру дощ із сірки й огню» (Бут. 19:24,29) не лише на обидва міста, а й на їхні околиці. Винятком були Лот і його дві дочки. Все інше було знищено.

Як поставився до гомосексуалістів апостол Павло в Новому Заповіті? Відкрито написав про їхній гріх. Як поставився Бог? «Видав їх [буквально – підкорив] у пожадливістях [сексуальних] їхніх сердець на нечистість, щоб вони самі знеславляли тіла свої, [...] на пожадливість ганебну, [...] на розум перевернений, щоб чинили непристойне» (Рим. 1:24,26,28). Якщо тільки не покаються (змінять стиль життя), то приречені на жахливий кінець. «Вони знають присуд Божий, що ті, хто чинить таке, варті смерти, а проте не тільки самі чинять, але й хвалять тих, хто робить таке» (в. 32). Скільки б не «хвалили» собі подібних, «варті смерті».

Я не бачу нічого поганого в тому, щоб окремі християни допомагали вдосконалювати законодавство, аби тільки не любіювали

інтереси якоїсь секти й не розпалювали релігійних конфліктів. У вільному *світському* суспільстві поняття «найкраще для країни» визначається «більшістю» голосів. Добре це чи погано, але саме так і працює наш конституційний уряд, наша демократія.

Окремі особи, церкви та деномінації безперечно повинні мати свою громадську позицію стосовно етики та моралі. На жаль, з деяких кафедр я чув, як проповідники злословлять політичну систему й водночас рекламують нового кандидата на високу посаду чиновника. Цікаво, що деякі з отих пасторів ніколи не критикують розлучення, секс за межами шлюбу, евтаназію (вкорочення життя невиліковно хворої людини), аборти, шахрайські фінансові операції тощо. Це факт, що нині чимало служителів не виконують своїх Біблійних зобов'язань – давати настанову й докоряти, викривати гріх. Можливо, не бажають образити присутніх, не хочуть втрачати прихожан, які можуть піти разом зі своїми грішми й жертвувати їх громаді з приємнішим проповідником. Таких найманців не хвилює те, що може образити Голову Церкви, не турбує й те, що Христос, імовірно, давно покинув їхню церкву.

Церковні лідери не можуть стояти ногами на різних берегах. Не можуть бути індивідуалістами, в той час як виконують роль публічних осіб. Вони представляють свою церкву, деномінацію, організацію чи заклад двадцять чотири години на добу щодня. Звісно, вони можуть голосувати, за кого хочуть. Однак мають утриматися від реклами чи популяризації висуванців від політичних партій і займати таку позицію, доки не представляють церкву чи структуру, що базується на Біблії. Щодо США, то це закон!

У 1950-х деякі американські пастори залишили своє служіння заради боротьби з комунізмом у нашому суспільстві. Я особисто вірю, що християнські пастори, церкви та деномінації не повинні відхилитися від головного курсу, високого і святого покликання – бути посланцями іншого царства, Царства Божого. Навряд чи у нас буде достатньо часу, енергії та ресурсів для цього особливого завдання. Якщо розпорозити свої зусилля на безліч всього цікавого, то це негативно вплине на те, за що ми відповідальні з Біблійної точки зору. Ніде в Біблії я не прочитав про те, що церква має стати активістом якоїсь політичної персони чи партії, і це стосується будь-якого уряду, будь-якої країни.

Для Царства Божого політики – не велика птиця; не навколо політики обертається порядок денний у церквах.

Не можу пригадати жодного Біблійного вірша або уривка в Новому Заповіті, в якому сказано, що Іван Хреститель, Ісус Христос або хоча б один із апостолів критикував усно чи письмово світські закони Риму чи окремих політиків, сперечався про них з іншими або протестував проти них. І не даремно, адже не такий підхід Божий. Не такими мають бути установки й хвилювання Його представників на землі. Це не стосується нашої головної справи, такі суперечки – марнування дорогоцінного часу й енергії. Це відволікає від головного й веде на хибну дорогу; маємо уникати такого. Ми не боремося за світські ідеології; боремося за душі людей, що гинуть. Ісус ніколи не казав про те, щоб наш голос був солоний. Він закликав, щоб ми самі були сіллю. Йдеться не про набурмосений вираз обличчя. Легше розсипати сіль із чужої сільнички, аніж самому бути сіллю, простіше розглагольствувати про світло, аніж самому бути світлом. Єдиним посланням, що маємо доносити людям, має бути Євангелія.

Якщо ми лише виробники чи продавці солі, то лише одягаємо на себе маску релігійності, наша віра насправді мертва, ми захворіли на самоправедність і прикидаємося віруючими, а самої віри не маємо. Таке християнство – не Біблійне; воно світське, заполітизоване.

Якщо ми – сіль, то реалізуємо себе, роздаємо себе іншим. Дозволяємо Христу жити через нас.

Біблійна «сіль» виконує дві функції: зберігати (Матв. 5:13) і приправляти (Мар. 9:49-50; Кол. 4:6). У цьому й полягає ідея християнства – врятувати людей і наповнити їх доброю «начинкою».

Християнський спосіб поширювати мораль простий – бути прикладом моралі. У наш час небагато віруючих серйозно займаються благочинністю, допомагають бідним, вдовам і сиротам, людям із особливими потребами й взагалі нужденним, починаючи з сім'ї Божої.

4. Християни подають приклад своїм життям перед владою та світом

Незалежно від того, де живуть, християни мають подавати добрий приклад, діяти, немов агенти Божі. Їхня зразкова поведінка

починається з власного дому, поширюється у громаді, інколи демонструється серед державної еліти.

Апостол Петро закликає жити правильно у суспільстві. «Поводьтеся поміж поганями добре, щоб за те, за що вас обмовляють вони, немов би злочинців, побачивши добрі діла, славили Бога в день відвідання» (1 Пет. 2:12). Справжню віру видно очима.

Думки Петра підтвердив апостол Павло у Першому листі до віруючих міста Солунь (4:12): «...Щоб ви перед чужими пристойно поводитися, і щоб ні від кого не залежали!» (1 Сол. 4:12). Те ж саме він говорить і до віруючих филип'ян (2:15): «...Щоб були ви бездоганні та щирі, невинні діти Божі серед лукавого та розпусного роду, що в ньому ви сяєте, як світла в світі». Ми – Боже світло, Божі зорі, коли нас нема в чому звинуватити, коли живемо чисто й невинно на особистому рівні й серед людей. Такий стиль життя – однозначно наше покликання. Ось що таке добре громадянство й добре управління життям!

5. Платити владі

Хоч Ісус Христос був над усіма владами, та, перебуваючи в людському тілі, платив усі необхідні податки – і цивільні, і церковні. Він очікує того ж від нас. Ісус наказує не робити нічого, що б ображало владу (Матв. 17:24-27).

Наскільки важливо нашому Господу, щоб ми сплатували податки? Він сам сотворив диво заради того, щоб сплатити й свої, і Петрові податки! (див. Матв. 17:27). Ісус навчав віддавати «кесареві кесарево» (Матв. 22:15-21). Ми поважаємо владу й тому визнаємо систему податків. Зазвичай приватні особи не встановлюють розмір податків; це справа уряду. Чи буде людина грабувати кесаря?

Кесарю належить та сума, що визначив мій уряд у вигляді податків. Це може бути і на регіональному, і на національному рівнях. Такі виплати можуть включати податок на особистий дохід та доходи від комерційної діяльності. Бог очікує, щоб ми ці податки платили. Відмова платити податки означає грабїж і державний злочин. Набожні християни виконують закон своєї країни. «Через це ви й податки даєте, бо вони служителі Божі, саме тим завжди зайняті. Тож віддайте належне усім: кому податок – податок, кому мито – мито...» (Рим. 13:6-7).

Представники влади – «служителі Божі». Яке моє ставлення до цих «служителів»? Які мої дії стосовно них? Намагаюся обкрутити їх навколо пальця чи виконувати свої зобов'язання? Богові важливі правильні дії з мого боку стосовно уряду, Бог призначив мене відповідальним за свої дії.

Громадський уряд справді потрібен людям. Його варто підтримувати фінансово, особливо коли він належно виконує свої обов'язки й служить громадянам. Усі ми бажаємо, щоб у наших країнах був ефективний і кваліфікований уряд. Однак більшість урядів не мають власних грошей. Уряд має операційні витрати. Йому треба платити за захист і мир, що він забезпечує за нормальних обставин.

Як кажуть, «нічого безкоштовного не буває». Живемо на землі, отже, маємо віддавати свою лепту. Податки як такі не містять у собі зла. Податки – це те, що ми платимо уряду за його роботу. Якщо не плачу свою частку, то свідомі чесні громадяни змушені платити більше. Працездатні принципи християни ніколи не повинні жити за рахунок інших. Навпаки, вони працюють і сплачують податки так само (або й більшою мірою), як усі інші. Звісно, це не стосується людей, які з певної причини недієздатні, не можуть працювати й отримувати дохід, щоб потім сплачувати податок. Тож справжні християни – добрі працівники, що багато працюють. Вони не лише забезпечують свої потреби. Вони заробляють, щоб допомагати нужденним.

«Хто крав [включно з обкраданням уряду], нехай більше не краде, а краще нехай працює та чинить руками своїми добро, щоб мати подати нужденному» (Еф. 4:28).

«...Ми [апостол Павло та його колеги] [...] це вам наказували, що як хто працювати не хоче, нехай той не їсть! Бо ми чуємо, що дехто між вами живуть по-ледачому, нічого не роблять, а тільки вдають, ніби роблять. Таким ми наказуємо та благаємо Господом нашим Ісусом Христом, щоб мовчки вони працювали та власний хліб їли» (2 Сол. 3:10-12).

Коли цивільна влада говорить про християн, то що каже про те, як віруючі сплачують податки? Поводяться чесно? Переказують відповідні суми? Чи обманюють уряд? Важливо, щоб ми «дбали про добре перед усіма людьми!» (Рим. 12:17).

«Дбаючи про добро не тільки перед Богом, але й перед людьми» (2 Кор. 8:21).

Неспасенні люди можуть і не жити чесно, проте вони чітко знають, коли особа, що вважає себе віруючою, живе не так, як цього вимагає Біблія.

Нас, християн, мають знати за нашу цілісність. Ми не брешемо, не хитруємо, не крадемо. Це один зі способів, яким свідчимо про Бога й представляємо Його. Для християнина краще переплатити податки, аніж недоплатити. Той, хто обманює владу, обманює Бога, тому що Бог стоїть за будь-якою владою. Податки, як і десятина, передбачені й запроваджені самим Богом.

Важливо підкреслити, що у деяких країнах не існує чіткої, навіть розумної податкової структури. У таких випадках кожен християнин має особисто просити Бога, як саме необхідно вчинити. Бог дасть мудрість, щоб Його діти жили з чистим сумлінням, не ображали свого Господа і не грабували свій уряд.

Якщо вам здається, що якийсь податок – надто високий, незаконний чи аморальний, то чітко розберіться з цим питанням на юридичному рівні.

БІБЛІЙНИЙ СТИЛЬ ЖИТТЯ

- Можливо, вам буде непросто прийняти фундаментальну істину про владу, що висловив апостол Павло (Рим. 13:1): «Немає влади, як не від Бога, і влади існуючі встановлені від Бога».

- Можливо, вам буде складно «віддавати належне усім: кому податок – податок, кому мито – мито, кому страх – страх, кому честь – честь» (в. 7).

- Ви можете не погодитися з тим, що нам потрібно «слухати влади верховної та коритися їй, і до всякого доброго діла готовими бути» (Тит. 3:1).

- Може, ви не хочете «податки давати» (Рим. 13:6).

- Можливо, вам зовсім не хочеться молитися «за царів та за всіх, хто при владі» (1 Тим. 2:2).

Це ваша справа, ваше рішення. Не автор цих рядків придумав такі норми; я лише цитую вам їх із Біблії. Моя відповідальність – повернути до них вашу увагу. Те, як ви поставитеся до прочитаного, залишиться між вами і вашим Творцем.

Водночас надихаю подумати наперед. Коли постанете перед судним престолом Христа, то не зможете сказати, що не знали про Його істини й очікування.

Отже, Новий Заповіт виокремлює п'ять сфер взаємодії християнина з владою:

1. Поважати й шанувати владу.
2. Коритися владі й слухатися її.
3. Бути добрим прикладом в очах влади.
4. Платити податки владі.
5. Молитися за владу.

Християнські політики

Цілком очевидне те, що більшість духовно не відроджених політиків цього світу мають на умі власний комфорт і вигоду, за їхньою діяльністю стоїть божок на ім'я Матеріалізм. Так, знаю: існують політики, що мають власні принципи, чинять багато добра, особливо з метою забезпечити необхідну кількість голосів на виборах або з інших причин. Є й такі, що здатні продати свої етичні та моральні переконання за кілька років престижної політичної кар'єри та влади. Саме такий контингент найчастіше пробирається до найвищих посад у своїх громадах і країнах. Що поробиш, така вже людська натура, ситуація й не може бути інакшою.

Я переконаний, що (за винятком прямого Божого втручання) у більшості країн у наш час незіпсованому духовно відродженому християнинові майже неможливо бути популярним політиком, за якого ще й голосують. Християни, що працюють у політиці, мають стежити за собою, щоб не підспівувати гуманістичному світогляду. Адже їхній обов'язок як віруючих – стояти за істину й правду, незалежно від того, яку ціну доведеться заплатити власною шкурою. Християнин у політиці має подбати про те, щоб великий бізнес був неспроможний купити його голос чи прихильність. Відданість Біблійним принципам має бути сильнішою, ніж членство у політичній партії. Маємо бути обережними, щоб наш націоналізм або патріотизм не перенасичував нас більшою мірою, ніж відданість

Христу. Християни – громадяни неба. Поки що ми перебуваємо у цьому світі, однак ми «не від світу цього».

Член Британського парламенту Роджер Беррі спостеріг: «Політика за своєю природою – мистецтво компромісів. Навіть політик-християнин, що відкрито говорить про свою віру, буде змушений час від часу йти на компроміс із християнськими принципами».

Втручання зла

Біблійні методи – не від світу цього. Наша «мішень» – не людська влада чи правителі у краватках. Виняток – наша молитва за представників держави. У своїй боротьбі ми зосереджуємо увагу на «духах злоти піднебесної», на духовних начальствах темряви, що панують у атмосфері – місці розташування диявольського штабу. Вся земля страждає від діяльності того штабу ще з часів Едемського саду. Оті безтілесні створіння впливають на людей, контролюють їх найрізноманітнішими способами.

«Бо ми не маємо боротьби проти крові та тіла, але проти початків, проти влади, проти світоправителів цієї темряви, проти піднебесних духів злоти» (Еф. 6:12).

Як християни, своєю поведінкою, своїми добрими вчинками ми маємо бути «світлом для світу». Якщо наші вчинки не справляють на світ ніякого враження, то слова тим більше не матимуть сили.

Це не означає, що наш Бог – пацифіст або фаталіст. Маємо справу з Його обґрунтуванням, Його довготривалою стратегією, Його бездоганною методологією. Не повинні сумніватися у Його здатності завжди й цілком контролювати ситуацію. У цій битві перемогу здобуває Бог. Ось завдяки чому християни – активісти. При цьому, активісти досить радикальні. Проте ми діємо й реагуємо не так, як світ. Наприклад, не «стискаємо зуби» й «заминаємо тему»; за зло ми відплачуємо добром (див. 1 Сол. 5:18; 1 Пет. 3:8-15). Ми не боремося з людьми; воюємо проти духовних сил зла, що користуються слабкостями наших ближніх.

«Зброя бо нашого воювання не тілесна, але міцна Богом на зруйнування твердинь, ми руйнуємо задуми, і всяке винесення,

що підіймається проти пізнання Бога, і полонимо всяке знання на послух Христові» (2 Кор. 10:4-5). Ось як ми боремося!

Як це стосується сьогодні? Часом не ігноруємо верховну зброю, що надає Господь? Часом не вдалися до розборок на тілесному рівні? Якщо користуємося інструментами цього світу, то нічим від нього не відрізняємося. Ми однозначно зазнаємо поразки. Якщо користуємося Божою зброєю, то зможемо руйнувати ідеологічні твердині, такі, як антибоже мислення й світська філософія.

Наш «секрет», наша справжня зброя – молитва, наповнена Божим Духом. «Не силою й не міццю, але тільки Моїм Духом, говорить Господь Саваот» (Зах. 4:6).

Загалом, цей світ налаштований проти Бога й проти Божих людей. Світ – не наш вірний товариш, а ми не його любі друзі (див. 1 Ів. 2:15). «Земні царі повстають, і князі нараджуються разом на Господа та на Його Помазанця: “Позриваймо ми їхні кайдани, і покидаймо із себе їхні пута!”» (Пс. 2:2-3).

Щоб подавати добрий приклад і свідчити про Ісуса, християни мають доброзичливо ставитися до окремих людей і колективів у цьому світі, однак бути другом безбожних світських принципів означає зраду.

Доки Тіло Христове стоїть на молитві, духовному збудуванні й виправленні братів і сестер, ми маємо передусім зосередити увагу на тому, щоб налагодити життя з Богом і стосунки між людьми в церкві. Якщо церква перебуває у правильних стосунках із Богом та віруючими, то позитивного впливу на цей світ не уникнути. І навпаки, якщо ми далекі від Бога й одне від одного, то не зможемо плідно впливати на світ. Закликаю кожного з нас відновити свою духовну форму, і світ не зможе цього не помітити.

Нема нічого простішого, ніж тикати пальцем на інших. Однак спочатку потрібно ткнути пальцем на себе. Погану поведінку доведеться викоринити зі свого життя. Якщо ні, то ранимо Христа й послаблюємо Його місію.

«Бо час уже суд розпочати від Божого дому; а коли він почнеться перше з нас, то який кінець тих, хто противиться Божій Євангелії?» (1 Пет. 4:17).

«Бо коли б ми самі судили себе, то засуджені ми не були б» (1 Кор. 11:31).

Вірте чи ні, але наше головне завдання полягає не в тому, щоб «розвивати національну економіку» цього світу. Бог кличе людей із системи, що не підлягає ремонту, до Своєї, повноцінної. Ми тут для того, щоб проголошувати істину про Христа. У цьому полягає наша головна «професія».

Чи псує людину влада?

Навіть якщо поважаємо наш уряд, молимося за нього, сплачуємо йому податки, ми пам'ятаємо, що вся людська влада – тимчасова; приходить і йде; постійно змінюється. Ми, християни, живемо для вічності, працюємо для успіху Царства Божого, де не буде гріха, егоїзму, жадібності, підкупу. У такому Царстві істина й справедливість правитимуть навіки.

Відверто кажучи, влада як така нікого не псує. Річ не в тім, що влада робить з людьми, а що люди – з владою. Влада сама собою безвладна; влада не має в собі життя; не може виступати від власного імені. Влада у чистому вигляді нейтральна стосовно моралі. Корупція полягає не у «владі», а криється в серці людини. Усе, що нам потрібно, це ситуація й можливість відкинути або прийняти хабар чи корупцію. Велика, чи маленька, влада невинна. Деякі люди вміло користуються великими повноваженнями. Інші зловживають навіть дріб'язковими. Отже, різниця не у владі, а в людях. Ми були корумпованими задовго до того, як отримали чи зможемо отримати владні обов'язки. Якби людство не було корумпованим, то не було б і проблем із владою, якою б важливою чи яких би масштабів вона не була.

Якщо вірю, що влада псує людей, то, мабуть, вважаю, що так само впливають і гроші. Проте відомо, що у самих грошах нема нічого поганого. Можна страждати грошолобством і без копійки в кишені, і сидючи на мішку із золотом. Так само й у вас може бути жадоба влади задовго до того, як вона потрапить до рук, які «нічого не брали». Розпусту можна вчинити у серці. Красти можна в душі. Вбити можна в думках. Проблема – внутрішня, а не зовнішня.

Немає нічого дивного в тому, що лідери зловживають владою. Вінстон Черчилль сказав: «Усю історію світу можна підсумувати

так. Коли народ сильний, то не завжди справедливий, а коли справедливий, то втрачає силу». І де, скажіть, будь ласка, місце християнину в такому дуалізмі?

Царство Боже буде і сильним, і справедливим не лише завдяки Богу, а й через дивовижну перемену нашого життя.

Усередині чи за межами табору?

Трагічно, що багато християн знає більше про свій земний уряд, ніж про Небесне Царство свого Отця, а їхня мотивація більше стосується земного уряду, аніж небесного. Наше завдання – на землі, але штаб-квартира – на небі. Істинний християнин – представник іншого світового порядку. Тут ми – ідеологічні «прибульці», яких вважають диваками, і зрозуміло, чому.

Ми – вівці, але не належимо до зграї вовків.

Ми – світло, але не належимо до темряви.

Ми – сіль, але не належимо до псування.

Ми – в цьому світі, але не схвалюємо все, що в ньому відбувається.

«Тому то Ісус, щоб кров'ю Своєю людей освятити, постраждав поза брамою. Тож виходьмо до Нього поза табір, і наругу Його понесімо, бо постійного міста не маємо тут, а шукаємо майбутнього!» (Євр. 13:12-14).

Декому кортить залишатися «всередині табору», бути гвинтиком світового порядку. Коли ж хочемо бути близькими до Ісуса, то маємо вийти разом із Ним за межі «табору» (у цьому випадку «табір» символізує блукання Ізраїлю пустелею), бо не в його межах перебуває Христос. Вийти за межі табору означає пережити те, що переживав Ісус, навіть сором, адже суспільство не прийняло Христа на планеті, створеній Ним. Люди взагалі понавігадували про Нього всілякі байки. Отже, треба визначитися, де і з ким співпрацювати. Неможливо бути одночасно і всередині табору, і за його межами.

«... Чи ж ви не знаєте, що дружба зо світом то ворожнеча супроти Бога? Бо хто хоче бути світові приятелем, той ворогом Божим стається» (Якова 4:4). Хто ваш друг? Хто – ворог? Неможливо бути другом святої істини Божої та світського менталітету й сатанинської діяльності.

Незалежний світський уряд

Ми нічого не очікуємо від світської влади, не залежимо від неї. Ми покладаємо свою надію лише на Господа. «Не надійтесь на князів, на людського сина, бо в ньому спасіння нема» (Пс. 146:3). Бог стоїть за всією владою, тому маємо бачити Його за кожною фігурою, що займає місце на політичній арені й має владу над нами.

Людську владу треба завжди розглядати під Божим кутом зору. «Таж народи – як крапля з відра, а ваять, як порох на шальках! Таж Він острови підіймає, немов ту пилинку! [...] Насупроти Нього всі люди немов би ніщо, пораховані в Нього марнотою та порожнечею. Він – Той, Хто князів обертає в ніщо, робить суддів землі за марноту: вони не були ще посаджені, і не були ще посіяні, і пень їхній в землі ще не закорінився, та як тільки на них Він дмухнув, вони повсихали, і буря понесла їх, мов ту солому!» (Іс. 40:15,17,23,24).

Один фараон симпатизував ізраїльтянам. Певний час до них ставилися, як до привілейованої верстви населення. Проте його наступник зробив їх рабами, створив для них нікчемну принизливу ситуацію, у якій вони були змушені страждати понад 400 років!

Християни не повинні покладатися на світську владу. Ми шануємо, слухаємося її, молимося за неї, платимо їй податки, проте на покладаємо свою впевненість на світський уряд. «Так говорить Господь: “Проклятий той муж, що надію кладе на людину, і робить раменом своїм слабу плоть, а від Господа серце його відступає!”» (Єр. 17:5). Покладатися на плоть означає відступати від Господа.

«Горе тим, що в Єгипет по поміч ідуть, що на коней спираються, і на колесниці надію свою покладають, вони бо численні! Та на верхівців, бо вони дуже сильні! Але на Святого Ізраїлевого не дивляться, і до Господа не звертаються!» (Іс. 31:1).

Якби Бог хотів, щоб діти Ізраїлеві (у період Закону) шукали Його лица й залежали від Нього у всьому, то хіба не повинні Божі діти (у період благодаті) чинити менше або відрізнятися у цьому питанні?

Сучасні християни мають подвійне громадянство: тимчасове – людське і постійне – небесне. Наша головна відданість і

належність – Царству Небесному, наше посвячення передусім стосується Царя царів – Ісуса Христа. «Життя ж наше на небесах, звідки ждемо й Спасителя, Господа Ісуса Христа» (Фил. 3:20). «...Він зацарює на вічні віки!» (Об. 11:15). Поки що світські правителі перебувають під контролем сатани – князя (гр. *archon* – шефа) цього світу.

Псалом 2

Чого то племена бунтують, а народи задумують марне?
Земні царі повстають, і князі нараджуються разом на Господа
та на Його Помазанця:

«Позриваймо ми їхні кайдани, і поскидаймо із себе їхні пута!»
Але Той, Хто на небесах пробуває, посміється, Владика їх ви-
сміє!

Він тоді в Своїм гніві промовить до них, і настрашить їх Він
у Своїм пересерді:

«Я ж помазав Свого Царя на Сіон, святу гору Свою.
Я хочу звістити постанову, промовив до Мене Господь: “Ти
Мій Син, Я сьогодні Тебе породив.

Жадай Ти від Мене, і дам Я народи Тобі, як спадщину Твою,
володіння ж Твоє аж по кінці землі!

Ти їх повбиваєш залізним жезлом, потовчеш їх, як посуд ган-
чарський...”»

А тепер помудрійте, царі, навчіться ви, судді землі:

Служіть Господеві зо страхом, і радійте з тремтінням!

Шануйте Сина, щоб Він не розгнівався, і щоб вам не заги-
нути в дорозі, бо гнів Його незабаром запалиться. Блаженні усі,
хто на Нього надіється!

I. Християни під час свободи

Вступ

Якщо живете у країні, де є свобода віросповідання, тобто свобода вільно вірити у Бога, зустрічатися для спільних зібрань, поширювати Євангелію, – то це заслуга Бога, а не уряду. Зрештою, це Бог (а не уряд) дарує свободу будь-якій країні. Усвідомлюємо це чи ні, уряд служить Богу. Щодо майбутнього кожної країни, то Бог промовив через пророка Ісаю 14:24: «Поправді, як мислив собі Я, так станеться, й як Я був врадив, те сповниться».

Якщо сам Бог не примушує лідерів виконувати зобов'язання згідно з їхнім законом, то ще одна хартія чи конституція не гарантують анічогісінько. Успішні правителі чи верховні суди можуть абсолютно ігнорувати статті закону й поправки до них, тлумачити право, як заманеться, й застосовувати, як забажають. Бог може втручатися в таку поведінку, залежно від Його плану чи мети.

Коли приймаємо в своє серце Христа, то Господь не обіцяє веселого життя. Ми не обираємо для себе умови, у яких житимемо, як християни. Христос веде нас, наше завдання – йти за Ним, слухати Його. Він знає, що й скільки нам потрібно, де і коли. Він випробовує нас у різних обставинах і ситуаціях, і в умовах добробуту й процвітання, і в часи нужди, у хворобах і здоров'ї, у свободі й за ґратами.

Апостол Павло навчився жити і в достатку, і в нестачі, навчився бути задоволеним тим, що мав, незалежно від обставин. Цей урок має засвоїти кожен із нас.

Господь випробовує нас там, де свободи нема, й там, де море свободи. Обидві ситуації – однаково серйозний тест для віруючих.

Коли живемо в умовах свободи, Бог стежить за тим, як нею користуємося. На добро чи на зло? Для Його слави, Його цілей? Чи для себе, свого приватного життя?

Коли живемо в умовах позбавлення свободи, Господь бачить наше ставлення, нашу поведінку й в таких жорстких умовах.

Заради чого я живу? Чи маю вагому причину для життя? Якщо живу для себе, то цього не достатньо для Бога й інших. Життя полягає в тому, щоб жити для Бога й людей. Навіть світські психологи розповідають, що віддавати себе Богу й людям – дуже корисно для розумового, емоційного, фізичного й духовного здоров'я.

Погоня за щастям

Цілі покоління американців (включно з християнами) живуть з концепцією та вірою в те, що володіють «невід'ємними» чи «невідбірними» правами, включно з «правом на щастя». Зрештою, в Декларації незалежності Сполучених Штатів Америки так і зазначено: «Ми вважаємо за самоочевидні істини, що всіх людей створено рівними; що Творець обдарував їх певними невідбірними правами, до яких належать життя, свобода й прагнення щастя».

Томас Джефферсон за допомогою законодавців із тринадцяти Штатів, що об'єдналися в той час, вважав, що «прагнення щастя» – не лише самодостатнє «невідбірне» право людини, а що дарував його ніхто інший, як сам Творець. Безперечно, це демонструє альтруїстичні мотиви Джефферсона. У мене не виникає сумнівів щодо його благородної турботи не лише про громадян Сполучених Штатів, а й про людство взагалі.

Із усією повагою до Томаса Джефферсона й урядів тринадцяти Штатів, усе-таки зазначу, що ніде в Святому Письмі не сказано, що «щастя» чи «прагнення щастя» – право, надане Богом.

Переслідування щастя не може бути метою людини з Біблійної точки зору. Чого ж тоді маю прагнути? Що взагалі може мене ошчасливити?

Якщо моя мета – гнатися за щастям, то йдеться про те, що перебуває за межами досяжності або вище моїх можливостей. І я шукаю того недосяжного. Можливо, прагну обставин, що подарують мені заповітне щастя (принаймні мені так здається). Чи залежить моє «щастя» від речей або ситуацій? Коли так, то ніколи не буду щасливий. Адже життя рідко таке, яким я хотів би його бачити.

Згідно з Біблією, щастя здобувається думками, словами, діями, благочестивою поведінкою, благочестивим ставленням, всім своїм еством.

Хтось сказав, що ви не знайдете щастя, коли займаєтеся його пошуками; щастя знаходять «випадково» на дорозі служіння. Щастя – це те, що відбувається з вами, коли живете не егоїстично для Бога та людей. Щастя не «дарується», його потрібно заслужити.

Ось декілька Біблійних штрихів на цю тему:

«Блаженний [щасливий] народ, що йому так ведеться, блаженний [щасливий] народ, що Господь йому Бог!» (Пс. 144:15).

«Хто ж надію складає на Господа, буде блаженний» (Прип. 16:20).

«Коли ж стереже він [народ] Закона, – блаженний» (Прип. 29:18).

«Блаженна людина, що мудрість знайшла, і людина, що розум одержала, бо ліпше надбання її від надбання срібла, і від щирого золота ліпший прибуток її, дорожча за перли вона, і всіляке жадання твоє не зрівняється з нею. Довгість днів у правиці її, багатство та слава в лівій її. Дороги її то дороги приємності, всі стежки її – мир. Вона – дерево життя для тих, хто тримається міцно її, і блаженний, хто держить її!» (Прип. 3:13-18).

«Ласкавий до вбогих – блаженний» (Прип. 14:21).

Ісус розповів своїм учням про те, що вони мають змиритися і служити один одному. Після цього сказав: «Коли знаєте це, то блаженні ви, якщо таке чините!» (Прип. 13:17).

Апостол Петро писав, що маємо бути блаженними (щасливими), коли нас зневажають за ім'я Ісуса або коли страждаємо за правду (див. 1 Пет. 3:14; 4:14).

Апостол Павло чимало постраждав за віру й вірне служіння. Проте завжди радів у Господі. Радість Господня не залежить від зовнішніх ситуацій і обставин. Не залежить від матеріальних статків. Залежить від Господа. Це риса особи Святого Духа.

Радість Господня вже перебуває у вас, тому що у вас Господь. Цю радість потрібно звільнити. Радість Господня має смак небес. Жодні людські почуття не зрівняти з цією радістю. Апостол Петро (1 Пет. 1:8) сказав, що радість Господню неможливо виразити словами; їй складно дати термінологічне визначення, її не просто описати, проте її можна відчувати й демонструвати.

Апостол Павло, перебуваючи у в'язниці у Римі, пише віруючим із міста Филипи: «Радійте в Господі завжди, і знову кажу: радійте!» (Фил. 4:4). Він був сповнений радості Божої, коли на руках були кайдани, а навколо – стіни камери. Деякі люди почуваються нікчемно навіть тоді, коли купаються в розкошах. Чимало людей не може насолоджуватися своїм багатством, багато закінчує життя самогубством.

Нам не треба налаштовуватися на розважальний стиль життя або короткочасне «щастя», коли можемо завжди насолоджуватися постійною та нескінченною радістю в Господі.

Небезпека свободи

В умовах свободи віруючі в переважній більшості випадків потребують внутрішньої самодисципліни. Коли свободи бракує, християни живуть під впливом зовнішнього контролю. Тому для духовного здоров'я та зросту більшості з нас краще й легше жити для Бога в умовах обмеженої свободи. Природа людини, така вже вона є, проявляє себе так, що якість християнства знижується пропорційно до більшого рівня свободи, що собі дозволяємо. Особливо це помітно тоді, коли політична влада толерантно ставиться до християн або взаємодіє з ними для своїх цілей.

У деяких країнах християни отримують більше привілеїв, ніж звільнення від податків на благодійні пожертвування і на майно. Інколи уряд фінансово підтримує соціальну (якщо не релігійну) діяльність церкви й міжцерковних організацій. Надає таким організаціям нерухомість, колективне звільнення від

сплати податків, звільнення від податків за охорону з боку поліції та пожежної служби, інші суттєві привілеї. У деяких країнах держава дає релігійним лідерам зарплату!

Вважаю, що добровільне прийняття й використання такої матеріальної підтримки ставить церкву в позицію залежності, зобов'язань і компромісів. Несвідомо ми ховаємо сіль у сільничку й наше світло ледь мерехтить. Як можна просити щось у влади або висловлювати обурення її діями, якщо ми по вуха перед нею в боргу? Ми уникаємо гучних болісних для влади заяв, не хочемо втратити її підтримку, свої права й привілеї. Ісус, не вагаючись, поназивав релігійних діячів свого часу «родом зміїним» (Матв. 12:34), «лицемірами» і «гробами побіленими» (Матв. 23:27). Господь не посоромився обізвати царя Ірода «лисом» (Луки 13:32). Чому? Бо не танцював під його дудку.

У тепличних умовах практичне християнство починає відхилятися від Біблійного курсу. Такому християнству дедалі важче розрізнати, що від Бога, а що від світу; що Біблійне, а що гуманістичне; що від плоті, а що від Духа; що на користь справи Христа, а що на благо егоїстичної людської природи. Із прогресивною закономірністю ми починаємо бачити благочинний уряд не як окремих осіб, що потребують Бога, не як загублені душі, а як заклад, в якого можна випросити додаткові бонуси.

У такій ситуації, навіть коли й «свідчимо» представникам регіональної та національної влади, то навряд чи хтось із них вбачатиме потребу в наверненні до Христа. Через нашу залежність від урядової підтримки їм може здаватися, що наш Бог не такий великий, щоб у Нього вірити, не здатний подбати про Свій народ, Свої проекти. Коли б мав достатньо коштів, то хіба приймав би матеріальну допомогу від держави? Ми майже граємося з вогнем, коли дозволяємо таким благочинцям замінювати Бога. Віруючі не повинні очікувати або приймати допомогу від влади, щоб не зменшувати важливість свого покликання і щоб не спотворювати Біблійного християнства. Вважаю, що уряд, який бере християнство під свій патронаж, найбільшою мірою шкодить справі Христа, більше, ніж антагоністична й безбожна влада. Історія церкви лише підтверджує цю думку.

Відомо, що Артаксеркс, цар Персії (Неем. 2), допоміг ізраїльтянам відбудувати Єрусалим. Однак то була ситуація, коли одна

земна нація допомогла іншій, теж земній. Наше ж царство – не земне, духовне.

Коли ми, християни, живемо у такій країні, де існує свобода у всіх значеннях цього слова, де уряд ставиться до всього толерантно (якщо не співчутливо), то ми схильні забивати собі баки світськими справами й забувати, чому ми тут. Вічність стає чимось віддаленим і туманним. Як наслідок, сьогочасне світське життя стає важливішим і бажанішим, ніж життя вічне.

Людина – створіння зі звичками. Більшість любить прогнозованість і стабільність. Ми почуваємося комфортно з відомим. Думаємо, що в однаковості є щось безпечне. Що довше сидимо на одному місці, то важче з нього рушити. Часто тому, що назбирили тони макулатури й лахміття! Приліпитися до цього світу просто, особливо, коли життя «прекрасне». Що більше ми липнемо до речей, то менше линемо до Христа. Коли наші стосунки з Господом міцні, матеріальні втіхи не відіграють важливої ролі.

Якщо вперто й наполегливо напичкали християнство матеріальними благами, тілесним світоглядом і фізичним комфортом, то поширюємо «іншу Євангелію». До побачення, самодисципліна, самозречення, саморозп'яття. Добрідень, егоцентризм, самовдоволення й псевдо-духовність. Ось так діє людська природа.

Багатьох сучасних християн контролює їхня ж власна стара природа, а не Святий Дух, котрий якраз діє через нову сутність людини. Господь розуміє силу й схильність плоті; знає, що добре і що шкідливе для нас. Коли ми бідні, коли страждаємо, коли цей світ відштовхує нас, то ми сумуємо за небесним домом. Розставляємо правильно пріоритети. Зосереджуємося на тому, щоб догоджати Богу й проголошувати Христа.

Деякі громадяни вважають, що Церква – це матеріальний і моральний актив, що належить світській громаді. Їм здається, ніби церква займається тим самим, що й уряд. Вона заслуговує на звільнення від податків; заслужила переваги й субсидії. А тепер уважно подивіться на те, чим займаються християни заходу по всьому світу, й робіть висновки!

Погляд на церкву як на здобуток суспільства звучить, може, раціонально, проте не Біблійно. Біблія не підтримує й не виправдовує такі переконання. Не має бути подвійної гри; служіння від імені Бога не може залежати від уряду. Наші добрі діла

не є плодом діяльності земного уряду. Ми не повинні підписувати контракти з урядом.

Тепер подивіться на те, чого ми не робимо. Доки «жнива дозріли, а робітників мало», ми не можемо сидіти, склавши руки. Якщо досі скупо сіємо лише з «додаткових доходів», то досі не второпали свою місію на землі.

Свобода від свободи

Біблія ніколи не надихає очікувати або вимагати фізичної, релігійної чи політичної свободи заради свободи. Місія християн на землі не має нічого спільного з присутністю чи відсутністю свободи. До того ж, людській природі дуже просто зловживати свободою, особливо коли з боку держави надходять підтримка й пільги. Історія світу підтверджує факт: де надлишок свободи, там згасання віри в Бога. У кращому випадку громадяни вірять, ніби «щось там є», і здатні пробуркотіти кілька благочестивих фраз. Вони тлумачать Письмо крізь призму гуманізму і застосовують Його, мов капризні діти. Навіть не здогадуються, що їхня філософія життя цілком перетворилася на світську. Дуже часто вони віддають своє серце, свій голос, свої ресурси політиці (навіть розвагам і спорту) більшою мірою, ніж християнському служінню.

У країні, де живу зараз (США), впливові засоби масової інформації під морально-політичним кутом зору ідентифікують християн як «ультраконсервативне праве крило». Ота ліберальна преса зі швидкістю блискавки публікує неетичну й аморальну поведінку пасторів, проповідників та євангелістів. Євангельських християн знають не за їхню любов до людей чи інтенсивну місіонерську роботу і однозначно не за те, що вони не від світу цього, що належать до Царства Божого. Одні вважають віруючих «проїдателями бюджету» з «правого крила». Інші вбачають у них «конспіраторів» із того ж таки «правого крила». Серед членів «правого крила» справді є відомі християнські лідери. Хто б що не казав, але, на жаль, саме так і мислять про євангельських християн пересічні громадяни США.

Над свободою та за її межами

Людям не вдається грамотно розпоряджатися свободою. Ми схильні легковажити умовами свободи, незалежно від того, скільки її і яку має ціну. У нашій свідомості свобода асоціюється з незалежністю. І часто таке мислення безсоромно тілесне.

Щоб використовувати свободу належно, не завадить ознайомитися з Біблійним поглядом на незалежність. Нам потрібна і внутрішня, і зовнішня дисципліна. Іронічно, але найгірше рабство розвивається в умовах некерованої свободи. У багатьох випадках абсолютна свобода й матеріальний добробут – жадлива спокуса й серйозний тест. (Якщо так не вважаєте, то варто цілком віддатися отій свободі й невтішні наслідки не за горами).

Від тих віруючих, яким «більше дано», а це стосується свободи й ресурсів, більше й очікуватиметься. Багатство й бідність як такі не відіграють якоїсь ролі в очах Бога. Важливе наше ставлення до того й того. Часом не використовуємо матеріальні ресурси для своєї плоті? Живемо для цього життя чи для наступного? Інвестуємо в небо?

Правдиве дитя Боже має бути над свободою замість у свободі. Свобода – це можливість здійснювати Божу роботу; це не обставини, за яких можу робити все, що заманеться моєму тілу. Ми покликані жити для Господа й служити Йому всім серцем, незалежно від того, які наші обставини – утиски чи воля, бідність чи добробут. Християнство – це християнство; не існує одного християнства в умовах свободи й іншого – в умовах переслідування. Християнство зберігає своє обличчя, незалежно від місця розташування чи перебування. Не існує особливих видів християнства «у катакомбах» чи «гламурі». Ми в будь-якому разі не вписуємося у рамки цього світу, незалежно від його ідеології.

Мета процвітання

Своє багатство треба використовувати для Божої роботи, на славу Божу. Матеріальні блага даються не для власної «наживи». Ніколи не забуваймо, що належимо Богу, не собі; ми – Його слуги, власність Царя. Дамо Йому вичерпний звіт про те, як жили на землі, що робили зі своїм життям, як розпоряджались ресурсами, що довірив Бог.

«...Як багатство росте, не прикладайте свого серця до нього!» (Пс. 62:10). Не треба лізти зі шкури, аби стати багатієм на землі, а краще докласти зусиль, щоб здобути скарби на небі. Ісус сказав, що важко багатому ввійти в Царство Небесне. Відданість грошам може бути оманливою та руйнівною. Краще бути бідним і спасенним, аніж втратити свою душу. Хтось запитає: а чом би не бути і багатим, і бути спасенним? Так, ідея непогана, але за одній умови: ви «багаті для Бога», а не для себе.

Ісус сказав, що не можете одночасно служити Богу й грошам. Якщо любите Бога, то не любитимете гроші – і навпаки (див. Матв. 6:24). Слова – дешеві без дії; якщо любите Бога більше, ніж гроші, то доведеться довести свою віру ділами. Переконайте Бога й передусім себе в тому, що не любите гроші. Існує лише один шлях, щоб довести, що ви не скупердяй і не зажера: будьте щедрим від усього серця.

Якби Господь довірив вам багато грошей, що б ви з ними зробили? Заховали б кругленьку суму в шкарпетку? Протринькали б на свої забаганки? Чи залишили б із тієї суми рівно стільки, скільки необхідно для покриття базових потреб, а решту роздали б бідним і пожертвували на Божу місію на землі?

Коли Бог довіряє мені великі суми грошей і багатство, дарує матеріальний успіх, то робить це не для мого задоволення, а для Його справ на землі. Нам потрібно небагато – їжа й одяг (див. Матв. 6:11,25; 1 Тим. 6:8). Надто багато християн неправильно вибирають критерій для того, щоб вирішити, поширювати Євангелію чи ні, адже спираються на урядову політику (наприклад, чи обкладається їхня сума податками, чи ні).

Чи очікує Бог від мене більшого, ніж десятина? Безперечно, так! Бог очікує всього від мене лише через той факт, що насправді все належить Йому. Під Законом десятина була мінімальною сумою, що поверталася Богу. Це те, що належало Богові автоматично. Під благодаттю ми самі й усе, чим володіємо, автоматично належить Йому, бо Він викупив нас. Усе, що маємо, довірено нам для Його використання, Його слави та Його цілей. Ми любимо Господа всім своїм серцем і служимо Йому всією своєю силою, всім, що Він довірив нам.

Мета свободи

Історія єврейської нації демонструє: коли свободою зловживають, то її втрачають. Тому важливо зрозуміти, чому Бог дає нам свободу.

Ранній християнській церкві у Єрусалимі довелося засвоїти цей урок на практиці. Обставини виявилися тяжкими. У першому розділі Книги Дій читаємо про те, як воскреслий Христос наказав своїм послідовникам стати Його свідками, починаючи з Єрусалиму й закінчуючи всіма кінцями землі. Що могло бути чіткішим за ці слова? Що могло зрозуміліше підкреслити терміновість завдання? Натомість, аж у восьмому розділі ми читаємо про те, що нарешті «процес» пішов.

Чому ж тоді апостоли сиділи, склавши руки? Бо їм було зручно перебувати в Єрусалимі. Вони не мали намірів кудись мандрувати. Богові довелося вжити жорстких заходів, аби випхати їх зі столиці. Почалося «велике переслідування». Багатьох християн жорстоко переслідували й садили у дискомфортні місця перебування – в'язниці. «...І утиск великий постав того дня проти єрусалимської Церкви, і всі, крім апостолів, розпорошилися по краях юдейських та самарійських. [...] Ходили тоді розпорошенці та Боже Слово благовістили» (Дії 8:1,4). Оті християни свідчили про Христа, чинили дива, бачили, як багато людей приходять до Бога. Вони почали займатися тим, чим повинні були займатися, і нарешті все стало на свої місця.

Варто зазначити, що існують окремі ситуації: «Коли будуть вас переслідувати в одному місті, утікайте до іншого» (Матв. 10:23; див. також Дії 9:23-25). Чинячи так, Добра Новина поширюється на тих людей, чий серця відкриті більшою мірою.

Непросто тримати свободу в Божому світлі, особливо, якщо впродовж тривалого часу використовуємо її лише для себе. У такому разі, якщо влада раптово забере «нашу» свободу або «наше» майно, то тілесним віруючим захочеться взяти в руки зброю та піти на штурм. Інакше мислять християни, які вважають, що все, чим володіють, належить Господу; якщо Він дозволяє статися переслідуванню, конфіскації майна чи утискам, то хіба зможе держави зупинити головну місію в житті християнина?

Хочу запитати: у своїх стосунках із Богом ми вже продемонстрували, що любимо Його і служимо Йому, незалежно від

обставин, – зручно нам чи незручно, вільно чи невільно, бідно чи небідно? Що нас більше хвилює – володіти модними матеріальними благами чи виконувати Божу волю? Його плани й цілі набагато вищі за все інше.

Боже прагнення

Чому в різних частинах світу одні Божі діти мають абсолютну свободу віросповідання, інші – обмежену, а деякі ніколи її і не бачили? Може, Бог вважає, що ці ситуації найкраще сприяють успіху Його місії на землі? Мені здається, що Господові потрібні свідки в найрізноманітніших ситуаціях. Нам кинута виклик – стояти за Нього в будь-якому середовищі. Бог випробовує нас.

Ми не народилися у тій чи тій країні помилково. Бог розміщує нас у певному куточку світу, допомагає здійснювати Його план. Якщо живемо у країні, де є абсолютна свобода й матеріальне процвітання, то Бог не має намірів дарувати його лише для нашого збагачення. Це не через те, що ми заслужили «молока й меду». Всі благословення – для Господа, для здійснення Його цілей.

Іноколи ситуація незручна для нас, однак зручна для Бога. І навпаки: там, де зручно нам, часто незручно Йому. Мета земного життя полягає не в тому, щоб було зручно нам. Наше «зручне» життя чекає на нас у вічності. Зараз наша роль – бути вірними Господніми слугами й свідками там, де Він призначив нам бути.

Питання полягає не в обставинах, а в служінні. Чому віруючий, що перебуває у в'язниці, часто, вільно й відкрито свідчить про Христа за ґратами, в той час як віруючий у «вільному» суспільстві ледь шепоче про свої переконання?

Як уже зазначав, наше завдання – закликати конкретних людей повернутися до Бога, а не створювати державний устрій із табличкою «християнський». Наша мета – змінювати серця людей, а не писати ще одні закони, аби примусити неслухняних громадян дотримуватися принципів моралі й етики.

Хіба покликав нас Бог демонструвати людям свою моральну зовнішність? Чи можемо задовольнятися правильною поведінкою громадян, які, на жаль, досі не спасенні? Нам приємно, коли люди поводяться чемно, однак не для того приходив на цю землю Христос, і не для того ми, представники Христа, перебуваємо тут. «Добрі люди» потребують Бога.

Ісус чітко заявив: «Не прийшов Я, щоб праведних кликати до покаяння, а грішних» (Лук. 5:32). Нас досі хвилює приємна поведінка сусідів, а не їхнє спасіння?

Коли ми з вами стоятимемо перед судним престолом Христа, то хто з нас почує оці слова: «Рабе добрий і вірний!» Той, хто прожив у свободі, чи той, хто прожив у тяжких обставинах? Той, хто був вірним, незалежно від обставин. Я можу провалити іспит віри в комфортних умовах так само, як і в дискомфортних.

II. Християни в місцях позбавлення волі

Зловживати свободою просто. Ось чому досить часто Бог не дає своїм дітям всієї свободи. Він прекрасно знає нашу гріховну свободу. Добре розуміє, що для нас найкраще.

Мене турбують ситуації, коли бачу, як Божі люди виступають за свободу від дискримінації та переслідування, наче Ісус сказав, що таке у них «невід'ємне право». Новий Заповіт не говорить анічогісінько про гарантію соціально-релігійних свобод. Єврейський народ вважав: якби Ісус був Месією, то визволив би нещасних від Римської окупації. Коли Ісус заявив, що прийшов з іншою метою – врятувати загублені душі, євреї відвернулися. Хотіли політичного, а не особистого Спасителя.

Християни передусім живуть Біблією, не конституцією. Нема значення, наскільки вдало написано головний закон країни, бо наша віра насамперед базується на Слові Божому, а не на державних кодексах. Ісус ніколи не обіцяв, що умови життя відповідатимуть нашим побажанням, якщо служитимемо Йому.

Незалежно від щиросердих промов, що виголошують суспільні діячі, незалежно від обіцянок, що дають керівники країни своїм громадянам, Божий народ добре знає, що свободу можна втратити, мов мильну бульбашку. Коли ми прийняли Христа, нам

гарантовано єдине право: страждати разом із Ним і за Нього. Цього права ми не втратимо ніколи. У той час як вірно йдемо за Христом, таке право буде головним у нашому житті.

Унікальна ідеологія Ісуса Христа і Його радикальний стиль життя мають пройти випробування у всіх країнах світу й у всіх умовах, як свідчення кожному суспільству й кожній владі. Якщо стиль нашого життя не відрізнити від світського, то наша місія зазнала поразки. Ми не лише уподібнюємося Христу, а й усвідомлюємо, що не подібні до цього світу. Якщо християнство випробовують лише за часів свободи або лише у місцях, позбавлених волі, то тест необ'єктивний.

Таким чином, справжні діти Божі не чинять опору переслідуванню; навпаки, вони вітають такі обставини. Річ не в тім, що у них комплекс мучеників; християни просто не вважають, що страждання за Христа треба уникати. Христос і апостоли наполягали на тому, що переслідування не уникнути й що від переслідування є користь.

Переслідування випробовує віру

«Симоне, Симоне, ось Сатана жадав вас, щоб вас пересіяти, мов ту пшеницю. Я ж молився за тебе, щоб не зменшилась віра твоя; ти ж колись, як наверхнешся, зміцни браттю свою!» (Лук. 22:31-32; див. також 1 Сол. 3:2-5).

«Не бійся того, що маєш страждати! Ось диявол вкидатиме декого з вас до в'язниць, щоб вас випробувати. І будете мати біду...» (Об. 2:10).

«Майте, брати мої, повну радість, коли впадаєте в усілякі випробування, знаючи, що досвідчення вашої віри дає терпеливість» (Яков. 1:2-3).

Природа віри полягає в тому, що її треба випробувати. Невипробована віра – несправжня. Ні Бог, ні сатана, ні демони, ні ангели, ні люди не побачать справжньої віри доти, доки її не випробувано – по-справжньому, переконливо. Щоб мати хоч якусь цінність, віра має бути матеріалізована. Сам Бог установлює стандарти випробування. Можливо, сатана має свої умови й вигоди (див. Йов. 1:9-12,22; 2:4-6,10; Лук. 22:31).

Для церковного зросту (див. Дії 8:1,4)

«Що більше ви нас косите, то швидше ми ростемо; кров християн – нове насіння» (Тертуліан, «Апологетика», бл. 155 р. після Р. Х.) – ось які слова линули з вуст християнина II століття. По-боююся, що типовий егоцентричний християнин XXI століття пробелькоче щось приблизно таке: «Хай буде собі насіння, аби ота кров була не моєю».

Не лише християни ранньої церкви розплачувалися за віру життям. Сьогодні в багатьох куточках світу тисячі людей убивають за те, що визнали Ісуса Христа своїм Господом. Та навіть це – не найгірше, що може статися з нами, адже фізична смерть для послідовників Христа впливає на вічне життя на небі.

«Кажу ж вам [Я, Ісус], Своїм друзям: не бійтеся тих, хто тіло вбиває, а потім більш нічого не може вчинити! Але вкажу вам, кого треба боятися: Бійтесь того [Бога], хто має владу, убивши, укинути в геєнну. Так, кажу вам: Того бійтеся!» (Лук. 12:4-5, див. також Матв. 10:28).

«І вони його перемогли кров'ю Агнця та словом свого засвідчення, і не полюбили життя свого навіть до смерті!» (Об. 12:11).

2002 року шістьдесят відсотків населення Судану становили християни. Після переслідування за віру в Ісуса залишилося лише два відсотки. Чи хочу побачити духовне пробудження в своїй країні? Коли так, то скільки воно коштуватиме мені особисто?

Для власного зміцнення

«А Бог усякої благодаті, що покликав вас до вічної слави Своєї в Христі, нехай Сам удосконалить вас, хто трохи потерпів, хай упевнить, зміцнить, уґрунтує» (1 Пет. 5:10).

Для духовного зросту

«...Досвідчення [тест] вашої віри дає терпеливість. А терпеливість нехай має чин досконалий, щоб ви досконали та бездоганні були і недостачі ні в чому не мали» (Яков. 1:3-4). «І хоч Сином Він був, проте навчився послуху з того, що вистраждав був» (Євр. 5:8). І ми також можемо цьому навчитися.

«Доки я не страждав, блудив був, та тепер я держусь Твого слова» (Пс. 119:67,71).

«А щоб я через пребагато об'явлень не величався, то дано мені в тіло колючку, посланця сатани, щоб бив в обличчя мене, щоб я не величався. Про нього три рази благав я Господа, щоб він відступився від мене. І сказав Він мені: Досить тобі Моєї благодаті, бо сила Моя здійснюється в немочі. Отож, краще я буду хвалитись своїми немочами, щоб сила Христова вселилася в мене. Тому люблю мені перебувати в недугах, у прикростях, у бідах, у переслідуваннях, в утисках через Христа. Коли бо я слабий, тоді я сильний» (2 Кор. 12:7-10).

Апостол Павло сказав, що його бажання – не лише знати Христа й силу Його воскресіння, а також і в тому, щоб брати участь у Христових стражданнях і «уподобитися Його смерті» (Фил. 3:10).

Свідчення

«І до правителів та до царів поведуть вас за Мене, на свідчення їм і поганам» (Матв. 10:18). Переслідування дає віруючим можливість свідчити на рівні влади. За звичайних обставин це було б нереальним.

Для Євангелії

«Пам'ятай про Ісуса Христа з насіння Давидового, що воскрес із мертвих, за мою Євангелією» (2 Тим. 2:8). А як страждаєте за Євангелію ви?

На славу Господа

«Улюблені, не дивуйтесь огневі, що вам посилається на випробування, немов би чужому випадку для вас. Але через те, що берете ви участь у Христових стражданнях, то тіштеся, щоб і в з'явленні слави Його раділи ви й звеселялись. Коли ж вас ганьблять за Христове Ім'я, то ви блаженні, бо на вас спочиває Дух слави й Дух Божий» (1 Пет. 4:12-14).

«Поводьтеся поміж поганамися добре, щоб за те, за що вас обмовляють вони, немов би злочинців, побачивши добрі діла,

славили Бога в день відвідання. [...] А коли як християнин, то нехай не соромиться він, але хай прославляє Бога за те» (1 Пет. 2:12; 4:16).

Реальність проблем

Невід'ємною складовою переслідувань у нашому житті є проблеми, психологічний тиск, труднощі, горе, страждання, відчай. Усе це утворює «скорботу». Коли вона приходиться у наше життя у тій чи тій формі, Богові важливо, щоб ми впоралися з нею в манері, притаманній Христу. Апостол Павло та його співробітники – чудовий приклад у цьому.

«Ні в чому ніякого спотикання не робимо, щоб служіння було бездоганне, а в усьому себе виявляємо, як служителів Божих:
у великій терпінні, у скорботах, у бідах, у тіснотах;
у вдачах, у в'язницях, у розрухах;
у працях, у недосипаннях, у постах;
у чистості, у розумі, у лагідності, у доброті;
у Дусі Святій, у нелицемірній любові;
у слові істини, у силі Божій;
зо зброєю правди в правиці й лівиці;
через славу й безчестя, через ганьбу й хвалу;
як обманці, але ми правдиві;
як незнані, та познані;
як умираючі, та ось ми живі;
як карані, та не забиті;
як сумні, але завжди веселі;
як убогі, але багатьох ми збагачуємо;
як ті, що нічого не мають, але всім володіємо»
(2 Кор. 6:3-10).

Ісус передбачив (якщо не пообіцяв), що ми, Його послідовники, матимемо проблеми: «Це Я вам розповів, щоб мали ви мир у Мені. Страждання зазнаєте в світі, але будьте відважні: Я світ переміг!» (Ів. 16:33). Серед труднощів маємо перемогу та мир, що походять від Бога.

Господь не збирався розповідати чи показувати апостолу Савлу (Петру) із Тарсу, «...скільки має він витерпіти за Ім'я Моє»

(Дії 9:16). Якщо апостол Павло мав страждати за Христа, то чому ми з вами маємо бути винятком? У Новому Заповіті сказано про страждання християн вдвічі більше, ніж про їхню радість.

У Лістрі, Іконії та Антіохії Павло та Варнава надихали нових віруючих залишатися вірними своїй вірі, незалежно від того, що сталося: «...Через великі утиски треба нам входити у Боже Царство» (Дії 14:22).

«Бо коли ми були в вас, то казали вам наперед, що маємо страждати, як і сталось, і знаєте ви» (1 Сол. 3:4).

Яка користь від страждання у нашому житті? «...Хвалимося в утисках, знаючи, що утиски приносять терпеливість» (Рим. 5:3).

«...Тіштеся надією, утиски терпіть, перебувайте в молитві» (Рим. 12:12).

Апостол Павло знав, як християни мають поводитися під час труднощів: «...Збагачуюся радістю при всякому нашому горі» (2 Кор. 7:4).

Коли християни поводяться під час утисків та переслідування по-Біблійному, то це приносить славу Богові у всіх сферах життя. Правителі та звичайні люди бачать мудрість, силу, благодать і любов Божу в поведінці віруючих, яких переслідують. Світ бачить, як переслідувані люди поводяться під час страждань. Християни, яких переслідують, показують, скільки означає для них Христос. Світ вражений тим, що звичайні люди (такі, як вони) можуть мати таку переможну віру й життя, сповнене такої великої любові. Що більше переслідування, то потужніше свідчення, то впливовіший ефект.

«Пряма дорога» – лише для духовно хоробрих та сміливих людей. Ось чому «...мало таких, що знаходять її!» (Матв. 7:14). Скоро настане час, коли «від віри відступляться дехто в останні часи, ті, хто слухає духів підступних і наук демонів» (1 Тим. 4:1). «Будуть бо люди тоді самолюбні, грошлюбні, зарозумілі, горді, богозневажники, батькам неслухняні, невдячні, непобожні, нелюбівні, запеклі, осудливі, нестримливі, жорстокі, ненависники добра, зрадники, нахабні, бундючні, що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога, вони мають вигляд благочестя, але сили його відреклися. Відвертайсь від таких!» (2 Тим. 3:2-5).

«Бо вчинено вам за Христа добродійство, не тільки вірувати в Нього, але і страждати за Нього» (Фил. 5:1-29).

Ми стоїмо на сипучих пісках, якщо наполягаємо на тому, що християнське життя має бути без утисків, переслідування й болю; у такому разі наше християнство стоїть не на тій мотивації. Тоді ми не духовні, а тілесні. «...Тіло бажає протилежного духові, а дух протилежного тілу, і супротивні вони один одному, щоб ви чинили не те, чого хочете» (Гал. 5:17).

Майте на увазі, що Христос гарантував не лише внутрішній мир. Будь-коли можемо очікувати ненависть, «меч», утиски, страждання й навіть смерть, що можуть статися через зовнішні чинники. Серед усіх таких обставин усе одно можемо радіти в Господі (див. Фил. 4:4; 2 Кор. 6:10).

Знову ж таки, *влада не може дати й не дає нам свободи*. Свобода цілком походить від Бога. Сам Бог вирішує, де, коли й кому надати свободу чи звільнення. Бог посилає своїх представників до вищих ешелонів влади. І, якщо це потрібно, будуть ув'язнення, торттури й смерть. Він очікує цілковитої відданості від нас, незалежно від того, яка ситуація чи які обставини. Нам краще бути вірними Йому в ув'язненні, аніж бути невірними тілесними християнами у період свободи. В одинадцятому розділі Послання до євреїв написано про дивовижне визволення завдяки Божому втручання. Однак там же й перелічено переслідування, муки й смерть багатьох героїв віри, у ситуацію яких Бог не втручався. Бог прославляється не лише життям, а й смертю віруючих.

Темрява не любить світла

Ми живемо у світі, де з презирством ставляться до Сина Божого й відкидають Його. Божу істину або ігнорують, або над нею насміхаються, або перекручують, або за неї переслідують. Світ темряви та світ світла не можуть співіснувати в мирі. За своєю сутністю вони – моральні вороги. Чисте й яскраве Боже світло завжди ворогуватиме з царством темряви.

Така вже риса й якість Євангельського світла – привносити в життя багатьох людей відчуття дискомфорту й навіть ворожості. Більшість людей мають бажання спілкуватися з вами про Бога у межах загальних комфортних понять. Однак достатньо процитувати заяви Христа – й одразу проявляється темний бік сутності співрозмовника. Більшість ніколи не приймуть істинного

Христа; Господь ніколи не буде популярним. Те ж саме стосується й вас, якщо ходите у Його світлі.

«Суд же такий, що світло на світ прибуло, люди ж темряву більш полюбили, як світло, лихі бо були їхні вчинки! Бо кожен, хто робить лихе, ненавидить світло, і не приходить до світла, щоб не зганено вчинків його» (Ів. 3:19-20).

До речі, чому люди не йдуть до Світла? Бо заплуталися? Бо не розуміють? Бо звучить якось примітивно й безглуздо? Бо хочуть отримати відповіді на запитання й розв'язати деякі проблеми? Ні. Не йдуть через почуття страху, «щоб не зганено вчинків його [їхніх]». Це хибний страх. Якщо прийдуть до Світла, то їхні гріхи будуть навіки прощені й знищені. Та якщо не прийдуть до Світла, то їхні гріхи буде викрито в Судний День, і їх буде відповідно покарано.

Якщо моє особисте християнське життя нікого не зачіпає, то цілком імовірно, що я приховую світло Боже або в мене його ніколи не було. Це не означає, що маю обтяжувати вуха слухачів благочестивою балаканиною. Існує величезна різниця між сміливим, але смиренным свідченням і нахабно-агресивним. Існує велика різниця між свідченням «від серця до серця» і «лицем в лице».

Варто повчитися в апостола Павла тому, як без компромісів, проте мудро ділитися вірою. «Не робіть спокуси юдеям та гелленам, та Церкві Божій, як догоджую їй я всім у всьому, не шукаючи в тому пожитку свого, але пожитку для багатьох, щоб спаслися вони. Будьте наслідувачами мене, як і я Христа!» (1 Кор. 10:32-11:1; див. також 2 Кор. 2:15; 6:3-10).

Євангелія образлива й без допомоги людей

- Христос – «камінь спотикання» (див. Рим. 9:32-33; 1 Кор. 1:23; 1 Пет. 2:8);
- Хрест Христа – ображає (див. Гал. 5:11; Євр. 12:2; 13:13);
- Євангелія приносить ганьбу (див. Дії 5:41; Євр 11:26; 13:13);
- Євангелія – безглуздя для людини, що мислить по-тілесному (див. 1 Кор. 1:18-23).

«Не дивуйтеся, браття мої, коли світ вас ненавидить!» (1 Ів. 3:13).

Ісус сказав: «...За Ім'я Моє будуть усі вас ненавидіти. А хто витерпить аж до кінця, той буде спасений» (Матв. 10:22).

«Та й усі, хто хоче жити побожно у Христі Ісусі, будуть переслідувані» (2 Тим. 3:12).

Нехай інші шукають урядової протекції від дискримінації та звільнення від незручностей (через те, що людина належить до певної національності чи раси, через сповідання певної релігії або дотримання певного стилю життя). Щирі послідовники Ісуса Христа не шукають імунітету від ненависті й переслідування з боку вороже налаштованих супротивників.

Неможливо одночасно стояти на обох рейках. Не можете бути справжнім християнином і уникати випробувань, не платити ціну. Саме так влаштував Господь. У Нього на це Свої причини. Нам не треба напружуватися, аби змінити Його порядок. Коли ні, то шкодимо Євангелії. Собі. Світу.

Хіба Ісус не попереджав? «Раб не більший за пана свого. Як Мене переслідували, то й вас переслідувати будуть» (Ів. 15:20). Ми радо приймали ці слова, коли тільки прийшли до Бога. Якщо ніхто не поділився з вами цією істиною у той час, то зробив це навмисне. Якби тоді ви почули непопулярні аспекти віри в Христа, то чи були б відданими Йому сьогодні? Хіба не важливіше над усе – знати Христа, усвідомлювати, що ваші гріхи прощені, насолоджуватися вічним життям?

Остаточне виправдання й перемога для переслідуваних

Словом і життєвим прикладом Ісус Христос навчав, що правда (і лише переслідувана правда) переможе світ.

Зверніть увагу, з якою пристрасною, якою щирістю відповідає Ісус зраднику Юді в Саду Гетсиманському: «Чого, друже, прийшов ти?» (Через кілька годин Ісус помив Юді ноги, подав йому хліб і вино).

Послухайте, що Він казав, перебуваючи на хресті: «Отче, відпусти їм, бо не знають, що чинять вони!...» (Лук. 23:34).

Подивіться, як Він, Агнець Божий, мовчить перед своїми катками (див. Іс. 53:7).

Зверніть увагу на те, як учні й апостоли ставляться до переслідувань: «А вони поверталися з синадріону, радіючи, що сподобилися прийняти зневагу за Ймення Господа Ісуса» (Дії 5:41).

Погляньте на мученика Степана перед тим, як його вкаменували до смерті: «Не залічи їм, о Господи, цього гріха!» (Дії 7:60).

За тисячу п'ятсот років до цієї події Мойсей «хотів краще страждати з народом Божим, аніж мати дочасну гріховну потіху. Він наругу Христову вважав за більше багатство, ніж скарби єгипетські, бо він озирався на Божу нагороду» (Євр. 11:25-26).

Варто повторити, що коли ми страждаємо згідно з волею Божою, то маємо славити за це Бога. Господь благословив нас, тож радіймо, що маємо привілей страждати за Христа, бо за всі труднощі, що переживемо на землі, Він радісно приготував велику й вічну нагороду для нас на небі (Матв. 5:10-12,39,45; 1 Пет. 4:12-19).

Переможне страждання в ім'я Христа дає можливість будувати взаємини між переслідуваним і тим, хто переслідує, й таке явище рідкісне в цьому світі. Бог вливає в серце свого дитяти прощення й любов. Так, любов! Божу любов. Той, кого переслідують, молиться за того, хто переслідує, і повертає добро у відповідь на зло (див. Матв. 5:39-45). Людська природа не розуміє цього й не знає, як на таке реагувати. Саме так ми й перемагаємо світ. Наша зброя – ефективна й унікальна.

Те, що на першій погляд здається Божою слабкістю, насправді – прихована Божя сила. Ісус висів на хресті, а первосвященники насміхалися над Ним: «Він інших спасав, а Самого Себе не може спасти! Коли Цар Він Ізраїлів, нехай зійде тепер із хреста, і ми повіримо Йому!» (Матв. 27:42).

Із суто людської точки зору Бог – невдаха. Однак справжні діти Божі знають: «Боже й немудре – розумніше воно від людей, а Боже немічне – сильніше воно від людей!» (1 Кор. 1:25).

Наш великий Бог переміг сатану навіть здатністю бути «слабким» й «азнавати поразки». Істинні діти Божі живуть за тим самим принципом. Коли намагаємося врятувати свою шкуру, то втрачаємо себе. Коли втрачаємо її заради Христа, то знаходимо себе. Доки зерно пшеничне не впаде у ґрунт, то залишається незмінним. Коли помирає, то знову оживає; і не лише оживає, а й приносить рясний плід.

Так само шлях хреста веде до тріумфу через безпорадність, слухняність, покору і втрату, навіть смерть. Дотримуймося ж Божої непогрішної стратегії! У наших діях і реакціях не спокуймося тілесним способом мислення та супротивною тактикою цього світу.

Небезпека чинити опір переслідуванням

Ми, християни, схильні вимагати для себе свободи від переслідувань. Однак не хочемо йти проти Бога. А Його нечасто влаштовує легенький шлях. Не будемо ж чинити в інтересах матеріального світу й плоті. Діймо в інтересах загублених душ і Божих цілей на землі й вічних цілей. Наш головний інтерес – бути вірними слугами Божими, незалежно від умов і ціни, якою б вона не була.

Той, хто пережив свободу, що походить від Христа, вільний навіки, навіть коли перебуває за ґратами. Людина, яка служить собі, перебуває у рабстві навіть тоді, коли живе на свободі. Христос сказав: «...Пізнаєте правду, а правда вас вільними зробить! [...] Кожен, хто чинить гріх, той раб гріха. [...] Коли Син, отже, зробить вас вільними, то справді ви будете вільні» (Ів. 8:32,34,36). Єдина свобода, що має значення, – це свобода в Христі!

Попросіть у Бога мудрості, особливо у скрутних ситуаціях. Маємо бути мудрими постійно, «як змії» і «невинними, як голубки» (див. Матв. 10:16). Якщо співгромадяни й уряд критикують нас, то так має бути через те, що діємо правильно. Навіть коли держава поводить себе негідно, ми, як представники Господа, маємо завжди діяти правильно. Погані керівники не дають підстав християнам діяти погано. На індивідуальному рівні кожен із нас відповідальний за свою поведінку перед своїм Господом.

14

Жертвувати радісно

«І вони приносили того дня великі жертви та раділи, бо Бог порадував їх великою радістю. І раділи також жінки та діти, і аж далеко чута була радість Єрусалиму!» (Неем. 12:43). Звідки ж стільки радості, стільки свята? Що то була за подія?

Побудова нової стіни

Більшість людей, що відзначали цю подію, були іммігрантами, що недавно прибули з Вавилону (чимало з них там народилося). Проте розмір їхніх пожертвувань вражав. Господові було приємно, адже «порадував їх великою радістю». Справді, їхня радість була такою великою, що поширилася по всіх околицях.

Так само й Божі діти – іммігранти й переселенці на цій землі, більшість із них незаможні. Проте ніхто не може примусити їх припиняти жертвувати (не просто давати гроші, а жертвувати), доки біль не мине й доки сум не перетвориться на радість. Давати гроші зі скрипом на серці – болісно. Давати радісно (у Старому Заповіті – «з величезним ентузіазмом») – весело й вільно!

Іммігранти у Єрусалимі за часів Неемії не сказали: «Спочатку побудуймо собі особняки, обставимо їх меблями, купімо собі по колісниці, а, може, й по дві, накопичмо необхідні суми для фінансового захисту. Адже, перебуваючи у вигнанні, ми були позбавлені всіх цих благ; настав час наверстати втрачене, бо ми того варті. Коли нарешті задовольнимо свої бажання, тоді й подумаємо, чи є смисл будувати стіну й ворота Міста Божого».

Приклад для дітей

Храм відбудовували не лише чоловіки. Активну участь брали жінки й діти. Цілі сімейства! Дітей змалку привчали до того, що означає жертвувати, робити це радісно, з ентузіазмом.

Коли наші діти бачать, як і скільки ми коштів жертвуємо своїй церкві й Божій роботі по світу, то яку цінність вони вбачають у християнстві? Чи викликає ваша пожертва у них зацікавленість, захоплення? Чи виростуть вони турботливими, відданими Богу християнами через приклад, що подаєте ви? Благословенна та дитина, чиї батьки люблять Господа усім своїм серцем, розумом, учинками й жертвами.

Ще змалку діти мають бачити життєвий приклад батьків, що вміють жертвувати. Малюків треба цьому навчати – словами і вчинками – щоб дбали про інших, допомагали іншим, ділилися з іншими. Із дня появи на світ їм потрібно розповідати й демонструвати, що егоїзм і егоїзм – руйнівники особистості. Ще в дитинстві їх необхідно відвернути від антибожих переконань, від антисоціальної поведінки.

Батьки відповідальні за те, щоб показувати своїм дітям, наскільки співчутлива, щедра та радісна жертва. Якою великою буде радість дитини, що усвідомила: отримувати подарунки – це прекрасно, а ділитися з іншими – ще краще! Одні лише слова не переконують моїх дітей; найбільше впливу матиме мій особистий приклад.

Чоловіки й дружини! Не позбавляйте одне одного дару ділитися. Наберіться мужності благословляти щедро, узгоджено, в дусі єдності. Інвестуйте у вічність разом і пожинайте небесні дивіденди, кожен свої (на небі не буде «спільних» рахунків).

Скупо посіяти – скупо пожати

У Божій економіці повноцінне життя – результат повноцінної пожертви.

Що більший дарунок, то більша радість. Така справжня свобода у Христі. Дозвольте Христу бути щедрим, адже так Він прагне являти Себе через вас. Жодним іншим чином Христос не досягатиме сусідів чи людей, що живуть на іншому кінці землі.

Можна мати багато грошей і мало радості, й це добре знають мільйонери. Можна мати мало грошей і море радості, великої радості, й це добре знають християни. Роль відіграє не розмір суми, а ставлення, з яким жертвуємо. Вам не обов'язково мати гроші, щоб стати так званим «грошолобцем». Не потрібно ті гроші любити, навіть коли у вас їх повна торба. Любов до грошей мучить людину, незалежно від того, має вона їх чи ні. Нехай ваші почуття будуть скеровані до Бога, не до грошей.

«Хто скупо сіє, той скупо й жатиме, а хто сіє щедро, той щедро й жатиме! Нехай кожен дає, як серце йому призволяє, не в смутку й не з примусу, бо Бог любить того, хто з радістю дає! А Бог має силу всякою благодаттю вас збагатити, щоб ви, мавши завжди в усьому всілякий достаток, збагачувалися всяким добрим учинком, як написано: “Розсипав та вбогим роздав, Його справедливість триває навіки!” А Той, Хто насіння дає сіячеві та хліб на поживу, нехай дасть і примножить ваше насіння, і нехай Він зростить плоди праведности вашої, щоб усім ви збагачувались на всіляку щирість, яка через нас чинить Богові дяку» (2 Кор. 9:6,8,11).

Скільки пар взуття мені потрібно?

Газети пишуть, що в Імельди Маркос, дружини Фердинанда Маркоса, колишнього президента Філіппін, аж півтори тисячі пар взуття! Очевидно, жіночка небайдужа до тувфель, якщо понакупувала аж стільки.

У деяких християн вічні проблеми з грішми, бо вони так і не з'ясували для себе, що справжня потреба, а що – забаганка. Ви коли-небудь брали ручку, щоб на папері чітко окреслити стандарт життя, незалежно від своїх доходів? Не прогайте радість ділитися

через те, що досі не з'ясували, скільки грошей вам насправді потрібно для найголовніших життєвих потреб.

Якщо не сяду й не напишу ліміт витрат на себе й свою сім'ю, то грошей не вистачить ніколи. Чому Бог має давати мені більше грошей, якщо я всю суму або її більшу частину витрачаю на себе? Чи існує межа, за якою не матиму права витратити на себе ні копійки?

Скільки ж пар взуття мені потрібно насправді? Людина, що весь час ходить босою, стрибала би від щастя, якби їй вручили одну пару, навіть із секонд-хенду. Особа, що вже носить пару взуття, захоче ще одну, бажано, нову. Персона, що має аж дві, ймовірно, заглядатиме у вітрини взуттєвих магазинів, щоб розгледіти третю. Де ж кінець отих нестримних бажань натягти на ногу ще одну пару туфель, бажано, нових? Кінець таких прагнень не настане ніколи, доки я самостійно не поставлю крапку, чого б вона не стосувалися – туфель, кросівок, чого завгодно.

Скрегіт зубів і радісне серце

Нам здається, що розмір банківського рахунку, як і розмір нашого дому, автомобіля чи телевізора важливий. Звідки ж походить ота погоня за гігантизмом? Із наших сердець! Деякі серця радіють із хліба насущного й пари штанів. А деякі не задоволені ніколи. Хіба не потрібна людині самодисципліна?

Велика пожертва дарує велику радість. Маленька – мало. Жодна жертва не дарує жодної радості. Відмова ділитися дарує смуток. Що більша відмова, то більший смуток. А вам відома радість від фінансової жертви, що здійснили самі? Як ділитися добром – символічно (щоб невдовзі придбати собі ще один костюм), скрегочучи зубами, ледве відриваючи від серця кожен копійку, чи інакше?

Треба подолати бар'єр скупості й ступити на територію щедрості, перейти від смутку до радості! Позбудьтеся безглузкого гріха зажерливості. Коли Бог і люди дивляться на вас, то бачать пальці, що стиснули мертвою хваткою банкноту, чи відкриту щедру долоню? Бог – щедрий, любить благословляти.

Щоб мати Його радість, доведеться щедро благословляти інших.

Мертві діаманти чи живі душі?

Якби у вас були гроші, скільки б ви дали за один карат діаманта – красивого, проте мертвого каменя? Скільки б ви дали, щоб врятувати одну живу, проте загублену душу? Якщо люди мали стільки радості й приносили такі великі жертви для відбудови стіни, то хіба не можемо радіти, жертвуючи на Царство Боже, за спасіння безцінних душ? Що більше даєте Богу, то більше любитимете Його; що більше любитимете Його, то більше жертвуватимете Йому. Ісус казав: де серце твоє – там скарб твій (див. Матв. 6:21).

Відгукнутися на Божу потребу

Бог чуйний до наших потреб. Дбає про нас. Радо турбується. Ми також турбуємося про Бога. У Нього чимало «потреб». Маємо бути чуйними до Нього. Це дорога з двостороннім рухом. Віддавати й брати. Співпраця. Взаємодопомога. Яка честь, який привілей, яка радість – працювати з Господом! А Він дбайливо кредитує наш рахунок у вічності. Бог хоче, щоб ми допомогли собі на небі, допомагаючи Йому на землі! Ісус назвав це *збиранням собі скарбів на небі* (див. Матв. 6:20).

Так, Богові ніхто не потрібен «для повного щастя»; Бог Сам може подбати про Себе, спокійно обійтися без сторонньої допомоги. Проте Господь бачить це питання під іншим кутом, діє інакше. Не так він буде Свої стосунки з нами. Втілення Його стратегії означає нашу співпрацю з Ним, навіть певну залежність Його від нас. Богові потрібні не лише люди, а й людські ресурси. «Ідіть у село, яке перед вами; увійшовши до нього, знайдете прив'язане ослия, що на нього ніколи ніхто із людей не сідав. Відв'яжіть його, і приведіть. Коли ж вас хто спитає: “Нащо відв'язуєте?”, відкажіть тому так: “Господь потребує його”» (Лук. 19:30-31). Бог інвестував у нас довіру, щоб ми представляли Його на землі. Якщо зазнаємо поразки, то зазнають поразки і Його задуми.

«Де ваше серце?»

У своєму першому листі до християн другому розділі одинадцятим вірші апостол Петро нагадує про те, що ми – іммігранти й мігранти (гості й іноземці) у цьому світі. Завжди відчуваємося іноземцями, незалежно від того, де тимчасово перебуваємо. «Життя ж наше на небесах» (Фил. 3:20). Водночас із нетерпінням чекаємо повернення до небесного додому. Якщо «думаємо про те, що вгорі, а не про те, що на землі» (Кол. 3:2), то будемо зайняті відкладанням собі скарбів там, де наше серце, – угорі, а не на землі.

«Ви бо страждали й з ув'язненими, і грабунок свого майна прийняли з потіхою, відаючи, що маєте в небі для себе майно неминуще та краще. Тож не відкидайте відваги своєї, бо має велику нагороду вона» (Євр. 10:34-35).

Чи можете бачити далі, ніж горизонт цього світу? Чи взяли курс на небезпечне накопичення тимчасових і ненадійних скарбів на землі замість безпечних і надійних вічних багатств на небі?

Давати з надлишку

Чому Бог наповнив серця людей, котрі споруджували стіну, великою радістю того славного дня в Єрусалимі? Бо «вони приносили того дня великі жертви та раділи» (Неем. 12:43). Кожен може жертвувати, навіть бідна вдова, що віддає Богу останні дві лепти (див. Мар. 12:42-44). Ісус звернув увагу, що інші «клали від лишка свого, а вона поклала з убогства свого все, що мала, свій прожиток увесь...» Здогадайтеся, яка жертва вразила Бога найбільше?

Понад можливостей

Про один із найдивовижніших прикладів благодаті пожертвування написано в Другому посланні до коринтян 8:1-5. Звернімо увагу на поведінку церков Македонії: «Серед великого досвіду горя вони мають радість рясну, і глибоке їхнє убогство збагатилось багатством їхньої щирости; бо вони добровільні в міру сил своїх, і над силу». Бачимо пожертвування, що приємне Богу, благословенне Ним.

Здатність благословляти зазвичай стосується заздалегідь визначених чітко підрахованих сум. У цьому випадку мова навряд чи йтиметься про більшу суму, ніж десятина Господу (цікаво, що в сучасному язичницькому світі десятину дають ідолам).

Що ж таке благословляти *понад можливостей*? Лише одне: самозречення, священне жертвування. Відректися від чогось. Віддати щось. Скоротити витрати. Жити на меншу суму. Наважитися співпрацювати з Богом. Наважитися вірити Йому, довіряти. Сам Бог стоїть за таким світоглядом, такою віддачею.

Привілей ділитися

У першому вірші сказано, що християни благословляли через «Божу благодать, що дана Церквам македонським» (в. 2-4), «серед великого досвіду горя вони мають радість рясну, [...] із ревним благанням вони нас просили, щоб ми прийняли дар та спільність служіння святим». На жаль, нині не часто зустрінеш таке ставлення й таку демонстрацію віри. Маємо прийти до такого рівня управління життям для Господа, коли цілковито переконані, що ділитися – це наша радість, наш привілей.

«Віддали себе перш»

Чому Бог дарував таку велику благодать зрілим християнам, які вміли жертвувати фінансами й водночас бути радісними й наполегливими? Думаю, через те, про що писав апостол Павло: македоняни «віддали себе перш Господові» «з Божої волі». Це й є пояснення того, що сталося. Так має бути і з кожним із нас.

Перший крок – цілком пожертвувати собою та безумовно довіритися Господу, бо така Його воля. Коли Бог наповнює Своїм Духом повністю, то не залишиться балачок про гроші, про те, що має бути кесаревим, що – Божим, а що – моїм. Дух Святий скеровуватиме мої кроки. Під Його керівництвом я не буду віддавати або ховати дуже мало чи дуже багато. Якщо набратися сміливості, то можна практикувати «більше, ніж достатньо» замість «недостатньо». Практика віддавати «більше, ніж достатньо», трапляється не часто, та коли трапляється, то це радісна проблема. Хіба не було

б прекрасно, якби у церквах і місіях ця практика була б регулярною?

Давати «більше, ніж потрібно»

Після того, як Бог наказав спорудити Скинію в пустелі, Мойсей звернувся до ізраїльської громади: «Кожен за щедрим серцем своїм принесе його, приношення Господеві: золото, і срібло, і мідь, і блакить, і пурпур, і червень, і віссон, і вовну козину, і начервоно пофарбовані баранячі шкурки, і шкурки тахашеві, і акаційні дерева, і оливу на освітлення, і пахощі на оливу помазання, та пахощів на кадило, і каміння оніксове, і каміння на оправу до ефоду й до нагрудника» (Вих. 35:5-9).

У певний момент працівники сказали Мойсеєві: «Народ приносить більше, ніж потрібно було для праці, яку Господь звелів був зробити» (Вих. 36:5). «І Мойсей наказав оголосити в таборі, говорячи: “Ні чоловік, ні жінка нехай не роблять уже нічого на приношення для святині”. І був стриманий народ від приносів. А наготовленого було достатньо для кожної праці, щоб зробити її, і ще зоставалось» (Вих. 36:6-7). Як часто ви бачите, що народ «стриманий від приносів», бо приносив «більше, ніж потрібно»?

Пам'ятайте, що то були духовно не відроджені люди, проте давали «більше, ніж потрібно», щоб здійснити Божу волю й Боже діло. Як Боже нове творіння, ми маємо робити не менше – щоб будувати Царство Боже, тільки з іще більшим ентузіазмом. Певна річ, з радістю в серці!

15

Безперервна молитва й похвала

Управління життям для Господа неможливе без молитви й похвали. В них життя та дихання християнства. Дихайте глибоко!

МОЛИТВА

Вступ

Якось прочитав історію про рибалку-агностика, принаймні він вважав, що був таким. Коли під час шторму човен опинився догори дном, цей чоловік несподівано звернувся до Бога. Моряк не знав, що його крик називався молитвою, до того ж, щирою. Молитва – це розмова людини з Богом. Щоб не вдаватися до багатослів'я, молитва – це спілкування людини зі своїм Творцем на будь-яку тему.

Молитися означає *просити, клопотати, благати, вмовляти, прохати, наполягати, захищати, випрошувати, закликати, заступатися*. Молитва може також означати *поклонятися, роздумувати, висловлювати побажання, виливати серце або душу*.

Тема молитви близька не кожному. Адже всю глибину спілкування людини з Богом і те, як працює молитва, осягти неможливо. Проте молитва – один із найважливіших видів діяльності людства.

Коли апостоли побачили й почули, як молився Ісус, то сказали: «Господи, навчи нас молитися, як і Іван навчив своїх учнів» (Лук. 11:1). Тоді Він навчив їх молитви, яку ми називаємо Господньою. У ній є найнеобхідніші складові, що стосуються Бога і людини. Господню молитву не завадить практикувати щодня, осмислюючи кожне слово. Її істини вплинуть на нас, змінять наше ставлення, спонукатимуть до дії.

Під час молитви чи поклоніння люди займають різну позу, що залежить від специфіки події, ситуації чи місця перебування. Чимало залежить від культури й традиції; у такому разі Святе Письмо не дає чітких інструкцій щодо зовнішніх проявів молитви. Залежно від країни й церкви, християни або сидять, або стоять у повний зріст, або звертаються до Бога на колінах під час молитви й служіння поклоніння.

Удома перед прийняттям їжі або після трапези вони можуть нахилитися вперед, спокійно сидіти в кріслі, стати на ноги для молитви тощо. У деяких випадках люди взагалі лягають на підлогу перед лицем Господа. Щоб дотримуватися Біблійної інструкції «безперестанку молитися» (1 Сол. 5:16-18), можемо молитися і коли сидимо за кермом, і коли прогулюємося й навіть біжимо, і перед сном у ліжку.

Ісус проводив чимало часу в молитві надворі, подалі від натовпу. Часто ставав на коліна, коли молився.

Мета молитви

Для молитви є багато причин. Бог часто вершить свої справи у відповідь на молитви Свого народу. Важливу роль відіграє навіть кількість молитви (Лев. 26:8); адже результат завжди кращій, коли моляться багато людей.

• Сповідати гріх

«А ще я говорив і молився, та ісповідував гріх свій та народу мого Ізраїля, і клав свою молитву перед лице Господа, мого Бога, за святу гору мого Бога» (Дан. 9:20; див. також 1 Ів. 1:9).

- **Чинити опір спокусі**

«Пильнуйте й моліться, щоб не впасти на спробу, бадьорий бо дух, але немічне тіло» (Матв. 26:41; див. також Мар. 14:38; Лук. 21:36; 22:40,46; 2 Кор. 13:7).

- **Зміцнити віруючих**

«Я ж молився за тебе, щоб не зменшилась віра твоя; ти ж колись, як навернешся, зміцни браттю свою!» (Лук. 22:32; див. також Ів. 17:15).

- **Отримувати духовну силу**

«Як вони ж помолились, затряслося те місце, де зібрались були, і переповнилися всі Святим Духом, і зачали говорити Слово Боже з сміливістю!» (Дії 4:31).

- **Зцілення**

«Отже, признавайтесь один перед одним у своїх прогріхах, і моліться один за одного, щоб вам уздоровитись. Бо дуже могутня ревна молитва праведного!» (Яков. 5:16).

- **Для захисту наших переслідувачів**

«Любіть ворогів своїх, благословляйте тих, хто вас проклинає, творіть добро тим, хто ненавидить вас, і моліться за тих, хто вас переслідує» (Матв. 5:44; див. також Лук. 6:27-28).

- **Для збільшення кількості благовісників**

«Тож благайте Господаря жнива, щоб на жниво Своє Він робітників вислав» (Матв. 9:38).

- **Щоб відкрити двері для Слова Божого**

«Будьте тривалі в молитві, і пильнуйте з подякою в ній! Моліться разом і за нас, щоб Бог нам відчинив двері слова, звіщати таємницю Христову, що за неї я й зв'язаний» (Кол. 4:2-3).

«Моліться, браття, за нас, щоб ширилось Слово Господне та славилось» (2 Сол. 3:1).

«...І за мене [апостола Павла], щоб дане було мені слово відкрити уста свої, і зо сміливістю провіщати таємницю Євангелії, для якої посол я в кайданах, щоб сміливо про неї звіщати, як належить мені» (Еф. 6:19-20).

- **Для захисту від лукавого**

«...Щоб ми визволилися від злих та лукавих людей, бо віра не в усіх. І вірний Господь, що зміцнить вас і збереже від лукавого» (2 Сол. 3:2-3; див. також Рим. 15:31).

- **Для взаємодтримки**

«Благаю ж вас, браття, Господом нашим Ісусом Христом і любов'ю Духа, помагайте мені в молитвах за мене до Бога» (Рим. 15:30).

- **Щоб прийняти Божу благодать**

«Отож, приступаймо з відвагою до престолу благодаті, щоб прийняти милість та для своєчасної допомоги знайти благодать» (Євр. 4:16).

- **Щоб уникнути паніки**

«Ні про що не турбуйтеся, а в усьому нехай виявляються Богові ваші бажання молитвою й проханням з подякою. І мир Божий, що вищий від усякого розуму, хай береже серця ваші та ваші думки у Христі Ісусі» (Фил. 4:6-7).

«Покладіть на Нього всю вашу журбу, бо Він опікується вами!» (1 Пет. 5:7).

- **Для заступництва**

Дух Святий заступається за нас (Рим. 8:26-27).

Христос заступається за нас (Рим. 8:34; Євр. 7:25).

Ми заступаємося за інших (1 Тим. 2:1).

Заступництво – тяжка праця; вимагає відданості та постійності.

- **Для служіння Богу**

«Удова [Анна пророчиця] років вісімдесяти й чотирьох, що не відлучалась від храму, служачи Богові вдень і вночі постами й молитвами...» (Лук. 2:37).

Умови й результати молитви

- **Правильна мотивація**

Господь бачить наші мотиви й відповідно реагує. Коли молимося, то не можемо залишатися егоцентричними чи себелюбними. Доведеться стати христоцентричними й прославляти Бога.

«Прохаєте та не одержуєте, бо прохаєте на зло, щоб ужити на розкоші свої» (Яков. 4:3).

- **Упевненість, сміливість, відданість та постійність**

Це правильний підхід до Бога. Він очікує від нас сміливості.

Цього вимагає Його характер (Яков. 1:6-8). Отже, маємо налаштуватися на єдиний курс і стабільність серця. Особи, що хитаються туди-сюди, не здобудуть нічого. Упевненість витікає, мов із дренажної труби, якщо у свідомості є почуття провини, якого треба позбутися (див. 1 Ів. 3:21-24).

«Отож, приступаймо з відвагою до престолу благодаті, щоб прийняти милість та для своєчасної допомоги знайти благодать» (Євр. 4:16).

«Улюблені, коли не винуватить нас серце, то маємо відвагу до Бога» (1 Ів. 3:21).

«...Коли не винуватить нас серце, то маємо відвагу до Бога, і чого тільки попросимо, одержимо від Нього, бо виконуємо Його заповіді та чинимо любе для Нього» (1 Ів. 3:21). Коли отримуємо те, чого просимо? Коли «виконуємо Його заповіді та чинимо любе для Нього».

«Просіть і буде вам дано, шукайте і знайдете, стукайте і відчинять вам» (Матв. 7:7; див. також Лук. 11:5-8; 18:1-8).

• Насолода й «розкіш»

«Хай Господь буде розкіш твоя, і Він сповнить тобі твого серця бажання!» (Пс. 37:4). Якщо моя «розкіш», моя насолода – в Господі та Його волі, то мої бажання будуть у гармонії з Ним, мої вчинки догоджатимуть Йому.

• Терпеливість

«...Тіштесь надією, утиски терпіть, перебувайте в молитві» (Рим. 12:2).

• Перебування в Христі

«Коли ж у Мені перебувати ви будете, а слова Мої позостануться в вас, то просіть, чого хочете, і станеться вам!» (Ів. 15:7). Коли Бог виконає наші бажання? Коли перебуваємо у єдності з Христом, коли щоденно «харчуємося» Його Словом.

«Отож, браття, ми маємо відвагу входити до святині кров'ю Ісусовою, новою й живою дорогою, яку нам обновила Він через завісу, цебто через тіло Своє, маємо й Великого Священника над домом Божим, то приступимо з щирим серцем, у повноті віри, окропивши серця від сумління лукавого та обмивши тіла чистою водою!» (Євр. 10:19-22).

• Перебування в Дусі

Йосафат, цар Юдеї, здобув перемогу над моавитянами та аммонітянами, бо молився: «Нема бо в нас сили перед цією силою силенною, що приходить на нас, і ми не знаємо, що зробимо, бо наші очі на Тебе!» (2 Хр. 20:12).

Дух Святий навчає нас, як молитися і *про що*.

«Так само ж і Дух допомагає нам у наших немочах; бо ми не знаємо, про що маємо молитись, як належить, але Сам Дух заступається за нас невимовними зізданнями» (Рим. 8:26).

«Усякою молитвою й благанням кожного часу моліться духом, а для того пильнуйте з повною витривалістю та молитвою за всіх святих» (Еф. 6:18).

«А ви, улюблені, будуйте себе найсвятішою вашою вірою, моліться Духом Святим» (Юд. 20).

Молитва Духом Святим означає молитися з Його допомогою, баченням і керуванням.

Нам корисно молитися у Святому Дусі, адже Він завжди молиться у гармонії з Божою волею (Рим. 8:27).

• Перебування в святості

«Отож, хочу я, щоб мужі чинили молитви на кожному місці, підіймаючи чисті руки без гніву та сумніву» (1 Тим. 2:8).

• Відокремлення від гріха

«Коли б беззаконня я бачив у серці своїм, то Господь не почув би мене» (Пс. 66:18).

• Слухатися Бога й догоджати Йому

(див. 1 Ів. 3:21-22).

• Піст

(див. Мар. 9:29; Дії 13:2-3; 14:23).

• Молитва «у повноті віри»

«То приступімо з щирим серцем, у повноті віри, окропивши серця від сумління лукавого та обмивши тіла чистою водою!» (Євр. 10:22).

• Передусім – прощати

«І коли стоїте на молитві, то прощайте, як маєте що проти кого, щоб і Отець ваш Небесний пробачив вам прогріхи ваші» (Мар. 11:25; див. також Матв. 5:23-24). Нам досі потрібно регулярно просити Бога про прощення наших гріхів. Однак

нема потреби запитувати, чи маємо прощати інших, навіть тоді, коли вони не збираються прощати нас.

Прощені лише ті, хто прощають самі.

• **Коротко й лаконічно**

«А як молитесь, не проказуйте зайвого, як ті погани, бо думають, ніби вони будуть вислухані за своє велемовство. Отож, не вподобляйтесь їм, бо знає Отець ваш, чого потребуєте, ще раніше за ваше прохання!» (Матв. 6:7-8). Те, що Бог знає наші потреби наперед, не означає, що ми не повинні молитися й про щось Його просити. Ці слова означають, що в молитві треба якомога швидше й лаконічніше викладати Богові суть питання. Господь не лише чує наші слова, а й бачить серце.

• **Згода й злагода**

«Ще поправді кажу вам, що коли б двоє з вас на землі погодились про всяку річ, то коли вони будуть просити за неї, станеться їм від Мого Отця, що на небі!» (Матв. 18:19).

Результати молитви чітко видно у Книзі Дій 4:23-31. Молитви християн були ефективними, бо «люди, що ввірували, мали серце одне й одну душу» (в. 32).

• **В ім'я Ісуса**

Ми не можемо приходити до Бога «в ім'я своє», а тільки в ім'я Ісуса. Прийти до Бога можливо лише завдяки посередництву Христа, який є і Богом, і людиною водночас. «Один бо є Бог, і один Посередник між Богом та людьми, людина Христос Ісус, що дав Самого Себе на викуп за всіх. Таке було свідоцтво часу свого» (1 Тим. 2:5-6). «І коли що просити ви будете в Імення Моє, те вчиню, [...] коли будете в Мене просити чого в Моє Імення, то вчиню» (Ів. 14:13,14). «...Дякуючи завжди за все Богові й Отцеві в Ім'я Господа нашого Ісуса Христа» (Еф. 5:20; див. також Ів. 15:16; 16:23-24,26).

• **У Божій волі**

Божа воля й Божі прагнення завжди перевершують наші ідеї. Усі наші прохання мають залежати від Божої волі. Господь знає, що краще для нас. Має Свої плани й цілі для нас. Із Господньої молитви знаємо, що звертання до Бога стосується не

лише окремих життєвих ситуацій і нашого духовного стану, а передусім волі Божої.

«...Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі» (Матв. 6:10).

Ісус молився згідно з Божою волею. «Отче Мій, як ця чаша не може минути Мене, щоб не пити її, нехай станеться воля Твоя!» (Матв. 26:42). «Пожива Моя – чинити волю Того, Хто послав Мене, і справу Його довершити» (Ів. 4:34).

Дух Святий молиться згідно з Божою волею. «А Той, Хто досліджує серця, знає, яка думка Духа, бо з волі Божої заступається за святих» (Рим. 8:27). Це означає, що Дух Святий молиться за вас і за мене, щоб ми дотримувалися Божої волі. Він чинить це тому, що «не знаємо, про що маємо молитись, як належить» (в. 26).

Ми молимося згідно з Божою волею. «...Коли чого просимо згідно волі Його, то Він слухає нас» (1 Ів. 5:14). Таким і має бути стандарт нашої молитви – просити згідно з Божою волею (див. Рим. 12:12; Еф. 5:17; Кол. 1:9). Якщо забули про те чи те молитовне прохання, то не забудьте найголовнішого – просити про здійснення Божої волі. Коли Ісус молився про Божу волю, то це було не тому, що Його віра була малою чи нестабільною. Навпаки, то була ознака абсолютної покори й довіри.

Існують обставини нашого життя, незалежно від того, що думаємо, чого бажаємо й про що молимося; така Божа воля – щоб ми «пили» з тієї «чаші», що дає Він. У такому разі, Його воля скерована для нашого ж блага, для благословення інших людей і на славу Божу. Існують випадки, коли постійна «колючка в тілі» (2 Кор. 12:7) – ніщо інше, як Божа воля. Скільки б ми не молилися, скільки б не «вірили», однак не змогли б її усунути.

Як реагуємо, що думаємо про Бога, коли Він не відповідає на нашу молитву так, як нам цього хочеться? Які наші стосунки з Ним сьогодні: слабкі чи міцні?

ВИСНОВОК

Отримувати те, про що не просимо

Бог не лише завжди правий, справедливий і виправданий у своїх діях; Він щедрий тоді, коли ми цього чекаємо й коли ні. Йому подобається дарувати нам те, чого ми не очікували й не просили.

Бог сказав Соломону: «Зажадай, чого дати тобі!» (1 Хр. 1:7). Соломон щойно опинився на престолі царя, тому попросив знання й мудрості, щоб належно керувати народом ізраїльським. Для себе не попросив анічогісінько.

Ось як Господь відповів Соломону: «За те, що оце було на серці твоїм, і ти не жадав багатства, маєтків та слави, ані душі ворогів своїх, а також довгих днів не жадав ти, а жадав для себе мудрості та знання, щоб судити народ Мій, над яким Я настановив тебе царем, то дасться тобі мудрість та знання, а багатство, і маєтки та славу Я дам тобі такі, яких не було між царями перед тобою, і по тобі не буде таких!» (в. 11-12).

Молитва без відповіді

Бог відповідає на кожну молитву по-Своєму, суверенно (див. Ів. 11:6). Насправді нема потреби сумніватися в поведінці Бога чи будувати здогадки про те, чому сталося так, а не інакше. Ви можете розраховувати на те, що у вашому випадку Бог завжди відповідатиме правильно. Він справді дбає про вас і хоче для вас найкращого. Треба цінувати це, бо самі-то не знаємо, що для нас найкраще.

Вірю, що Бог хоче, аби ми більше дізнавалися і про Нього, і про себе, незалежно від того, як Він відповідає на наші прохання. Вважаю, що Господь хоче, аби ми зрозуміли, що маємо все у Ньому, а не лише *від* Нього. Інколи діємо бездумно, як егоїстичні діти; зосереджуємося на матеріальному замість того, щоб шукати справжнє Джерело забезпечення. Господь хоче, щоб ми любили Його за те, ким Він є, а не лише за те, що Він дає. Щодо давання, то Бог прагне, щоб я віддавав Йому самого себе, не приховуючи нічого.

Похвала

Вступ

Незалежно від того, яке значення ми вкладаємо у слова «молитва» і «похвала», обидва ці терміни тісно зв'язані між собою. Молитва зазвичай стосується прохань і потреб, земних справ і проблем. Похвала зосереджує увагу на особі Бога та Його прославленні.

Хвалити й прославляти Бога означає *благословляти, шанувати, возвеличувати, торжествувати, восхваляти, сповідати, підносити або простягати руки, проголошувати, схвалювати, говорити добре, підносити, поклонятися*.

Ми живемо у світі, орієнтованому на задоволення власних егоцентричних потреб, у світі, що має менталітет прославлення свого еґо. Деякі можуть і не говорити вголос: «Дивіться на мене! Прославляйте мене!», проте їхня зовнішність, їхні дії вказують саме не таку поведінку.

Вічний Біблійний принцип розповідає про те, що все у цьому світі, у природі, у людині – створене для Божої слави. Бог завжди був прославлений, прославлений зараз і буде прославлений. «Йому слава на віки вічні, амінь!» (Гал. 1:5). Він буде прославлений «на віки віків» (Фил. 4:20; 1 Тим. 1:17; 2 Тим. 4:18; Євр. 13:21; Об. 1:6).

Навіщо прославляти?

Мета

Люди створені, щоб прославляти Бога. Це найголовніша мета людини під час перебування у межах часу й у вічності. Для цього створений Божий народ. Людина може поклонятися Богові краще, ніж світ природи чи навіть ангелів, бо ми на особистому рівні відчули велику благодать Божу, Його милість і прощення.

«...Кожного, хто тільки зветься Іменням Моїм, і кого Я на славу Свою був створив, кого вформував та кого Я вчинив. [...] Цей народ Я Собі вформував, він буде звіщати про славу Мою» (Іс. 43:7,21).

Знати Бога означає прославляти Його. Якщо ви не прославляєте Бога, ви або не знаєте Його взагалі, або не дуже добре з Ним познайомилися. «...Пізнавши Бога, не прославляли Його, як Бога, і не дякували, але знікчемніли своїми думками, і запаморочилося нерозумне їхнє серце. [...] Вони Божу правду замінили на неправду, і честь віддавали, і служили створінню більш, як Творцеві, що благословенний навіки, амінь» (Рим. 1:21,25).

«...А для поган щоб славили Бога за милосердя, як написано: “Тому я хвалитиму Тебе, Господи, серед поган, і Ім'я Твоє буду виспівувати!” І ще каже: “Тіштесь, погани, з народом Його!” І ще: “Хваліть, усі погани, Господа, виславляйте Його, усі люди!”» (Рим. 15:9-11). За що ж язичникам прославляти Бога? За Його милосердя!

«Але ви вибраний рід, священство царське, народ святий, люд власности Божої, щоб звіщали чесноти Того, Хто покликав вас із темряви до дивного світла Свого» (1 Пет. 2:9).

«...Вибрав у Ньому Він нас перше заложення світу, щоб були перед Ним ми святі й непорочні, у любові, [...] на хвалу слави благодаті Своєї, [...] щоб на хвалу Його слави були ми» (Еф. 1:4,6,12,14).

ДОСТОЙНІСТЬ

«Достойний Ти, Господи й Боже наш, прийняти славу, і честь, і силу, бо все Ти створив, і з волі Твоєї існує та створене все!» (Об. 4:11).

Безліч ангелів та інших створінь гучно виспівували: «І казали вони гучним голосом: Достойний Агнець, що заколений, прийняти силу, і багатство, і мудрість, і міць, і честь, і славу, і благословення!» (Об. 5:12).

«Дайте Господу славу імення Його, у препишній святині впадять перед Господом!» (Пс. 29:2).

«...Спасіння, і слава, і сила Господеві нашому, правдиві бо та справедливі суди Його» (Об. 19:1-2).

Навіть гнів Божий на бунтівне неслухняне людство приносить славу Йому (див. Пс. 76:10), можливо, через те, що діє справедливо – нагороджує за добро й карає за зло. Те, проти чого Бог протестує, настільки важливе, наскільки й те, за що Він, святий праведний Бог, заслуговує на похвалу.

Відповідність

«Співайте із радістю, праведні в Господі, бо щирим лицює хвала!» (Пс. 33:1).

«Хвалить Господа, добрий бо Він, виспівуйте нашому Богу, приємний бо Він, Йому подобає хвала!» (Пс. 147:1).

Під час тріумфального в'їзду Ісуса до Єрусалима натовп гучно прославляв Бога за дива, що здійснив Ісус; мешканці міста були переконані, що перед ними обіцяний Месія. Та якомусь фарисеєві не сподобалася радість жителів, і він попросив, щоб Христос припинив той галас. Господь відповів: «...Коли ці замовкнуть, то каміння кричатиме!» (Лук. 19:40). Ось як необхідно славити Бога – і серцем, і голосом.

Добрий вплив

Неможливо бути засмученим, розлюченим, сповненим гіркоти й задроті чи непростення впродовж тривалого часу і водночас щиро славити Бога. Похвала Богу зосереджує увагу на Ньому, а не на нас. Отже, поклоніння має цілющий ефект для тіла, душі й духа. Прославлення Бога також допомагає перемогти сатану, бо похвала Богу – одне із потужних свідчень проти диявола (див. Об. 12:11). Переконалий, що цар темряви разом зі своїми нечистими силами аж корчиться, коли чує, як люди прославляють свого Творця. Диявол радіє, коли вони проклинають Бога. сатані сподобаються людські самовдоволення, байдужість і тиша стосовно Бога.

Вагома складова Біблійного управління життям

Як би ми не дотримувалися Біблійних принципів – зі скрипом на серці або добровільно – Бог очікує похвали. Ми дамо звіт за своє служіння похвали й поклоніння. Ангел промовив гучним голосом: «Побійтеся Бога та славу віддайте Йому, бо настала година суду Його, і вклоніться Тому, Хто створив небо, і землю, і море, і водні джерела!» (Об. 14:7).

«Ангел четвертий вилив свою чашу на сонце. І дано йому палити людей огнем. І спека велика палила людей, і зневажали вони Ім'я Бога, що має владу над карами тими, і вони не покаялися, щоб славу віддати Йому» (Об. 16:8-9).

Ви можете не проклинати Бога, але чи прославляєте Його? Вам доведеться озвучити свою відданість Господу, і що частіше, то краще, що сміливіше, то краще, що голосніше, то краще. Господь розраховує на вашу підтримку. Безбожні особи останніх днів і не збираються прославляти Бога. На жаль, чимало віруючих також не збираються прославляти Бога ні життям, ані вус-тами. Бога розчаровує й засмучує така поведінка. Боюся, що ті, хто відмовляються прославляти Бога сьогодні, будуть готові проклинати Його завтра.

Як прославляти Бога?

- **У покорі**

Поклоніння Богу – доказ довіри й покорі.

- **Зі ставленням, що приємне Богові**

(Див. Фил. 2:5).

- **Зі словами й розмовою, що шанують Його**

«Нехай будуть із волі Твоєї слова моїх уст, а думки мого серця перед лицем Твоїм, Господи, скеле моя й мій Спасителю!» (Пс. 19:14).

- **Підтримуючи один одного**

«Приймайте тому один одного, як і Христос прийняв нас до Божої слави» (Рим. 15:7).

- **Зі страхом і тремтінням**

«Служіть Господеві зо страхом, і радійте з тремтінням!» (Пс. 2:11).

«А від престолу вийшов голос, що кликав: Хваліть Бога нашого, усі раби Його, і всі, хто боїться Його, і малі, і великі!» (Об. 19:5).

- **Із радістю**

«Радіймо та тішмося, і даймо славу Йому, бо весілля Агнца настало, і жона Його себе приготувала!» (Об. 19:7).

Важко славити Господа й прославляти Бога належно, коли не боїтеся Його й коли не радієте.

Ви зможете славити Бога завжди тільки тоді, коли радітимете в Ньому завжди (див. Фил. 4:4; Пс. 47:1).

Чи можливо радіти під час скорботи, втрати? Уявімо, що ви втратили близьку людину. Хіба можна радіти у такій біді? Так, радість Господня може струменіти фонтаном, однак вона чуйна й чутлива. Знає, як поводитися у різних обставинах. Знає, коли сміливо виходити вперед, а коли непомітно залишатися на задньому плані. Проте радість Божа присутня завжди. Ця радість – плід Духа Святого (див. Гал. 5:22). «Як сумні, але завжди веселі; як убогі, але багатіх ми збагачуємо; як ті, що нічого не мають, але всім володіємо» (2 Кор. 6:10).

• **Із подякою**

«...Розмовляючи поміж собою псалмами, і гімнами, і піснями духовними, співаючи й граючи в серці своєму для Господа, дякуючи завжди за все Богові й Отцеві в Ім'я Господа нашого Ісуса Христа» (Еф. 5:19-20).

«...Я піснею буду хвалити ім'я Боже, співом вдячним Його величатиму!» (Пс. 69:30-31).

«Ходіть, заспіваймо Господеві, покликуймо радісно скелі спасіння нашого, хвалою обличчя Його випереджуймо, співаймо для Нього пісні» (Пс. 95:1-2).

«Вдячний псалом. Уся земле, покликуйте Господу! Служіть Господеві із радістю, перед обличчя Його підійдіте зо співом! Увійдіть в Його брами з подякуванням, на подвір'я Його з похвалою! Виславляйте Його, ім'я Його благословляйте» (Пс. 100:1-2,4).

«Бо віддавна, за днів Давида та Асафа, були голови співаків та пісні хвали й збори славословників для Бога» (Неем. 12:46).

«І коли ті тварини складають славу, і честь, і подяку Тому, Хто сидить на престолі й живе віки вічні» (Об. 4:9).

• **Із довірою**

«Коли б фігове дерево не зацвіло, і не було б урожаю в виноградниках, обманило зайняття оливкою, а поле їжі не вродило б, позникала отара з кошари і не стало б в оборах худоби, то я Господом тішитись буду й тоді, радітиму Богом спасіння свого! Бог Господь моя сила, і чинить Він ноги мої, як у лані, і водить мене по висотах! Для диригента хору на моїх струнних знаряддях» (Авак. 3:17-19).

• Із розмаїттям

Бог створив усе й кожного, щоб хвалити Його, та не для того, щоб усі прославляли Його однаково. Особистість кожної людини різна. Кожен із нас діє по-своєму. Не існує двох однакових людей. Бог створив нас так, як Сам забажав. Він не хоче, щоб я виражав свою похвалу так, як ви. Бог заслуговує на розмаїття.

Бог прагне розмаїття й похвали. Він хоче єдності, але не однаїття. Нам подобається хор, бо люди співають різні партії.

Тут у Колорадо символом штату вважають квітку, що зветься орликами звичайними. Однак Скелясті гори всіяні не лише орликами. Гору прикрашають понад 1500 різновидів диких квітів, що по черзі цвітуть упродовж року.

Люди знають мене з мого зовнішнього вигляду. Тому й впізнають на вулиці. Ніхто не схожий на мене. Людям також знайомий мій голос. Я унікальний. Таким створив мене Господь. Коли імітую іншу людину, то не є собою. Господь хоче, щоб я був собою, не таким, як ви. Але й вам не потрібно бути таким, як я. Бог очікує, щоб кожен із нас був таким, яким Він створив нас. Бог радіє розмаїттю, очікує його.

Ми – Господні квіти хвали. Кожен із нас має хвалити Господа відповідно до того, яким Він створив нас. Бог надто великий, щоб задовольнятися однотипною «хвалою» Свого творіння. Якби хотів лише вашого стилю прославлення, то сотворив би тільки вас (або ваших клонів). Однак Він прагне й моєї хвали. Я зовсім не служу Господу, якщо намагаюся копіювати вас і не бути самим собою. Думаю, ми засмучуємо Бога, коли очікуємо, щоб інші славили Його так, як це робимо ми. Дух Божий допоможе це досягнути, якщо попросимо про Його допомогу.

Не випадково у сто п'ятдесятому псалмі стільки розмаїття:

Алілуя!

Хвалить Бога в святині Його,

Хваліте Його на могутнім Його небозводі!

Хваліте Його за чини могутні Його,

Хваліте Його за могутню величність Його!

*Хваліте Його звуком трубним, хваліте Його на арфі та гуслах!
Хваліте Його на бубні та танцем, хваліте Його на струнах
та флейті!*

*Хваліте Його на цимбалах дзвінких, хваліте Його на цимба-
лах гучних!*

Все, що дихає, хай Господа хвалить!

Алілуя!

• **Прославляти всім своїм єством**

«Тож, коли ви їсте, чи коли ви п'єте, або коли інше що робите, усе на Божу славу робіть!» (1 Кор. 10:31). Ми прославляємо Бога своїм життям, усім своїм єством. Чинимо так, виконуючи Велику заповідь. Наші дари, наші таланти славлять Його. Усе, що переживаємо, має бути на славу Господа. Якщо не можете робити якусь справу на славу Господа, не робіть! (Не намагайтеся грішити на Божу славу, щоб не опинитися на межі з богозневагою). Навіть найцікавіші справи й найнудніші обов'язки маєте виконувати на славу Божу. У цьому й полягає Біблійне управління життям. Справи людини, що живе на славу Божу, мають Божий вимір.

«Хіба ви не знаєте, що ваше тіло – то храм Духа Святого, що живе Він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої? Бо дорого куплені ви. Отож прославляйте Бога в тілі своєму та в душі своєму, що Божі вони!» (1 Кор. 6:19-20). Запитаймо себе: моє тіло прославляє Бога?

«Коли хто говорить, говори, як Божі слова. Коли хто слухає, то служи, як від сили, яку дає Бог, щоб Бог прославлявся в усьому Ісусом Христом, що Йому слава та влада на віки вічні, амінь» (1 Пет. 4:11). Ви звернули увагу на словосполучення «в усьому»? Що ж воно охоплює? Все. Чи є винятки? Нема.

• **Церква, що прославляє, і прославлена церква**

«Тому слава в Церкві та в Христі Ісусі на всі покоління на вічні віки. Амінь» (Еф. 3:21).

Ми молимося, «...щоб прославилось Ім'я Господа нашого Ісуса в вас, а ви в Ньому, за благодаттю Бога нашого й Господа Ісуса Христа» (2 Сол. 1:12).

«...Щоб ви досліджували те, що краще, щоб чисті та цілі були Христового дня, наповнені плодів праведности через Ісуса Христа, на славу та на хвалу Божу» (Фил. 1:10-11).

• **Якщо церква возвеличуватиме Господа, то Бог возвеличить церкву**

Апостол Павло каже, що гряде день, коли Христос явить себе: «...Щоб поставити її Собі славною Церквою, що не має плями чи вади, чи чогось такого, але щоб була свята й непорочна!» (Еф. 5:27).

«Просили ми вас, і намовлювали та показували, щоб ви гідно поводитися перед Богом, що покликав вас у Своє Царство та в славу» (1 Сол. 2:12).

«Думайте про те, що вгорі, а не про те, що на землі. Бож ви вмерли, а життя ваше сховане в Бозі з Христом. Коли з'явиться Христос, наше життя, тоді з'явитесь з Ним у славі і ви» (Кол. 3:2-4). Оскільки сьогодні наше життя у Христі «сховане», деякі невігласи насміхаються над нами, проте завтра ми будемо відкрито й наочно прославленими, й це побачать усі!

«А коли діти, то й спадкоємці, спадкоємці ж Божі, а співспадкоємці Христові, коли тільки разом із Ним ми терпимо, щоб разом із Ним і прославитись» (Рим. 8:17).

«Бо теперішнє легке наше горе достачає для нас у безмірнім багатстві славу вічної ваги» (2 Кор. 4:17).

«Тіштеся з того, засмучені трохи тепер, якщо треба, всілякими випробовуваннями, щоб досвідчення вашої віри було дорогоцінніше за золото, яке гине, хоч і огнем випробовується, на похвалу, і честь, і славу при з'явленні Ісуса Христа» (1 Пет. 1:6-7).

«...Щоб виявити багатство слави Своєї на посудинах милосердя, що їх приготував на славу, на нас, що їх і покликав не тільки від юдеїв, але й від поган» (Рим. 9:23-24).

Щоб побачити багату символіку, яскраві образи й красивий опис майбутньої прославленої церкви (Святого міста, Нового Єрусалима, невісти Агнця), прочитайте двадцять перший розділ Книги Об'явлення.

Висновок

Нехай наше серце, наш розум перебувають у межах прославлення Бога, адже в цьому наше покликання.

Коли діти вигукували, побачивши Ісуса: «Осанна Сину Давидовому!» (Матв. 21:15), первосвященики й учителі Закону поцікавилися, в чому справа. Ісус відповів: «Чи ж ви не читали ніколи: “Із уст немовлят учинив Ти хвалу?”» (в. 16, див. також Пс. 8:2).

Дорослі схожі на дітей, коли щиро прославляють Бога. Адже діти спонтанні, природні, не закомплексовані, невинні й прославляють Бога щирим серцем! Вони поклоняються Богу з відкритими очима, захоплено.

Чимало дорослих можуть не відгукуватися на прославлення Бога, бути зв'язаними своєю культурою, традицією, звичками, законництвом. Їх надто часто забруднюють зарозумілість і схожість із цим світом. Вони стрибають від радості через дріб'язкову земну витребеньку чи незначну подію, та ніколи через віру й Бога. У житті таких славословів має відбутися серйозна внутрішня зміна. Лише зміна зсередини зможе вплинути на поведінку ззовні. Прославлення Бога має походити від серця. Якщо вам важкувато прославляти Господа так, як це має бути, то попросіть Духа Святого, щоб Він навчив вас, щоб допоміг. Попрошіть, щоб торкнувся вашого серця, скинув тягар із ваших плечей і нарешті розв'язав вам язика.

Безперервна молитва й похвала

Похвала, молитва й подяка часто вживаються в Біблії як слова-синоніми. Вони справді нероздільні, інтерактивні й активні. «Завжди радійте! Безперестанку моліться! Подяку складайте за все, бо така Божа воля про вас у Христі Ісусі» (1 Сол. 5:16-18).

«...Благословлятиму Господа кожного часу, хвала Йому завжди в устах моїх! Душа моя буде хвалитися Господом, хай це почують слухняні, і нехай звеселяться! Зо мною звеличуйте Господа, і підносьте Ім'я Його разом!» (Пс. 34:1-4).

«...Хвалитиму Господа, поки живу, співатиму Богу моему, аж поки існую!» (Пс. 146:2).

«Через це то й ми з того дня, як почули, не перестаємо молитись за вас та просити, щоб для пізнання волі Його були ви наповнені всякою мудрістю й розумом духовним» (Кол. 1:9; див. також Рим. 12:12; Еф. 6:18).

Молитва й похвала – доказ справжнього духовного життя (Дії 9:11). Це найостанніше, що ми робимо (постійно) перед тим, як іти спати, й найперше, коли прокидаємося. Молитва й похвала відбуваються навіть, коли спимо, уві сні, у мріях. Щохвилини впродовж дня можна перебувати у молитві й поклонінні Богу.

«Отож, завжди приносимо Богові жертву хвали, цебто плід уст, що Ім'я Його славлять» (Євр. 13:15). Як часто маємо приносити Богові «жертву хвали»? Постійно! «Завжди!» Прославлення має бути невід'ємною складовою нашого буття. Має стати таким природнім, як дихання. Другою сутністю. Коли ваш графік перенасичений або коли вам нема чим зайнятися, завжди є одна річ, яку маєте робити, – славити Господа!

Існують рівні молитви. Існує різна інтенсивність молитви. Існують різні випадки й обставини молитви. Те ж саме стосується й поклоніння. Молитва й похвала можуть бути і на людях, і наодинці з Богом.

Молитва й похвала – це музика, що слухає Бог, незалежно від того, чи лунає вона гучно зі сцени у залі чи тихо в домашній кімнаті. Практикувати й те, й інше означає мати правильне ставлення до Бога, дух молитви й похвали. Навіть коли наша свідомість наповнена звичайними справами, вона завжди надихає на молитву й похвалу (мовою комп'ютерників, таке в нас «налаштування за замовчуванням»). Це наше духовне дихання. Можемо не завжди усвідомлювати чи здогадуватися про те, що весь час дихаємо, але у наших легенях відбувається це чудове явище. Те ж саме стосується й духовного дихання. Це те, що Божа дитина здійснює надприродньо за допомогою Святого Духа. Що більше практикуємо молитву й похвалу, то краще нам це вдається, то більше насолоджуємося цим процесом, то приємніше це для Бога!

Про автора

Павло Кирилович Семенчук народився у 1928 році на Україні у місті Рівне. Через два роки сім'я переїхала до Канади. Павло ріс серед емігрантів з Росії та України. Він закінчив університет та отримав ступінь бакалавра богослів'я у США.

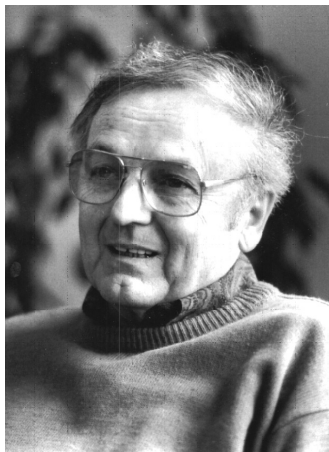
У 1952 році Павло одружився з Єлізаветою Леонович. У 1953 році вони переїхали до Європи, де працювали з російськими та українськими емігрантами, переміщеними особами та біженцями у Франції, Німеччині та Австрії.

Протягом 20 років Павло та Єлізавета Семенчуки працювали на Трансвітовому радіо в Монте-Карло, де Павло виступав у якості координатора по Східній Європі, менеджера радіостанції, кореспондента по СНД.

Сьогодні подружжя Семенчуків — пенсіонери, але продовжують працювати.

Павло та Єлізавета живуть у США (Денвер, штат Колорадо). Вони мають трьох синів та семеро онуків.

Проживаючи на Заході, Павло та Єлізавета Семенчуки ніколи не припиняли з любов'ю відноситися до своїх колишніх співвітчизників, присвятивши цьому служінню все своє життя.

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ ПОТАТОК

УДК 27-42
ББК 86.37-43

С 30 Семенчук, Павло

Довірене нам життя. Переклад з англ.— Київ: Видавництво «Книгоноша», 2012. — 304 с.

ISBN 978-966-2615-07-4

Як прожити своє земне життя по-справжньому, так як тому вчить Біблія?

Автор дає відповідь, ґрунтовно висвітлюючи такі теми, як духовність в матеріальному світі, багатство та бідність, політика й держава, стосунки між людьми та надихає усвідомити не лише цінність дарованого нам на Голгофі спасіння, а й відповідальність за кожну прожиту хвилину на землі, що впливає на нашу долю у вічності.

Книга написана в стилі роздумів і настанов людиною, що прожила довге і насичене служінням Богу та людям життя. Кожен із п'ятнадцяти розділів містить тематичні Біблійні цитати й висновки, які допомагають самостійно й поглиблено дослідити порушені автором питання.

Книга є справжньою знахідкою для тих, кого цікавить правильне застосування фундаментальних біблійних істин у повсякденному житті.

УДК 27-42
ББК 86.37-43

Відповідальний редактор: Т. Бойко
Редактор: К. Великородна
Обкладинка та макет: Л. Яковенко
Переклад: О. Дмитренко

ISBN 978-966-2615-07-4

© Paul Semenchuk, 2011
© Видавництво «Книгоноша», 2012

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 3997 від 10.03.2011 року

Підписано до друку 30.11.2011.
Формат 60х90/16
Замовлення №